

شاه سائين جو رسالو

ڪلياڻ آڏواڻي جي ايڊيشن جي آڌار تي

عبدالماجد پرڳڙي

جي ترتيب ڏنل

پهرين ڊجٽل

E-Book

ايڊيشن

ڊسمبر 2004

فهرست

سر گهاٽو	سر ڪلياڻ
سر سورٺ	سر مين ڪلياڻ
سر ڪيڏارو	سر ڪڻيات
سر سارنگ	سر سريراڳ
سر آسا	سر سامونڊي
سر رپ	سر سهڻي
سر ڪاهوڙي	سر سسئي آبري
سر پروو سنڌي	سر معذوري
سر رامڪلي	سر ڊيسي
سر ڪاڻائي	سر ڪوهياري
سر پورب	سر حسيني
سر ڪارايل	سر ليلا چنيسر
سر پرياتي	سر مومل راڻو
سر ڏهر	سر مارئي
سر بلاول	سر ڪاموڏ

عرض حال

الحمد لله شاه سائين جي رسالي جي انٽرنيٽ ۽ ورلڊ وائيڊ ويب تي اليڪٽرانڪ اشاعت جو ڪم، جيڪو مون چند مهينا اڳ شروع ڪيو هو، سو ڏٺي جي باجھ، شاه سائين جي روحاني فيض، بزرگن، وڏڙن ۽ گھڻگھرن جي دعائن، ۽ ٻانھن پلين جي ھمت ۽ محنت سان عيد الفطر هجري سن 1425 تي پاڻه تڪميل کي رسيو. عيسوي سن 2005 جي شروع ٿيڻ کان اڳ، مان هي نئين سال جو تحفو ڊجٽل اي بوڪ جي صورت ۾ شاه سائين جي معتقدين ۽ سنڌي ٻولي جي گھڻگھرن جي خدمت پيش ڪيان ٿو. منهنجي ڄاڻ موجب هي سنڌي ٻولي ۾ ڇپجندڙ پهريون اليڪٽرانڪ ڊجٽل بوڪ آهي جنهن ۾ توهان، اڊوٻي ايڪروبيٽ ريڊر جي مڊل اسٽ ايڊيشن کي استعمال ڪندي، ڪوبه لفظ يا لفظن جو ميٽر ڳولي سگهو ٿا. ڏٺي سگھ ڏني ته رسالي جي ايندڙ اي بوڪ ايڊيشن کي وڌيڪ سنواري توهان آڏو پيش ڪبو.

مون اڄ کان سترهن سال اڳ سن 1987ع ۾ سنڌي ڪمپيوٽنگ جي سلسلي ۾ ڪم شروع ڪيو هو، جنهن جي نتيجي ۾ پهريون ڀيرو سنڌي ڊيسڪ ٽاپ پبلشنگ وجود ۾ آئي ۽ اخبارون، ڪتاب، رسالا اپيل جي مئڪنٽوش ڪمپيوٽر تي ڪمپوز ۽ ٽائپسيٽ ٿيڻ لڳا. سال 2001ع ۾ مون سنڌي کي ونڊوز ۾ يونيڪوڊ جي انٽرنيشنل معيار موجب آندو ۽ انهي کي پوءِ مون سنڌي جي انٽرنيٽ ۽ ڪمپيوٽر تي استعمال ۽ ترويج (واڌاري) لاءِ وڌيڪ ڪوشش ورتي آهي. مونکي پنهنجي هن ٻن ڏهاڪن تي محيط ڪوشش ۽ محنت جو ڪجهه اجورو شروع ۾ ان خوشي جي روپ ۾ مليو، جڏهن مون اخبارون ۽ ڪتاب ڪمپيوٽر ذريعي ڪمپوز ٿي شائع ٿيندي ڏٺا. پر مونکي مڪمل

اجورو تڏهن مليو جڏهن شاه سائين جي رسالي جي انٽرنيٽ تي هي اليڪٽرانڪ اشاعت ممڪن ٿي.

پوين چند مهينن دوران، شاه سائينءَ جي بيتن جي اينٽري ڪندي، ۽ دوستن جي ڪيل اينٽري جي پروف ريڊنگ ڪندي، مونکي سائينءَ جي ڪلام جي مطالعي جو موقعو مليو. مان ان سعادت جو ملهه بيان نه ٿو ڪري سگهان. سائينءَ جي ان سٽ، ”جي تو بيت پائيا...“ جي لفظي نه بلڪ معنوي مطلب جي هلڪي چاشني جيڪا مون کي چڪوڻ لاءِ ملي، اها ئي منهنجي محنت جو وڏي ۾ وڏو ثمر آهي. سندن ڪلام دانش ۽ ڏاهپ جو هڪ املهه خزانو آهي ۽ اها اسان جي وڏي بدنصبي آهي جو ان جي هوندي به اڻهوندا آهيون.

جيئن ته هي اليڪٽرانڪ ايڊيشن ڪلياڻ آڏواڻي جي مرتب ڪيل شاه سائين جي رسالي جي آڌار تي جوڙي وئي آهي، تنهنڪري ان ۾ سائينءَ جا سڀ بيت شامل نه آهن. انهي ايڊيشن جي استعمال جو مکيه سبب هي هو ته مون وٽ آمريڪا ۾ پيو ڪو غلطين کان آجو ڇاپو ڪونه هو ۽ مون پاڻ ۾ ايتري اهليت ڪانه پئي پائڻي جو ڊاڪٽر گريخشاڻي صاحب جي مستند ايڊيشن (جيڪو پيو واحد ڇاپو مون وٽ هو) جيڪو سنڌ ثقافتي اداري ڪمپيوٽر تي ڪمپوز ڪري ڇپرايو هو، ان ۾ موجود بيشمار غلطين کي درست ڪري سگهان. ان ڪري مون اهو ئي فيصلو ڪيو ته في الحال مختصر ايڊيشن سان ئي سهي ابتدا ته ڪجي ۽ پوءِ اڳتي هلي ان ۾ واڌارو آڻي سڀ شعر شامل ڪرڻ يا ڪنهن ٻئي مستند ايڊيشن کي انٽرنيٽ تي آڻڻ جي ڪوشش ڪي.

هن رسالي جي سموري اينٽري اهڙن دوستن ڪئي آهي، جن جو (هڪ يا ٻن کي ڇڏي) پيشو ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ نه آهي. پر انهن ايتري ته محبت ۽ محنت سان اينٽري

شاه جو رسالو

ڪي جو غلطيون تمام گهٽ ٿيون. مون پنهنجي طرفان انهن جي پروف ريڊنگ ۽ غلطين دور ڪرڻ جي پوري ڪوشش ڪئي آهي، پر ته به غلطين جو امڪان پنهنجي جاءِ ته آهي. ان جا ڪيئي سبب ٿي سگهن ٿا: آڏواڻي صاحب جي غلطي، جنهن چاپي کي مون استعمال ڪيو آهي ان جي ڪمپوز ڪرڻ وارن جي غلطي، ۽ اينٽري جون اهي غلطيون جيڪي منهنجي نگاه کان رهجي ويون، انهن سڀني جو امڪان ۽ احتمال پنهنجي جاءِ تي موجود آهي. منهنجي پڙهندڙن کي گذارش آهي ته غور سان مطالعو ڪن ۽ جيڪي به غلطيون کين نظر اچن انهن جي نشاندهي ڪن ٿا ڪنهن کي درست ڪيو وڃي.

مون هن رسالي جي لاءِ خالص ٽائپ فيس ترتيب ڏنو آهي جنهن ۾ اعرابن ۽ نشانين جي بيهڪ جي لحاظ کان موزونيت تي خصوصي توجه ڏني وئي آهي. پر ان هوندي به اوڻاين جو امڪان رهي ٿو. ان لاءِ به اوهان دوستن جي راءِ ۽ مشورن جي لاءِ مون کي انتظار رهندو. توهان هن رسالي جا ڪجهه صفحا ليزر پرنٽر تي پرنٽ ڪري ۽ ٽائپ فيس جي باري ۾ به پنهنجي رايي کان مطلع فرمائيندا.

هن رسالي جي ڊجٽل اشاعت هڪ خواب ٿي رهي ها جيڪڏهن دوست هن ۾ ٻانهن پيلي ٿي رسالي جي اينٽري ۾ منهنجي مدد نه ڪن ها. تهن مان ٿي سر مون اينٽر ڪيا، باقي ستاويهه سر انهن دوستن جي مهرباني سان مڪمل ٿيا. سڀني کان وڌيڪ مان محترم احمد چند صاحب جو ٿورائو آهيان جنهن رسالي جو تقريباً اڌ حصو اڪيلي سر ڪمپيوٽر تي لکيو. جن ٻين دوستن بنا اجوري جي اهو محبت جو پورهيو ڪيو ۽ جيڪي اسان سڀني جي بيشمار نيڪ تمنائن ۽ بحساب دعائن جا حقدار آهن سي آهن:

شاه نواز سومرو صاحب

محمد حبيب سنائي صاحب

عبدالرحيم نظاماڻي صاحب

فقير اسلح علي قلباڻي صاحب

عاشق حسين نظاماڻي ۽ رشيد پرڙو صاحب

هن رسالي جي مواد کي استعمال ڪرڻ، ڇاپڻ، ورهائڻ وغيره جي سڀني کي اجازت عام آهي. رڳو ايترو عرض آهي ته جن محبت جو پورهيو ڪري هن رسالي کي ترتيب ڏنو آهي، انهن جا نالا يا ذڪر انهي مان حذف ڪيا يا ڪڍيا نه وڃن، ته جيئن پڙهندڙن وٽان انهن کي اجر دعائن جي صورت ۾ ته ملي.

هڪ ڀيرو وري آءُ الله پاڪ جو ٿورو ادا ڪرڻ جي مُڌي ڪوشش ٿو ڪيان جنهن جي مرضي کان سواءِ هڪ پن به چري نه ٿو سگهي ۽ جنهن هي قابل قدر ڪم مون هيٺي جي نصيب ۾ لکي منهنجي هٿان ڪرايو. پٽ جي سائين، جنهن جو ڪلام مون هن ريت دنيا جي هر ڪنڊ ۾ پهچائڻ جي ڪوشش ڪئي، تنهن جي فيض جي شامل حال هجڻ جي اها ئي هڪ وڏي نشاني آهي ته اهو ڪم منهنجي هٿان ممڪن ٿيو. هن ڪم جي پايه تڪميل تي پهچڻ لاءِ مان پنهنجي والدين جو بيحد شڪرگذار آهيان ڇا لاءِ ته سندن دعائن کان بغير مان ڪجهه به نه آهيان ۽ نه ئي مان ڪجهه ڪري سگهڻ جو اهل آهيان. مان پنهنجي اهلِيهه ۽ پنهنجي ٻارن جو به شڪرگذار آهيان جن منهنجي هر لخي تي همت افزائي ڪئي ۽ مون کي اهڙو ماحول مهيا ڪيو جنهن ۾ هي سڀ ممڪن بڻيو. مان پنهنجي پٽن عبدالصور، عبدالباسط ۽ عبدالباري جو ذڪر جيڪڏهن نه ڪيان ته شڪر ادائي نامڪمل رهجي ويندي. مان وڏي نصيب ۽ ڀاڳ وارو آهيان جنهن کي الله تعاليٰ اهڙي اولاد عطا فرمائي آهي. منهنجن پٽن مون کي هر قسم

شاه جو رسالو

جي مالي فڪر ۽ ڳڻتي کان نه رڳو آڄوڪيو، بلڪ مون تي ٻار وڌائون ته ڪا نوڪري ڪرڻ جي بجائِي اهو ڪم ڪيان جيڪو منهنجو من ٿو چاهي. جيڪڏهن غم روزگار، نوڪري يا ڪاروبار جا جهميلا هجن ها ته پوءِ به شايد هي ڪم مون کان نه ٿي سگهي ها. ان چوڻ جي ڪا ضرورت ڪانهي ته انهن اهي سڀ وسائل به مونکي مهيا ڪري ڏنا جيڪي هن ڪم لاءِ گهربل هئا. منهنجي روئين روئين مان سندن لاءِ دعائون ٿي نڪري.

ناچيز ۽ توهان جي دعائن جو پينو،

عبدالماجد ڀرڳڙي

30 ڊسمبر 2004

سُرڪلياڻ

داستان پهريون

1

اَوَّلُ اللّٰهِ عَلِيْمٌ، اَعْلِيٌّ، عَالَمٌ جَوْذِطِيٌّ؛
قَادِرٌ پَنهِنجِي قُدْرَتِ سِينِ، قَائِمٌ آهٍ قَدِيْمٌ؛
وَإِلِيٍّ، وَاحِدٌ، وَحَدَّةٌ، رَازِقٌ، رَبُّ رَحِيْمٌ؛
سُو سَارَاهُ سِجْوَذِطِيٌّ، چَئِي حَمْدٌ حَكِيْمٌ؛
ڪَري پان ڪَريءُ، جَوَزُونِ جَوَزُ جِهَانِ جِي.

2

وَحَدَّةٌ لَا شَرِيكَ لَهُ، جَنِّ اَتُوسِينِ اِيْمَانٍ؛
تَنْ مِجِيوُ مُحَمَّدٌ ڪَارِطِيٌّ، قَلْبٌ سَانٌ لِسَانٍ؛
اَوِيءُ فَائِقٌ مِ فَرْمَانٍ، اَوْتِزُ ڪَنهِنِ نَهْ اَوِيَا.

3

اَوْتِزُ ڪَنهِنِ نَهْ اَوِيَا، سَتِزُ وِيَا سَالِمَةٍ؛
هِيڪَئِي هِيڪُ تِيَا، اَحَدٌ سِينِ عَالَمٍ؛
بِي بَهَا بِالْمِ، آگِي ڪِيَا اِجِيْنِ.

4

آگي ڪيا اڳئين، نسور وئي نُورُ؛
لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، سچن ڪونهي سُورُ؛
مولي ڪيو مَعْمُورُ، انگ ازل مَرَّانِ جو.

5

وَحَدَّةٌ جِي وِديا، اِلَّا اللهُ سِينِ اوريُن؛
هِنِيون حقيقت گڏيو، طريقت توريُن؛
معرفت جِي ماڻ سِين، ڏيساندرُ ڏوريُن؛
سُڪ نه سَٽا ڪڏهين، ويهي نه وورِڙين؛
ڪُلهَنُون ڪوريُن، عاشق عَبْدُ اللطيفُ چئي.

6

وَحَدَّةٌ لَا شَرِيكَ لَهَا، ٻڌيءَ نه پوڙا؛
ڪه تو ڪنين سَٽا، جِي گهٽ اندر گهوڙا؛
ڳاڙيندين ڳوڙها، جت شاهد ٿيندءِ سامهان.

7

وَحَدَّةَ لَا شَرِيكَ لَهُ، اَهُو وَهَائِجِ وَيُّ؛
 كَنِينِ جِي هَارائِينِ، هِنْدُ تَنهِنجُو هِي؛
 پاٿان چوندء پي، پري جام جنت جو.

8

وَحَدَّةَ لَا شَرِيكَ لَهُ، اِي هِيكَزائِي حَقُّ؛
 پيائي کي بڪ، جن وڌو، سي ورسيا.

9

سِرُ دُونِديان، ڌڙ نه لهان، ڌڙ دُونِديان، سِرُ ناه؛
 هَتَ ڪَرايون آگريون، ويا ڪچي ڪانه؛
 وحدت جِي وهانء، جِي ويا، سي وديا.

10

عاشق چؤ مَ اَنَ کي، مَ ڪي چؤ معشوق؛
 خالق چؤ مَ خام تون، مَ ڪي چؤ مخلوق؛
 سلج تنهن سلوڪ، جو ناقصا نگيو.

11

وحدتان کثرت ٿي، کثرت وحدت کُل؛
حق حقيقي هيڪڙو، ٻوليءَ بيءَ مَرِيَل؛
هُو هَلاچو هُل، با الله سندو سچين.

12

پاڻهين جَل جَلالَه، پاڻهين جانِ جمال؛
پاڻهين صورت پرينءَ جي، پاڻهين حُسن کمال؛
پاڻهين پر مُريد ٿي، پاڻهين پاڻ خيال؛
سڀ سڀوئي حال، منجهان هي معلوم ٿي.

13

پاڻهين پسي پاڻڪي، پاڻهين محبوب؛
پاڻهين خلقي خوب، پاڻهين طالب تن جو.

14

پڙاڏو سو سڏ، وَر وائيءَ جو جي لهين؛
هئا اڳئين گڏ، ٻڌن ۾ به ٿيا.

15

ايڪَ قَصْرُ، دَر لَڪَ، ڪوڙين ڪِڻسِ ڳڙڪيون؛
جيدانهن ڪريان پرڪ، تيدانهن صاحب سامهون.

16

ڪوڙين ڪاٺائون تنهنجيون، لکن لڪ هزار،
جيءُ سڀڪنهن جيءُ سين، درسن ڌارون ڌار،
پرير تنهنجا پار، ڪهڙا چئي ڪين چوان.

وائِي

سڀڪا پريان ڪون پوچي؛
نهن نيٺين، ڳڻ ڳالهه وو.
جا چٽاير چت ۾، سڄڻ سا تو ٻجهي؛
لات جا لطيف جي، سد تنهنجو سڄي.

داستان پيو

1

اگهي اگهائي، رنجُ پريان کي رسيو:
چکيم چگائي، سورانگهي سُوريءَ تان.

2

اندا اوندا ويچ! کل ڪُجاڙيا ڪائين؟
اسان ڏکي ڏيل ۾، تون پيارين پيچ؟
سُوري جنين سيچ، مرڻ تي مشاهدو.

3

سُوري آه سينگار، اڳئين عاشقن جو:
مُڙن موٽن ميهڙو، تيا نظاري نروار:
ڪُسطَ جو قرار، اصل عاشقن کي.

4

سُوريءَ مٿي سينءَ، ڪهڙي ليکي سَنرا؟
جيله لڳا نينءَ، تي سُورياي سيچ ٿي.

5

سُورِيءَ تِي سَوَّوَارَ، ڏهاڙيو چنگ چڙهين؛
جَمَ وِر چِي چڏين، سِڪَٽَ جِي پِچارَ؛
پَر تَ نَه پَسِين پَارَ، نِينهن جَانُ ئِي نِگيو.

6

پهرين ڪاٽي پاءَ، پيچ پوءِ پريٽو
ڏکُ پريان جو ڏيل مَ، واچَ جَن وِچاءَ؛
سِيخن ماه پچاءَ، جِي نالو گيڙُءَ نِينهن جو.

7

ڪاٽِيءَ ڪونهي ڏوهَ، گَن وِديندڙ هت مَ؛
پَسِيو پَر عَجيب جِي، لِچِيو وِجِي لوهَ؛
عاشقن اندوه، سدا معشوقن جو.

8

ڪاٽِي تڪي مَ ٿي، مَرُ مِنيائي هوءَ؛
مان وِر مَن توءَ، مُون پريان جا هٿڙا.

9

اڳيان اڏڻ وٽ، پوين سر سنباهه؛
ڪات نه پوين قبول م، مڃڻ پائين گهٽ؛
مٿا مهائين جاءِ پيا نه ڏسين پٽ؟
ڪلالڪي هٽ، ڪسڻ جو ڪوڀ و هي.

10

جي اٿيئي سڌ سُرڪ جي، ته وٺ ڪالان ڪاتي؛
لاهي رک، لطيف چئي، مٿو وٽ ماتي؛
تڪ ڏيئي پڪ پي تون، منجهان گهوت! گهاتي؛
جو ورنه وهاتي، سو سِر وٽ سِر و سهانگو.

11

جي اٿيئي سڌ سُرڪ جي، ته وٺ ڪلالڪي ڪوٺ؛
مهيسر جي منڌ جي، هٽ هڏهين هوٺ؛
جان رمز پروڙيم روءِ، تان سِر وٽ سُرڪي سڳي.

12

ناٿي ناه ڪڪوه، ڪي مله مهانگو مند؛
 سنباهج، سيد چئي، ڪاٿن ڪارڻ ڪند؛
 هي ٽين جو هند، من پاس مرڻ جي.

13

عاشق زهر پياڪ، وه ڏسي وهسن گهڻو؛
 ڪڙي ۽ قاتل جا، هميشه هيراڪ؛
 لڳين لنو، لطيف چئي، فنا ڪيا فراق؛
 توڻي چڪن چاڪ، ته به آه نه سلن عام ڪي.

14

م ڪر سڌ سري جي، جي تون تارين ٿوه؛
 پتي جنهن پاسي ٿي، منجهان رڳن روح؛
 ڪاٿي چڪ ڪڪوه، لاهي سر، لطيف چئي.

15

سَدَ تَرِيا شَرابِ جُونِ، كُءَ پَچارُونِ كَن؟
حُمَ كاتَ كَلانِ كِديا، تَه موٽيو پوءِ وِجَن؟
پِڪُونِ سِي پِينِ، سِرَ جَن جاسَ تَ مِ.

16

سِرَ جُدا، دَڙَ ڌارَ، دوهَ جَنينِ جا ديڳَ مِ؟
سِي مَرُڪَن پَچارَ، حاضرِ جَن جِي هَتَ مِ.

17

اصلِ عاشقنِ جو، سِرُ نَه سانيدُنُ كُمَ؟
سَوُ سِسنانِ اڳرو، سَنَدو دوسانِ دَمَ؟
هِي هڏو ۽ چَمُ پِڪَ پريانِ جِي نَه پَڙِي.

18

جِي مَٿي وِٽِ مِڙَن، تَه سِيڪَنهنِ سَدَ تَٿِي؟
سِرَ ڏني سَتَ جُڙِي، تَه عاشقِ اِنِ اچَن؟
لِدا تِي لِينِ، مِلَهَ مَهانگا سَپرينِ.

مُله مهانگو قَطَرُو، سِڪَنُ شَهَادَتِ؛
 اَسَانِ عِبَادَتِ، نَظَرُ نَارِ پَرِينِ جو.

وائي

مَنڌُ پَنڌِي مون، ساڄنُ سَهِي سَچاتو؛
 پِي پِيالو عِشَقِ جو، سِيڪِي سَمجھيو سُون؛
 پريان سنڌي پارَ جي، اندر آڳ ائون؛
 جِئُ ناهي جِڪَ مَ، ڏينهن مِڙِي ڏُون؛
 آلاءِ عَبْدُ اللّٰطِيفِ چئي، آهين تون ئي تون.

داستان ٽيون

اُٿياري اٿي ويا، مَنجھان مون آزار؛
 حبيب ئي هڻي ويا، پيڙا جا چچار؛
 طينن تنوار، هڏ نه وڻي هاڻ مون.

2

اور ڈکدو او ٿي، هادي جنهن حيب؛
تر تفاوت نه ڪري، تنهنڪي ڪو طيب؛
رهنما رقيب، سائر صحت سپرين.

3

سائر صحت سپرين، آهي نه آزار؛
جلس وير منو ٿي، ڪونيندي قهار؛
خنجر تنهن خوب هڻي، جنهن سين ٿي يار؛
صاحب رب سائر، سوجهي رگون ساه جون.

4

رگون ٿيون رباب، وچن ويل سڪنهن؛
لچل ڪچل نه ٿيو، جانب ري جباب؛
سوئي سنديندم سپرين، ڪيس جنهن ڪباب؛
سوئي عين عذاب، سوئي راحت روح جي.

5

سوئي راهَ رَدِ ڪري، سوئي رهڻيءَ؛
وَتُعْزُ مِنْ تَشَاءُ، وَتَذُلُّ مِنْ تَشَاءُ.

6

سِڪِين ڪه سلامت ڪي، ڪرين ڪه نه سلامت؟
پيا ڌر تن حرام، اِي ڌر جنين ديکيو.

7

مِنَيَانِ مَنُو ڪهڻو، ڪڙو ناه ڪلام؛
سُڪُوتُ نِي سَلَامُ، پريان سندي پار جو.

8

پريان سندي پار جي، مڙيي منائي؛
ڪانهي ڪڙائي، چڪين جي چيٽ ڪري.

9

تو جنين جي تات، تن پڻ آهي تنهنجي؛
'فَاذڪُرُونِي اذڪُر ڪم'، اِي پروڙج بات؛
هت ڪاتي ڳڙ وات، پڇڻ پر پرين جي.

10

پاڻوهي هيڪار، مون کان ڀڄيو سڄڻن؛
الستُ برِّڪم، چيائون جنهن وار؛
سندي سور ڪنار، تن تڏهانڪون نه لهي.

11

پاڻوهيو ڀڄن، ڪٿي هٿ حبيب جو؛
نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي پاڻ نه ڪن؛
عاشق اجل سامهان، اوچي ڳاٽ اچن؛
ڪسٽ قرب جن، مرڻ تن مشاهدو.

12

ڪوئي ڪهي سڀرين، ڪوئي ڪهن سان؛
نيزي هيٺان نينهن جي، پاسي ڪر م پاڻ؛
ڄل، وڃائي ڄاڻ، عاشق! اجل سامهون.

13

ڪوٺڻُ قَرِينَ جَو، عِينُ تَرِطُ آه؛
اِي اَلتي ڳالھڙِي، سِڪَ وَرَندي ساه؛
آسَرُ هَڏَمَ لاه، چِنَٺُ ڳيڏنُ اُن جَو.

14

ڪُهَنُ تان ڪَر لَهَن، ڪَر لَهَن تان ڪُهَن؛
سِيئي ماءُ! مُهَن، سِيئي راحت رُوح جِي.

15

ڪُهِي سو ڪَر لَهِي، ڪوئي سو قَرِيبُ؛
اها عادتَ سِڪِيو، هرَ زَمانَ حَيِيبُ؛
تِچِي سو طَيِيبُ، سوئي راحتَ رُوح جِي.

وائي

ٿيندو تنَ طيبُ، دارُون منهنجي دَرَدَ جوڻ
بُڪِي ڏيندمر باجهه جي، اچي شالَ عجيبُ؛
پرين اچي پاڻ ڪيو، سندو غورُ غريبُ؛
ڏگندو سڀوئي ڏور ڪيو، منجهون تنَ طيبُ؛
اڏيون! عَبْدُاللطيفُ چئي، ها تڪُ آه حبيبُ.

سُرِيَمَنُ كِلِيَانُ

داستان پهريون

1

تون حبيب، تون طبيب، تون درد جي دوا،
جانب! منهنجي جيءَ ۾ آزر جا انا،
صاحب! ڏي شفاءِ ميان! مريضن کي.

2

تون حبيب، تون طبيب، تون دارون کي دردن،
تون ڏين، تون لاهين، ڏاٽر! کي ڏکندن،
نڌهين ڦڪيون فرق ڪن، جڏهين امر ڪريو ان کي.

3

هٿ، حبيب! هٿ کڻي، ٻنگان لهي پاڻ،
ماڳين مون منهن ٿي، جهوليءَ وجهان پاڻ،
ان پراساڄن ساڻ، مان مقابلو مون ٿي.

4

جَت حَيْبَ هَٽِن، نائڪَ پَري نِينهن جِي؛
تِي طَبِين، وَجَا وِجِي وَسَري.

5

هَٽِن جِي حَيْبَ! مَحَبَتِي مِيا ڪَري؛
پُچان ڪِن طَبِيبَ، هوند گهائِن سِين تِي گهاريان.

6

ڪانارِيا ڪَڪَن، جِنِين لَوهُ لَگَن مَ؛
مَحَبَت جِي مِيدان مَ، پِيا لال لُچَن؛
پاڻهِن ٻَدَن پَٽِيون، پاڻهِن چَڪِيا ڪَن؛
وَتان وادوڙين، رهي اچجي راتڙي.

7

رهي اچجي راتڙي، تن وادوڙين وِٽاءَ؛
جن کي سورُ سرير مَ، گهٽ مَنجھاران گهءَ؛
لِڪائِي لوڪاءَ، پاڻهِن ٻَدَن پَٽِيون.

8

اڄ پڻ ڪنجهو ڪنجهو، وايوڙ ڪي منهنءَ؛
جڻ پڻ پيڻ سنجھ، هو پنيون هو پتيون.

9

سگهن سڏ نه سور جي، گھائل ڪين گھارين؛
پيل پاسو پٽ تان، وايوڙ نه وارين؛
پر ۾ پڇن پرينءَ لئي، هيءَ! هنجون هارين؛
سجڻ جي سارين، تن رويو وهامي راتڙي.

10

سگهن سڏ نه سور جي، تارنڪن رنجوري؛
پيا آهن پٽ ۾، مڻن ماموري؛
لڳين لئو، لطيف چئي، سدا جي سوري؛
پر تڙ جن پوري، تن رويو وهامي راتڙي.

آيل! ان نه وسهان، هنجون جي هارين؛
اٿيو آڻ اکين ۾، ڏي کي ڏيکارين؛
سجڻ جي سارين، سي نڪي روئن نه چون ڪي.

وائي

ورسيا ويڄ ويچارا! دل ۾ درد پرين جو؛
اٿيو ويڄا! م وهو، ويو ڊب ڪي؛
پڪي ڏيندا ٻاجھ جي، آيا سور ڏئي؛
آيا جيءَ جيارا، دل ۾ درد پرين جو.

داستان پيو

1

تن طيب نه تون، سد نه لهين سور جي؛
سانڍ پنهنجا ڊٻڙا، گڏ ڪي ۾ پون؛
ڪان گهرجي مون، حياتي هوتن ري.

2

ويجن سين وائيءَ پيا، ڪري نه ڪيائون؛
جي پند پاريائون، ته سگهائي سگهائڻا.

3

آهي گهڻو آگهن جو، ترسُ طبيبن؛
ڪيو وسُ ويجن، تان ڪريءَ ري ڪين ٿي.

4

پاڙي ويڄ هٿم، تان مون مور نه پڇيا؛
تياهي پيام، موريسر آڪين م.

5

هاري! تو هري، ڪيچ ڪايا سين ڪيون؛
ڪرئين جي ڪري، ته تون تونو ٿين.

6

جي پائين پرينءَ مِڙان، ته سِڪُ چورانِ ڪِي ذاتِ؛
جاڳڻُ جِشَنُ جنِ ڪِي، سِڪُ نه ساري راتِ؛
اُجهي پُجهي آئيا، وائي ڪَن نه واتِ؛
سلي سُوريءَ چاڙهيا، بيان ڪَن نه باتِ؛
توڻي ڪَسَن ڪاتِ، ته به ساڳي سَلَن ڪين ڪِي.

9

تڙي طبيبن، گهايل گهران ڪڍيون
چڪيا چاڪَ چيهون ڪري، ڪڙيون مور نه ڪَن؛
دوست جي درسَن سين، پئي نارُ نِين؛
ورچيو ويڄَ وِجَن، آءُ ته پريءَ! ابهان.

8

وڍي جنِ وڌياس، وري ويڄَ ٿي سي ٿيا؛
تُرُتُ ٻڌائون پٺيون، روز ڪيائون راسِ؛
هينڙا! نئين پاس، گهار ته گهايل نه ٿين.

9

ويج! مڙڪي ڏي! الا چڱي مڙيان!
سڄڻ مان اچي، ڪر لاهو ٿي ڪڏهين.

10

هين ته ويڃن وٽ، تون ڪن جيءَ جڏو ٿين؟
سر ڏيئي مڙس، ڪهه نه ڪيءَ ڊٻڙا؟

11

ڪنيس ڪويڃن، تن طيب نه گڏيا؛
ڏيئي ڏنڀ ڏڏن، پاڻان ڏيل ڏکوئيو.

12

ترس طيبن جو، جڏن ڪيو نه جات؛
جو ويڃن جي وات، داروئان تنهن دور ٿيا.

13

دارون ۽ ڪارون، جان ڪي ڪيا ويڃ مون؛
پڪي ڏيندا ٻاجهه جي، نهاري نازون؛
جن جون سيٺ لهن سارون، تن تان ڏکندو دور ٿي.

اڳهن مڙي اڄ، ڪيوسڏ صحت ڪي،
ڏور، ڏکندا! پڇ، مهريءَ منهن ڏيڪاريو.

وائي

اچي سار لهيڃ، ساجن سور تاري آئون ماري!
سور تاري جي مران، تان مون ڏوهه م ڏيڃ،
ڊبن پري هتڙا، دارون، دوست! ڪريڃ.

داستان ٽيون

1

هيءَ هيءَ! وهي هاءِ، من م محبوبن جي!
جيرا جوش جلاڻيا، بڪين پري باه!
پسو مڇ مٽاءِ، جي ويساه نه وسهوا!

2

ڪاندين تاندين ٻاڙين، پچان مڙ پيئي!
جيرا، جگر، بڪيون، سيخن مڙ ٿيئي!
ويجنئون ويئي، ٿي وهڻي سڄڻن!

3

سُر جو سڄيو سڄڻن، پهر ٻاڙ پري؛
چمڪيو سو چوه مان، ڪڙ ڪڙ کان ڪري؛
جيرا، جگر، بڪيون، لنگهي پيو پري؛
لڳو جيءَ جڙي، تائيان، تير نه ڪري!

4

پڇ پنگن کي، سنديون ڪامڙ خبرون؛
اٿيو وجهن آڳ م، جيءَ پنهنجو جي؛
جيري جنين جي، لڳا نيزا نينهن جا!

5

پتنگ چائين پاڻ کي، ته اچي آڳ اجهاءُ!
پچڻ گهڻا پچائيا، تون پچڻ کي پچاءُ!
واقف ٿي وِساءُ، آڳ نه ڏجي علم کي.

6

پتنگ چائين پاڻ کي، پسي مڇ م موت!
سهائيءَ سڀرين جي، گهڙ ته ٿين گهوڻ!
اچا تون اروت! کوري خبر نه لهين!

7

پتنگن پڻ ڪيو، مڙيا مٿي مڇ؛
پسي لهس نه لچيا، سڙيا مٿي سڇ؛
سندا ڳچين ڳچ، ويچارن وچائيا.

8

جي توتنُ تَنورَ جنُن، تہ چنڊي سانُ چِماءُ؛
 آئي آڳِ ادبِ جي، ٻاري جانِ جلاءُ؛
 برقعان اندر بازيون، پنهنجو سڀ پچاءُ؛
 لُچُ لَنو، لَطيفُ چُئي، پَدَرِ هَدِ مَ پاءُ؛
 مٿان لوڪ لڪاءُ، وصالان وچ پئي!

9

اڃا تَنوران، ڪالهه ڪڍيائون سڄڻين؛
 پڻ تايائون تڪڙو، وحدتِ جي وڌان؛
 محبتين مٿان، مڇُ مُورائين نہ لهي!

10

پچائي پهاڻ، جن رسائيو رڪي؛
 تنين سندو چاڻ، آهي آڳڙين کي.

11

ڌنءُ ڌنءُ ڌمڻ وار، اڄ پڻ آڳڙين جي،
باري مڇ مجاز جو، اوتيائون آڱار،
ڌوڌا! ٿي مَ ڌار، جَمَ ڪچو رُڪَ ڪڙيون ٿي.

12

ڌوڌا! تون نه ڌڻين! آڳ اوڌو نه وڃين!
الاجي عشق جا، سي تان تون نه سڀين!
اڀوائن چڻين، ته آئون آڳڙيو آهيان!

13

سِرُ سانداڻ ڪري، پڇج گهر لهار جو!
ڌڪن هيٺ ڌري، مان گڏينئي رُڪَ سين!

14

سڀين جن سانداڻ، ڌڪن مٿي ڌڪڙا!
وَهَ وڃائي پار، ڌي ڌٻائون ڌڳرين.

15

اڃ آڳڙيا آڻيا، سوڌا سِراڻِيءَ؛
پياري پاڻِيءَ، تيغُون ڪندا تڪيون.

16

اڃ آڳڙيا آڻيا، سائو ڪي سڄاڻ؛
لاهيندا مورياڻءَ، رُڪُ ڪريندا پترو.

17

سرها ڏنم سي، جن ساڃاءِ سِراڻِ سينءَ؛
تيغ تين جي ڪي، ڪٿُ نه لڳي ڪڏهن.

وائي

جيءُ جياريو، جيءُ جياريو، ڪين منهنجڙو هاريو
پرين جيءُ پچار، سيٺن جيءُ سنپار، جڏڙو جيءُ جياريو
اُچيو تن عميق مان، پرين پوڄ پياريو
مرض مريضن تان، اشاري ساڻ اُتاريو
ڪرم ڪرين جي مون کي، اُهڪيءَ مان اُڪاريو
سنئون منهن ڪري، سپرين! ائين نرم نورنهاريو
سائين جن سڏ ڪري، ائين طالحن کي تاريو.

داستان چوڻون

1

ايڪ پيالو! به جڙ! عشق نه ڪري ائين!
ليڪيا جي لڪڻ ۾، سي قرب رسندا ڪيئن؟
هڻ ڪيا هيئن، وانجيا، پَس! وصال کان.

2

ايڪ پيالو! ٻه چٽا! عشق نه ائين ڪري!
آئي سي ايڪ ٿيا، جي گنا نينهن ڳري،
دوئي ڌار ڌري، جهُ خُلت خنجر آيو.

3

ايڪ پيالو! ٻه چٽا! عشق نه ڪري آڏا!
اي تان، ساعر! سڌ، ڪيءَ جا قوال سين.

4

قاتل ڪمائي ڪري، وه ماڪي جي ڪن؛
وتان ويهي تن، پيچ ڪي پيالون.

5

هوند وهڏ م سڌ، لاءِ پياڪن پانهجون
پوچ پيارج پنهيڙا، ويندا ونيو ڪنڌ؛
ته هٿ تنهنجي هنڌ، موڪي! ڪومان لهي.

6

هوندو هڏَ مَر رُڪُ، لاءِ پياڪن پانهنجون
وڻي واناڙڻن کي، تان پياري پرڪُ؛
ساليڪ لهي ٿي لڪُ، جا تو ايندي ان سين.

7

گهڻن مِ گهڻڪن، وڻيون پينِ وه گاديون؛
برخيز بده ساقِي! پيار کي پرين؛
پڪين نه پرچن، مٿ تڪيائون منجهيان.

8

آڻي اتر واءِ، موڪيءَ مٿ اڻڻا؛
مٿارا تنهن ساءِ، اچن سر سَنباهيو.

9

وجهج واناڙڻن تي، ميخاني جي ماڪُ؛
ٿيندي سڏ سِيڪنهن، هنڌ هنڌ پوندي هاڪُ؛
پره جا پياڪُ، جُه سي اڱڻ آڻيا.

10

جُه سي اڱڻ آڻيا، ته سَرو ڪندا سڃ؛
سائي ٿيندين اڃ، هي پيتو! هو آڻ ڪي!

11

موکي چوڪي نه ٿي، اصل اوچي ذات؛
وٽيون ڏيئي وات، مٿارا تنهن ماريا.

12

مٿارا مري ويا، موکي! تون نه مرين!
ڪهڙيءَ پر پرين، ڏکي! ڏاتارن ري؟

13

مٿارا مري ويا، موکي! تون بي مر؛
تنهنجو ڏوس ڏمر، ڪون سهندو ان ري!

16

سري ڪين ڪيون، ويڻ موکيءَ جي ماريا!
ڪو جو سخن ڪلال جو، پتي تي پيون!
تهان پوءِ ٿيون، مرڻ مٿارن ڪي!

15

ڪنڌ ڪٽارو، مُنهن وٺي، عادت سندين اِيءَ؛
تئين تڪُون ڏنيون، جُنِي منجهان جِيءَ؛
سرو تن سِيءَ، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

16

موڪيءَ مَنو نه گهريا، وَه نه وهائيا؛
سُرڪيءَ ڪاڻ، سِيءَ چِيءَ، اتي ٿي آيا؛
جي ڳالهين ڳنگاڻيا، تن بَنن پاسي بَنيون.

20

سِرُ ڏيئي سَتِ جوڙ، ڪنهن پَر ڪالان سين!
ڪاتي ڪرڻ ڪپار م، خنجرُ آڻي ڪوڙ!
مرڻان مُنهن م موڙ، وٺي ٿي وڌ لهي!

18

وَتَ وَتَ وَتِيءَ مَر، مَتَّ مَتَّ مَنَدُّ پِيون
 قدرِ كَيْفَ كَلالِ جو، پياڪن پيون
 اچن دُرسُ دڪانِ تي، ڪنڌَ قبولِ ڪيون
 سُرها سِرُ ڏيون، چڪن سُرڪَ سَيِّدَ چڙهي.

19

ڪالائون ڪاءِ، مَتِ نه سِڪين مون هِنان!
 روئندي راتِ وهاءِ، چڪائيندي بَنِيون!

وائي

دوسُ پيهي در آيو، ٿيو ملڻ جو ساعيو
 ڏينهن پُڄائون آڻي اسان ڪي، موليٰ مَحَبِ ملايو
 ويو وِچوڙو، ٿيو ميلاپو، واحدِ واءِ واريو
 هو جنهن جو ڏسُ ڏوراڏو، اوڏو اَڄ سو آيو
 عَبْدُ اللطيفُ چڙهي، اچي عجيبن پاڻ فضلُ فرمايو.

داستان پنجون

1

صوفي سالم سي ويا، جي اڪثر سين اڏيار؛
بازي بازندن کي، آهي اويسار؛
پريا سين پهڪار، رنديءَ رساڻي ڪيا.

2

صوفيءَ سير سين ۾، جن رڳن ۾ ساه؛
سانه ڪري ڳالهڙي، جن پويون پروڙي پساه؛
آهس اي گناه، جي ڪا ڪري پڌري.

3

ڏني ڏکوا، ان ڏني راضي ٿيا؛
صوفي تي ٿيا، جن ڪين ڪيائون پاڻ سين.

4

صوفي لاکوفي، ڪون پائيس ڪير؛
منجهيان ٿي منجه وڙهي، پڌر ناهس پير؛
جنين ساڻس وير، ٿي تنين جو واهرو.

5

صوفيءَ صاف ڪيو، ڌوئي ورق وُجود جو،
تھان پوءِ ٿيو، جيئري پسڻ پرينءَ جو.

6

صوفي چائين، سڌ ڪرين! صوفين اي نه صلاح،
ڪاٿي رک ڪُلاه، وجه اچلي آڳ ۾.

7

جي ڪُلاه رکين ڪنڌ تي، ته صوفي سالر ٿي،
وه وڻي هٿ ڪري، پُر پيالو پي،
هنڌ ٽنن جو هيءُ، جن حاصل ڪيو حال ڪي.

8

جُسي ۾ جَبَّار جو، خفي خيمو ڪوڙ،
جَلِي تون زبان سين، چار ٿي پهر چور،
فڪر سين فرقان ۾، اسم اعظم ڏور،
پيا در وڃي مَ ووڙ، اي اَمَل اٿائين سَڀجي.

9

عالم آئون سان، ڀريو تو پير ڪري؛
پاڻ نه آهي ڄاڻ، مانڊيءَ مند پڪيڙيو.

10

طالب ڪٿر، سونهن سر، اي روميءَ جي روءِ؛
جنين ڏني جوءَ، تي ڪچيو ڪين ڪي.

11

طالب ڪٿر، سونهن سر، اي روميءَ جي راءِ؛
ماڙهوات ڪيائ، مند نه پسين منديو!

12

طالب ڪٿر، سونهن سر، روميءَ چيو آهي؛
تازي جي لاهي، ته منجهين مشاهدو ٿي.

13

ظاهر ۾ زاني، فڪر منجه فنا ٿيا؛
تئين ڪي تعليم جي، ڪڙه اندر ڪاني؛
حرف حقاني، دور ڪيائون دل ۾.

14

جن کي دورُ دردِ جو، سبقِ سورِ پڙهن؛
فِڪرَ فرهي هت ۾، مان مطالعِ ڪن؛
پنو سو پڙهن، جنهن ۾ پسن پرينءَ کي.

15

سا سٺ نه سارين، آلف جنهن جي اڳ ۾؛
ناحقُ نهارين، پنا پيا پرينءَ لِي.

16

سا سٺ ساريئون، آلف جنهن جي اڳ ۾؛
”لا مقصودَ في الدارين“ ان پر اٿئون؛
سڳرُ سونائون، ٿيا رسيلا رحمان سين.

17

اڪر پڙهي اڳيا! قاضي ٿين ڪيائ؟
پيرين ۽ پانسين، ايڏا ائن نه آءُ!
ان سُرڪي ۽ سندو ساءِ، پيچِ عزازيل کي.

18

عاشق عَزَاذِيلِ، بيا مَژِيئي سَدَڙِيَا
منجھان سِڪَ سَيِيلِ، لعِنِي لال ٿيو.

19

جو مون پڙهيو پاڻ لِي، سبقُ سابقُ جو:
پهرين سُڃاڻو پانهنجي، نفسَ جو نهو:
جِي عَرَفَانُ اَصَلُ مِ، ٿي رُوحن روزِ ڪيو:
وري وَرَقُ پيو، گڏي وِڏُ وصالِ جو.

20

پڙهيو ٿا پڙهن، ڪڙهن ڪين قُلُوبُ مِ:
پاڻان ڏوهَ چڙهن، جنن وَرَقَ ورائين وِترا.

21

اڪر پڙه اَلْفُ جو، وَرَقَ سڀ وسارِ:
اندر تون اُجارِ، پنا پڙهندين ڪيترا.

30

جئن جنن ورق ورائين، تن تنن دنوڏوه؛
تنهن ڪهڙيءَ ڪبو ڪوه؟ جي رهڻيءَ رهيو نه سڀرين.

23

ڪاتب! لکين جنن، لايولامُ الف سين؛
اسان سڄڻ تنن، رهيو آهي روح م.

24

تهڙا چاليها نه چاليهه، جهڙو پسڻ پرينءَ جون
ڪهڙي ڪاتب! ڪرين، مٿي پنن پيهه؛
جي ورق وارين ويهه، ته اکر اهوئي هيڪڙو.

25

تنن ڪڏي، منن حجرو، ڪيم چاليها رڪ؛
ڪوه نه پوڄيو پوڄين، انئي پهر الڪ؟
تان تون پارڻ پرڪ! سڀڪنهن ڏانهن سامهون.

سَيِّڪَنهن ڏانهن سامهون، ڪو هنڌ خالي ناه؛
اَحدًا جي آرڪ تيا، سي ڪائڙ ڪبا ڪانه؟
مُحَبُّ منجهين مَن مانه، مون اڃا تڏيءَ اُجهيو.

وائي

وسارج مَ ويٺ، جوپن به ٿي ڏينهڙا.
لونيون سَهَن لوڪ جا، وهائيءَ ٿيون ويٺ؛
اصل آسارِين جا، سَتي ويڙا سين؛
جيڏيون! جي مان وسهوءَ نند مَ هيرو نيٺ؛
راتڙيون جاڳن جي، سي آئون ڪندڙي سين؛
آڏيءَ رات اُٿي ڪري، جهل تون نندان نيٺ.

داستان چھون

1

داؤدي ديُون ڪري، رَنڪَن ڪونهي رنگُ؛
گهوڙيءَ هيٺ اَنگُ، ڪاهيو پاڪرئين هڻي.

2

داؤدي ديُون ڪري، رَنڪَن ڪونهي چيٽُ؛
گهوڙيءَ هيٺ سُچيٽُ، ڪاهيو پاڪرئين هڻي.

3

او قابيل! اکين ۾، توکي باري بانُ؛
اُپو اڳرائون ڪرين، ماڳ هڻيو مَستانُ؛
جانب! تون زيان، اکين سين ايڏا ڪرين!

4

جي هو پاڻين ڪان ڪمان ۾، ته سينو سپر رکُ؛
منهن ۾ معشوقن جا، چاڪَ چٽڪا چڪُ؛
سوري پانءِ مَ شڪُ، عاشقُ ٿي ته اُبهين.

5

جي هو پاڻين کان ڪمان ۾، ته سينو سپر ڏيڇ؛
منهن ۾ معشوقن جا، جهالو ٿي جهليج؛
پاهان پڳ م ڏيڇ، عاشق ٿي ته ابھين.

6

پاڻي کان ڪمان ۾، ميان! مار م مون؛
مون ۾ آھين تون، مٿان تنهنجو ٿي توکي لڳي.

7

ڪيو چڏين کان، هڏ نه هٽائين ٿا؛
ٿيا جي نشان، ته پهرئين سان پورا هئا.

8

لوري جت لڳوم، اٿ اڀو ٿي آهيان؛
سوره پرين سندوم، مان ٻاجهائي پيو هٽي!

9

محبّت جي ميدان ۾، ڪر پڙاڏو پٽ؛
 سرُ سوريءَ، ڌڙ ڪُنڀرين، متان ڪُچين ڪٽ!
 عشق نانگ ٺٽ، خبر کاڌن کي پوي.

10

محبّت جي ميدان ۾، سر جو ڪر م سانگ؛
 سوريءَ سڀرين جي، چڙهه ته ٿين چانگ؛
 عشق آهي نانگ، خبر کاڌن کي پوي.

11

عشق نه آهي راند، ته ڪي ڪنس ڳيرون؛
 جي جُسيءَ جان جي، ڀڄي جو هيڪاند؛
 سڀي نيزي پاند، اچل ته آڏ ٿي.

وائي

عشق تمام، بره تمام، وو! مئن لوني يار لوڪو!
سيج ستي نون جهپ نه آوي، نيٽين نند حرام؛
راتيان جاڳڻ، صاحب سنپالڻ، اي فقيران دا ڪام؛
مت عقل دي منجه گئي، آيا عشق امام.

داستان ستون

1

عاشقن الله، ويرو تار نه وسري؛
آه ڪريندي ساه، ڪڏهن ويندو نڪري.

2

عاشق ائن نه هون، جنن تون سڄي اڳرين؛
وڃي در دوستن جي، رت ڏهاڻي رون؛
پي پر ڪنهن نه پون، ماڪر محبوبن سين.

3

جان عاشق مٿي رت، تان دعوى ڪري مَ نينهن جي؛
 سائو منهن، سونهن گئي، سڪڻ اي شرط؛
 نڪي گوڏ ڳرت، مٿا سر سؤدا ڪري.

4

آچا تو منجهان، ڪڪ چٽي رت نڪري!
 منهن ۾ محبوبن جا، ڪن جهليندي گهاءَ؟
 سو تون ڪچاڙيا، سڪڻ جون سڌون ڪرين؟

5

سڪڻ ۽ سوري، ٻي اکر هيڪڙي؛
 وهڻ واٽڙين تي، ڪارڻ ضروري؛
 پنهي جي پوري، جيءَ ڏني ري نه جڙي.

6

جيڪي سڪڻ سڪ، نات پَس سڪندڙين؛
 پاسي تينن مَ لڪ، نينهن نه سڃاڻن جي.

7

عاشق! معشوق جي، وٺي ويه ڳري؛
جم ورجي ڇڏين، سندي دوست ڌري!
ڏيندا ٻڪي ٻاجه جي، ويندءِ ٺٺ ٺري؛
آسان تان نه سري، تون ڪن سري سپرين؟

8

عاشق! معشوقن جو، وٺي ويه ڏڪاڻ؛
پيڇ پيش پرين جي، پٽيءَ وجهي پاڻ؛
ته تون تين ساڻ، سدا رهين سرخرو.

9

عاشق! معشوق جو، وٺي ويه ڳهٽ؛
جم ورجي ڇڏين، موڪيءَ سندو مٽ؛
ڪري سر جي سٺ، پيڇ ڪي پيالئون.

وائي

سُپريان جي سونهن جي، ڳالهه ڪين وڃي؛
 وڃي ڌر دوستن جي، سُوريءَ سر هجي؛
 عاشق انگن چڙهيا، پيو سڪو پڃي؛
 پُڄڻ پوءِ پريٽون، پهرين سر سڄي؛
 عاقل ئي اوچون ٿيا، پورو ڪين پڃي.

داستان انون

1

هر هر هرائي، وڃڻ ڌر دوستن جي؛
 پاڙي ڏانهن پرين جي، اُچ م آواڻي!
 الڙ ٿي آچ م تون، واناڙن وائي؛
 لائيندءِ، لطيف چئي، سُوران سرهائي؛
 گجهو ڳالهائي، پرت وڃي پاڻ م.

2

سُورُ جنين کي سَريو، سَري تن صحت؛
مِني مصيبت، آهي عاشقن کي.

3

جي پياري پاڻ، ته ڪر هو ٿي پاڻي پيڻ؛
اڳي ان نياڻ، ان ڪوٺيو ڪون گهڙي.

4

ان ڪي عيان نه ٿي، ڪي پروڙي ڪون؛
سڄي جيهي سون، منهن نه پيئي ماڙهوئين.

5

ان ڪي عيان نه ٿي، ڪي پروڙي ڪون؛
سا سونهين ٿي سون، امر عطا جنهن جو.

6

چنن توءَ مَ چن، پاءِ اميري ان سين؛
جي اوڳڻ ڪنئي، اسونهين! ته تون ڳڻان ٿي ڳڻ؛
پاند جهليو تون پن، هن سونهاري سگ م.

7

نِي ڪَمِي نهار تون، ڏمڙ ڏولائون،
 ٿِيئي ساڃائون، جي اڀين انهيءَ پير تي.

8

ڪم! ڪمندن ڪٿيو، هارايو هوڙن،
 چڪيو نه چوندين، هو جو ساءِ صبر جو.

9

ڪمند ڙن گهر ڪين، چوند ڙ چگا نه ٿيا،
 ويٺهون ويد پئي، هٿ نه اچي ڪين.

10

هو چوئي، تون م چو، واتان ورائي،
 اڳ اڳرائي جو ڪري، خطا سو ڪائي،
 پاند م پائي، ويو ڪيني وارو ڪين ڪي.

11

ڪين ڪين پرائو، ڪيني منجهان ڪين،
 جي هوءَ سٺائي سيگ، ته زه چني جو ڪو ٿي.

12

اَنَ چُونَدَن مَر چَو، چُونَدَن چيو وسارَ،
اَنئي پهر آدب سين، پَر اهاڻي پارَ،
پايو منهن مُونن مَر، غرَبَت سان گُزارَ،
مُفتي منجه وهارَ، تہ قاضيءَ کانيارو نہ تئين.

13

جِنين سَنديءَ ”بوڏ“ مَر، پتون پتين ”جي“،
تن! تين سين پي، اوڏا اوڏي پڪڙا.

14

ويني جِنين وَت، ڏُڪدو ڏاڍو ٿي،
سا مجلس ئي مَت، جي حاصل هوءَ هزار جو.

15

ويني جِنين وَت، ڏُڪدو ڏور ٿي،
تن! تين سين ڪَت، اوڏا اڏي پڪڙا.

وائي

يار سڄڻ جي فراق، ڙي جيڏيون! آئون ماري!
درِ دوسن جي ڪين جو هوندا، مون جيها مشتاق؛
جاڻي ڪاڻي محبوبن جي، آه حسن جي هاڪ؛
سُرمو سَهي ڪر اکين جو، خاص پريان جي خاڪ؛
عَبْدُ اللّٰطِيفُ چئي، پرين اسانجو هميشه آحُسنَ اڪُ.

سرڪيات

داستان پهريون

1

پلاڻي آهين، پرين پلاڻي پانهنجي؛
سباجها سر چڙهيو، ڏورا پونه ڏين؛
مان ڏي مديون ٿين، سچڻ سچاين م.

2

تون چنڊ! اهوئي، جو هت پسين تو پرين ڪي؛
آڏت چڻج ان ڪي، ڏيان جو روئي؛
هيكانديءَ هوئي، سانگ م پوي سچين!

3

مر هيكاندا هون پرين، سانگ م وچن سين؛
رهيا آهين روح م، نت جنين جانين؛
وماسيا جن وين، تو تاريءَ تگي تن هنون.

4

رات سَهائِي، پُون سَنئين، ڀائي! گهر جي پُل؛
 آهرَم اِلاچيُون، چندن چري چُل؛
 مون توڻي سين ڳالهڙي، ٻئي ڪنهن مَ سَل؛
 هاهرَ ڪندو هَل، تہ ڪجائون ڪرن ڪي.

5

چوڏهينءَ چنڊ! تون اڀرين، سَهين ڪرين سينگار؛
 پلڪَ پريان جي نہ پڙين، جي حيلن ڪرين هزار؛
 جهڙو تون سڀ ڄمار، تهڙو دم دوست جو.

6

سَهين سڄن اڀري، چوراسي چنڊن؛
 بالله ري پرين، سڀ اونداهي ڀانڀيان.

7

چنڊ! تنهنجي ذات، پاڙيان نہ پرين سين؛
 تون اڄوم رات، سڄن نَت سوجهرا.

8

چنڊ! چوانءَ سچ، جي مني نہ پائين؛
ڪڏهن اڀرين سنهڙو، ڪڏهن اڀرين گچ؛
منهن ۾ پريئي مچ، تو ۾ ناه پيشاني پرينءَ جي.

9

کڻي نيٺ خمار مان، جان ڪيائون ناز نظر؛
سورج شاخون جهڪيون، ڪوماڻو قمر؛
تارا ڪيون تائب ٿيا، ديڪيندي دلبر؛
جهڪو ٿيو جوهر، جانب جي جمال سين.

10

تارا تيليءَ روءِ، لڏا لالڻ! اڀرين؛
جهڙي تو صبح، تهڙي صافي سڄڻين.

11

توڏانهن گهڻو نهاريان، تارا! تिलाهين؛
سڄڻ جيڏاهين، تون تيڏاهين اڀرين.

12

هُن تاري، هُن هِنْدِ، هِت منهنجا سڀرين؛
سَجڻ ماکيءَ مندِ، ڪوڙا ٿين نه ڪڏهين.

13

تارا، تر، تروڪڻيون، مٿن ڦلڻيون؛
ڪوٽ! سي راتڙيون، جي مون پرينءَ پڄاڻا پيئون.

وائي

وهلي ونءُ م وهامي! ره رات! رائيديس پرينءَ کي.
شمع ٿينديس شب م، ان خوشيءَ کان ڪامي؛
بابوئن سنڊي باه جنن، ٻران شال اجهامي!
پرت جا پيتم جي، سا ڪين پروڙي عامي؛
مونکي مون پرين جو آهي دردِ دوامي؛
آهيان يار سيد جو، کان رهي ڪا خامي؛
هوءَ جالئو، لطيف چئي، مونکي آهي مدامي؛
روشن ٿيان رڃن م، جي هتان لئو انهيءَ لامِي؛
ڪاري سا قيام سنئين، هوت جنهنجو حامي؛

آير تنهن لوڪ سان، جيسين مان چون سامي.

داستان پيو

1

ناسيندي نگاه، پهرين ڪج پرين ڏي؛
احوال عاجزن جاءِ آڪج لڳ الله؛
روزنهارين راه، اڪيون اوهاجي آسري.

2

چگا چند! چئج، سنيهاڪي سڄڻين؛
مٿان اڱڻ اڀري، پرين جي پئج؛
جهيٽو ڳالهائج، پرين وجهي هتترا.

3

اڀر چند! پس پرين، تو اوڏا، مون ڏور؛
سڄڻ ستا وله مر، چوئا پري ڪپور؛
پرين آئون نه ڀڄي، ٻاڻل ڏي نه بور؛
جنهن تي چڙهي اسور، سنجهي سڄڻ سيتيان.

4

ڏٺي! ڪريندين ڪڏهين، حياتيءَ هيڪانڊ؟
 من ۾ مشتاقن جي، ڪي رنجائي راند؛
 پرين ڏيساندر پاند، گجھ گرهيان ڪن سين؟

5

هنڙي سڄڻ ساريا، ڪٿي هوند مر هير؟
 اچي لالڻ! نه ڏئين، مٿي پلنگن پير؟
 ٿي ورونهڻ وير، گجھ گرهيان ڪن سين؟

6

ڪر هون ڪيڪان، پرين آئون نه پڇڻي؛
 جو مون رات رساڻي، نئي ساڃن ساڻ؛
 مون نه وهيو پاڻ، وڻي نيٺ نچوڻيان.

7

ڪرھا! ڪسر چڏ، وڪ وڌندي پاء؛
منهنجو هلڻ آڻين، جتي جانب جاء؛
توڪي چندن چاريان، پيو وڳ، لاڻي ڪاء؛
اين اٺ! انا، جيئن هونديء رات هت مڙون.

8

ڪسر چڏ ڪنواٽ! وڪون وجهه وڌنديون؛
سنين سپيرين جي، ونڱي پانء م واٽ؛
چڏ جهوري، ڏي جهات، ته هونديء رات هت مڙون.

9

آڻي ٻڌم وڻ جاء، مان مڪريون چري؛
ڪڏا تورو ڪر هو، لڪيو لاڻي ڪاء؛
ان مئي سندي، ماء! مون کي ڳالهين ڳوڙها ڪيو.

10

ميا! مِجُ منٿَ، اَڄ منهنجي ڪرَها!
 جهاڳيندي جر پٿيون، مٿان ڪرڻ ڪٽ؛
 سپيريان جي سٿَ، مُون کي نِيئي ميڙين.

11

ڳل ڳانا يا قوت جا، موٽين ڳٽيس مال؛
 ڪڍي جي ڪرَها! هيدي پائينءَ حال؛
 چندن چارينءَ جال، جي مُون رات رسائين.

12

ميا! تو مهار، سڄي پايان سون جي؛
 چارينءَ چندن چوٽيون، نايو مينديءَ ڌار؛
 سنڊي پي پچار، جي مُون رات رسائين.

13

اٺُ نه وڃي وڳ سين، چري نه چانگو؛
 لڳيس ناٿڪ نينهن جي، نهوڙيو نانگو؛
 چڙي سر سانگو، رڙهي رند پرين جي.

14

وہي منجھين وڳ، کٽوريءَ ڌار چري؛
ماءُ! منهنجي ڪرهي، پڌر پڳ نه لڳ؛
جڳ سين جهڙو جڳ، هنئين سين هٿ چري.

15

اڄ نه اڳينءَ ڌار، ڪر هو جيئن ڪالهه هون
اڳڻ آيو نه ڪري، پاهوڙي پچار؛
جيڪس منجهه قطار، ڪا ول چنائين وه جي.

16

مبي ماڪائي، وڌو وات ولين کي؛
خبر ٿي کيت ڌڻين کي وڏوڙا واهي؛
ڪرهي ڪاڪت چڙي، وريس نه وائي؛
چانگي چريائي، ويئي ويچاري وسري.

17

وٽي سيٽ سوٽ، پاءِ پنهنجي ڪرهي؛
 وليون واس ورنيون، پهريون مٿي پٽ؛
 چانگي چٽي چٽ، ته پوءِ نه رهندو پٽڏ ري.

18

ڪرهي کي ڪئين، وڌم پٽڏ پلڻ جا؛
 ليزو لائيءَ کي چري، نيز سان نئين؛
 چانگي سندي چٽ م، صاحب! وجه سئين؛
 اوباهيوس آئين! لطف سان لطيف چئي.

19

چانگي چٽي چڪياس، مٿان اڪ نه الهی!
 جنهن ول گهڻا وهائيا، ان سين آر لڳياس؛
 چوڌاري چندن وٺ، پڇي پوڄ پياس؛
 رٿاري رت ڪياس، هن ڪڏا توري ڪرهي.

20

اُٿي اڙائينس، ڇڏيو ته چيڪ ٿيو
ڪارايان، ڪڙيو وڃي، پلاٽي پائينس؛
ڏانوَ تنهن ڏائينس، جنن چريءَ ۽ چنگهي پٽو.

21

دو دستي، دو پير، سيني سنگهر رک جي؛
ماءُ! منهنجي ڪرهي، تازي قلن هير؛
تنهن ڪام ڪندي ڪير؟ جو مونهن وٽ مس رهي!

22

ڪين ڪام ڪيءَ؟ ڪين پنيولين؟ ڪر ها!
اڪين مٿي اڪيا، پڙم پير گاءِ!
وڳ ڪ وسرياءِ؟ ٻڌو جنن گهاٽي وهين.

23

ڪائي نه ڪٽهار، چندن جا چوپا ڪري؛
اگر اوڏو نه وڃي، سرڪند لهي نه سار؛
لاٽيءَ جي لغار، ميومتارو ڪيو.

24

چانگا! چندن نه چرين، ميا! پين نه موڪن
 اڳر اوڏو نه وڃين، ٿڪيو ڇڏين توڪن
 لاڻي وچان لوڪن، توڪهڙي اڪر آڙي؟

25

جئان ڪوڙ به ڪائون، پنجين لڪين پاءن
 ميو تنهن ماڳاءن، ڏيهائي ڌار چري.

26

لڪ لاکيو ڪر هو، ڪوڙين ڏيئي ڪاهن
 ايلاجيون آهر م، پوڄ مبي ڪي پاءن
 ڪت نه ڪندو ڪاهن، جه پلاڻيو ته پرين مڙي.

واڻي 1

سڌين سڀڻ نه هون، نينهن نياپي نه ٿي،
ڪاريءَ رات رت ڦڙا، جان جان نيٺ نه رُون؛
موٽڻ جنين ميهڙو، پڙ تي سيئي پون؛
جن مسافر سڀرين، سي مر رويو رُون.

واڻي 2

توڻي تڙئين تون، يا آلا! توڌر توءِ نه ڇڏيان!
مون کي سو مشاهدو، جي منهن نه ڏين مون؛
مون پيا در گهڙا نهاريا، آهين تون ئي تون.

سر سیراگ

داستان پھیون

1

مان پُچنئي سُپرين، چتان لاه مَ چرُ؛
اين جا امرُ، کُطُ ته خالي نه ٿين.

2

مان پُچنئي سُپرين، چت مَ رکج چيتُ؛
سڙهَ ٿاري صافُ ڪر، صابنُ سانُ سڀيتُ؛
سامونڊي! سچيتُ، ٿي ته پھچين پار کي.

3

مان پُچنئي سُپرين، چتان لاه مَ چورُ؛
گڏي چڏِ قلبُ مان، ماري ڪوڙو ڪورُ؛
هنَ پر سَندو هورُ، مٿان تو معافُ ٿي.

4

مان پڇڻي سڀرين، چيتاريچ چت؛
دائما ڏوربيءَ ۾، پسين ولاتن وٽ؛
نيه نيڪاري نت، ملاح! گڏ معلم سين.

5

ڪايو ڪمايو ۾، موتي مون نه وڻجيا!
سيهي جو سيد چئي، وکر وهايو ۾؛
ههڙو حال سندوم، توه تنهنجي ابهان!

6

ڪڇ ڪمايو ڪوڙ، پڳم عهد الله جا!
پڇرو جو پاپن جو، سو چوڻيءَ تائين چور!
معلوم اٿئي مور، ڳوڙها! انهيءَ ڳاله جو.

7

ڪوڙ ڪمائيءَ ڪڇ، اُٿي اور الله سين؛
 ڪيڏ تون دغا دل مان، صاحب وڻي سڃ؛
 محبت سندو من م، ماڻڪا! پارچ مڇ؛
 ان پر اڻي اچ، ته سودو ٿيئي سفرو.

8

لڙ، لهريون، لس، ليٽ، جتي انت نه آب جوت
 الله! ات م اولئين، پيڙا مٿي پيٽ؛
 جوکوڙي م جهاز کي، ڦرهي اچي م ڦيٽ؛
 لڳي ڪا م لپيٽ، هن غاريبي غراب کي!

9

سڙه سنوان، لاجونوان، مهاڻا سندن ميرن
 ساڻي سفر هليا، ٿيا سڻاوا سيرن
 جي اچن سان اڪير، سي پيڙا رکين باجه سين.

منجهان پيئي مڪڙيءَ، ڪا جا پاڻيءَ بوند ۽
سيئي ڏنم روند، وڪڙ جن وڃائيو.

وائي

سهسين شڪرانا، ڪوڙين پال ڪري جا.
حمد چئج حڪيم ڪي، جور هڻي جانا ۽
توڏيڪاري توڏڻي، باطن جا بانا ۽
متان، مرد! وسارئين، صاحب جو ثنا ۽
دوست رکي دل ۾، پڙه لالڻ لسانا ۽
جفا ڏيئي جي ڪي، ٿي فڪر منجه فنا ۽
تسي تو سين توه ڪري، من آگو احسانا ۽
ڪي تون دغا دل مان، پانهپ سين، پانا!
صاحب وڻي سچ سين، ٿي دانه، ديوانا!
جي تسليم سين تحقيق هئا، سي ڪن امانا؟
جاگيا جي جبار لءِ، سيئي سمانا ۽

فَاذْكُرُونِي، اذْكُرْكُمْ، كَهَيِّو قُرْآنًا؛
وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ، كَيْدُ تُونِ كُفْرَانًا؛
سَپ سَنُورِيَا سُپَرِينِءَ، كُؤَلْ تُو كُنَا؛
چِگِي چِجِجَ چَاهِ سِينِ، مَدَحِ اِي مَنَا؛
تَائِبْ تِيُو تَكْرَا، جُوشَاءِ جُوانَا!
نَه لَهِينِ تُونِ لَطِيفُ كَانِ، اَمْنِ اِيْمَانَا.

داستان پيو

1

جِيڪِي مِنْجِهَ جَهَانَ، سُو تَارِيءَ تَبْگِي تَنْهِنَجِي؛
لُطْفَ جِي، لَطِيفُ چِي، تُووَتَ كَمِي كَانِ؛
عَدْلَ چِئَانِ اَتُونِ نَه، كُو قِيرو كَجِ فَضْلَ جُوا!

2

سَارِي رَاتِ سُبْحَانُ، جَاگِي جِنِ يَادِ كِيُو؛
اُنِ جِي، عَبْدُ اللَطِيفِ چِي، مِئِيءَ لَدُو مَانِ؛
كُوڙِينِ كَنِ سَلَامُ، آگِهَ اَچِيو اُنِ جِي.

3

سيوا ڪر سمنڊ جي، جت جر وهي توجال؛
سڀن وهن سڀر ۾، ماڻڪ، موتي، لال؛
جي ماسو جڙيئي مال، ته پوچارا! پر ٿين.

4

سي پوچارا پر ٿيا، سمنڊ سيويو جن؛
آنداڻن عميق مان، جوتي جواهرن؛
لڏاڻن لطيف چئي، لاڻن مان لهرن؛
ڪانهي قيمت تن، مله مهانگو ان جو.

5

سيويو جن سبحان، وير نه وڙهي تن سين؛
توبه جي تاثير سين، تري ويا طوفان؛
ڏيئي توڪل تڪيو، آر لنگهيا آسان؛
ڪامل ڪشتيان، وچ ۾ گڏين واهرو.

6

ساري رات سَجان، سوڌو ڪن صاحب سين؛
 ٻانهڙ پري پيڙيون، هليا جوڀ جوان؛
 پاڻي پهلوان، لحظي منجه لنگهي ويا.

7

اي گت غواصن، جنن سمند سوجهيائون؛
 پيهي منجه پاتار جي، ماڻڪ ميڙيائون؛
 آڻي ڏنائون، هيرو لال هٿ سين.

8

آچاڙا عميق جاء گڏيا غواصن؛
 جهريون جهاڳي آڻيا، ڪارونپار ڪنن؛
 سمند سوجهي جن، آڻي امل اوليا.

9

ويا جي عميق ڏي، منهن ڪاڏيئي؛
 تن سپون سوجهي ڪڍيون، پاتاران پيهي؛
 پسندا سيئي، امل اکڙين سين.

10

آڏو چڪڙ چاڙ، مُنهنجي موج نہ سهي مڪڙي؛
ميڙي مٺاين جو، بيحد چاڙهيم ٻار؛
چوڻ چارو ناه ڪو، بديون بي شمار؛
ڪپڙ ڪارونپار، اڪارين احسان سين.

11

وير م لاهي ويه، مٿي آر اوڙاه جي؛
پسي پاڙي واريون، ڪج انديشوايه؛
ويندو نه پسين ڏيه، پٽ هنن پار مٽي؟

12

هڪي ٻانهي چت م، ٻي سٽي صاحب؛
گيدي اونهي ڪن مان، اي آگي جو عجب؛
اي سائينءَ جو سبب، جن ٻڌا اڪاري ٻار مان.

هڪي ٻانهي ڇت ۾، ٻي جا ڪري الله؛
 پاڻين وجهي ڪن ۾، پاڻين اڪاري اوڙاه؛
 تنهن واحد کي واھ، جو سڙ سڀي ڪري.

وائي

ڪنڌي ساريان ڪان، يا امن! امان!
 يا الاهي! ٻاجھ ٻلائي پائيان.
 ڳٺ ڳاڻو ناه ڪو، ٻي ٿيا عصيان؛
 خبر ناه قبر جي، نسورا نسيان؛
 والي! رسج وهلو، ارڪ ٿيا انسان؛
 سڻ سٻاجها سڀرين، نعرو نگهبان!
 مڏيون پسي منهنجون، شرمايا شيطان!
 هن منهنجي حال تي، هيء هيء ڪن حيوان!
 سائين! سکاڻي آهين، سامونڊي، سبحان!
 ترهو چئم تار ۾، رسج تون رحمان!

بيلي جو بڏن جو، مون تي موٽي مان؛
وينو پني پنٽو، ڪريو مٿي پان؛
خالق تان خوب ڪيا، گولن جا گڏران؛
آئون پڻ آندو ان ۾، وينو پنان پان؛
سڀ سوالي سمگيا، داتا ڏيئي دان؛
ولها سڀ ونهيا ڪيا، تنهنجي جود، جوان؛
متان مونکي ڇڏين، بيلي سندا پان؛
ويرا! وسيلو آهين، داڙو ۾ ديوان؛
لاءِ ڏهارين ڏينهن کي، خيمو اڏيو خان؛
اتي عبداللطيف چئي، سڀج ڪا سلطان!

داستان ٽيون

1

گوها ڪاله ڪٿي، ان وڌا اتر آسري؛
الا جهري م ان جي، اولي جي اٿي؛
وٽجارن وٽي، وکر وڌو بيڙين.

2

وڪر سو وهاءِ، جو پئي پراڻو نه ٿي؛
ويچيندي ولات ۾، ذرو ٿي نه ضاءِ؛
ساڪا هڙ هلاءِ، آڳه جنهنجي اُپهن.

3

اور يائين آئين، ميڙيو معلم خبرون؛
سا تان سڌ نه ڏين، جتي وه ويد ڪري.

4

بيڙي پراڻي، وڪر پاءِ مروترو؛
تري ۾ تن پيا، پاسنئون پاڻي؛
هيءَ هڏ وهائي، ڪڙه ڪالهوڻي ڏينهن کي.

5

تري تن پياس، پاسنئون پاڻي وهي؛
گوهو جهڙ جهنو ٿيو، لاجوسپ لڙياس؛
جيان سڌر سڪاڻياس، وهي تي وه سامهون.

6

وينو تن تينس، مک ڏيهاڻي مڪڙي؛
سَنباهي، سِيءُ چڻي، مٿي نيندو ٿي نينس؛
وَتائي وڌانڌرا، لاجو لڳائينس؛
آخِر اُهرائينس، ته جوکو ٿي نه جهاز کي.

7

اچي سوڌنوءَ، جو ڪپرُ سوءَ ڪنن سين؛
سُٽي لوڪَ لَطيفُ چڻي، ياد نه ذرو ڪيو؛
غافلُ ٿي غرابَ کي، اوڙاه تي آندو؛
سو چٽو چوهي کان رکين! جو پيو پراڻو پوءِ؛
جهازُ ضعيفن جو، پاڻيءَ ۾ پرتو؛
سِيءُ! ساڻ سنڌوءَ، پر بندر پهچائين!

8

جُتو وانءُ جهاز! گڏيو غرابن سين؛
پوريندي هن پار ٿي، سڌر ڪڇ ساز؛
اچن ٿا آواز، سٽائي سمنڊ جا.

9

دَنگي وِچ درياه، ڪي بُڏي ڪي اُڀڙي؛
هُو جِي وادي وائيا، سي سُونَهڻ سڀ سَڙيا؛
مُعلم ماڳ نه اڳين، فَرنگي منجه ڦريا؛
مَلاح! تنهنجي مَڪڙيءَ، اچي چور چڙهيا؛
جتي ڍنگ ڍريا، تتي تاري تنهنجي!

10

پيڙياتا! پيئي، تون نه ڦڻديون ڳالهڙيون؛
سَڄيون راتيون سَمهن، پر سُڪاڻ ڏيئي؛
صُباح سِيئي، پار پُچندءَ خبرون.

11

وَه تَڪ وَهڪرا، جت لنگر نه نهرن؛
وڌاند رُون وه سامهيون، جهجهي زور جنبن؛
نيدوءَ ۾ ناتاريون، وِطجارا وجهن؛
مُلان مُعلمن، مون ڳري سِي ڳالهڙي.

12

وِطْجَارَا! وِينِي، تَوْنَه سَرَنْدِي شاه رِي؛
مَكِ پَنَهنجِي مَكُزِي، چَگِي ڪَر چِينِي؛
پاسا پاڪڙين جا، سَمَنْدُ تُو سِيڪِي؛
جِي لُنڊا مَ لِيڪِي، وِيَر وِڙهِندي تِن سِين.

13

ناڪُونِگَهَبانُ، مُعَلِّمَ مُنَجِي خَبْرُونُ؛
جِن ساري ڪِنِيو سَمَنْدَ تِي، سَفَرَ جو سامانُ؛
لَطْفَ سانَ لَطِيفُ چَڻِي، تِن لَنگهيو طوفانُ؛
سَنپاري سُبْحانُ، وِجِي عاَدِنُون اَڪا.

14

بَنڊَرِ جانِ پِي، تَه سَڪاڻِيَا مَ سَمهونَ
ڪِر تُو ڪَن ڪَرِي، جِن مائي منجھ مَهِي؛
ايڏو سُوَرُ سَهِي، نَنڊَنه ڪَجِي، ناڪا!

سُتَا سَپ پِي، سَندي مُعَلَمَ آسري؛
 ائين پڻ سَمهُو، ناکڻا! بندرِ ناه پِي؛
 جن جي سَيدَ لَچَ کڻِي، سي سَپ لَنگهيندا لَکِيُون.

وائي

سائين ننڍا ٻار، وو! تن پاندين ننڍا ٻار؛
 توکي آرس اکرين ۾!
 پاتا پاڙيوارين، پڳه منجه پاتار؛
 پٽ ٿو پور ڪري، آئي تنهنجڙي وار؛
 سڄيون راتيون سمهين، ڪيو منجه خمار؛
 ڪ توڪين نه سئي، هلڻ جي هاڪار؟
 نائب ٿيو تڪڙا، سڄي اي سنپار؛
 ننڍ نه ڪجي ايتري، سطح ادا يار!
 سائينءَ مڪين سچ ڪي، تون ڪوڙو منجه قطار؛
 ڪ توڪين نه سئي، ڪپر جي ڪوڪار؟

گهڙان ٿي رءُ گهڙي، الاهي تهار!
هو جو شڪُ شارڪُ جو، تان رڪُ ستار!
ڪُلُ نفسُ ذائقَةُ المَوْتِ، پڙهو اي پچار:
شڪارُ تون شهبازُ جو، تون تان منجه شڪار!
يَوْمَ يَفِرُ المَرءُ مِنْ اَخِيهِ، جت پڇندا پار:
ترهو چنو تارِ مِ، اچج تون اوسار!
لڪَ مِزِيئي لُتيا، هُنهن ويا هزار:
ذَنهُ جِي اللهَ كِي، هوند تين پرين پار:
جوئن مٿان جُٽڪي، دُني تنهنجي دار:
جيفو آه حديثِ مِ، انڌيءَ اي آچار:
وَتِيءَ ڪين ولهن سين، ڪني پَر قهار:
ساڪن هلي توسين، جا پڳي کان پتار؟
جِيٺُ جالَ نه نهي، سَطِجِ اي سنپار:
جِمَ وسارين ويسرا! پتين جِي پلڪار.

داستان چوٿون

1

سَيِّئِي سُبْحَانَ جِي، كَرِ حَوَالِي كَمَ:
تِي تَحْقِيقُ تَسْلِيمِ مِ، لَاهِي غَمَ وَهَمَ:
قَادِرُ سَاٺُ كَرَمِ، حَاصِلُ كَرِي حَاجِ تَو.

2

چَگَا ڪَن چَگَايُون، مَنَايُون مَنَ:
جَووڙُ جُزِي جِن سِينِ، سَووڙُ سَيِّئِي ڪَن.

3

مِينِ مَٿِي سَمَرَا، ڪُهِينِ سَدَّ ڪَرِينِ:
سَاٺُ نَهايو نِينِ، اِي پَرِ سَندي سَچِينِ.

4

وَتُ وِيمي جَو جِي لُهِينِ، تَه پِي ڪَارِ نَه ڪَرِينِ ڪَا:
سَا پُروڙِجِ ڳالھڙِي، وِطْجَارِنِ وِٿَانِ:
مَوِتي مَنِ هِٿَانِ، آندِءِ گھڙِي آدَبِ سِينِ.

5

اُمَل آچ مَ اُن کي، جي نہ پُروڙين مَت؛
جَت گڏ جِيئي جوهرِي، ماڻڪُ تَهين مَت؛
جَنين سونَ سين سَت، تِن هِڻي رِي رُد ڪيو.

6

سونا! وانءُ صَرافِ سِين، لڏو لاهِ مَ لڏ؛
سودو سوئي چڏ، جنهن ۾ جواهرُ ناهِ ڪي.

7

جُه صَرافِن لڏيو، تہ تُون پُڻ لڏج، سون!
قَد رُ لَهَنڏءُ ڪون، نِيئي گڏيندءُ گڏونءُ سين.

8

اَگهيو ڪاڻو ڪِچُ، ماڻڪنِ موٽَ ٿي!
پَليءَ پايو سِجُ، آچيندي لَچِ مَراڻ!

9

ويا سي وينجھار! ھيرو لال وندين جي،
 تين سندا پويان، سيھي لهن نه سار،
 ڪٿين ڪٿ لھار، ھاڻي ائين پيئين.

10

وجن م وينجھار! پاڻيٺ جي پرڪاڻ،
 ڪٿير پايو اکين، لهن سيڪنهن سار،
 موتيءَ جي مزاج جو، قدر منجه ڪنار،
 صرافتون ڌار، ماڻڪ ملاحظو ٿي!

11

ماڻڪ، مند هٿان، پٽيءَ م پرزا ٿيو!
 سڄو تان، سيد چئي، لهي لڪ سوا،
 پگي پڇاڻا، پد مان پري ٿيو.

12

جتي ماڻڪ ماڳ، تي چوران ٿڪيو،
 سنون تن سڀاڳ، امل جن اوباهيو.

چورُ اِيوائن چوء، تہ ائون اھوئي آھيان؛
جي اسي اڪين هوء، نہ لڪي کي ڪونہ لھي.

وائي

جاگو يارا! جيڏيون! پاڻ پرنجي؛
جاگو جوشان، جيڏيون! پاڻ پرنجي.
هلندي حيين ڏي، ويلو وچ نہ ڪجي؛
مٿان اھس اُسري، پتنگ جن پئجي؛
عرض احوال ان کي، چڱيءَ پت چئجي؛
ڪري نياز نڪڙو، واحد ڏي ورجي؛
آهي موت مڙن تي، گوڙيون ڪيو گجي؛
اجل ايندءِ اوچتو، جو سدا تو سجي؛
اڳيان اونداهيءَ جو، سمر ساڻ ڪجي؛
ڪڙ تون قوت قبر جو، گھڻو تو گهرجي؛
آگو عيب اوھانجا، ڍڪيا ڳجه پجهي؛

جيڪي وهي وُجُودَ مِ، صاحبُ سو سَمجھي؛
ڊڄي ڊاءِ ڌڻيءَ جي، جيڪو پيءُ پڄي؛
اَمُنُ آهي اُن کي، جو منجهه الله اُجهي.

داستان پنجون

1

لَهْرِيُنَ لِيكوناهِ ڪو، جِتِ ڪَپرَ ڪُنَ ڪارا؛
آچارِاَ عَميقَ جا، اَچنِ اويارا؛
اُتي اَسارا! وِيرِ وِڙهنديءَ وِيسِرا!

2

ڪالهِ وِڌائين ڪُنَ مِ، جاڏا جُنڱَ جَهازَ؛
تَنهنجي اُجُ تَرازَ، آهي آر اِڪينِ مِ.

3

مُلاحِظو مَهرانَ جو، مُورَ مَ لاهِ مَناءَ؛
سَامونڊِي! سَنِيالِ ڪِي! سُمَهَڻِ آيِءَ ساءَ؛
جاڳي جَرَ مَناءَ، تاري وانءُ تَرازَ کِي.

4

تاري وانءُ ترازِ کي، منجهان موج، ملاح!
دانهون ڪن درياه جون، اونهي جا آگاهه؛
سونهن جي صلاح، وٺ ته وير لنگهي وڃين.

5

سونهان سديون ڏين، هن ديواني درياه جون؛
ڪوڙ اوڏائي ڪين ڪي، رڳو سڄ سوڍين؛
عجز جي آڌ رات کي، وڪر وهائين؛
ساڻ نباهيونين، ثابت انهيءَ سير مان.

6

قرقل قوتا، پارچا، پاڻي پاتائون؛
ڪوٺيون قيمت سنديون، تر ۾ تاڪيائون؛
لاجن منجهه، لطيف چئي، پيڙا ٻڌائون؛
نذر نبيءَ چاهه جو، چڙهندي چيائون؛
جي چوهي چوڙيائون، سي پيڙيون رکين باجهه سين!

وچينءَ جان ويهي، جر پلؤ پائيان؛
 ”تڙ پيڙا! گهر سُپرين!“ اوسه اي پيئي؛
 جن وٽجارو سين وڪرين، سرها سڀيئي؛
 حرمت سان حبيب جي، سونگيا نه سيئي؛
 پاڻهن اوءِ پيهي، ڪنڊ ڪيڙا ٿو آيا.

داستان چهون

1

تانگهي ۾ ٿاڻي، ٻڌ پنهنجو ترهون
 اونهي ۾ آڻي، ڪونه ڏيندءِ ڪو پيو!

2

ڏوري لَه ڏاتار، جم وهين ويسرو!
 هڪيو هوئج هوشيار، ڪنڊ ڪنڊيءِ اوچتي.

3

ڪنڊ ڪٽايو، آيءَ نندڙ اڀاڳ ڪي!
جنين نه پوڙ پايو، ڪري توائي تن ڪي.

4

سامونڊي! تو سنڀين، ساڄو جهل سُڪاڻ؛
لڳي واءُ وڌاند رو، منجهائي مهراڻ؛
جنين پايو پاڻ، ڪري توائي تن ڪي.

5

نڪو سڪ نڪتن، نه ويساند نئين؛
جيڪا اڇيئي سامهين، پائين سا سنئين!
مورڙي ڪوه مئن؟ جن سڄيون راتيون سمهين!

6

اهڪي راه الله جي، اهڪي، اهڪي ٻٽ؛
هوءَ جي ڏيهائي ڏيهه جاء، تن پڻ مورڙهي مت؛
اڇاڙان اُبت، گهڙج گهائي نينهن سين.

7

تن ۾ تراز توه جي، گهڻو له گهوري؛
ادب ۽ اخلاص جاء سڙه بدج سوري؛
وڪر وينين جو، تنهن ۾ پائج توري؛
ته عادئون اوري، تنهنجو توائي نه ٿي.

8

سمند جي سيوين، تين ماڻڪ ميڙيا؛
چلر جي چوڻين، تن سانڪوڻا ۽ سٽيون.

سر سامونڊي

داستان پهريون

1

پڳه پاسي گهار، آيل! سامونڊين جي؛
وجهي جي جنجار، جم وچيني اوھري.

2

پڳه پاسي پڇ، آيل! سامونڊين جي؛
من م ٻاري مڇ، جم وچيني اوھري.

3

پڳه پاسي ويه، آيل! سامونڊين جي؛
تون ويسري وڪ کڻين، هو پوريندا پرڏيه؛
سمند جن ساڻيه، ڪوه نه ويٺين تن سين؟

4

ننگرئون نيٽين، من اوليء نه اوھري؛
سٻاجھين سيٽين، ٻائي گڻ ٻهيو هنئون.

5

سيئي جو پڻ ڏينهن، جڏهن سڄڻ سفر هليا!
 رٿان رهن نه سپرين، آيل! ڪريان ڪيئن؟
 مونکي چاڙهي چيئن، ويو وڻجارو اوھري!

6

نه سي تڙ هوڙاڪ، نه وائون وڻجارن جون!
 سرتيون ساموندين جا، اڄ پڻ چڪيم چاڪ؛
 مارينم فراق، پاڙيچيون پرين جا.

7

ويا اوھري او، مونکي ڇڏي ماڳھين؛
 جڳن جا جڳ ٿيا، تان نه موٽيو ڪو؛
 گوندر ماريندو، ويچاري! وين جو.

8

اونهي ۾ اوھري، جڏهن ويا جي؛
 موٽي ماڳ نه آيا، ماء! سامونڊي سي؛
 ڪارو تنين کي، جيڪس وه وري ويو!

9

اُھريا جئائين، ڏڪن تين تڙائين!
ساموندين، سائين! واءِ سٽائو وارين!

10

سامونديڪو سڱ، آهي گوندر گڏئون؛
انگن چاڙهي انگ، ويو وٽجارو اوھري!

11

وڃيئي وسري شال! جو تو سودو سڪيو؛
اڃا آئين ڪال، پٺ ٿو سفر سنهين!

12

ڳريو جھليو روءِ، مٿي مھري ھٿڙا؛
ڪو! سودو سَندوءِ، جو تون، ڊوليا! سڪيو.

13

الورڙ نه ڏئي، ور وڌائين وٺجھ کي؛
رہ اڄوڪي راتڙي، لان! مون لائي؛
وڃ مَ ڦوڙائي، ايڏي سفر، سڀرين!

14

جيڪس نبر نينهن سندوم؛ جن مون پني هن تليو؛
 سعيو ساموندين سين، اڳين تان نه ڪيوم؛
 وجهن منجه هوم، پاڻ وراڪي رس سين.

15

پيڙيءَ جي پٺن، نينهن نه ڪجي تن سين؛
 اڀيون ڏنڀ ڏسن، جُه سڙه ڏيئي سير ٿيا.

16

هنڙو پيڙيءَ جان، ڏٺڙ پئي ڏينهن ٿيا!
 پڇيو تان نه پريان، ڪر لاهو ٿي ڪڏهن.

17

سرِ نيريا پاند، اتر لڳاءِ آءُ پرين!
 مون تو ڪارڻ، ڪانڌ! سهسين سڪائون ڪيون.

18

جيڪر اچي هاڻ، ته ڪريان روح رچنديون؛
 آيل! دولتي ساڻ، هوند ڳر لڳي ڳلهيون ڪريان.

19

آيل! ديولئي ساڻ، اچي ته جهيڙيان؛
لاي ڏينهن گهڻا، مون سين ڪي ٿورڙا.

20

لاهيندا ئي ڪن، ڳالهيون هلڻ سنديون؛
ڏيندا مون ڏکن، وه وجهندا جندڙو!

21

مونڪي جياريو، پرين جي ڳالهه ڪري؛
ڊنواچ اڏيو، هنڙو ڪوٽ برج جن.

22

چمڪيون چوڌار، ڌڄون ڌاڙيچن جون؛
ماء! سامونڊي آيا، سهسين ڪري سينگار؛
انين جي پچار، ڪاهونڪر ڪانگ ڪري.

وائي

آيل! ڪريان ڪيئن؟ منهنجو نينهن اڀليو نه رهي.
 ويو وڻجارو اوھري، مونکي ڇاڙهي چيئن؛
 ساموندين جي سڱ کي، رُٿان راتو ڏينهن؛
 اڏوهيءَ جن ڏکڙا، ڇڙهيا چوٽيءَ سيئن؛
 گوند ر مٿان جندڙي، وريا وٺين جيئن؛
 مادر! پاڻي منڊيون، وڃان هاديءَ سيئن.

داستان پيو

1

اڄ پڻ وائون ڪن، وڻجارا وڃڻ جون؛
 هلڻ هارا سڀرين، رُٿان تان نه رهن؛
 ائون جهليندي ڪيترو؟ آيل! ساموندين؛
 پڳهه چوڙي جن، وڌا پيڙا ٻار ۾.

2

لاهيان جي نه چٽان، آلا! ان مَ وِسران!
مَڙهيو مَنجھاران، جي مُنهنجو جن سين

3

تڙين تنوارين، ماءِ! سامونڊي آڻيا؛
مونڪي جيارين، وايون وِٽجارن جون.

4

لڳي اتر اوھريا، واهوندي ورن؛
آئون گھوئي گھوريان، سوڌو سامونڊين؛
اڳڻ جن اچن، عيد ورتي ان کي.

5

اڳڻ آڻيا جان، ته سرٿيون مون سڪ ٿيا؛
اُمَل پرينءَ مٿان، پرڪيو پين ڏيان.

6

سِزَهَ ٿي سِبيائُون، بَنَدَرِ جَن تَزَنِ تِي؛
 سِزَهَ سِبي ساڄا ڪري، ڪوها ڪيائُون؛
 پيرقون بجرن ۾، چوڙي ڇڏيائُون؛
 لهريون لنگهيائُون، لطف سان لطيف چئي.

7

سِزَهَ ٿي سِبيائُون، بَنَدَرِ جَن تَزَنِ تِي؛
 ملان معلم خبرون، پڇي پوريائُون؛
 سِزَهَ سونيائُون، اوتڙ ڪنهن نه اوليا.

8

بَنَدَرِ ديسان ديس، ملهه نه ملي وارين؛
 فقيرائي ويس، امل ڏين اتوريا.

9

اڀيون تڙ پوڄين، وهون وڻجارن جون؛
 آڻيو آکا ڏين، ڪٿوري، سمونڊ ڪي.

10

جر تڙ ڏيا ڏي، وڻ ٽڻ ٻڏي وانڻيون؛
الا! ڪانڌ اچي، آسائِي آهيان!

11

جا جر جاتون نه ڏئي، ڏيا نه موهي؛
سڏون ڪوه ڪري، سا پنهنجي ڪانڌ جون؟

داستان ٽيون

1

پران، مان پڄان؛ بندر مون ڏور ٿيا؛
نه مون هڙ نه هنج ڪي، جو آئون چئي چڙهان؛
ايهن ڪڇ، پاڻي! جنهن پر پرينءَ مڙان؛
ڪارون تي ڪريان، تو در ابي، ناڪا!

2

هڙ ۾ ڪين هون، هنئين هنن نه چاڙهيا؛
 سارو ڏينهن سمند تي، لهي سج ويون؛
 جڏهن سائينءَ سبب ڪيون، تڏهن ستر تيا سيد چئي.

3

اسان اڏارا، آئي اونگ چاڙهيا؛
 منهن ڏيئي مون آيا، سمهان سيارا؛
 اڀرن سڪارا، پسوور پين جا.

4

مون اڀي تڙ هيٺ، پرين پڳه چوڙيا؛
 ڪا مونهن ۾ ڏيڻ، نات سڄڻ ساجها گهڻو.

5

مون اڀي تڙ پاس، پرين پڳه چوڙيا؛
 هو الله هار اهريا، آئون دم دم دعا ڪندياس؛
 آه نه لاهيندياس، موٽي ايندا مان ڳري.

6

ڪاري ڪيڙائو، مٿي مٺي موٽيا؛
سودو ڪن نه سون جو، وڏا وهائو؛
موتي جي مهراڻ جاءِ تن جا طاماعو؛
سامونڊي ساڻو، لٽڪا لوي آيا.

7

لٽڪا لٽڪا ڪن، ليءَ لٽڪا جي اوهريا؛
سٺي سون لٽڪا جو، سڪ نه سامونڊين؛
پره پڳه چوڙيا، ڪاري ڪيڙائون؛
وڏي پاڳ پڙن، جي ڪها ڪارونپار ڏي.

8

وڻجارن وري، پره پڳه چوڙيا؛
اوليون پسي ان جون، پيڙم گچ ڳري؛
وينديس، ماءِ! مري، ساري سامونڊين ڪي.

9

وڻجاري جي ماءُ، وڻجارو نه پلئين؟
آيو ٻار هين ماه، پٺ ٿو سفر سنڀهي!

10

وڻجاري ڪانڌاءُ، مون وڙ وڻي گهاريو!
لڳي اتر واءُ، ڊوليو هلڻ جون ڪري.

11

جي تون وڻجارو ڪانڌ، ته مون هڏ م لائون لڌيون!
پر ڏيه مٿي سانگ، انهي پهر جنهن ڪيو.

12

ڏني ڏياري، سامونڊين سڙه سنباھيا؛
وجهيو وڙ ونجه ڪي، روئي وڻجاري؛
ماريندءِ ماري! پره سور پرين جا.

سُر سُھڻي

داستان پهريون

1

وہ تڪ، واھڙ تڪ، جت نينهن، تڪ نرالي؛
جن کي عشق عميق جو، خلوت خيالي؛
وارين ساءِ والي! هنڙو جن هت ڪيو.

2

واھڙ وهن نوان، اڃا وه اڳي ٿيو؛
گهر ونيون گهڙا ڪريو، سر تيون سگ سنوان؛
صورت جا ساهڙ جي، سا جي ڏني آن؛
هوند نه پليو مان، گهڙو سپ گهڙا ڪڍي.

3

ڪنڊي اڀيون ڪيتريون، ”ساهڙ ساهڙ“ ڪن؛
ڪنن سانگو ساه جو، ڪي ”گهريس“ ڪيو گهڙن؛
ساهڙ سندو تن، گهاگهائي گهڙن جي.

4

وٽن وينا ڪانگ، وچين ٿي ويلا ڪري؛
 گهڙي گهڙو هٿ ڪري، سٽي سانجهيءَ ٻانگ؛
 سيئي ڏوندي سانگ، جتي ساهڙ سڀرين.

5

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، ٻهون ٺهاري ٻنگ؛
 سر در يار فدا شد چه بجا شد، وصل اهوئي ونگ؛
 رات جنين جو رنگ، الا! سي اڪارين.

6

گهڙي گهڙو هٿ ڪري، ٻهون ٺهاري ٻنگ؛
 و امان خاف مقام ربه، اي لنگهيائين لنگه؛
 سڪندين کي، سيد چئي، ڪين جهليندو جهنگ؛
 رات جنين جو رنگ، الا! سي اڪارين.

گهڙي گهڙو هت ڪري، الاهي تهارا!
جنگه ڇرڪي وات ۾ سسيءَ کي سيسار:
چوڙا پيڙا چڪ ۾، لڙ ۾ لڙهيس وار:
لکين جهٽيس لوهڻيون، تيلهيون ترئون ڌار:
مڙيا مچ هزار، پاڳا ٽيندي سهڻي.

گهڙو پڳو ته گهريو، مر چور ٿي چوڙو
طالب المولى مذڪر، اي ٻڌن ٻوڙو
ڪوڙهيو ڏم ڪوڙو، مون ميهار من ۾.

گهڙو پڳو ته گهريو، پاڻان هو حجاب:
واچت وڃي وجود ۾، رهيو روح رباب:
ساهڙ رءِ صواب، آءُ گهڙو ٿي گهريان.

10

گهڙو پڳو ته گهوريو، تان ڪي تر، هنيان!
 ادب اکڙين ڪي، ڏيهائي ڏيان؛
 ميهارن ميان، سئون سونهائين پيچرو.

11

گهڙو پڳو ته گهوريو، آسرم لاهيج؛
 لا تقنطوا من رحمة الله، ترهي ان تريج؛
 حبيباي هيچ، پسين منهن ميهار جو.

12

گهڙو پڳو، مند مئي، وسيلو ويا؛
 تنهان پوءِ ساءِ، سهڻيءَ سڌ ميهار جا.

13

پان م ڪڻج پان سين، وسيلو وسار؛
 لڙ لنگهائي، سهڻي! ڀرت وجهنديءَ پار؛
 سي تر لنگهينديون تار، اڪنڊ آڳه جن سين.

14

پاڻ مَ کَڇِجِ پاڻ سِين، رِءِ وَسِیْلِیِ وَاڻِءِ؛
مَثَانِ سَاڻَرِ، سُهَڻِي! پَرِ تِ وَنَجِي پَانِءِ؛
نِينِھَن ڳِھِنْدِي نَانِءِ، وَنِءِ پَرِيَانِ جِي پَارِ ڏِي.

15

ڪُونھِي آڳَ ٺَھَرُو، جِھَرِي مُحَبَتِ مَنِ؛
اُپِيُونِ اوريَن پَارِ ڏِي، ڪُوڙِيُونِ ڪَڪِ پُچِنِ؛
نَڌِي تَن نِيڙُ ٿِي، جِي رِيءِ تَرِھِي تَرِنِ؛
سِڪَ رَسَاڻِي، سُهَڻِي! اَصَلِ عَاشِقِنِ؛
سِي جِھَلِيُونِ ڪِنِ ڪُنِنِ، پُچِنِ جِي مِيھَارِ ڪِي.

16

پُچِنِ جِي مِيھَارِ ڪِي، پُچِي سِي مِيھَارِ؛
تَرِھُو تِنِ بَارِ، عِشَقُ جِنِ ڪِي آڪِرُو.

17

سَاھَرُ، سَا سُهَڻِي، سَاڻَرِ پِ سُوڻِي؛
اھِي نِجُوڻِي، ڳُجُھُ: ڳُجُھَانْدَرِ ڳُھَرِي.

وائي

ڪهڙي منجهه حساب؟ هُن مُنهنجو هوتَ ري، لا!
 گولي! پڇُ گناهَ کان، ڪونهي سُولُ ثوابَ؛
 نڪي تفاوتَ مَ، نڪي منجهه ربابَ؛
 خديائي خُوبُ تئين، لائين جي لعابَ؛
 پليٽُ ئي پاڪُ ٿئي، جُنيو منجهه جنابَ؛
 سونه ڪنهن شيءِ مَ، جيڪي منجهه ترابَ؛
 هوءَ جي جرڪيا جر تي، سي تان سڀ حبابَ؛
 هاديءَ سين هُنَ پارَ ڏي، رڙهين ساڻ رڪابَ؛
 چنبو وجهي چورَ کي، آءُ چڙهَ عُقابَ!
 ديدُ وِجاءَ مَ دوستَ جو هلي منجهه حجابَ؛
 ڪسرتَ آهي قُربَ مَ، ادغامَ مَ اعرابَ؛
 فنا وجهي فَمَ مَ، ڪارنَ ٿي ڪبابَ؛
 ڏي ٿهورا تن کي، جي سِڪَنَ لاءِ شرابَ؛
 مُنيءَ ڪيا مرضَ مَ، جاوا سڀ جَوَابَ.

داستان پيو

1

ڪرڳل ڪوچ ڪن گهڙا، جت جر واڳو جڙين؛
پاڻ اچلي آب ۾، وه سر وڌائين؛
لهريون لنگهيائين، لطف ساڻ لطيف چئي.

2

دهشت دم درياه ۾، جت ستاڻا سيسار؛
بيحد باڳو بجر ۾، هيبتاڪ هزار؛
ساريان ڪان سرير ۾، طاقت توهان ڌار؛
ساهڙ جام! ستار! سگهو رسج سير ۾.

3

دهشت دم درياه ۾، جت ڪڙڪو ڪن ڪري؛
توڏي تاڪن وچ ۾، مٿان وير وري؛
آءُ، ساهڙ! منهنجا سپرين! پرتان پير پري؛
هاديءَ، هٿ ڌري، اونهي مان اڪارين.

4

دَهشتِ دَمَ درياهِ مِ، جِتِ كُننِ جو ڪَڙڪو:
 آهيم اُنهن پارِ جو، دِلِ اندرِ دَڙڪو:
 پيڇي سِڪِ، سِيَدَ چَڻِي، سِيَرِ سَنَدو سَڙڪو:
 والي! ڪَڇِ وَڙڪو، تِه پارِ لَنگهيانِ باجھِ سينِ.

5

دَهشتِ دَمَ درياهِ مِ، جِتِ جايونِ جانارنِ:
 نَڪو سَنَدو سِيَرِ جو، مَپَ نه مَلاحنِ:
 دَرندا درياهِ مِ، واڪا ڪيو ورنِ:
 سَڄا پيڙا پارِ مِ، هليا هيٺِ وڃنِ:
 پُرزو پڻدا نه ٿِي، تَحْتو مَنجھانِ تَنِ:
 ڪو جو قَهَرُ ڪُننِ، ويا ڪينِ ورنِ:
 اُتي اُٿارنِ، ساهڙا! سِيَرِ لَنگهائِ تونِ.

دَرَهَڙَ ڏَنَسَ دَرِيَاهَ مَ، جِتَ لَهَرِيُونِ ڪَن لَوڙا؛
سَئِنَ اچي سَمُونَدَ مَ، تِيَا سِيٽِيَا سوڙا؛
جِي تَارُو هُئا توڙا، تَن هَر بُو پَانِيُو هيڪڙو.

داستان ٽيون

1

تڙ تڪڙ تار گهڙن، اِي ڪاٿيارن ڪم؛
ڏه ڏه پيرا ڏينهن مَ، ڏي ڏورا پا ڏم؛
عقل، مَت، شرم، ٿِيي نينهن نهوڙيا.

2

گهيڙان ڪري نه گهور، تڙ تڪڙ کان نه لهي؛
جنهنڪي سڪ ساهڙ جي، پورن مٿي پور؛
ڪاريءَ رات ڪنن مَ، وهمن ڪي وهلور؛
جنهنڪي سان پريان جا سور، تنهنڪي ندي ناه نگاه مَ.

3

جڏانہ گهڙي تڻان گهڙي، ڪپرو پڇن ڪوڙيون؛
 ڏم سين جسو ظاهر، من ميهار سين ميڙن؛
 ساندي پائي نيڙن، جنهنڪي سڪ ساھڙ جي.

4

جڏانہ وهي تڻان وات، ڪپرو پڇن ڪوڙيون؛
 جن کي سڪ ساھڙ جي، سي گهڙن نہ پڇن گھاٽ؛
 جن کي عشق جي اسات، سي واھڙ پائين وکڙي.

5

ڪنهن جنهن گهڙي گهڙي، جن اوتڙان تڙ ٿيوس؛
 سالم ويئي سهڻي، ڪنن ڪين ڪيوس؛
 اھس اڪڙين ۾، پريان جو پيوس؛
 حقان حق ٿيوس، هئي طالب حق جي.

6

هُنِي طَالِبٌ حَقٌّ جِي، تُوڏِي لَڪُون تُوڙ؛
نہ ملاح نہ مڪڙي، نڪي ٻڌي نوڙ؛
پاڻي پنيءَ پوڙ، سُهڻيءَ ليڪي سير م.

7

تُوڏِي تُوڙائين، نينهن نوازي سُهڻي؛
گچيءَ هار حبيب جو، لائق لڏائين؛
سو تڙ سونائين، جيڏانهن عالم آسرو.

8

تُوڏِي! تهاڻين جي، سي هتي چڏ حِرس؛
ساهڙ ڌاران سُهڻي! کوٽيون ڪن ڪرس؛
وڏي اي ورس، جيئن ڏم وٽ ڏينهن گذارين.

9

ساري سڪ سبق، شريعت سندو، سُهڻي!
طريقتان تڪو وهي، حقيقت جو حق؛
معرفت مرڪ، اصل عاشقن کي.

10

صَبْرُ شَاكِرِن، آهي اوطاڻن ۾؛
 جي واصل تيا وصال ۾، سي ذرو ظاهر نه ڪن؛
 ويٽ واهر ترن، هنڙا، جن هجي ويا.

11

سياري سه رات ۾، جا گهڙي وسندي مينهن؛
 هلو ته پڇون سهڻي، جا ڪر ڄاڻي نينهن؛
 جنهن کي راتو ڏينهن، ميهار ٿي من ۾.

12

سانو گهڙي سڀڪا، هيءُ سرهي سياري؛
 تن وڌائين تار ۾، ارواح جي آري؛
 محبتي ماري، ڪونهي داد درياه ۾.

13

واهڙا! پريون مر پاء، توپڻ ليڪو ڏيڻو؛
 سدا سانو ڏينهڙا، هنن نه هونداء؛
 وهائي وينداه، اوپر اتاهان لهي.

مُحَبَّتِي مِيهَارَ جُونِ، دِلِ اَندرِ دُونِيُونِ؛
آڻِيوِ وَجھِي آرَ مِ، لَهَاڻُو لُوھِيُونِ؛
جِي سَاهڙَ جُونِ سُونِيُونِ، سِيرِ سِرَاڙُو تَنِ كِي.

وائي

مَدَتَ تِي، مِيهَارَ! يَارَ! سَاهڙَ! سَاڻَرِ سِيرِ مِ.
اُونِهَا ڪُن، اَتَانِگَ تَر، اُولِي هَڻُ، آڏَارَ!
ڏِينِھَن ڏِھِلا ڏَمَ سِينِ، آھِيَانِ اُوھَانِ ڌَارَ؛
پِچَلِ بَانڊِي پَارِ ڪَرِي، اَتِ اَبَا آرَ؛
تِي گھڙِي سُهڻِي، آڳَ رِءِ آڏَارَ؛
”ڪَارِي رات، ڪَچُو گھڙُو“، توڏِيءَ ڪِي تَنوَارَ؛
سَنِوڙُو سِيٺَھِ سِينِ، سِگھُو رَسَ، سَنگھَارَ!
اورارانِ آھُونِ ڪَرِيَانِ، پھچانِ شَلِ پَرَارَ؛
سُڻِيُو جھانِءَ جِھِجِي هِنُونِ، سانپارا سَنپَارَ؛
آيمَ رِيلِي رِيءَ سِينِ، اَللّٰھُ تُو آھَارَ؛

تارِ ترنديس، لڙ لنگهينديس، وينديس وٽ وچار:
پورينديس پارِ مڻي، سهسين جي سيسار:
گولي گهاگهائي گهڙي، جڪن ٿا جانار.

داستان چوٿون

1

اڏيون! سڀ اندام، چڙن منهنجار چوريا:
لاڙن جالئو لائي، ساڪين آڇيان عام؟
لڳيس جنهن جي لام، سو دلاسا دوست منجي.

2

ڪارا ڪن، ڪاري ٽڳي، جت ڪاريهر ڪڙڪا:
مئي مٽي مهراڻ ۾، اچن ڏپارا ڌڙڪا:
ويندي ساهڙ سامهان، جهول ڏنس جهڙڪا:
ڪرڪن جا ڪڙڪا، سونهان ٿيڙس سير ۾.

3

جياريس سنڀار، ڪه ڪريندم گڏ جي؟
ويرو تار وڃوڌ م، پرينءَ جي پچار؛
سجڻ هون ڌار، جي هنين م حل ٿيا.

4

پيلي پار پري، مون کي چڙن چوريو
محبتي ميهار جي، ستي شاخ چري؛
مٿي جهوڪ جهري، پونديس پار چن جي.

5

هن پر سيم هوءَ، ستي سنڀارن جي؛
چٽ چڙن چوريو، جوڻڪ ٿيڙم جوءَ؛
محبتي ميهار جي، بالله پيم بوءَ؛
وڃي روءَ بروءَ، ديڪيان دوست ميهار کي.

6

ڪٿي ٿيو ميهار؟ ڪٿي ٿو گهند گزي؟
ڪٿي ڏونهي دوست جي؟ ڪٿي پريون پار؟
جنهن مون سڀ ڄمار، جرم جهوٽون ڏنيون.

7

ميهاران مرڪ، پيتائين پريءَ جي؟
تنهن منڏ متوالي ڪي، سنڌيءَ ساءِ سرڪ؟
لڳيس ڪام ڪرڪ، لوهان تڪي لطيف چئي.

8

مري تان م ميهار، وٽان ولهو م ٿي؟
وچن جي وچار جو، ونگو ٿي م وار؟
ساهڙ مون سينگار، ماڻهن ليڪو مهڙو.

9

چاهڪ چري، تار تري، آيون مٿي پيٽ؟
لڙ لنگهينديون ليٽ، لطف ساڻ لطيف چئي.

چاهڪَ چري، تار تري، آيون مٿي ڪن؛
ڪوڙين ڪر ڪنڊيون، ساهڙ جي سمن؛
مينهنون سان آمن، پرچي پار لنگهينديون.

داستان پنجون

1

سانده سڀ درياه، پري ڪنڊي پار جي؛
چڪي چوليءَ ۾ گهڙي، جتي جي وڙاه؛
پسيو ڏوه ڏڪي هنئون، آر مٿي ارواح؛
جي توه تي توڏانهن، ته وير وهيٺو ناه ڪي.

2

سڪن وارن سٿرو، جي دهشت سان درياه؛
اوڙڪ اينن جون رهي، آر بنا ارواح؛
ويندي ساهڙ سامهون، صدقو ڪنديون ساه؛
جن کي حُب انهن جي آه، ساهڙ ساڻي تن جو.

3

گهڙيا سي چڙهيا، ائين اٿيئي؛
 مئي متي مهراڻ ۾، پوڻو ڏيئي؛
 ته ميهار مليئي، سنڀوڙو سيٽاه سين.

4

اڪيون منهن ميهار ڏي، رکيون جن جوڙي؛
 رءِ سندن، سيد چئي، نار گهڙن توڙي؛
 تنين کي بوڙي، ساڻر سگهي ڪين ڪي.

5

جيدانهن ڇت چاه گهڙو، آر به اوڏانهن؛
 وڃي وه واکا ڪيو، تڪو تيدانهن؛
 ميهار ملائين، لهرن منجهه، لطيف چئي.

6

پليان، پليو نه رهي، نرتون نينهن نبار؛
 گهڙان، گهوريو چندڙو! اٿل مون آپار؛
 جنين من ميهار، هلڻ تن حق ٿيو.

7

سندو ڏم ڏهڪار، هڏهين ڪونهي هن ڪي؛
هيءَ پاڻيءَ سين پانهنجو، ڀسائي نه سينگار؛
ڪارڻ منڏ مهار، ڪاريءَ رات ڪن تري.

8

جيهڙ لوڪ جهپ ڪري، ذرو جاڳ نه هوءَ؛
اوھيڙ اچيو، اڏيون! پءُ پريان جو پوءِ؛
جي ڪچو چوڻ ڪوءِ، ته مرڪ پانين مهڻو.

9

ته ڪرڪينءَ سئي؟ جي سير نه گهڙي سهڻي؛
هت حياتيءَ ڏينهڙا، هڏهن تان نه هئي؛
چلي تنهن چري ڪئي، جو ڏس ان ڏهي؛
سهڻي ڪي، سيد چئي، وڌو قرب ڪهي؛
هنئين هوند مئي، پر ٻڌيءَ جا پيڻا ٿيا.

10

ڪا جا ڪن ڪرين، پنيءَ پيٽ جھٽ پاڻ ۾،
 اڪيون تنهن آب ڪي، آڌيءَ اڪيرين؛
 توڻي تڪون ڏين، ته به اڃ ائين ڪي نه لهي.

11

دائِم جا درياه ۾، سامڇي ڪني ڪوه؟
 آهس اي آندوه، پاڻي ڪٿي بيان.

12

لهر مڙوئي لال، وهڻ ڪٿوريان وترون
 اوبهارا عيبر جا، جر مان اچن جال،
 ڪنن گهڙي ڪال، سڪ پريان جي سهڻي.

13

جيڪي ڏنءَ تار ۾، ڪنڌي سو ڪهيج؛
 جر وڌو، جهاجه گهڻي، پاند م پُڻايج؛
 ساهڙ ساگهيج، ته ثابت لنگهين سير مان

جا هڙَ اَندَرِ جِي، ساهڙَ ڏني ساهِ کي؛
ساهڙَ چڙي نه ساهِ جي، ساهڙَ ساهڙَ ري؛
ساهڙَ ميڙ، سَمِيعَ! ته ساهڙَ چڙي ساهِ جي.

وائي

اڪيون پيرَ ڪري، وِججي، وو! وِججي.
سُپيريان جي ڳالهڙي، ڪنهن سان ڪين ڪجي؛
لِڪائي لوڪَ کان، ڳجهڙي ڳونِ نجي؛
مُحَبَّتِيءَ مِيهارَ جو، سُوَر نه ڪنهن سَلجي.

داستان چيون

1

ساهڙَ جا سِينگارَ، اَن لِڪيا اڳي هئا؛
نڪا ڪُنَ فِڪُونُ هُئي، نڪا ٻي پِچارَ؛
مَلڪِنان مَهَندي هُئي، توڙيءَ جِي تَنوارَ؛
مُحَبَّتَ سان مِيهارَ، لايائين لَطيفَ چئي.

2

گهڙ ٺنگهيو گهاري، ميثاقان ميهار ڏي؛
 اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ، پراها پارِي؛
 ڏسيو ڏيکاري، پرت پريان جو پيچرو.

3

اَلَسْتُ اَرَوَّاحِنَ كِي، جڏهن چيائون؛
 ميثاقان ميهار سين، لڏيون مون لائون؛
 سو موٽي ڪيئن پانهون؟ جو محفوظان معاف ٿيو.

4

اَلَسْتُ اَرَوَّاحِنَ كِي، جڏهن امر ڪيو احد؛
 هو من ڪاڍو ميهار ڏي، سهڻيءَ سڪن سڌ؛
 دلو دور درياه جي، ڪيو ارادي اڌ؛
 جيڪي آيس ڏانهن عهد، سو پارِي مند پاتار ۾.

5

اَلْسَتْ اَرواحِنِ كِي، جَدَهِنِ جاڳيو جليل؛
سنئين راه، سيد چئي، سونائون سيل؛
وحدت جي واديءَ ۾، ڪوڙين ڪي قليل؛
درياه جي دليل، لکين لهوارا ڪيا.

6

ڪامان، پچان، پچران، لچان ۽ لوچان؛
تن ۾ تونس پرينءَ جي، بيان نه ڍاپان؛
جي سمنڊ منهن ڪريان، توءَ سرڪيائي نه ٿي.

7

ڪاري رات، ڪچو گهڙو، اُٿيه اونداهي؛
چنڊ نالو ناه ڪو، درياه دڙ لائي؛
ساهڙ ڪارڻ سُهڻي، آڙيءَ ٿي آئي؛
اي ڪم الاهي، نات ڪنن ۾ ڪير گهڙي؟

8

ڪاري رات، ڪچو گهڙو، نڪا سيٽه سان؛
 وجهي ويرم نه ڪري، پريان ڪارڻ پاڻ؛
 محبت ڪي مهراڻ، سڪي سڀ پت ٿيو.

9

اورار نه پرار، ويچاري وه وچ ۾!
 سڪي ڏنيءَ سپرين، پيو مڙوئي تار؛
 تون گهڙ، ڪيم نهار، ٻڌندن سين باجهون ڪري.

10

هن پار، نه هنن، ويچاري وه وچ ۾!
 نيچ نھاري نه گهڙي، تنهن ۾ پيس تن؛
 الله! سان امن، آران ڪنهن اڪارئين.

11

سهسين سائر گجن، توءَ سهج نه مٿي سهڻي؛
 ته ڪي نينهن چجن، پرتئين پرين جي؟

12

سُپريان جي ترهي، ٻڏي! هٿ مَ لاءِ؛
صُباحَ تو چونداءِ: ”اسان تو اڪاريو.“

13

سُپريان جي ترهي، ٻڏين، توءِ مَ لڳ؛
جي پانئين پرينءَ مڙان، ته پور اُتي وڳ؛
پاءِ تيڏاهين پڳ، ناهِ جيڏاهين نجھرو.

14

سُڪيءَ ٻڏن جي، ساهڙ ساڻي تن جون؛
لھرن سرِ لطيف چئي، ڪلھن چاڙهيونِي؛
جي پڇن پنڌ پري، تن اُماڻي اورھون.

15

سُڪيءَ جي سانباھ مَ، ٻڏين، توءِ ٻڏ؛
ڪُڪ، ڪانڊيرا، ڪانئون، ميڙي، ٻڏ مَ مڏ؛
نڪو ساهڙ سڏ، نڪا سڄي سُهڻي.

جي تويت پانيا، سي آئون آهين؛
نيومن لائين، پريان سندي پار ڏي.

داستان ستون

1

پوڙين، چاڙهين، تون ڏٺي! پي جو دعوى رسي نه ڏم؛
هن منهنجي حال جو، ميهڙ تي معلم؛
رڪ پيلي جو ڀر، جو اچي پيو آجهور ۾.

2

کانڌي ڪنگ تياس، وهڻ جنازو سهڻي؛
بگها جي پيڻ جا، گها تن ڏناس؛
اکين ملڪ ڏناس، توء من ڪاڍو ميهار ڏي.

3

اُپو تڙ ميهار، ملاحن سڏ ڪري؛
آءُ پڻ وجهان هٿڙا، ائين پڻ وجهو چار؛
گهوريون ڪارونيار، مان ملئون سڀرين.

4

ڪنڌي جهليو ڪانهن، عاشقُ اڀو آهون ڪري؛
تو ڪيئن پوڙي سهڻي؟ بيلي منهنجي ٻانهن؛
درياه! تو تي دانهن، ڏيندس ڏينهن قيام جي.

5

جتي پير پرن، ڀريون پون پواريون؛
تانگهه نه لڏي تارين، مڀ نه ماڻين؛
ڪنڌيءَ اڀا ڪيترا، سيڙهيا سنڪن؛
تون ڪيئن تن تڙن، اچيو، اساري! گهڙين؟

6

سانپارا سڏ ڪيو، ايا چونڙ: ”آءُ“؛
هڪ ٽڪوئي تار وهي، پيولڙ، لهريون ۽ واءُ؛
ساڻي جن الله، بجهان سي نه ٻڌنديون.

7

هاري! حق رکيج، سانپارا ساهڙ جون
خواب، خيال، خطرا، تن کي ترڪ ڏيڻ؛
اندر ائينو ڪري، پر ۾ سوپسيج؛
انهيءَ راه رميج، ته مشاهدو ماڻين.

8

سانپارا سيئي، تن جنين جو طالبو؛
من پريان نيئي، پڳهيو پاڻ ڳري.

داستان انون

1

بُڏندي ٻوڙن کي، ڪي هاتڪ هت وجهن؛
پسو لڄ، لطيف چڱي، ڪيڏي کي ڪنن؛
توڻي ڪنڏيءَ ڪن، نات ساڻن وڃن سير ۾.

2

ڪچي ڪاني ڪانهن، ٻڏا ڪيڏي ٻار مان؛
يالنگهائي، لطيف چڱي، يا ڌريان ڪري دانهن؛
ڪما حقہ ڪنن جي، آهي ڳالهه اڳانه؛
جيڪي ڏي ٻڏن کي ٻانهن، نات ساڻن وڃن سير ۾.

3

آهين هت امان ۾، ٻڏ ترهو تار جون
لهريون، لڙ، لطيف چڱي، جهليا جنگ جوان ۾؛
اونهي تڙ آگهتيا، آڏي پائي ان ۾؛
جي پيا منهن مهراڻ ۾، تن ٻانڊين پيٽ نه اڄهي.

4

ڪچي سان ڪهي، پڪو پڇي نه سهڻي؛
 لنگهيو لڙ، لطيف چئي، وچارن وهي؛
 ساڪن نينهن ٺهي؟ جنهنڪي نينهن نڌو ڪڍي.

5

ڪڍيا جي ڪلال، سي پسي خال خوش ٿئي؛
 پاڻيءَ ۾ چٽ پٽائيا، ڌاءُ نه جهلي ڌمال؛
 سپڪ پانیا سهڻيءَ، جوين جي جمال؛
 آڪي جا احوال، معلم ٿيا مهران ڀر.

6

ڪچو تان ڪوه؟ پڪو نظر ڀرين جو؛
 ساهڙ منهنجو سپرين، ڌم ڌنڻي ڌوه؛
 جي چٽو جي چوه، ته پورينديس پار مٽي.

7

ڪچي ڪٿ نه جهليو، ڀلو ڀيو ڀري؛
سارَ ڇڏيائين سيرَ مَ، ٻانهن کان ڀري؛
لتي لهريون ويئون، ڇوڏاري چري؛
هنڙي منجه هري، ماهيت ملڪ الموت جي.

8

ڀلي ڀلائي، ڀسي ڇٽ چري ٿي؛
”ڀر! ڀر! ڀڙي سهڻي!“ وڀرن م وائي؛
ڪچي ڪيرائي، لال لهرن وڃ م.

9

ڀڪو ڀڄ ڀاڻ سين، ڇڱو ڇٽائي؛
ڪچو ڌڄ ڪلال ڪي، منهن تي موٽائي؛
سو سٺ هنئين سين، سهڻي! جيڪي فائق فرمائي؛
مؤجُون منجهائي، مارينئي مهراڻ جون.

10

پُر، پليرا سُڀرين! ڀلام پيراہ:
 تورءِ تاري ناه ڪا، وِلي! تورءِ واہ:
 ساهڙ جي صلاح، تن کي ڪڍي تار مان.

11

تن کي ڪڍي تار مان، صلح ساهڙ جو:
 اُت آڏو اچي ڪين ڪي، بيلپو ٻئي جو:
 ميهڙ! ڪج منهنجو، ڪو اوگر ڪنهن آر تان.

داستان نائون

1

جر ٿر ٿڪ تنوار، وڻ ٽڻ وائي هيڪڙي:
 سڀئي شيءِ ٿيا، سُوري سزاوار:
 همہ منصور هزار، ڪهڙا چاڙهيو چاڙهين.

2

سیت پچار پرين جي، سیت هوت حضور؛
ملڪ مزيو منصور، ڪهي ڪهندين ڪيترا؟

3

لهرن لڪ لباس، پاڻي پست هيڪڙو؛
اونهي تنهن عميق جي، واري چڏ و ماس؛
جت ناه نهايت نينهن جي، ڪو آت پنهنجي کاس؛
تڙن جي تلاس، لاه ته لالن لڳ ٿين.

4

وچان ڪين وري، هوند رء چئي رهي رهان؛
دونهين پاسي دوس جي، ماڳين پٺان مري؛
صورت نه سنهن ڪا، ڪيس چت چري؛
وصالن فراق جي، سڄي ڳاله ڳري؛
تيا هيڻ تري، منهن ڳڻيو موٽيو وچان.

5

جي قيامِ مڙن، ته ڪر اوڏا سڀرين؛
تهان پري سڄن، وادائون وصال جون.

6

آئون ڪه نه ڄاڻان ائين؟ ته جر گهڙي جوکو ٿي؛
قضا جا ڪريو جي، تنهن کان ڪنڌ ڪڍيو ڪيئن؟
هڪ لکي، ٻي نينهن، آڻي اوليس اول م.

7

نه کاتيءَ نه ڪانهن، نڪو ڏوه قلم جو؛
انگ اٿي لکيو، جت نه رسي ٻانهن؛
ڪنهنڪي ڏيان ڏانهن؟ قضا قلم وهائيو.

9

نڪو سَنَدو سُوَر جو، نڪو سَنَدو سِڪو؛
عدد ناهِ عشق، ڀڄائي پاڻ لهي.

10

سڪَ تَنهِنجِي، سُرِين! اَندر تِي اَجَهَل:
پَرڪِيو باهر نڪري، گوري ڪاڻِي ڪَل:
رءُ سِراهيءَ سَل، مُونڪي ڏنا سَجڻين.

11

ڪِي تران ڪِي تار مُون، ڪِي سگهان ڪِي سگه:
آڏو ڏيچ مَ لڳ، مُون هيڪليءَ، وَلها.

12

ڏني ڏينهن ٿيَامَ، ڪوهِ چاڻان ڪهڙا پرين؟
سَهسين سِجَ اَلهي، واجهائيندي ويَامَ:
تِنين سال ٿيَامَ، جنين ساعتَ نه سَهان.

ابیات متفرقہ

1

سَاهَڙَ ڌاران سُهڻِي، نِسوري ناپاڪَ؛
نَجاستَ ناهِ ڪري، اُنين جي اوطاقَ؛
هُوءَ جي ڪيَرِ پياڪَ، پاسي تينِ پاڪَ ٿِي.

2

سَاهَڙَ ڌاران سُهڻِي، هِيءَ تان جُنبي جوءَ؛
هِنَ پاڻِيءَ سينِ پانهنجو، مُورِ نه مٿو ڌوئو؛
جي پرينِءَ پاسي هُوءَ، ته ڪر توڙِيءَ تڙُ ڪيو.

3

سَاهَڙَ ڌاران سُهڻِي، هِي تان جُهڪي زالَ؛
توڙِيءَ تپَ شروعِ ٿيو، هِيءَ! هيڻِيءَ جي حالَ؛
جڏِيءَ رءُ جمالَ، اگهي ٿي آهون ڪري.

4

سَاهَڙَ ڌاران سُهڻِي، آهي مِ آزارَ؛
ڏمَ پاسي مِ ڏڪندو، صِحَتَ وَتِ سَنگهارَ؛

توڙي سَندي تَن جِي، دَوا مِ دِدارَ؛
جِي پَسي مُنهن مِهارَ، تہ سِگهائِي سِگهي تَئي.

5

ڏيهاڻي ڏمَرُ ڪَري، مَٿي مُحبتَ مُونَ؛
تَنهن کي اَچي تُون، پَرِيَرِ! ڪوہ نہ پَلئِن.

6

جان جان هُئي جِڙِي، وِرچِي نہ وِنيَ؛
وِچِي پُون پِنيَ، سِڪَندي کي سَچَئين.

7

جان جان هُئي جِڙِي، وِني نہ وِساندِ؛
لُڙهي لَهَرَن پاندِ، مُياڻي مِهارَ ڏي.

8

وَرُ اونداهِي راتِڙِي، ڪوہ چاندُ وِڻِيءَ چنڊانَ؛
اوري مِهارانَ، مُنهن مَ پَسان ڪو پيوَ

9

سائڙ پوڙي سهڻي، نه دوري نه دينديءَ
اڪين منجه اڪندي، مياڻي ميهار ڏي.

10

سانوڻ لهريون، ٿر واري، ٿر وارءَ
انهان ئي اڀارءَ، مون سين پلي پال ڪيا.

وائي

مُنهنجُون سِيئي، آيل! ماء، مَن مُرادون پُنُون.
جهڙي پريان ڳالهڙي، تهڙي بي نه ڪاءِ؛
ڪجي تان ڪوڏُ ٿئي، سُجي تان سِباءِ؛
ويهُ داتا جي دَر تي، شُڪر جنهن جُڳاءِ؛
ڪانهي حدِ حَمَدِ جي، ته ڪَريان لالَن لاءِ؛
ڳڻيو، ڳڻيان ڪيتريون، وڌيون وڌاڻا؟
سو مون هٿان نه ٿئي، جيڪي تو جُڳاءِ؛
تو سَچيون، تو سنديُون، سِڪن توهين ساءِ؛
اُچ تهنجي اُچيون، لوچن توهين لاءِ؛
دلِ دانهن ري نه رهي، مون کي ماڻِ جُڳاءِ.

سر سسئي آبري

داستان پهريون

1

جي سِجھائي سڪ، ته پڻ سِڪي سسئي؛
پيتائين پنهنوءَ کي، هڏ نه پيگيس هڪ؛
ان تڙ منجهان تڪ، ڏني پاڻ اڃ ٿي.

2

پسي جهاجه جمال جي، جنين پيتي پڪ؛
اڀر اڳانجهو ٿيو، سور ائين کي سڪ؛
هڏ نه پيگين هڪ، سدا سائر سير م.

3

مُحَبَّت جن جي من م، تن تَشَنگي تار؛
پي پيالو اڃ جو، اڃ سي اڃ اٿيار؛
پنهنون پاڻ پيار، ته اڃ سين اڃ اجهائيان.

4

مَحَبَّتَ سَندو مَن مَر، پَر پيالو جن؛
پيٽ پَرَچاءَ ناهِ ڪو، ڪنهن جنهن ڏاهِ ڏين؛
تنهن نَهايتِ ناهِ ڪا، جنهن سُجا سِجَ وِجن؛
تيلان اِجَ مَرَن، سَدا سائِرَ سِيرَ مَر.

5

سَدا سائِرَ سِيرَ مَر، اَندَرِ لَهي نَه اِجَ؛
پَسَٽُ جَو پَرينَ جَو، سا سِپائِي سِجَ؛
تيلان مَرَن اِجَ، سَدا سائِرَ سِيرَ مَر.

6

سا جَن ڪارَ سِجَ، مَرُ قَبولِي سَسِي؛
اَندَرُ جَنينَ اِجَ، پاڻِي اُجِيو اَن ڪِي.

7

پاڻِيءَ مَٿي جَهو پَٽا، مُورڪ اِجَ مَرَن؛
ساهان اوڏو سَپَرين، لوچي تان نَه لَهَن؛
دَمُ نَه سِجائِن، دانهُون ڪن مَننِ جَن.

8

سَسِيءَ كِينِ سَمَجْهِيو، اوري آريءَ سَانُ؛
 ڪري پيڪُ پَنهونءَ سين، پاڌارِ يائينِ پاڻُ؛
 جَتِ وِجايو جَانُ، پَانِيٺِ پَرُوچنِ سين.

9

لڳي ڪوسو واءُ، لوڪُ مِڙوئي لَهسيون
 اِنِ مَنجھان آيو، ”هيءُ! هيءُ!“ جو هڳاءُ؛
 طَيورنِ تَنواريو، پَنهونءَ پُچاڻاءُ؛
 رَسِيو سُورُ شَبانِ ڪي، وُحُوشنِ وِڻاءُ؛
 مِروٽنِ موٽُ قَبُولِيو، اَپَرِ اَفسوساءُ؛
 بَرِ پِٺُ ڪن بُڪاءُ، اُڪَنديا آريءَ لَءِ گهڻو.

10

مهند محتاجي ڪري، ڀنيءَ پير ڪٽيڇ؛
ڪٽيلائي! ڪيڇ ڏي، حج م هلائيڇ؛
ڀاڻا ڌار پريٽو، سسئي! سان ڪٽيڇ؛
اوڏي عزازيل کي، ويجهي تان م وڃيڇ؛
نا اميدي نيڇ، ته اوڏي ٿين اميد کي.

11

ويه م منڏ! پنيور م، هاڙهي هڏ م هل؛
ڪوڙي ڪج م ڪڏهن، سڄي ڳاله م سل؛
جانب لء م جل، سور و سار م سسئي!

12

سڪين ٿي م سنري، پسي ڏک م ڌر؛
پتي ڪر م پانهنجو، گهوري! اڏ م گهر؛
ماري! هڏ م مر، مچڻ جي جيارين.

داستان پيو

1

پسي ڏونگر، ڏاه! جم هلط م هيٺي وهين؛
 لانچي لڪ لطيف چئي، پنيءَ ڪيچين ڪاه؛
 پچي پورج، سسئي! بلوچاڻي باه؛
 ان وڙائي ورجي، آسر هڏ م لاه؛
 جو اڪئون اوڏو آه، سو پرين پراهون م چئو.

2

هتان ڪي هت، جن رڪيو، سي رسيون؛
 ساجن سونهن سرت، وڪان ئي ويجهو گهڻو.

3

جيڪس ياد ڪياس، ور وچي وٽڪار م؛
 جلد جريدي پنڌ م، اڏيون! اڄ تياس؛
 وچي ڪيچ پنياس، ٻاروچاڻي ٻاجه سين.

4

واقف نه وٽڪار جي، پاڻي کڻيم نه پاڻيءَ
جبلُ جدايون ڪري، تڪَ ڏيڪاري تاءَ
لڳي لڪَ لطيفُ چئي، معذورنِ مٿاءَ
اتي اوڏو آءُ، جتِ هوتِ هيڪلي آهيان.

5

وڏا وڻ وٽڪار جا، جتِ نانگِ سُچنِ نيلا
اتي عبداللطيفُ چئي، ڪيا هيڪلينِ حيلاءَ
جتِ ڪڙم نه قبيلاءِ، اتِ رسج، رهبر! راهِ مِ.

6

ويچاريءَ وٽڪار، اڳ نه ڏنو ڪڏهين
مهر نه هئي ماڙهين، هوسِ هندوڪار
جتِ ڪيائين يار، سورنِ ڪارنِ سرتيون!

وائي

هوءَ جي هليا هوتَ سُونهَارا؛
 مُون نه وهِيٽا، پنهنوءَ سَگِيٽا.
 سَسِي پُچي ساٿَ جا، اوطاقون اوتارا؛
 آنَ کي ويندا گڏيا؟ آريايِي اِهَ پارا؛
 تَلِيون تَوَرِ هَلَوِيُون، مِيَن سِرِ مَوجارا؛
 مُون کي نيندا پارَ سين، كَامِلَ كَرُ اجارا؛
 اَدِيُون! عَبدُ اللَطِيفِ چُئي، دوسَ آيا دِلدارا.

داستان تيون

1

پنهنوءَ چڏيو پوءِ، جانِبَ جَبَلِ گولئين؛
 تِلاهين تَنگُون کَرِين، جِيلانِهين تون جوءَ؛
 ساڄنُ سَچَ نِهاريَن، ڏکي! ڏوَهَ ڪِيءَ؛
 هاڙهي هوتَ نه هوءَ، وري پُچَ وينِي کي.

2

وري پُچ وينين کي، سندا پنهنونءَ پارَ:
ساچن سڀ چمار، ڏکي! ڏورج ڏيل م.

3

ڪونهي اٽ ڪوهيار، جت تو، پوري! يانئو:
پنڌ م ڪر پهڙ ڏي، وجود ئي وٽڪار،
ڌاريا پانئج ڌار، پُچ پريان ڪر پاڻ تون.

4

سڀئي ساري، سڀئي! گهر ڪنڊون تون گهرو:
وچي ڏور م ڏور، درا منجه دوست ٿيو.

5

سوئي ڪٿيو ساڻ، سوئي ڏورين، سڀئي!
ڪڏهن ڪنهن نه ڪيو، جلڻ منجهان ڄاڻ:
پُچ پريان ڪر پاڻ، ته تون تائين لهين.

6

جو تون ڏورين ڏور، سو سدا آهي ساڻ تو،
 لالَن لءِ، لطيف چئي، منجهي ٿي معذورا!
 منجهان پنن پڙوڙ، تو منجهه آهس تڪيو.

7

وچين چو وٽڪار؟ هت نه ڳوٺين هوت ڪي،
 لڪو ڪين لطيف چئي، ٻارو چو ٻئي پار،
 ٿيءُ ستي، ٻڌ سندر، پرت پنهنوءَ سين پار،
 نانئي نيٺ نهار، تو ڏيرو دوست جو.

8

هل هنئين سين هوت ڏي، پيرين ڪر م پند،
 رائي پچ م رند، رڙهه روحاني سسي!

9

ڪجي پند، پچان تو، ڪيچين ڪارڻ ڪين؟
 بيخود هليج بر م، آئون تو چوان اين،
 سڪڻ ساچن سين، مان، مٺي! چڏين.

10

مٿان، مُني! چڏين، پريتو پاڻا؛
چاين جن چاڻا، تون پڻ هوڻج تن جن.

11

مٿان، مُني! چڏين، پاڻان پريتو؛
ڪٿوريءَ ڪٿو، مڙهي مڙهڻج منهن ۾.

داستان چوٿون

1

هيڃ نه هوندو جن، سي ڪيئن وٺڻ وڻديون؟
وهو وڃ رهن، سهسين سڏن واريون.

2

سڌائتي سڀڪا، بگ نه باسي ڪا؛
جيهيءَ تيهيءَ ذات جي، جنڀش ڪانهي ڪا؛
مون سين هلي سا، جا جي منون ڪري.

3

وَرِيٽِيُون! وَرَو، اَنُون نه وَرَندي وَر ري؛
جاڏي هن جَبَل جو، تانگھينديس ترو؛
جَتَن سانُ ڏرو، نينهن نيِرُن نه ٿي.

4

وچوسپ وَري، ائين جي وَرَن وارِيُون؛
قوڙائي فِراقِ جي، سُچي ڳاله ڳري؛
پُٺيان جن پَري، ڏونگر سي ڏورينديُون.

5

اڄ ملنديس، ماء! ڌاڄا ڪنديس ڪپڙا؛
جيجان! جوڳياڻي ٿيان، مون کي جهل مَ پاء؛
هوتَ پَروچي لاءِ، ڪنن ڪنرَ پائيان.

6

مُونِ كِي پَانِي پَاجَ، ڏيرَ ڏوراڻا هليا؛
اڳيان اٿي اُن جي، خُوبَ نہ پَڪَمَ ڪَاجَ؛
مِيڙِي آپَ سَرَتِيُون، نَڪِي ڳاڻِي ڳَاجَ؛
سامُون هٿان نہ ٿي، جيڪا رَسَمَ رَاجَ؛
آيل! آءُ اڪَاجَ، ڀولَ ڀروچي وِترُو.

7

پهريَن تون پارِيجَ، پارَڻَ پوءِ پَنهونَ ٿي؛
ڀولَ مَ وَسارِيجَ، هو جو ڪِيءُ هوتَ سينَ.

8

توسين ڀولَ ٻهونَ، سَهسينَ ساڃنَ جي ڪري؛
ڪَندينَ توءَ ڪَهونَ، جي نالو ڳيڙيءَ نينهن جو.

9

سُڻِي ڀولَ سَنَدانَ، جَمَ سَمهينَ سَسِي!
ڪَندينَ ڪوَهَ ڪيڻانَ؟ جِهَ سي اُن اورانگهيا.

10

سِجُ الَّتِي سَسِي، رَتَ وَرُتُورِوٺ؛
 پهي نه پانڌي ڪو، جنهن ڪر پڇي لوءِ؛
 موڙهي وڃي توءِ، موٽڻ جي ڪان ڪري.

11

چِلاَن، مَنجَهَمَ نه چاڪَ، پُرانَ، پُونرِ پُرڪاٽَ؛
 مَتانَ ڪا مُنڌَ ڪري، موٽڻَ جي مَزاڪَ؛
 چُتُ سَندو مُون چاڪَ، هاڙهي هڏَ هِٽِي ڪيو.

12

موٽڻَ جا مَذڪُورَ، جانَ ڪِي چيسَ جيڏينَ؛
 پَريٽَ پهرينَ پورَ، نيئي پهچائي پنهنوءَ کي.

13

موٽي مَرانَ مَ ماءِ! موٽڻَ کان اڳي مَرانَ!
 لُچي لالَن لاءِ، شالَ پونديسَ پيرَتي!

وائي

مَعْلُومُ حَالِ حَيْبِ! مُونَ كِي دَرْدُ قَدِيمِي، وو!
دَرْدُ جَدِيدِي، حُبَّ حَبِيبي.
أَلُودِي آزارِ كَان، تَوْلَاءِ تَيْسِ، طَيْبِ!
شَادِي ذَنْبِ صِحَّتِ جِي، غَمِي لَاهِ، غَرِيبِ!
أَهْمَانِ تِي آهونِ كَرِيانِ، نَعْرُو مَنجِهَ نَصِيبِ!
كَاهِلِ آهِيانِ كُوڙِي، رَسِي لَاهِ، رَقِيبِ!
حَاذِقِ آهِيانِ هِنِ جُو، آچِينِ شَالِ، عَجِيبِ!
دَوَا آهِيانِ دِلِ جِي، پُچِ پُچِ رَهِيَسِ طَيْبِ؛
أَلَا! عَبْدُ اللَّطِيفِ كِي، كُوڙِي لَاءِ، قَرِيبِ!

داستان پنجون

1

پيچي جان پنيور کان، ڏونگر ڏوريو مون؛
ڪاهي رسيس ڪيچ ڪي، جتي پاڻ پنهنون؛
سپت آهين تون، قضا ڪندين ڪن سين؟

2

پيهي جان پاڻ ۾، ڪيم رُوح رهاڻ؛
 تہ نڪو ڏونگر ڏيه ۾، نڪا ڪيچين ڪاڻ؛
 پنهنون تيس پاڻ، سسئي تان سور هئا.

3

پنهنون تيس پاڻهن، ويو سسئيءَ جو شرم؛
 هيڪليون هلن جي، پچي تن ڀرم؛
 جو وندر ۾ ورم، سو سودو سرس هٿين.

4

پنهنون تيس پاڻهن، ويئي سسئيءَ جي سونهن؛
 خلق آدم علي صورتہ، ائن وٺن منجه ورونہ؛
 چري منجهان چونه، کڻي هوت هنج ڪيو.

5

ويئي سونهن سسئيءَ جي، پنهنون تيس پاڻ؛
 سڀن جي سيد چئي، آهي ات امان؛
 پٺور جا پاڻ، آڏا عجيبن کي.

6

وهمَ ورسایس، نات پنهون آئون پاڻ هئي؛
پاڻ وڃايل پانهنجو، پئي پريان جي پاس؛
رتي علم نه راس، ڌاران سسڻ پرينءَ جي.

7

هيڪر هسڻ چڙ، ته اوڏي ٿين عجيب ڪي؛
مارايت شين الا ورايت الله، نئي اجها اوڏانهن آڏ؛
ته هوت توهين کان هڏ، پرين پاسي نه ٿي.

8

هوت تنهنجي هنج م، پچين ڪوه پهي؟
وفي انفسكم، افلا تبصرون، سوجهي ڪر سهي؛
ڪڏهن ڪانه وهي، هوت ڳولڻ هٿ تي.

9

هوت تنهنجي هنج م، پچين ڪوه پريان؟
ونحن اقرب اليه من حبل الوريد، تنهنجو توهين سان؛
پنهنجو آهي پاڻ، آڏو عجيب ڪي.

ووڙيم سڀ وٽان، يار ڪارڻ جت جي؛
 الله بڪل شئيءَ محيٽ، اي آريائيءَ اهڃاڻ؛
 سڀ ۾ پنهنون پان، ڪينهي پيو بروج ري.

وائي

اهڪيءَ آڳهه آهي، وو! مون کي تان نه ڇڏيندو تڪ ۾.
 پڇي پوءِ پين کي، لڪن ۾ لڏ لاهي؛
 آري اڳاڙن کي، پنهنون ڄام پراهي.

داستان چيون

جڏائيءَ جو ڄام، ڏنائون ڏکيءَ کي؛
 منگل منهنجي من ۾، ٻاريو هوت ڄام؛
 ارڪ ٿيو آرام، ڪاڪل پسي ڪانڌ جو.

2

دَرْدُ نَه لَهِي دَارُوئِن، زُف زورُ دِنومِ
ڪاڪُل ڪالَ دِنومِ، رُخساري تي رُوپَ سينِ.

3

ڪاڪُل ڪُنِي جَاء ڪَفَنُ تَنهِن ڪِنِ تِي؛
مَنجھ شهادتَ سان، لُڏِي ۽ لاڏَ ڪري.

4

ڏڪا، ڏُونگرَ جَامَ! مَ ڪَرِ مَعذُورِن تِي؛
توتِي لَچ، لَطيفُ چِي، آهي سَندي عامِ؛
مارِ مَ چِي مَعذُورِ ڪِي، وَنْهيا ڪاندا! ڪلامِ؛
پَرچَچَ پيادنِ سينِ، اَللَّهُ لَکِ، علامِ!
جانوازي اهنجي نامِ، ساءِ هوتِ! مَ چِڏِجَ هيڪلي.

پِر پَتانِي ڪُنرا، ڏونگر مَٿي ڏي؛
 قَتيا قَطَ فقير جا، سيرون تِيڙا سي؛
 جهڙي تهڙي حال سين، پُري پنهنون ڏي؛
 وِجي، مان وري، ٻانهيءَ بَنڌنُ جنهن سين.

داستان ستون

1

ونڊر جي وِچن، سي مرُ بَدَنِ سَنڊِ را؛
 پيون ڪوهُ بَدَنِ، چوڙي جي چڏينديون.

2

ڏيهُ ڏيهان ئي ڏور، پرڏيهان پري ٿيا؛
 سينُ ڪارنُ سَسِي، پيئي پراڻين پور؛
 تون وِچين، هوت! حضور، منهنجو جِسُ جيلانهين ٿي.

3

هڪانديءَ هوئي، اُٿي راتِ روان تيا؛
ساه سڳي ۾ سورَ جي، پنهنون ويو پوئي؛
رُه، قضا! دمَ ڪوئي، ته هڪر هڪاندي تيان.

4

هڏ نه ساه سڏير، دلِ درماندي دوس ري؛
پائي ويڙا پرت جو، زوراور زنجير؛
جي جسو، جاگير، هاڻي ملڪ هوتَ جي.

5

عمر سڀ عشق سين، پنهنون جي پڇن؛
ريس ريڏايون تن سين، ڪڇاڙي ڪي ڪن؟
مارڳ جي مرڻ، وڏو طالع تن جو.

6

وڻي ور نه پون، ستي ملن نه سپرين؛
جي مٿي رندن رڻن، ساڃن ملي تن ڪي.

7

رائي ڪي رنجور، ٽڪر توءِ ٽاڪيو چڙهي؛
 لانچي لڪ، لطيف چئي، هلي ڏانهن حضور؛
 رهيا سڀ رڃن ۾، سسئيءَ جا سالور؛
 ساڃن ميڙيس سور، سڪ نه ميڙيس سپرين.

8

منجهان پيءُ پروڙ، سڀ مڙ پڇج، سسئي!
 ويهي وڏي ڍڳ مان، ڏٺي وجهج ڏوڙ؛
 ته تون ماڻين موڙ، جي پند اهاڻي پارين.

9

پريائي ته ٻار، ڦوڪ ته لڳي انبرين؛
 هتي جي هٿ جون، وٽون سڀ وسار؛
 سموري سرڪار، نئي رڪج ناه ۾.

10

قَدْ بَدِي، تُون كِين، پَهچندينء پنهونء سينء
جئن سينو ساهئين سسئيء، تئين تھوارون تينء
مُني! تِي مِسڪِين، هَمَّت هُوْتُ وِجائيو.

11

پَلر لڳو پاڻء پَسو! جوء جِرا تِيء
سا مُنڌ مَرِي نِه جِيء، پِيئي پِچاڙي پاڻء
سسئي سُوَرِن ساڻء، سَنپوڙي سِيڏ چِيء.

داستان انون

1

اَدَر، نَدَر، اَپريء، اَسُونِهِن آهِيانء
لُرڪ لَعَل، لَطِيْف چِيء، وِر لء وَهِيانء
هِيجان هَنجُون حَب مء، هُوَتِن لء هَارِيانء
جَانِب ضَعِيفِيء سينء، پنهون پهايانء
پِهانء، پِچايانء، جِي مان نِيو پاڻ سينء.

2

آڌر، نڌر، آڀري، آهيان آسونهين؛
 پر ڏيهي پرين ڪيا، مرڻ لاءِ مونهن؛
 سسئيءَ کي سيد چئي، تنگن ۾ تونهن؛
 هاري! ڪن هونهن، رءِ سمر سڌون ڪرين.

3

آڌر، نڌر، آڀريءَ سڌر ٿي سچي؛
 سڀڪ ٿي، سيد چئي، پهڻ منجهه پچي؛
 معذور تي مارو ڪيو، اولڪن اچي؛
 منجهان راه رچي، ٿيڙي لال، لطيف چئي.

4

اچي عزرائيل، ستي جاڳائي سسئي؛
 ٿي ڊوڙائي دليل، ته پنهنون ماڙهو موڪليو.

5

مُنڪرِءَ نڪِرِڪِي، جڏهن ڏٺائين؛
اڳيان اٿي اُن کي، پنهنون پُڇيائين؛
ادا اٿائين، ڪو ويوساڻ سَڄڻَ جو؟

6

پاياڻي ٿي پور، پٺيءَ ڪيچين ڪِڪِراءِ؛
رائو مڙيوڻي رت، ڪارڻ ڪانڌ ڪڪور؛
لانچي لڪَ لَطيفُ چئي، اٿي ڏونگر ڏور؛
جَت وِجِي تُو زور، اڀڙ تان اوڏي ٿين.

7

جُهٽَ پتي، پَهَ جَهنگِ، هاڙهي پُڇَ مَ هوتَ کي؛
سُورُ سُبيلي، سَسِي! لڪَ تنهن سين لنگه؛
تَه سِپريانَ جي سَنگِ، مُنڌ! ميڙائو تو ٿي.

ڪرڪو واکو وس، وه م منڌ پنيور م؛
 چڙهي ڏاڍين ڏونگرين، پير پنهونءِ جو پس؛
 ڏورن مانجهان ڏس، پوندءِ هوت پنهونءِ جو.

داستان نائون

1

ويه م وساري، ڀڄا ڪر م پند جي؛
 نرمل نھاري، هلندن تان هت ڪيو.

2

اوجھڙ آسونهن، ڏيه گھوئي ڏوريون
 سڳر رءِ سونهن، پهتي ڪانه پند ڪري.

3

واءِ! وڃاءِ م سو، پٺيءَ جنهن پند ڪريان؛
 چٽا! چپر پرينءِ جو، پير پريان تو؛
 بر بورا تو جو، لڳي، متان لٽين!

4

ڏور م تون ڏوريج، صبر ڪر م سسئي!
پرن ڇڏ پيرن سين، وهن وساريج؛
سڪن جا، سيد چئي، لاڳا پالا هيچ؛
هنن سان هليج، پنڌ پاسي پر نيري.

5

کهي جا گيائين، وڪ تنهن ويجهي ڪئي؛
چڪيءَ چنائين، پنڌ مڙوئي پب جو.

6

سو ڪوه ڪري سڀڪا، تون، کهي! ڪلج وڪ؛
تاڻج منجهان تڪ، ته پنڌ پاسي پر نيري.

7

هڪلياڻي هيل، پورينديس پنهنوءَ ڌيءَ؛
آڏا ڏونگر لڪيون، سورئون سجن سيل؛
ته ڪر پيلي آهن پيل، جي سور پريان جا ساڻ مون.

دوستُ ذَنائينِ دِلِ سين، وِرچي تان نہ وِهي؛
 لانچي لڪَ، لَطيفُ چئي، پَهَن مَنجھ پَهي؛
 سَندي نينهن نَهي، ڪي سرفرازُ سَسِي.

داستان ڏهون

1

آءُ اوراهون، سُپرين! پَري وِجُ مِ پَي!
 موٽُ، مَرنديسِ چَپرين، تُون جِيارو جِي؛
 هوت! مَ چَڏجِ هِي، پَنهون! پيادي پَنڌ مِ.

2

آءُ اوراهون، سُپرين! ڏِڪِي ڏِجِ مَ ڏاڳھ؛
 وِٽِ چَڏي مُون واڳھ، آري! وِينِ عِشقِ جو.

3

هَتان هَڏِ نہ چَڏيان، صَبَرُ شُڪرانو؛
 ذوقَ زمانو، مُون، وِرا! وِيو وِسِري.

4

ناہِ جَمِيعَتِ جانِ کي، هوتِ پُجاڻا هان؛
الله! سيئي آڻ، جن ساءِ چڪايرِ سِڪَ جو.

5

ناہِ جَمِيعَتِ جانِ کي، هوتِ پُجاڻا هت؛
پنهنوءَ جي ڀرت، ساءِ چڪايرِ سِڪَ جو.

داستان يارهون

1

ڪنُ ٿي، ڪيچينُ ڪڇيو، ڪڇ مَ، تا ڪڇين؛
اشارتون ان جون، سڪوتان سڄن؛
وٽان ويهي تن، سٺ تہ سوزُ پرائين.

2

سٺ تہ سوزُ پرائين، ”آءُ“ چيائون اڄ؛
ٻولي ٻي نہ سڪيا، ”ڀاڻا“ چونءِ ”ڀڄ“؛
واڃي وٽ مَ وڃ، ٻڌ تہ ٻيائي لهي.

3

ڪٿارو ۽ ڪوس، اڳڻ آريءَ ڄام جي،
ديت آهي دوس، مارڳ م مڻن جي.

5

اڳيون آريءَ ڄام جون، انڌيءَ سين آهين،
هو جي وڻ وندر جاءِ سي مون سونهائين،
ڏسيو ڏيڪارين، پيشاني پنهنوءَ جي.

6

سڌ م ڪر سڌن ري، هلڻ رءِ م هل،
جلڻ رءِ م جل، رڻڻ رءِ مٿان رڻين.

اڀات متفرقه

1

اٿيو ۽ اٿياڪ، ڪالھوڪو ڪاڌي گيو؟
ويو جاڳائي، جيڏيون، برهه هي بيباڪ،
چرڦر ڪاري چاڪ، سور سُمھاري ڪين ڪي!

2

جان سامائين، سَسِي! تان ويس وِرنِ جو ڪر؛
لاهي لَج، لَطيفُ چئي، ٿي بيگاريائي بر؛
ته ويندي پوئي ور، اڳيان هوت حُضور م.

3

مُنڌ نه منجهان تن، پسي لڪ لڏن جي؛
جا پر ڪهوڙين، سا پر سڪي سَسِي.

4

مُنڌ م منهن ويه، ابي اوسر اس م؛
تو سِيئي سيط ڪيا، ڏور جنين جو ڏيه؛
پاڙي پاڙي پيه، وت پچندي پرينءَ کي.

5

اولاڪن اچي، معذور تي مارو ڪيون
مٿان، ور وسارين، منجهان ڪر ڪچي!
لاهي لاڳاپا لنگه تون، سِيئن ڏانهن، سچي!
منجهان راه رچي، ٿيندينءَ لعل، لَطيفُ چئي.

سُر مَعذُورِي

داستان پهريون

1

هلندي هوت پنهونء ڏي، ڪهجن ڪي ڪوٽيون؛
پهڻ ٽين پٽ ٿي، جي لء لالڻ لونيون؛
سڀ سهيليون سڪ ڪي، چنجهون ۽ چوٽيون؛
بانڀڙ! ٿي ٻوٽيون، ته ڪٿا ڪيئي ڪيچ جا.

2

تن پيئي جانارن ياد، جي پاريل پنهونء ڄام جا؛
سندي لالڻ لاد، مٿان پوء مند ٿي.

3

جاگيس جنبور، ڪتي قريبن جي؛
بهي پونڪي اٿيو، گهڙي منجهان گهور؛
سڀ لاهيندو سور، گري هن غريب تان.

4

ڪَٽو طالبُ ڏونديءَ جو، اسين ڪٿي ڪيڙو؟
جهڙي آهي ڇيڙو، ڪارائي جي ڪن ۾.

5

سڳان سيندياڙيا، بچيا، تي بهن؟
ڦريا نه فرمان کان، ملهه نه موٽيڙن؟
ڪونهي ڏوهه ڪٿن، ڏاڪاريا، ڏاڙهين ٿا.

6

ڏکا، ڏونگر جا مرون، مر ٿا مون تي ڪن؟
پڙندا ڪين پريٽ تي، هن جا سڌر ٿا سڄن؟
سڳائيءَ جي، سيد چئي، آهي سڌ سين؟
هوند نه هت ٿرن، پر قرابت ڪم ڪيو.

7

سڌر سين سڱ ڪري، پر ڪنڊين پياس؟
ڪير برهمڻ؟ ڪن جي؟ ڪير جاڻي ڪيڻاس؟
هوند نه سنڌ سياڻو، هن پرين ڪيس پڌري.

وائي

خوبي منجه خفت، اي! دوست! دقت، آهي عبداللطيف کي.
مدح مون کان نه ٿي، سندي سور صفت؛
هجي ڪريان هيچ سين، مطالع محبت؛
حزن هوت پنهنوءَ جو، رگيا ئي راحت؛
پريان جي پستان جو، فاقو ئي فرحت.

داستان پيو

1

اڏيون! ور اگهاڙ، وهانءَ جنهن وساريون
جيڏيون! چڏي جاڙ، سڀ ننگيون ٿي نڪرو.

2

سڀ ننگيون ٿي نڪرو، لالچ چڏي لوي؛
سپريان سين سوپ، نندون ڪندي نه ٿي.

3

سڀ ننگيون ٿي نڪرو، پرهن چڙهي پوءِ؛
مهڻد مڙتائان هوءَ، ڪهي جاڪين ڪئي.

4

ڪهي جاڪين ڪئي، پرينءَ پهتي ساءِ؛
وهي ويڙهجي جاءِ، وصل تنهن وڃائيو.

5

وصل تنهن وڃائيو، سيند سُر مي سينءَ؛
سالوئي ليلان جيئن، مٿيو جنهن مٿ ڪيو.

6

هونديان هوت پري، اوڏو آه ان هوند ڪي؛
ساجن تن سري، ”لا“ سين لڏين جي.

7

لائي خنجر ”لا“ جو، هيءَ! خچر ڪي هڻ؛
سڏن جون سيد چئي، وٿون سڀ وڪڻ؛
پيڙ پروڙي ڪڻ، ته هلڻ ۾ هوري وهين.

8

هورن ھاڙھو لنگھيو، ٿي جريدي، جوءِ!
ھوند جنين سين ھوءِ، هوت نہ ھوندو تن سين.

9

هورن ھاڙھو لنگھيو، مٺي! موسٿ چڏڻ:
”لا“ سين اٿي لڏ، ”ڪين“ رساڻي ڪيچ ڪي.

10

نڪا هت، نہ هت، ڪا ڳوريءَ سندي ڳال:
ڪين پھتي مال، حال پھتي هوت ڪي.

داستان ٽيون

1

هلندي هاڙهو مٽي، ڪرڻ ڪوه پيام:
ارڏا آريءَ جام ري، گوندر گذريام:
لڪيون، لڪ، لطيف چئي، اورانگهڻ آيام:
پرڻ پنهنوءَ پٺ ۾، اي سعادت سنديام:
مٿس ڪم وڌام، وهان تان نه وس پيو.

2

وڌو ڪيم وڻاه! اونچا ڏونگر! م ٿيو.
تمو م نيٿاه، ته پيرنهاريان پرينءَ جو.

3

وارو! مون وڻراه! ڪا سڌ سونهپ جي نه ڏيو؟
وجهي وراڪن ۾، معذور کي م منجهاء:
منجهان پاڻ پياديون، هادي ٿي هلاء:
پريان کي پهچاء، ته لڳي لئونو نه ٿين.

4

ڪنڊا مون پيرن ۾، توڻي لڪ لڳن؛
 آگر، آگوني نه مڙي، چيون پير چنن؛
 ويندي ڏانهن پرين، جتي جات نه پائيان.

5

جتيون سي پائينديون، جنين پير پرين؛
 لائون سڀ پرين، سسئي سپرين کي.

داستان چوٿون

1

مري، جي؛ ته ماڻين، جانب جو جمال؛
 ٿين هوند حلال، جي پند اهائي پارين.

2

مر ته موچاري ٿين، اجلان اڳي اڄ؛
 جان ڪي هيئن جڙي، ته منڏا! پنيوران پڄ؛
 پنهنوءَ ساڻ پڄ، ته ملڪ الموت ماڻين.

3

اَجَلان اڳي، سَسِي! مُنڌ! جِرِيائي مَرِي:
توليان تنهن مَر تَر، جنهن رُوح وِجايو راه مَر.

4

مَرِٿان اڳي جي مُئا، سي مَرِي ٿِيڻ نه مات.
هوندا سي حيات، جِٺان اڳي جي جِئا.

5

اُونچو اُتاهون گهڻو، جِٺَڪي جِبل:
مَرِٿَ مون سين هل، ته پُٺِيءَ تُو پِنڌَ ڪِرِيان.

6

تو سَڪ، ساھ! گهڻن سين، جِٺَڪي! گوشي جاء:
مَرِٿَ! مون سين آءُ، ته پُٺِيءَ تُو پِنڌَ ڪِرِيان.

7

پَر مَرِ پِچِي پَرِينءَ ڪِي، مَرِي نه چانوء:
”موتو“، مُنڌ! نه سوء، ڪنڌَ ڪُچارِيان ڪائِين؟

داستان پنجون

1

هٿين، پيرين، مونڙين، هليج ساڻ هٿين؛
 عشق آريءَ جام جو، نباهي نئين؛
 جان جان ٿي جيئن، تان پاڙج ڪوم پنهونءَ سين.

2

هٿين، پيرين، مونڙين، ڪهڇ پر ڪپار؛
 مٿان، چوري! چڏين، پرڻي پچار؛
 توکي سندن، سسئي! سندن لئونگار؛
 جي هونئي هوت هزار، ته به پاڙج ڪوم پنهونءَ سين.

3

ٿڌيءَ ٿڪي نه وهي، ٿي ڪري تان؛
 وڌائين وٽڪار، سسئيءَ پاڻ سڪان؛
 پڇي ٻه پڪين کي، پئي مند پريان؛
 ڏنس ڏيه وٽن جاء، تن الله لڳ اهڃان؛
 مان پرچي پاڻ، اچي آريائي وري.

4

توڻي ولاڙون ڪرين، توڻي هلين وڪڙ؛
لڪي منجهان لڪ، ذرو ضايع نه ٿي.

5

لڪيو جونراڙ، سوانگ ڪياڙيءَ نه ٿي؛
پاڙيو ويني پاڙ، جيڪي لالڻ لڪيو لوح ۾.

6

ڪيائين ڪيچين لءِ، جسو جلاوت؛
چڏي پيني چپرڻ، هاري سڀ حجت؛
هئي نماڻي نست، پنڌ وڌائين پاڻ تي.

7

ماڙهو ڏيئي مهڻا، مون کي ڪندا ڪوه؟
جنهن چوريءَ ۾ چوه، سا پٿون ٿيندي پير تي.

داستان چھون

1

فردا مُنڌَ قِتي ڪُئي، نقدُ ڪيونا رَ:
هي جا واڳَ ولهيءَ جي، ويرمَ ڏي مَ وارَ:
جانڪي مُنيءَ مارَ، جانڪي ميڙَ مُنيءَ ڪي.

2

مُني تي مُدعا گهري، موتُ ٿيو موجودُ:
اچين ته اڄَ ڪريان، صُباحَ جو سُجودُ:
جانڪي ني وُجودُ، جانڪي ميڙَ مُنيءَ ڪي.

3

ڏکي ٿي ڏڌورَ، لهسي لئو پُنهونءَ جي:
ڏيئي آڳِ اُتورَ، سڀَ نه ساڙي سَسِي.

4

ڏسُ ڏڪان اڳڙو، سَسِي! آڙَ مَ شڪُ:
ٿي پانهي، پَر اوڻيون، لُڏَ مَ پسي لڪُ:
وَرُ پُنهونءَ سين پلڪُ، ڪوئَ ٻارهنَ ورهَ پِنَ سين!

5

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، پسو! پتون پون؛
مئي پڄاڻان منڌڪي، روجه رجن ۾ رڻن؛
پوڻا ايهين چون، ته ”مئيءَ اسانڪي ماريو!“

6

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، اوچنگارون اچن؛
هڻي سانگ سسئيءَ کي، ڪلو ڪيو ڪيچين؛
جي هٿان هوت مرن، هوت تين جي هنج ۾.

7

ڏکيءَ سنڊيون ڏونگرين، وڻ ٽڻ وائون ڪن؛
وڻان ويهي جن، وڍيءَ سي واڍوڙيا.

8

وڍيءَ سي واڍوڙيا، رت نه ڏنو جن؛
موت قبوليو تن، ڏنو جن ڏکيءَ کي.

وَدِيَلِ تِي وَايُونِ كَرِي، كُنلِ كُوڪَارِي؛
هُنَ پَنَ پَنُهِنجَا سَارِيَا، هِي هِنجُونِ هَدَنَ لَهَ هَارِي.

وائي

اچي، لالن! لت، ميان! مئيءَ جو لوڙه لکن ۾.
هو کان کٽوريءَ هيرئون، مون ۾ صابن چٽ؛
آريائيءَ اچي ڪري، ڪا گهڙي مون وٽ جٽ؛
کٽوري ڪشبوءَ سين، هاريائون هٿ هٿ؛
دردُ مُنهنجي دل جو، تون، ڪامل! اچي ڪٽ؛
اديون! عبد اللطيف چئي، سر تائين آهي ست.

داستان ستون

آئون نه گڏي پرينءَ کي، سهسين سڄ ويا؛
هلڻ وڃڻ هٿان، ديڪي شال دمڙ ڏيان!

2

آئون نه گڏي پرينءَ کي، پويون ٿيو پساهءَ؛
سڪان ٿي سڪرات ۾، رويو پڇان راهءَ؛
شال ۾ وڃيم ساهءَ، ڌاران پَسَڻ پرينءَ جي.

3

آئون نه گڏي پرينءَ کي، آيو عزرائيل؛
جوراڻي سين جيڏيون! نڪو ڦال نه ڦيل؛
آيو موت ڏليل، ماريندو مُراد کان.

4

ولاڙيو وٿين چڙهي، رڻي پسيو روءَ؛
وچان جو وڇ پوءِ، سو ڪنهن پر ڪهي لاهيان!

5

ولاڙيو وٿين چڙهي، اُونچن مٿي اُچ؛
لانن ڪارڻ لڄ، باسيائين بردار جو.

6

ولاڙيو وٽين چڙهي، ڏيو پتولي لانگه؛
تاريءَ تاريءَ چانگه، سسئيءَ مور بچن جن.

7

ولاڙيو وٽين چڙهي، پسو سگه سندياس؛
آڏيءَ وڃيو آڙي، نڪو پي نه ماس؛
سوئي سو سيٽاس، پري پڙاڏا ڪري.

8

رُجن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪول جي ڪوڪه؛
ولولو ۽ ووڪه، اي تان آه عشق جي.

9

رُجن ۾ رڙ ٿي، ڪر ڪرڪي ڪونج؛
نعرو منجهه نڪونج، اي تان آه عشق جي.

10

رُجن ۾ رڙ ٿي، ڪر سارنگي سازه؛
اي عشق جو آواز، ماڙهو رکن مند تي.

سُرِ ديسي
داستان پهريون

1

ڏاڳهن، ڏيرن، ڏونگرن، تنهي ڏنر ڏڪ؛
سي سڀ پانيم سڪ، هيڪاندِ ڪارِ هوت جي.

2

ڏاڳهن، ڏيرن، ڏونگرن، ڏڪن آئون ڏڏي؛
پڇان پير پنهونءِ جو، جهان وڪ وڏي؛
لڪي آئون لڏي، نات پڻ ڪير پند ڪري.

3

اگر مٿي اوڀرا، جڏهن ڏاڳا ڏنءِ ڏينهن؛
وٺي سڙڪ، سسئي! ويهه وهائيءِ سين؛
چوٽي سين چانگن کي، جڙ زنجيرن جيئن؛
ته هوت تنهنجو هيئن، هوند پنهون نيائون نه پاڻ سين.

4

اڳڻ مٿي اوڀرا، جڏهن ڏاڳها ڏينهن ڏٺا؛
 ڪُنڄون جي قفلن جون، تان ڪنهن لڳ لڪاءِ؛
 ته سڀاڻي سنڊيا، ٿي ساروڻي سسئي!

5

اڳي اٺ رڙن، مون پيري مان ٿي؛
 پلائيندي، پاڻ ۾، ڪچيو ڪين ڪنن؛
 ڪا جا مام مٺن، هن پڻ هئي هن سين.

6

ڇا جي ڏنگا ڏير، منهنجو ڏينهن ڏنگو م ٿي!
 اٺن ۽ اونڙن جي، ڇا وهيو وير؟
 هي ڪميٽي ڪير؟ جا امر ڪي آڏو ڦري.

7

ديسي سيٺ ڪجن، پرديسي ڪهڙا پرين؟
 لڏيو لڏوڻا ڪيو، پنهنجي ديس وڃن؛
 پڄاڻان پرين، ڪجي بس پنيور کان.

8

اُن مَ اوري اُن، ڏاڳهن ڏڏي آهيان!
هٽي هٽ هيڻ ڪي، پري نئي پلان؛
هوت منهنجو هاڻ، پنهنون نيائون پاڻ سين.

9

جت هڏ هيڻ هٽ، مون هٽ هنڙي م حل ٿيا؛
چنگل جنين چوڦرا، راحت تن جي رت؛
گنگن جي گپت، چيڙي وڏيس چپرڻ.

10

گه سر ٿي م گس، پٽي پوءِ م پرڻءِ تي!
جنهن سر ساڃن سڀرين، تنهن اُن م لڳي اُس!
پنهنون پاڪ ڀرس! هوت نه ڪجن هيڏيون.

11

لڏيندي لباس، جتن جيڏوئي ڪيو؛
اچي آريءَ جام جو، وڻ وڻ منجهان واس؛
مرون ڪينم ماس، هڏ هلندا هوت ڏي.

اٺ ويري، اونار ويري، ويري ٿيڙم ڏير؛
 چوٿون ويري واءِ ٿيو، جنهن لٽيا پنهنونءَ جا پير؛
 پنجون ويري سڄ ٿيو، جنهن الهِي ڪي اوير؛
 ڇهون ويري ڇپر ٿيو، جنهن سنوان ڪيا نه سير؛
 ستون ويري چنڊ ٿيو، ڪڙيو نه وڌي وڙ؛
 واهيري جي وڙ، چلون ڪريان ڇپرڻ!

داستان پيو

1

مڙي مند ڏي آئون، ساهيڙيون سهجان؛
 السفر قطعه من النار، هاري! موٽ هتان؛
 سگ صراط المستقيم جو، اٿي تان اڳيان؛
 سي ڪيچي نيندءَ ڪيان؟ تنهنجو نينهن نفاق سين.

جَدَّانَ كُنْ فَيَكُونُ چڙي، نيو آريايئيءَ ارواح؛
انگ اڳهن لکيو، منهنجو ميثاقء؛
مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَّ وَجَدَ، اُتو عليء شاه؛
اِجَانِ حَدِيثِ جَوْ، مُونِ آسرو آء؛
پنهنوء جي پيغام تان، منهنجو موت مباح؛
سَرَ تيون! دُعا ڪجاه، ته ميزائو مُونِ تئي.

سَبَّهَ سِيَاهِي، آهي آريءَ چام ري؛
ڪڏهن پسي ڪا نه ڪا، رء لالن لالاڻي؛
دُودُ دِلِ تان دُور ڪري، ڪر، ساجن! صفائي؛
مَنْ لَا شَيْخَ لَهُ فَشَيْخُهُ الشَّيْطَانُ، اِن رء اونداهي؛
هُوءَ جَاهِلِي هِي ڪَلِي، سا ڪيرب گمائي؛
بِلا شَيْخٍ مَنِ يَمْشِي فِي الطَّرِيقِ، اهڙي اوائِي؛
تنهن رء توائي، ڪوڙين تين ڪيتريون.

4

پنيءَ ٿا پرين، ساڻين سَنَدِ هَتڻ ۾
ليڙن جو لَطيفُ چئي، مون کي منجھ نه ڏين؛
هوتُ پنھون ٿاين، آسونينءَ جو آجڪو!

5

پڻ ٿا پلائين، اوني اُج اُباڪرا؛
پهَ پارسينون پاڻ ۾، ڏير ڏهاڻي ڏين؛
هوتُ پنھون ٿاين، ٻاروچي ٻولي ڪيو!

6

دوڪَ دهلِيا جت، گورا هلن نه گس ۾
چؤسال ٿي نه چلڻا، ٿي تنگ ٺهاري تَت؛
سُوڌي ائين، سيد چئي، پوءِ پانچارين پرت؛
ان اڙانگي پنڌ جي، ڪا نيشن پوءِ نرت؛
سسئي وڏي ست، جا اهڙيءَ پر پنڌ ڪري.

”هِيءَ! هِيءَ!“ ڪيو ”هَاءِ!“، ٿي پاڻ هڻي سرِ پاهڻين؛
لڏائين، لطيف چڱي، جوءِ جتن جي جاءِ؛
شڪر، بار! سندا، سٺي ساٿ مڙي.

داستان ٽيون

1

الله ڪارڻ، اوني! ليڙا نيوم لڙن؛
نيونماڻي پاڻ سين، ٻانهيءَ جهلي ٻڙن؛
مون کي ماري منجه ٿي، سندي هوتن هرڻ؛
ڪچو لايان ڪر، ڪيچان اوري جي وِران.

2

ڪيچان اوري ڪيٽيون، معذوريون مئون؛
واٽون ويه ٿيون، ڪه ڄاڻان ڪيهي ويا؟

2

ڪيچان آيو قافلو، جنگ سونهاريءَ جوڙ،
تليارا توڙن ڪي، ڳچيءَ سونهن موڙ،
دوٿ چايان دوڙ، جي مون نيو پاڻ سين.

3

جهوڙا جن جهلن ۾، هيري لڪ هزار،
لڳا واٽ وٽن جا، پنهنوءَ ڪي پالار،
آن ڪي ويندا گڏيا، اهڙيءَ ست سوار؟
لنگهي ڪالهه قطار، تون، آئي! اڄ نهارين!

5

مِزمانن مهري، آئي جهوڪيا جهوڪ ۾،
چاڻي چنبن ۾ ويا، جنن باز ستي بحري،
ڪوهيارو قهري، ويو نهوڙي نند ۾!

6

مُون ڀانيو مُون وَتِ، هَميشَه هُوندا پرين؛
ويڙهو ڏيئي ويڪرو، پهري ويا پت؛
ساه جنين جي ست، وڪيم ٿي وڻڪار ۾.

7

مُون ڀانيو مِزمان، هَميشَه هُوندا پرين؛
ڪهي ڪميٽي هليا، ڪهل ڪيائون ڪان؛
ڏيئي ويا ڏاه ڪي، سورن جا سامان؛
جورو رات جوان، جيڏيون! جت ڪري ويا!

8

پره مٿيس بر، نات سڪي ڪير سڏون ڪري؟
گهڻو ڏور يائين ڏک سين، ڏيرن لءِ ڏونگر؛
وري آيس ور، سفر مئيءَ جا ساب پيا.

9

وَر مَ ڪُونهي وَرُ، ڏيڙن وَرُ وَڏو ڪيون
 ٺهاري نديسِ نڪري، ٻوٽن ڪارِ ٻڙن
 آڏو نڪرَ تَرُ، مٿان روهَ رٿيون ٿين!

10

وَر وراڪا وچ مَ، لکين آڏا لڪَ
 هُوجي آڏا حقَ، سي ڪندا ڪوهَ ڪنديُن ڪي؟

داستان چوٿون

1

وارو! وَر وَني ويا، آريچا اڙلامَ
 آندائون آريءَ جا، پنهونءَ ڏي پيغامَ
 پَهَ ڪيائون پاڻ مَ، منهان مخفي مامَ
 سَنپورا ساڻ ڪٿي، ويساهي وريامَ
 ڪاڪيون! رات قيامَ، جيڏيون! جت ڪري ويا!

2

وارو! وَرُونِي وِيا، ڪَري ڏيرَ ڏمُنَ؛
هاڻي ٿيو حَشَرُ، پُنا قولِ قِيامَ جا!

3

وارو! وَرُونِي وِيا، ڏاڙهيءَ پِنا ڏيرَ؛
ڏيندِيسِ ڏاڍين ڏونگرين، اُنين لاءِ اَليرَ؛
ڪيچ پھچي ڪيرَ؟ وِجڻَ سِين وَسُ ڪَريان.

4

جڏيءَ وَتِ جالي، مانَ اللهُ ڪارِڻَ لڪِ سِينَ؛
آهي آريءَ ڄامَ جي، هِتِ هِتِ حِوالي؛
عِيبَ مُونَ اڳرا، مانَ نِرمَلُ نِڪالي!
پَرِ ٿياڻِي پالي، ڪاملَ نِيندو ڪيچَ ڏي!

5

پَرِ ٿنَ جي پاڙي، جاڙَ ڳڏاڙِيءَ جِيڏِيُون!
جِنينَ مُونَ کي ماريو، سُورنَ سِينَ ساڙي؛
ارادي آڻي، سانگِينَ سِينَ سَگَ ڪيو.

6

اَسِين پان پَرت، پورهيت پنهنونءَ جامَ جا؛
 هوت ڪٿوريءَ هيرئون، مون مِ صابن چت؛
 آڻڻ منجه آگهت، ڪانڌ ڪنهن جي مَ ڪري!

7

ائون تان اهڙياءَ، جا پانهيءَ کي بائي چوان؛
 مون ڪميڻيءَ لاءِ، پنهنون ٿي پرت ٿيو.

8

گڏيو ڌوئين ڌوءَ، پنهنونءَ پارچو هت م؛
 اتي آريءَ جامَ جو، قاصد آيس ڪوءَ؛
 اِيءُ ڪامل! ڪم نه سڌوءَ، جن پھس پڇاڙين پوئين.

9

نڪو ڪيچ پنيور، نڪو ماڻ منڌ جو؛
 هور مڙوئي هن کي، هوتن ڪونهي هور؛
 زاريءَ ڌاران زور، هلي ڪون حيب سين.

داستان پنجون

1

جن سوهرن ٺهراءِ، سرگردان سنسار ۾؛
هي پڳ نه ڪوڙي پٽين، هوڏڙ سر ڌري نه ساهه؛
جيڪس تن ملاءِ، سسئيءَ سور پراڻيا.

2

رات ڏنائين روجه، پانءِ ڪ اوڻي آڻيا؛
پريٽي پرين جي، سڪڻ ڪي سبوجهه؛
هتي گهڻو ابوجهه، سورن سنهائي سسئي.

3

سمر جنين نه سانءُ، هوت حماتي تن جو؛
گري چيچ چپر ۾، پنهن ايندو پاڻ؛
ٿيندي ريجه رهائ، لحظي منجهه، لطيف چئي.

4

سسئيءَ لنگهيو سو، مرد جنهن مات ڪيا؛
جبل وڏو جو، نون مڙوئي نينهن ڪي.

5

چِڙ چِڙ پانين، ڪنڀو ڪارو:
 پُڄ جهنڊيس پُڄ تي، صُبح سوارو:
 وڃڻ مُون وارو، ڪين وهنڊيس وڃ م.

6

چِڙ ڪڙ، ٿا لڳه لڳن پاڻ م:
 ڏاڏا ڏونگر ڪرڪرا، ويد، ونگيون ور:
 آئون پيادي پتئين، نماڻي ندر:
 سوريون جت سڳر: ات ٻاٽاريءَ پيلي ٿين!

داستان چيون

1

اڏ تراچا، اهڙا، ڏونگر کي ڏاڪا:
 ڪيم آه عجيب کي، سڪ منجهان ساڪا:
 پيئي هٿيڪي هوت کي، ڪوڪ وڃي ڪن ڪا:
 منهنجو وس واکا، ٻڌڻ ڪم ٻروچ جو.

2

آڏَ تِراچا، آهڙا، ڏُونگرَ کي ڏاڪا؛
وَنِي وَرُ واتِ ٿيا، بَرِ چڙهي باڪا؛
قَتِيا پيرِ فقيرِ جا، چڙهندي چڙهاڪا؛
هينَ جيءَ اندرِ جا ڪا، ويا پُچائي پانهنجي.

3

ڪِرڙا ڏُونگرَ ڪه گهڻي، جتِ بريتَ، سڄنَ پيرانَ؛
ڏاهنَ ڏاهپَ وسري، ٿيا حريفَ ٿي حيرانَ؛
سسئيءَ لنگهيو، سيدَ چئي، محبتَ سينَ ميدانَ؛
جنهنجو آريائي اڳوانَ، تنهن ڪانهي باڪَ بهيرَ م.

4

ڪِرڙا ڏُونگرَ، ڪه گهڻي، جتِ جبلَ گوناگونَ؛
ليڙنَ جون، لطيفَ چئي، تنگَ تنوارون پونَ؛
جن ڏنو پيرَ پنهنوءَ جو، سي نه ڪي رُون، نه چُون؛
هُوندنَ مٿي هُون، لاڳاپا هنَ لوڪَ جا.

5

ڪرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جت ويا روڏا رنگائي؛
 ساڳي سڀڻ جي، ٿي وندر واجهائي؛
 رهيس، رس، لطيف چئي، تنهن ڪميڻيءَ ڪاهي؛
 آرياڻي آهي، منهن معذورن جي.

6

ڪرڙا ڏونگر، ڪه گهڻي، جت مينهن وسن ماڪون؛
 سڄن ٿيون، سيد چئي، هاڙهي جون هاڪون؛
 جت آنديون اوطاقون، ت ڪاهي رسج، ڪارڻي!

7

ماڻڪُ مٿ سنڌوم، اونهاهيءَ ۾ سو جهرو؛
 حشر ويل حساب ۾، چڙي نه ويندوم؛
 ساريو سڏ ڪندوم، ڪوهيارو ڪيچ ڏڻي.

داستان ستون

1

پُنهونءَ سين پريت جو، ڪو جو پيڇ پيومر؛
پني هِن پنيور م، وهڻ وه تيومر؛
ميتون موٽڻ سنديون، ڪاڪيون! ڪيم ڏيومر؛
سرتيون! ساه سنڌومر، تيو حوالي هوت جي.

2

ڏانجهن تي ڏانجهاءَ، ڏنائون ڏڪيءَ ڪي؛
لڳيس نائڪ نينهن جي، ڪڙه اندر ڪا جا؛
ٿرڻ م تاجاءَ ڪري مند مرن سين.

3

ڪو منهن ڪنل آيو، وس نه ويچارِي؛
هوت! تنهنجي هت ري، پهچي نه پارِي؛
اچين جي، آري! ته پاند پڇي، لڪ لنگهيان.

4

ڪڏهن تان باجهه پئي، ساڄن! منج سلامت؛
 سڪ تنهنجيءَ، سپرين! ڪيون تن تمام؛
 هٿين هاج وه ٿي، نئين نند حرام؛
 دوس! نه سهان دام، تون وندر ٿو ويلا ڪرين!

5

بر مزوئي بوءِ، چپر چائون مڪيون؛
 به به ٿي پنيور م، هند مزئي هوءِ؛
 راڻين وري روءِ، گوندر لٽا گولين.

6

جتن سان جانڪون، سرتيون! مون سگ ٿيون؛
 ڪري ڪوهيارو ويو، تن چني تانڪون؛
 آئون پٽ تڏانڪون، اڌ ڏکوي آهيان.

مَٿان ڪا، ٻڙي! ٻول ٻاروچي وسهي؛
هُوندَ نه سٽيس، سرٿيون! ويهي رهيس وڙي؛
جَت پنهنجي جوءِ م، گهارين مان گهڙي؛
ڪيچين ائون نه ڪڙي، ڪنهن ڏکيءَ ڏاؤن ڏاٿيو.

اڏيون! ائون نه تين، جيئن ڀرتو ڀرين سين؛
ٻڙي سٽيس نه سوگهو، چلور چاتيءَ سين؛
ڪيچي ڪاهي ڪر ها، مونهان وڃن ڪين؟
ڏوه منهنجي ڏينهن، پنهنوءَ کي ڪا م چئي.

وَر! مَ وَسارِج، آهِيان تَنهِنجِي آسِرِي؛
 ڏاڍو ڏُونگرَ جو سُجِي، سو لُطفون لَنگهائِج؛
 اُسِرِي اُنهين، وِير! تُون، آري جَمَ اچِج؛
 نَمائِيءَ كِي نُورَ سِين، لالَن! لَدائِج؛
 ظَلَمَتَ جا زمينَ جِي، سا نِرَمَل! نُورَ كِرِج؛
 كَامِل! كَن كِرِج، فَرِيادِيُون فَقِيرَ جُون.

وائي

چوري چڏ مَ چَپَرِين، باروچل! بانهي؛
 جانبَ جهڙو جَگَ مَ، ناهي ڪو ٿاڻي؛
 پَنهَل! نِيو پاڻ سان، پور هيتَ پَرِٿاڻي؛
 پور هيو ڪنڊيسَ پَر جَو، پَرِنڊيسَ پاڻي؛
 هوت! مَ چڏيو هيڪلي، هيءَ جا وندرَ وِڪاڻي؛
 اڏيون! عَبدُ اللطيفَ چَئي، ايندمَ آري اڻي.

سُر ڪوهياري

داستان پهريون

1

لِيلَ نَهْ جَاگِنَءَ لَڪَ سِينَنَ، ڪَلِي نَوْمَ ڪِيَاءَ!
قَمَ تِي، پُهچَ قَرِيبَ ڪِي، اِجَلَسَ تَو نَهْ جُڳَاءَ؛
مُنِي! مِهَمَانَنَ سِينَنَ، وَيهي رَاتِ وَهَاءَ؛
جِيلَانَنَ نَدَبَ ڪِيَاءَ، تِي رُوڙَ رَهِيَن تِي رَاهَ مَ.

2

اِجَلَسَ ڪَرِي اُتِيَاءَ، تَنَوَارِيُو تُوڏَنَ؛
نَوْمَ نَوَازِينَءَ، اُنَ جِي، مَرَحَبَا مُوڏَنَ؛
رَڙهي رَسَ رُوڏَنَ، اَلْيَوْمَ سِيَرُوَا، سَسِي.

3

غَافِلَ! غَفَلَتَ چُوڙَ! تُون ڪِيئنَ، اُٿاسِي! اُوڄهَرِيَن؟
چُپَا تَا چَڙهي وِيَا، وِجِي پُهَتَا تُوڙَ؛
نِيڙِيَن نَدَبَ اُڪُوڙَ، جَمَ وَرَنَ مَ وَاڪَا ڪَرِيَن.

4

آوڙو اکين، آيم نندب اياڳ کي!
هاڻي هن پنيور م، گهاريان ڪارڻ ڪن؟
آديون! اونڙن، هننن سان هاجو ڪيو.

5

سٽينءَ پير ڊگها ڪري، وڏي جاڙ ڪياءَ؟
ڌر پير ائين دوست جي، ته سر پر هوند سياءَ؟
اصل آريءَ جام جي، سڳي تون نه سياءَ؟
پنهونءَ سين پياءَ؟ ٿي، نياڳي! نندون ڪرين!

6

اي ڪم ڪميٽين، جنن سمنهن پير ڊگها ڪري؟
لوچين چون، لطيف چئي، هاري! لءِ هوتن؟
نندان نياڳين کي، اويلا اچن؟
سي پنهنون ڪوه پچن؟ جي سنجهي رهن سمهي.

سٽينءَ سَنجھيئي، مُنهن ويڙهي مُنِ جِن؛
اوجاڳو اکين کي، ڄاتوءَ نه ڏيئي؛
هٿان توپيئي، ٿي ڪچو ڪيچين ڪرين!

داستان پيو

ڏونگر! تون ڏاڍو، ڏاڍا! ڏاڍائون ڪرين؛
مُون تَن اَندرِ تِسَن وَهين، جِن وَطُويدي وايون
اي ڪرم جو ڪاڍو، نات پٿر ڪير پند ڪري؟

ڏونگر! ڏک سَندا، پرين گڏجان ته چوان؛
پنيءَ تين پوارئون، پيا ونگا ور سَندا؛
چڱي کان ڪيائ، پير وڃايءَ پرينءَ جو.

3

ڏونگر! ڏورا پو، پهريون چونديس پرينءَ کي:
 ”پهڻ پير پٽون ڪيا، تريون چنيون تو:
 رحم نه پيءُ روح م، قدر منهنجو ڪو:
 واڪو ڪنديس: وو! مون سان جبل ٿو جاڙون ڪري!“

4

ڏونگر! ڏکوئين کي، دلاسا ڏجن:
 گهڻو پيچي تن کي، جن وٽان هوت وڃن:
 تون ڪئن سندا تن، پهڻ پير ڏکوئين؟

5

ڏونگر! ڏکوئين کي، گل نه سڪا ڳوڙها:
 هوجي پهڻ پب جاءِ سي پيچي ٿيا پورا:
 گوندر جا گهوڙا، وڃن جان جدا ڪيو!

6

ڪي جي ڪڍيا پار، ڏکيءَ ڏونگر پاڻ م:
 سٺي سا تنوار، مرون پيا مامري.

7

ڏُونگرَ پُونينَ ڪيرَ سَچَڻَ مِيخُونَ ڏُونگرينَ؛
ههڙا سِيٺَ سَڌيرَ، ڪينَ لَهَڏينَءَ ڪي پيا.

8

بُڻيَ وينا رُون، ڏُڪيَ ڏُونگرَ پاڻَ مِڙَ؛
ڪنهنڪي ڪينَ چُون، منجهنَ جو پريٽو.

9

تِي ڪَندينَ ڪوُهَ؟ ڏُونگرَ! ڏُڪُونِ ڪي؛
تُون جِي پَهڻَ پَڻَ جا، تَه لَڱَ مُنهنجا لوهَ؛
ڪَنهنجو ڪونهي ڏوهَ، اَمَرُ مونَ سينَ اِئنَ ڪيو.

10

بَرِي! تَه پيلي گهڻا، ساڻي پڇي سڪَ؛
رِفاقتَ رُجنَ مِڙَ، ڏُونگرَ ڪاري ڏُڪَ؛
آريءَ جو اُهڪَ، مونَ رهنما راهَ ٿيو.

داستان ٽيون

1

مُونَ كِي چڏَ مَ چَپَرِين، هِتَ، هَوِتاڻِي! هانَ؛
 اوڏِي مُنڌَ اُننِ كِي، اَللهُ ڪارِڻَ آڻَ؛
 پورهيو ڪنڊيسِ پاڻَ، اڳيان آريچنَ جِي.

2

مُونَ كِي چڏَ مَ چَپَرِين، پوءِ رَهايسِ پاڻَ؛
 جِي پَلايون پاڻَ، تنَ کي رَسَ، رَسِيلا، راهَ مَ.

3

سُتي پونَ چِرڪَ، آيلَ! پاروچنَ جا؛
 وَمَ وهائي، وو! ڙي! ڪوهياري ڪرڪَ؛
 ڌڙُ ڌوڻيو تنهن ڌڪَ، جڏِيءَ جِڻَ نه ٿِي!

4

سُتي پونَ چِرڪَ، آيلَ! پاروچنَ جا؛
 پنهونءَ جِي پيڪانَ جون، راسيون منجهان رُڪَ؛
 هنيَمَ هوتَ ڪرڪَ، لوچان، لوهُ نه نڪري.

جيھي جي تيهي، ته به ٻانهي ٻاروچن جي؛
حُجَتَ هوتَ پُنهونءَ سين، مُون ڪَمِيٽِي ڪِيھي؟
اَصَل آريءَ جامَ جي، پلي آءُ پيئي؛
هوءَ جا پائين پير مر، تنهن جُتي نه جيھي؛
وساري ويھي، تن ڪيچين ڪي ڪين رھان؟

هئي، جي نه هئي؛ ته به ٻانهي ٻاروچن جي؛
ان سگ مُقابل سسئي، سندن ٿي سئي؛
هن تان لڄ لئي، هن جو هلڻ هوت ڏي.

داستان چوٿون

ڳائي نه وائي؛ اديون! آريچن جي؛
ڪنهن پر ڪهي لنگهيان، جبل جهاڳهائي؛
جيڪس واجهائي، هاڻي مرنديس هوت لءِ؟

2

هَلَطُ سَهانَ نه هوتَ جو، وَجِطُ مُونَ نه وَسِ؛
 اللهُ! آريچنَ جي، گولي ميڙينَ گسِ؛
 پرينَ، پنهور! توپچانَ، ڏونگريا! مُونَ ڏسِ؛
 اکينَ جي آرسِ، مُنڌَ جيهائي جوڙَ ڪي.

3

مُونَ کي جنينَ ماريو، آنَ ڪي گڏيا سي؟
 تنَ مِ طاقتَ ناهِ ڪا، ادا! ائينَ ري؛
 سُورَ سَلَمَ تي، جيلانَ ڳالهه ڳري ٿي.

4

مُونَ کي جنينَ ماريو، سُجائو سِيئي؛
 پنهنونَ پيڪانَ پچنديا، پلنَ تانَ پيئي؛
 ويچنئونَ ويئي، ٿي وهِيئي سَجڻينَ.

5

پَرَتَوُو پُنھونءَ جو، سھائِي، سِيَاہ؛
مُنھن ڏيئي مُون آئيو، رَنگارَنگي راہ؛
پھرين ڏيندا پاہ، پوءِ رَگيندا رَگ مَر.

6

پَرَتَوُو پُنھونءَ جو، رُگيائي راحَت؛
پانئيان ڏينھن پوارئون، ساڄن لاءِ صِحَت؛
مِني مُصِيبَت، آھي آري ڄامَ جي.

داستان پنجون

1

رءَ قَرِيبن قوتُ ڪيو، وڻي وره چران؛
ان عذابان اڳئين، مادر! چونه مران؟
اڏيون! جونه اوهان، سومان سر سرٿيون!

2

اڏيون! آڳي آهيان، پرين پڄاڻا؛
 سي ڪوهيارا ڪين ويا، ساڄن سڀاڻا؟
 جي سسئي سڀاڻا، سي وڃي ڪيچ قراريا.

3

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان ڌري؛
 لڳي ماڻ مرونن کي، ڏونگر پون ڌري؛
 وڃن وڻ ٻري، اوپر اُپري ڪين ڪي.

4

حقيقت هن حال جي، جي ظاهر ڪريان زبان؛
 لڳي ماڻ مرونن کي، رسي سور شبنان؛
 ٽاڪر ٽڪي کان، جبل سڀ جلي وڃي.

5

ساريان ٿي سبيل، پر تقصيرون پاڻ ڏي؛
 مٿان مون کي ڇڏين، آري جام اصيلا؛
 ور وڻهن جا وسيل! رس، رهبر! راه ڀر.

سر تيون سوراٽن جي، ڪوئ ٿيون پٿر پون؟
گهءُ نه لڳن گهٽ جو، ريامان ٿيون رُون؛
چيتاريو نه چون، پار منجهي پرينءَ تان.

داستان چهون

1

ڪنهن پر رُٿان پرينءَ کي؟ آندَر ناهِ آسات؛
لوهوڪا لڪن ۾، ويرِي مٿي واٽ؛
چپر ۾ چُونڃاٽ، ڏنم ڏکون جا.

2

ڪنهن پر رُٿان پرينءَ کي؟ پچڻ ناهِ پچار؛
آندَر ٿي آهون ڪريان، کاڻي منجه ڄمار؛
گريبي جي گهٽار، ٻيءَ پتِ ٻاروچن ۾.

3

سُجِ وَسَنْدِي تَن كِي، جُوشِ جَلَايَا جِي؛
 طَالِبِ جِي تَحْقِيقِ جَاءِ نِي نِهَن تِنين وَتِ نِي؛
 تِيڏِي پَسِي ٿِي، هُونان آهي هيڪڙو.

4

پُونِ ڏيئي بِنِ كِي، هَلِجِ پاسي هيڪڙو؛
 وَرُ نه سَهِي ويڪڙو، تُون، تِيڏِي! تَنائُونِ ڪَرِين.

5

اِجَا تُونِ اَوَاتِ، وانان پاسي ويسري؛
 سُونِهين ٿِي سَوَاتِ، ته منجهان ڊل ڊڳ لهين.

6

پانهين، پَسِي پَبُ، مَتان ڪا، مُنڌا! ڏين؛
 اڳيان ڪو مَ ڪُ، اِي قَالِي آڏو ڪيچِ ڪِي.

سُر حُسِينِي

داستان پهريون

1

لڙ مَ، لاڙاڻو ٿيو، هلي ڪر همت؛
سج سامهون منهن مَ، مان ڪرين ڪت؛
سپيريان جي ست، ڳاڙهي سج ڳالهه مڙين.

2

الهي سج اوير ڪي، ڏنائين ڏونگر؛
سسئيءَ کي سيد چئي، سورن جو سمر؛
ڪنل رکيو، ڪر، ويچاريءَ وٽڪار تي.

3

ويني مون ويو، لڙي سج لڪن تان؛
آئون ڏوريندي ڪيترو، پهڻن پير پيو؟
سورن سان سهو، اچي ٿيم، جيڏيون!

4

سَرَتِيُون! سَچِي سَچ، مَتانِ ڪا مُون سين هلي؛
 پاڻي ناه، پَنڌُ گهڻو، اڳيان راتو رُڳي رُج؛
 مَتانِ مَرِي اُج، ڪا ڏڻي پاراتو پرينءَ ڪي.

5

پَتِيءَ نه پيرون، اوڏِيءَ چڪَ نه چميا؛
 پويون هي پيرون، نينهن نياهي هليا.

6

سِيءَ ڪا تنوار، ڪي هُنئين ٿي هت ڪڍين؛
 سوين رُليون سَسُيون، هوتاڻن هزار؛
 باروچاڻا ٻار، توڙان ترسُ نه سڪيا.

داستان پيو

1

ڪي ڌرتِيءَ ماءُ! ڪي جر سَندي سَچين؛
 هليءَ واجهاءُ، ٻنين جين وِچ ۾.

2

مٿيان مٿي مڇ، ٻرڻ ٻاروچن جون
مون کي طعنا تي ڏين، جنن نه پروڙين سڄ؛
امڙ! اوري اڄ، ته ست سٽينءَ سور جي.

3

مٿي منجهان مينهن، پسو! پاڻيءَ جنن وهي؛
مون پانيونينهن، چيون چيري سنڊيون.

4

منجهان منهنجي روح، جي وڃي ساڄن وسري؛
ته مر لڳي لوه، تر ٻاڻهو ٿي مران!

5

پهي ڪام پڇاءِ؛ امڙ! منهنجي آسري؛
ڏيئي لت چرخي کي، پوڻيون پاڻيءَ پاءِ؛
ڪٿي جنهن لاءِ، سو ڪوهيارو ڪڇ ويو.

6

ڪوئ ھاڙھو! ٻن ھوت! ڪوئ پنھون، ٻن پريٽو!
مادر! مون موت، پستان پرائيو.

7

ڪوئ ٻولي! ٻن بروج! گھوري ذات جتن جي!
مون کي چئي ”لوح“، پيهي ويا چپرڻ.

8

جن جن ٽپي ڏينهن، تن تن ٽاڻي پنڌ مره
ڪو آڳاڻھو نينهن، ٻانڀن پارو چن سين.

9

جان جيئن تان جل، ڪانهي جاءِ جلاڙ ري؛
تتيءَ تڏيءَ هل، ڪانهي ويل وهڻ جي.

10

تتيءَ تڏيءَ ڪاه، ڪانهي ويل وهڻ جي؛
مان ٿي اونداه، پير نه لهين پرينءَ جو.

وائي

شاديءَ جو سينگار، آيل! مرڪُ منهنجو مون پرين.

آهي گهڻو گچيءَ جو، ڏئي هالورا هار:

آهي اگهاڙين کي، جانب جو جنسار:

آهين کاج بڪين جو، تون تان طعام تيار:

اعليٰ اچو عيد مه، دوستاؤ ديدار:

حسن هوت پنهنوءَ جي، ڪڪوريو ڪوهيار:

سيح ڪيائين سرهي، واسيائين وٽڪار:

چپر چاٽون مڪيون، عطر ٿيو آوار:

ڪوڙين ٿيا ڪيترا، نالي تان نثار:

سدا صلاحيت جي، گولي گرفتار:

گهوريان گهر گهٽيءَ تان، اچي جان آڌار:

اديون! عبداللطيف چئي، مليو مون منار.

داستان ٽيون

1

ڪو گهمندي گهور، آير پاروچن جون
چڏينديس پنيور، هنئون هت نه وندري.

2

پنيورجن سڪن، مون کي ساٿان ڪاريو
هاڻي ساڻ ڏکن، تان ڪي ڏونگر ڏوريان.

3

پيتر! پنيوران، پچو تان ابھون
اڳي ان ماڳان، سرٿين سور پراڻيا.

4

پيتر! هن پنيور ۾، دوزخ جو ڏونهون
سوارو سونهون، پچي پورج، سسئي!

5

پنيوران اجاڙ، سرٿيون! سڪر پانٿيان
مون سين تنهن پهاڙ، ڏکان هڏ نه ڏوريو.

6

اُجاڙان پنيور، سرٿيون! سَڪر پانئيان؛
آريايي اتور، ڏنم جت اکين سان.

7

پليو سڀ پنيور، جو پنيءَ هوت نه هليون؛
شهر سڃاتو ڪين ڪي، آريايي اتور؛
ماڻهو تين مور، ديڪيو جنين دل سين.

8

برو هو پنيور، جو آرياييءَ اُجار يون؛
لاتوسپ لوڪ تان، هاڙهي ڌڻيءَ هور؛
چوريون چرڻ سڪيون، پنهنون ڪيائون پور؛
آيسو اتور، جنهن ڏکيون ڏک وهاريون.

داستان چوٿون

1

لڄايا مُونھان، ساڄھڙ تي سينَ ويا؛
پنن پنيوران، سڌ مُنھنجي ذات جي.

2

آئون جي هيس هڏ، آڏيون! آريچن جو؛
ساٿ لڏيندي سڏ، هوند ڪوهيارا ڪرين مون.

3

هيس جي سياء، ته ڪيم ڏک ڏيرن تي؛
آڊب وچان ان سين، ڳالھ نه ڪيم ڪاء؛
ذات مُنھنجي، ماء! ڪچوٿي ڪيچين ڪي.

4

ساٿي توءِ هلن، پٿر جي وار ڪريان؛
جيڪس پاروچن، ڪوڏ نو عيب اکين سين.

5

سائين سئين نه جاگين، پوءِ ڪُجارتِيان روءِ؟
اِي پر ڪِر هوءَ، جنن هُو سانگي، تون سُمهين.

6

مون سڏيندي سڏڙا، ساڻي سڏ نه ڏين؛
ولهيءَ جي وٽان ٿي، توڏ نه تنوارين؛
هيڏا هاڃا ٿين، بُري هنن پنيور ۾!

7

ڪهان، تان ڪيچان پري! وهان، تان وٽ مون!
پلي ڏور لير پون، عبث آريءَ ڄام ڪي.

8

ڪهان ته ڪيچان پري! سُمهان تان سر هيٺ!
باروچي سين ڏيٺ، جيڏيون! جيهيءَ پر ٿي.

وائي

هوت! هوت! اي هوتا! ڏينديس ماه مرن کي؛

آئون جرا جي ڪري.

ڏيئي باه پنيور کي، آئون آيس توڳري؛

آرياڻي پنهنوءَ ري، مون کي، سرتيون! تان نه سري؛

جندي پايو جان م، ڏکي ڏک ڌري؛

اءِ اوراهون، سپرين! وڃ م، پي! پري؛

مون ڏني، مون وسهه، ورچي تان نه وري؛

ڏکيءَ جي ڏيکارين، ڌاران منهن مري؛

پيالي پرين جي، موهيس ميٺ ڪري؛

آريءَ جي عشق جي، مون کي اندر آڳ ٻري؛

توڪي توءَ نه ڇڏيان، جي وچان پونءَ تري؛

ڌڙ وجهنديس ڌوڙ م، مٿو ڌار ڌري؛

هلط سٽي هوت جو، ڏکي، پس ڌري؛

پرين! ڪڇ پانهنجيون، اڪيون ٻاجه پري؛

اڏيون! عبء اللطيف چئي، من ڪا مهر ڪري.

داستان پنجون

1

ليڙن لنگھ لس، مانباڻيان مٿي ويا؛
وٺي وڙ واٽ ٿيا، پنهنون ڄام پھس؛
هئا وڏي وس، ٻاروڇا پنيور م.

2

ڇپون ڇپر کٽي، پھڻ پٿرائيون پائيان؛
جتي رھان راتڙي، مرون منهنجا مٿ؛
سيٺن جيءَ سھت، ڏونگر ڏولي مون ٿيو.

3

مُساڦرنئون، ماءِ! وره وهائڻ وٿرون؛
اچي ٿيم اوچتي، تن سانگين سين ساڃاءِ؛
جيجان! جهل م پاءِ، هنئون هوت هڻي ويا!

4

ڪيئن اڙايءَ پاند، پلؤ پرڏيهين سين؟
 مٿيون موڙهيءَ، سسئي! ڪيءَ ڪوهيارو ڪانڌ؛
 رلي! پائيءَ راند، ٻانڀ! عشقُ بروجِ جوا!

5

منهنجو پاڙيچن، ڪچو ڪونه ڏڪيو؛
 پاسي چڙهي پنهنوءَ جي، ذاتِ سِلتي جن؛
 تيلان ٻاروچن، نڌر چڏي نند م.

6

حُسينيءَ جي هاڪ، مادر! ماري آهيان؛
 ڏينهان ڏورن ڏک سين، راتيان چڪن چاڪ؛
 ڊڄان ڀر فراق، مٿان پوئم پرينءَ سين.

7

جيڪي فراقان، سو وصالان نه ٿي؛
 آچي اوطاقان، مون کي پرين پري ڪيو.

قري آءِ، فراق! مونڪي وصالن وچ پيو؛
جي ٿي چڪيم، سي پرينءَ گڏ جي پوريا.

وائي

پنهون پریشان، پر! پر! نڪو خان نہ مان؛
هيءَ! هيءَ! حال منهنجو.
مونڪي بک بوتن جي، ناقي پائيان نان؛
شهر صحرا پائيان، مون ليڪي ميدان؛
رٿان ٿي رجن ۾، آريءَ لءِ عريان؛
پٽيان منهن پس لءِ، هتي ٿي حيران؛
آهي آريءَ جام جو، مون کي ڪاري کان؛
ديوانيءَ کي دل ۾، سورن جو سامان؛
وجهج پڪ پينار تي، پرير! کائي پان؛
ڪڏهن ٿيندو ڪيچ ۾، منيءَ جو مڪان؟
آهين، عبد اللطيف کي، اڳيان تون اڳوان.

داستان چھون

1

آيا آس ٿي، ٻاروچا پنيور مڙي
پسي پهر پنهنونءَ جي، نهن سين نيٺ نريامڙي
گوندر وسريامڙي، سڪن شاخون مڪيون.

2

ڏيڪاريس ڏکڻ، گوندر گس پرين جوڙي
سونهائي سورن، ڪي هيڪاندي هوت سين.

3

سو سڪن ساتي ڏيان، سر پڻ ڏيان ستڙي
جي مون مڙي مت، ته وره وهان هيڪڙو.

4

سورن سانگهارو، ڪڏهن تان ڪون ڪيون
آيل! اويارو، ٻاڙوڌو ٻوڙ وهي.

5

لڳم ٻاڻُ پُروچَ جو، ڪَرها تيا قضاڪَ!
اهڪي جا اٺن کي، سامين پوءِ مَ ماڪَ!
اگرين خوراڪَ، پسُڻُ پَرڏيهينَ جو.

6

ڏکيون ڏيهان، جيڪس لڏي ويئون؛
هاڻي ڪن ملان، پڇان پرين خبرون؟

7

مٺ مٺ سُورن سڀڪنهن، مون وٽ وٽان؛
پريون ڪيو پٿان، ويا وهائون ڪري.

8

پيڙي پيڙي ٻنڌ، سُورائتي! سَندِرون
ڪيچ اڳهون ٻنڌ، مٿان لڪن سين لڳي مَرين!

9

ڏک سڪن جي سُونهن، گهوريا سڪ ڏکڻ ري!
جين جيءَ وروهن، سڄڻ آيو مان ڳري.

داستان ستون

1

پُچن سِي پَسَن، جڏهن پَرِينءَ ڪِي؛
ڏوريندِيُون ڏَسَن، اڱڻ عَجِين جا.

2

پُچيو ٿِي، تان پور، نات پُچڻ هوءَ مَر پَرِينءَ ڪِي؛
ڏورن وارِيُون ڏور، هڏ نه آهين هوت ڪِي.

3

ڏوريان، ڏوريان، مَر لَهان! شال مَر ملان هوت!
مَن اَندرِ جالوچ، مِچڻ ملڻ سان ماني ٿِي.

4

آئون ڏورِينءَ، شال مَر لَهَنءَ! پَرِين! هُئِين پَرِي!
هڏ نه ساه سَرِي، تَن تَسَلِي نه ٿِي!

5

جڏيَرِ حُج هَلڻ جِي، چڪيم چاڙهيڪا؛
اڏيون! آڙيڪا، هنڙِي پيم هوت سين.

جيڪا ڪندي سَنگُ، مُون جڻن ٻارو چنِ سين؛
انگن چاڙهي انگُ، رُندي سا رتَ قُڙا.

داستان انون

1

آٽُ اورانگهي ويا، آئون ٿي مران، ماءِ!
پٽون ٿينديس پير تي، 'هيءَ! هيءَ! ڪري هاءِ!
جڻ مُون نه جڳاءِ، پرين تان پاسو ڪيو.

2

جاڻي جي ڄاتوم، ته پوندو فلقِ فراقِ جون
اڪر اِرادتَ جو، ڏريائين ڌوتوم؛
پوءِ تان ڪون ڪيوم، هوند ڪشالو ڪيچَ ڏي.

3

ڏکيندي ڏونهڙا، مُنڌا! سيٺائي وڃ؛
پرياڻون مَڀيچُ، ساڻ چڙهندو لڪين.

4

چچ مَ قطاران، ساٿ چڙهندو لڪين؛
مچڙ ٿين پٺان، وڳ واٽ ٿي نه لهين.

5

پُڇيو ٿي جان دوست، تان پاسي ڪر پرهيز ڪي؛
جنين ڏنو هوت، تن دين سڀيئي دور ڪيا.

وائي

مون ڪي چڙ مَ چڙيجا، ٻاروچا! پلي لڳي آهيان.
چوري چني آهيان، نينهن نباهي نيجا؛
چوري چڙي چڙين، ڪيچي! ڪيم وڃيجا؛
پنهنون منهنجو آن سين، ساٿ سلامت نيجا.
مون تان وڙ وڃائو، ائين پنهنجو وڙ ڪريجا؛
جوگيڪو ويس ڪري، سگهڙي سار لهيجا؛
آريائي! عبداللطيف چئي، مون تي وهلو وڙ ڪريجا.

داستان نائون

1

ڪاٽيءَ تان نه ڪنهن، منُ وِجھلُ وِديون
ماريسِ سُوَر تَنھين، جو نه جِئاري، جيڏيون!

2

جي مُنھنجو جن، انگڙيارو وِديون
پُڄاڻا پرين، سِبان، سَچو نه ٿي!

3

رو، وسائي راند، پَه پُروڙج ساڻ جا:
هوئن سين هيڪاند، هيمِ ٻاڻي ڏينھڙا.

4

رُٽُ پَ راڙو، مون نِماڻيءَ جي نِجھري،
ڪُنلِ کي قلبِ مِ، قرب جو ڪاڙھو
هوئن لَ ھاڙھو، رجائينديسِ رتِ سين.

5

روئي ڪندينءَ ڪوهه؟ هاڻي ڪوهوت وري؟
 جيڏيون! جيڏوئي ڪيو، ساڻس سين ستوهه؛
 دوهي اٿيان! دوهه، مان ڪا مون سين ڪري!

6

کاڻيءَ مَ کانِيو، مَنِيءَ مَنگَر مَ ڏِيو
 هيڪَر اُجهايو، ڏِيئي پُر لهارَ جَن.

7

تُون جي ڪالهه مئي، ته ڪالهه ئي گڏينءَ پرينءَ ڪي؛
 ڪڏهن ڪان سئي، ته ڪا سگهي گڏي سڃڻين.

8

اڳي پوءِ مَران، مَر مَران مارِگ مَر!
 مٿي پوءِ پريان، خون منهنجو جيڏيون.

9

مَر، مٿا ڏيئي، پنهنوءَ ڪارن پڻ مَر؛
 ته سرتيون سڀيئي، واکاڻيئي وٺيون.

داستان ڏهون

1

واڪيو واڪيو وڪ، پابو هيو پيرُ کڻي؛
سي نه چڙهنديون ڏک، موڙي پيرُ، مرن جي.

2

وجھ وڌندي وڪ، مچڻ لڪ لڪائين؛
ڏک ٽين کي ڏک، حُب جنين کي هوت جو.

3

واڪو هڏ م لاه، سڏن مٿي سڏڙا؛
مان تنهنجي ڪاءِ، سڳر م سار ٿي!

4

سورن ساندياس، پورن پالي آهيان؛
سڪن جي، سيد چئي، پکي نه پياس؛
جيڪس آئون هياس، گري گوند ر ول جي.

5

ڪينهي طالب تات جاء، نه ته آهي تات تيار؛
ڏوريان پيو ڏڪار، گهورندڙ ڪڍي ويا.

6

ڪنهن جنهن نينهن نندا، جي مون واجهائيندي نه ورو؛
جيڪي مٿي ڪندا، سو جانب! ڪريو جڙي.

7

مٿان ٽين ملور، ڪين اڳهون آهيان؛
ڏسڻ ۾ ڪر ڏور، حد پٺين جي هيڪڙي.

داستان يارهون.

1

جئن اٿن آريءَ ڄام، اٿن تان اوڻين نه ڪيون؛
پڙڪي ٻاهر نڪتي، گذر منجهان ڪام؛
ساه ڏنائين سام، ستي سڳر پٺين.

2

لڪيون! آن لڳا، ڪي پلءِ پانديڙن جا؟
توهان گهڙيو، ماءُ! روندا اوءِ رت ويا.

3

ڏوٿين چيس ”ڏور، ڪيچ اڳهون پنڌ ٿيو“
پاڻا چڙهي پور، وڪ وڌائين وتري.

4

سسئيءَ جي سريءَ سان، ڪيچ ڌڻي ڪانڌيءَ
پسٽ ڪارڻ پرينءَ جي، منڌ هئي مانديءَ
لڪن تان لطيف چئي، آرياڻيءَ آنديءَ
پنهونءَ پيرانديءَ، نماڻيءَ نصيب ٿي.

5

هيءَ ٿو وڃي هوت، آئون ڪ اڳيري ٿيانءَ
مان چوءِ بلوچ، ”ڪميٽيءَ مان ڪين ٿيو“.

6

ڪمپڻن هٿان، ٽين مُورائين مديون؛
تُون ڪر پاڻ وڙان، موٽ سَباڃها سُپرين!

7

نڪي ٿيان سَگ ۾، نڪي سَگيٽي؛
آهيان ڪمپي، ذات پَروچي ۽ نه جُڙان.

8

ڪيچ مَ خبر هوءَ، هن مُنهنجي ذات جي!
مَتان پُنهون ۽ پوءِ، لُج مُنهنجي لوءِ ۾!

داستان ٻارهون

1

ڏٺان جي پَروچ، مُون جئن هوت اڪين سين؛
مُون کي چيان ”لُج“، پاڻا پڻيون چَپرين.

2

’ووءِ! ووءِ!‘ ڪندي وٽ، مڇڻ ’ووءِ!‘ وسارئين!
پاڻي هار م پڌرو، روءِ منجهان ئي رت؛
صبر وڌو ست، سگها ميڙي سپرين.

3

مان مارينديءَ پرينءَ جي، مڇڻ، رئين رت!
چوري! ڇڏ م ست، همت هوت وڃايو.

4

جڙ جڙي جن سين، مئي پٺ سين تن؛
جي هت نه هوت پسن، سي ڪنهن پر ڪيچ پسنديون؟

5

اوجھڙ وٽان آءُ، ڀيون سڀ سڳر ساٿ جي؛
جانينهن ڳنهندي نانءُ، سامون جئن پوندي مامري.

6

پڌو ڪنهن ٻنڌان، هنڙو هونائيءَ سين؛
ڪا جا پيس ڪاڻ، نييريانس، نه نيري!

7

ڏونگرُ ڏنا نون، مون پارکو پچيا؛
 هيڪليون هان جي، سي تاڪن سندي تون؛
 اي اهڪي پون، سوئهن رء نه سٿري.

8

لڪين لوڙائو، سهسين آهن سچ ۾؛
 بر ۾ بورائو، کڻ پيادي! پاڻ سين.

9

نينهن م نالوگن، پريٽي پير پيا؛
 سورن سان م چن، وره وهائج وترو.

10

سچن ڏنو جن، تن ڳچيءَ سر ڳه ڪيون؛
 پيون ڪوهه ٻجهن، قدر ڪيميان جو؟

11

هاري! هنئون م لوڏ، سڪن پوندينءَ، سسئي!
 ڪوهيارو توڪوڏ، اچي ڪره قطاريو.

حُسَيْنِ حُسَيْنِ لَاءِ، بِيِيءَ پَانِ چُڻِيءَ؛
تھان پوءِ ٿئي، خَبَرِ بِيِ خَلَقِ كِي.

سُرُ لِيلا چنيسر

داستان پهريون

1

داعُ تَنهِنجو دائما، ماري مَعذورين؛
سائينءَ كارِ سَپرين! وِجِج مَ ذُورين؛
آءُ تو حُضورين، مِطيو وِجِهان مِج مِ.

2

مِطيو وِجِهان مِج مِ، هائِيءَ هِطِي هارُ؛
سوڀي! سِڪُ سِيءُ چِي، كَرِين كوهَ قَرارُ؟
راجا رِساڻو گهڻو، سَٽاڻو سردارُ؛
چوڏسَ چنيسرَ جامَ جو، ڏيهان ڏيهَ ڏهڪارُ؛
ناڪرُ اڪين نارُ، مِطِي تي تِي مِئين!

3

چنيسرُ چورنگُ، پَرنگو لوڪُ پيو؛
تنهن سين چِنيو سَنگُ، وِجيو هارَ هَتُ چِهين!

4

مِٺِي تي موهِجي، موڙهي ڪِيءَ مرڪيءَ؛
چئي چنيسرَ جامِ سين، وڌو تو فرق؛
وري ويو ورق، آيءَ ڏنءَ ڏهاڳ جو.

5

مِٺِي مٿي جي هئا، تن چئن ڦيرِي چت؛
هار ڪنڊيسِ هوڏ م، نيٺ ٿيندمِ نت؛
ڪوٺروءَ جو ڪرت، مونهان مٿاهون ٿيو.

6

مِٺِيو ناهِ مِٺِيون، جو تون پسي هار هرڪين؛
اصل آهي اڳين، سنڊيون ڪوڙ ڪِٺيون؛
ان گهوڙن هنئي گهڻيون، دوسنن دور ڪيون.

7

تو جو پانيو هار، سو سورن جو سگرو؛
چنيسرُ چت ڪٿي، ٿيو پورهيت جو پار؛
اوٽ جو آچار، ڪانڌ ڪنهن سين م ڪري.

8

نه ڪي هو ٻانهڙين ۾، نه ڪي ڳر هُومَ؛
 نه مون، سيندِ نه سَرمو، نه سينگارُ ڪيومَ؛
 تيلانه ڪانڌُ سَندوم، رُڪوئي رءِ ڳڙي.

9

سونا ڪَڙ ڪَنن ۾، ڳچيءَ ڳاڙها هارَ؛
 ٻانهوٽا ٻانهن ۾، سيندِ سَٽيا وارَ؛
 تيلانه پي پچارَ، ڪانڌُ منهنجي چڏي.

10

اُوڌمريو ڏس! حيلو هُنهنين هارَ جو؛
 سَٽو سَپ سَرتيون! وُر نه ڪنهن وسَ؛
 دَعوى پهرئين دَس، پِچيو تو پورا ڪري.

11

پوڄا ڏنم پير، ڍڪڻ مٿي ڍول جا؛
 مون پانيو تنهن وير، ڪوڄهي ڪندو پريڙي.

سوڙين سٽيا، ڀڪو سهو ولا ريو،
چنيسر ڪانڌاءِ! تان مون هنن نه پائيو!

داستان پيو

1

ٽڙڪي پسي ٿوڪ، ٽرڪي ٽڪر ۾ پئي،
اچيو اچيو، ”اڳلي!“، چئي لڀلاڪي لوڪ،
اندر اوپالن سين، ساڙي ڪيائونس سوڪ،
بالاڀڻ جو پوڪ، ويو ويچاريءَ وسري.

2

هينءَ ته گهڻو هوشيار، گل به هيئي ڪانڌ جي؟
تو پانيو موچاري تيان، گچي پائي هار!
ڪانڌ ڪوڙيءَ جونه وڻي، سئين پتين سينگار،
وهم لهي وينجهار، دليون پرڪي داسترو.

3

وڌيري هياس، ميڙو مون گهر سرتين؛
هت چھڻ هار جي، ڪڙي ڪانڌ تياس؛
ديولي ديلايس، اير ڏنءُ ڏهاڳ جو.

4

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دهلين دمامين، نقرين، ٿي پلپل پچياس؛
ديولي ديلايس، تيس ڏهاڳ ڏيه ۾.

5

وڌيري هياس، چنيسر جي راڄ ۾؛
دائين، بائين، دربانن، پر ۾ ٿي پچياس؛
دهلين دمامين، نقرين، ٿي وچ ۾ وهارياس؛
هيس داڏلي دوسن جي، گڻي هلڪي هار ڪياس؛
تنهان پوءِ تياس، ڪناري ڪانڌ جي.

6

هيس هندورن م، پيم ڪانه پروڙ،
مڻي سندي مامري، ڪوچهي وڌيس ڪوڙ،
سامهان تيم سور، ويو وڻي وهو!

7

ليلا! جم لڪائين، چئي چنيسر سان،
ور سين وڙهيو ائين، موڙهي! منءِ پاڻ،
پوري! ڪيءِ پاڻ، تي آيءِ ڏنءِ ڏهاڳ جو.

8

ليلا! پوري نه پئين، چئي چنيسر سان،
تو جو پانيو پانهنجو، سو ريساڻو راجاڻ،
پاڻان ڌار پريان، ڪانڌ ڪنهنجو نه وڻي.

9

چئي چنيسر ڄام سين، ليلا! تون م لڪاءِ،
دوس ٺهنجو داسڙو، ڪانڌ وڌيائي ڪاءِ،
ته ديولودڪ سندياءِ، عين ڪي آڏو پئي.

10

چئي چنيسر جام سين، ليلا! تون م لڪاءِ؛
 اي ڪانڌ ڪنھجو نه ٿي، نه ڪا مون نه تون؛
 رنڊيون ڏنيون مون، ان در مٿي دادليون.

11

ليلا! حياءِ ڇڏ، جي تون سوپي! سڪين؛
 پاڻي پاند ڳچيءَ م، پاڻ غريبيءَ گڏ؛
 هڏ نه چونڊءَ لڏ، جي ڪارون آئين ڪانڌ ڪي.

داستان تيون

1

چنيسر سين چاڳ، مان ڪا منڌ ڪري؛
 جان مون پوءِ پروڙيو، ته هي نه ماڻي ماڳ
 ڏمريو ڏهاڳ، سگهو ڏئي سهاڳين.

2

چَنِيسَرَ سِين چاءَ، مَنانَ ڪا مُنڌَ ڪَري؛
ڪانڌَ ڪَنهِن جو نه وِڻِي، ڪِرَبُ ۽ ڪاڙَ؛
جِي ٿِي ٿورَ ڙِياءُ، تہ دوسَ دَسائِي داسَڙو.

3

سِيئِي سُهائِيُون، سِيئِي مُنهنَ جَڙاءَ؛
سِي ڪَنهِن پانِيو پاڻ ڪِي، تہ ايندو مُون ڳرَ راءَ؛
پِنو تَن دَراءَ، جِي پَسِي پاڻ لَڄائِيُون.

4

اُوڳڻَ ڪَري اُپارَ، تو دَر آيسَ داسَڙا!
جِنَ تو رَسَ سَنديون رُوحَ مَ، تَن مُون پِيئِي ناهِ پَٿار!
سائِيءَ لَڳ، سَٿار! مِيٽَ مَدايُون مُنهنجِيُون.

5

جِي مُون مُورَهي مَتَ، تہ تُون پاڻ سَڃاڻجَ سَپرين!
اَصِلَ اَواينَ جاءِ، عِيَبَ دِڪِئِن تُون اَتَ؛
اي، پَر! تَنهنجِي پَتَ، جِنَ ولهيُون دِڪِئِن ولها!

ڪوڙين تنهنجون ڪامڻيون، تون ڪوڙين سندن ڪانڌن؛
مون کي ڇڏ مڙ داسڙا! ته وڃان نه وٺوانڌن؛
مون ڳچيءَ ۾ پانڌن، تو، چنيسر! هٿ ۾.

سُرُ مومل راڻو

داستان پهريون

1

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، بابو بيڪاري؛
سامي سيلو سرتي، مالا موچاري؛
ڏيئي ڏيڪاري، ڦٽي دل فقير ويو.

2

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، جهڙو ماه مينير؛
فيض، فراق فقير، جوگي جاگائي ويو.

3

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، پهر سج کان پوءِ؛
پسو سونهن ساميءَ جي، رت ورنو روءِ؛
جو منهن مومل جي پوءِ، موڙ تنهن مس ٿي.

4

ڪالهه گڏيوسون ڪاڙهي، بابو بان بري؛
 ساڻي سال ڪلهن ۾، سامي سون سري؛
 خبر ڏي ڪري، ڪا مومل جي مجاز جي.

5

بيڪاريءَ کي بر ۾، ويو ڪيف چڙهي؛
 ٻگهيو ڪندي ڪاڪ جون، ٻوڙها پيس ٻڙي؛
 ڪا جا انگ اڙي، جن چٽا ڦٽ چڙي پيا.

6

سج سڀاڻي جا ڪري، ساميءَ ساڻي روءِ؛
 اچي ٿي عطر جي، منجهان مگت بوءِ؛
 ساڌيڪاريهون جوءِ، جان لاهوتي لعل ٿيو.

7

جوگيءَ تي جڙاءِ، نسوروئي نينهن جو؛
 پتنگ جن پيدا ٿيو، سامي سج وڙاءِ؛
 آيو ڪاڪ تڙاءِ، ڪنوارن ڪڪوريو.

داستان پيو

1

آءُ لانگوٽيا لال! ڪنهن پر ڏنيءَ گجريون؛
آبُ ارتواڪين، لڙڪَ وهائين لال؛
ڏٺءَ جي جمال، سامي! ڪهه نه سلائين؟

2

گجر کي گجميل جون، تارن ۾ تَبرون؛
هڻي حاڪمين کي، زور پريون زَبرون؛
ڪاڪ ڪنديءَ قبرون، پسو پرڏيهن جون.

3

گجر گاروڙين، اچيو اڏي اُپي؛
مٿان پيئي تن، ٻڌا ٻاڙ هڻن جي.

4

مومل ماري مير، آهيزن کي آڪري؛
سوڊيءَ گهڻا سڪائيا، پڙهيا پٽ پير؛
هڻي تن کي تير، مٽيو جن مٿن ۾.

5

جوگيءَ جاگائي، ماري وڌو مامري؛
 لئو لڏوڻي ڪنڌين، اميو آهي؛
 وڃو جي ڪاهي، ته نڪون ڀسونينهن جون.

6

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، جتي نينهن اچل؛
 نه ڪا جهل نه پل، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

7

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، جتي گهڙجي نينهن؛
 نه ڪا رات نه ڏينهن، سڀڪو پسي پرينءَ کي.

8

هلو، هلو! ڪاڪ تڙين، چرو جت چڙهن؛
 ڪوڙين رنگ رچن، پانوڙيءَ پڪ سين.

آڪون، ڊاڪون، سرڪنڊ شاخون، جت چوڪا چندن ڪونڙن؛
مِي سِيئي ماڻيا، جت نه پرن پونڙن؛
ڪنواريون ۽ ڪونڙن، ڪاه ته پسون ڪاڪ جا.

چڙهيا چارئي يار، سوڌا شڪاري؛
فڪر سان ڦٽي ڪي، سوڍي سوپاري؛
ويا ڪاهيندا ڪاڪ ڏي، جت مومل موچاري؛
موٽيا نه ماري، ڪونڙ لٽاري ڪاڪ جا.

داستان ٽيون

جهڙا گل گلاب جا، تهڙا مٿن ويسن؛
چوٽا تيل چنبيليا، هاها! هو! هميشن؛
پسيو سوڙهن سيد چئي، نينهن اچن نيشن؛
لالن جي لپيسن، آتن اکر نه اجهي.

2

جھڙا پانن پن، تھڙيون سالون مٿن سائون؛
 عطر ۽ عير سين، تازا ڪيائون تن؛
 مڙهيا گھڻو مشڪ سين، چوٽا ساڻ چندن؛
 سنهن رُپي سون سين، سندا ڪامڻ ڪن؛
 ڪيائين لال لطيف چئي، وڏا ويس ورن؛
 منجه مرڪيس من: ”سوڊي سين سگ ٿيو.“

3

سون ورنين سوڊيون، رُپي رانديون ڪن؛
 اگر اوطاقن م، ڪٿوريون ڪن؛
 اوتائون عير جا، مٿي طاق تڙن؛
 ٻائڻ پيلون ٻڌيون، پسيو سونهن سڙن؛
 ٿي لاهوتي لطيف چئي، پس لءِ پرين؛
 اجهي ٿا اچن، ڪاڪ ڪڪوريا ڪاڙي.

4

گجر گھٹا گھائيا، پاڻا لڳس گھاءَ؛
ميندري ملاءَ، لڳس کان ڪپار م.

5

رُوءِ راڻي جي ناه ڪو، سوڍو سڀين سُونهن؛
لاڻائين لطيف چئي، مٿان دلين ڏونهن؛
ڪانهي بي ورونهن، ٿيو مڙوئي ميندرو.

6

ڪاڪ نه جهليا ڪاڙهي، موهيا نه محلن؛
بانين ۽ بانهين جي، بندڙ ڪين بجهن؛
لکين لاهوتين، اهڙيون اوريان چڏيون.

7

ڪاڪ نه جهليا ڪاڙهي، موهيا ڪنهن نه مال؛
سوڍيون سجھائي ويا، ههڙا جنين حال؛
جي چورين ڏنا چال، تپ لاهوتي لنگهي ويا.

داستان چوٿون

1

شمع ٻاريندي شب، پرہ باڪون ڪڍيون؛
موٽ، مَران ٿي ميندرا! راتا! ڪارڻ رب؛
تنهنجيءَ تاتِ طلب، ڪانگ اڏاير ڪاڪ جا.

2

اُپي اُپارِ يام، نڪت سڀ نئي ويا؛
هڪ ميو، پيو ميندرو، سڄي رات ساريام؛
ڳوڙهاڳل ڳاڙيام، سورج شاخون ڪڍيون.

3

ڪن ڪر موڙيا، تيزو اُپا ٿي؛
راٿو رات نه آيو، ويل ٿري ويئي؛
ڪو ساڪاڻي راتڙي! پرين ري پيئي؛
مون کي ڏنءُ ڏيئي، وڃي ڍولوڍت قرار يو.

4

راڻوڪا راتِ ويو، ڳجهي ڳالهه ڪري؛
سوڊي رءِ، سرٿيون! هڏ نه ساهِ سَري؛
وڃي، مان وري! آسائتي آهيان.

5

سوڊي سٽي لوءِ، ڪا جا مون سين ڳالهه ڪئي؛
ساجي پڌر پوءِ، ته سرٿيون ڪانه سُمهي.

6

راڻا! تنهنجي راه تي، ڏيهائي ڏيڪان؛
راڻي جيءِ رهاڻ جون، رُوح اندر ريڪان؛
مُحبتِ جُونِ ميڪان، تو سين، لال! لپيٽيون.

7

آءُ، راڻا راحت! ڌاڃِ ڌرتيءَ جا ڌڻي!
سِڪَن ٿيون سُهڳڻيون، سوڊا تنهنجي سَت؛
مون تان لاهِ مَ هَت، ڪامل ڌڻي ڪاڪ جا!

داستان پنجون

1

سڱ ڪري سين سينهن، ڪنڌ مَ قريح ڪيڏهن؛
 رَمِجِ راڻي پٺ مَ، نرتون منجهان نينهن؛
 انءَ مَ وسجِ عام تي، جن مومل! وسن مينهن؛
 سندي حشر ڏينهن، سوڍو ساريندينءَ گهڻو.

2

جا پون پيرين مون، سا پون مٿي سڄڻين؛
 ڌڱ ٿبا ڌوڙ مَ، ابي ڏنا سون؛
 ڏينهن مڙئي ڏون، اٿي لوچ لطيف چئي.

3

راڻو پانيو راند، ڪن وڙ راڻين؟
 ور وڏو ٿاڻين، جن پر پڇتو پاند؛
 هيءَ! پڳيءَ هيڪاند، سوڍو ساريندينءَ گهڻو.

4

ڪاڪ ڪڙهي وَڻ ويا، جلي مُنهنجي جان؛
رڪي ڪام ڪڪيو، ماريس تنهن گمان؛
هڏ نه جيان هاڻ! سگهو موٽج سڀرين!

5

ڪاڪ ڪڙهي وَڻ ويا، ٻريا رنگ رتول؛
تو ڇاڻا سڀرين! هنڙي اچن هول؛
جي مون سين ڪيءَ قول، سي سگها پارچ، سڀرين!

6

حال قربان، مال قربان، گهوريان لڊاڻو؛
فدا ٿي فقير جو، شل رسي م راتو!
مڻ سين ماڻو، مناسب نه، مينڌ را!

داستان چھون

1

نہ وارث نہ ولہو، نہ سگ، نہ سیاڪو:
تو پڄاڻا، سُپرين! آيمِ اولاڪو:
پانڌيا! پاراپو، ڏجانءِ ڍاڻيءَ ڍولڪي.

2

ڪرھو ڪميٽيءَ تي، سوڍا! وار، سُجان!
ڪه ڪريان ڪاڪي؟ تن توهين ڏي تانءُ
لاهي غير گمانءُ، اڳڻ آءُ اڪنڊين.

3

اڳڻ آءُ اڪنڊين، پرچي پيارا!
پلڪ پراھون نہ سھنءُ، جيءَ جا جيارا!
نينھان نيزارا، سچ، تہ مان سور لھي.

4

پَسُ توشڪُون، تَڪِيا، سِيئي وهائڻ؛
پَسِيوهنڌ، پچي هِنُون، جي حِينِ هائڻ؛
هڪ ڏنگا ڏاڏاڻا، پيو موٽيو تان نه مينڌرو.

5

سوڍا! سُر سڪائون، اڪيون آبُ نه ڪن؛
راڻي جيءَ رهائڻ کي، وروڻيون وڃن؛
سي ڪن، مينڌرا! مڃن؟ جي تو سوريءَ چاڙهيون.

6

مون گهر اچي جي ٿي، مينڌرو مهمان؛
آڻي جهوڪيان آڳ ۾، چيري وجهان ڄان؛
تاڻي تنورن ۾، پيري هٿان پاڻ؛
پيڪن سوڌو پاڻ، گهر تڙ گهوريان پر تان.

کوڙ ڦٽائون ڪاڪ ۾، راڻا ويه رهي؛
 ماڙهو جي محلات جا، سوڍا ڪڇ سهي؛
 وينديءَ ڳالھ وهي، وڪر پوندين ولها.

داستان ستون

1

دِٽ مَ وِڃِڻِ ڍول! ڪاٿياري ڪاڪ ڪري؛
 آءُ اڳئين آهيان، ٻڌي تنهنجي ٻول؛
 توکي ساري، سڀرين! رُٺُ منجه رتول؛
 ٽڪاڻا ٽول، وسه مون وه ٿيا.

2

سوڍي سرنيو، هت ڪرنگهر سڪو؛
 راڻي جي رهاڻ ڪي، سڪي ساه پيو؛
 پسان ڪين پيو، تورءِ اکرين سين.

3

راڻي رڻ ڪيو، جيڏيون! منهنجي جيءَ سين؛
من مينڌري ويو، ڏي تڙ پيو؛
بجھان، ٻهر ويو، هنئون هنڌ نه هيڪڙي.

4

رڻان ٿي، راڻا! هنڌ نهاريو حُجرا؛
پيئي ڪه ڪن ٿي، ٿيا پلنگ پُراڻا؛
ڌريائي ڌوڙا ٿيا، ور رءِ وهائا؛
جايون، گل، جبات، وڻ، تورءِ ڪوماڻا؛
مينڌرا! ماڻا، تورءِ ڪنڊيس ڪن سين.

5

جن ايندي ٿي موٽين، مينڌرا! وڏي جاڙ ڪيا؛
ور نه هين؟ ولها! هوند جتي مون جاڳا؛
ته ستي جي ساڃاءِ، سوڍا! سگهيائي ٿيءَ.

6

جڳ جن تي چوءِ، سوڊو تن نه سڪيون
راڻو تن نه روءِ، ڳوڙهو جن ڳل ڳڙي.

7

تن باغنئون بس، جي ڪنڌيءَ ڪاڪ ڪڪوريا؛
سوڊي رءِ سرتيون! ڪاڪ نه اچي ڪس؛
راڻي پائي رس، تن پيڙيءَ جن تائيو.

داستان انون

1

ڪين ساگهيم، سپرين! جاڙون ڪيم جال؛
سوڊا! مون کي ڪال، موٽي منهن ۾ آئون.

2

خاموشي خبر جي، مومل تي مت؛
صبر ٿيو سٺ، منهنجي حق، ميندرا!

3

ديولي دڪي آهيان، هيس اگهاڙي؛
ڏيئي لڪ لاڙي، ڪڪر ڪيائينم ڪاڪ جو.

4

سوڍا! صبر تنهنجو، مرڪ لڄاين؛
چپ سين جي چون، ادب ڪجي ان جو.

5

سوڍا! صبر تنهنجو، سيڪاري سهس؛
پڇي تان پهس، مون کي نصيب نئي جهليو.

6

سوڍا! صبر تنهنجو، بي عقل آڻي باز؛
سندي صبر ساز، توبه ڪارير ٽڪڙي.

7

جنين سندي منهن ۾، نهائون نڪن؛
تان وڍيو هيڪڙو، ته ڪهڙو ٿورو تن؟
سي مر سڃائي سونهن، جن پلي پينگ پر م جي.

داستان نائون

1

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آڏيسي آيو،
چوڏهينءَ ماهَ چنڊ جڻ، ڪيو ساميءَ سَهائون،
لٿو اونداهو، جوڳيءَ سنڊيءَ جوتِ سان.

2

راڻي جي رهاڻ مان، ڪو آيو آڏيسي،
ڪٿوريءَ خوشبوءِ سين، ولاتِ سڀِ واسي،
سوڌو سناسي، اُتانھين ٿي آيو.

3

تُون نياپو آيو، راڻي ملان رات،
لڏيسون لطيف چئي، ڪنان ڌاتر ذات،
ڪهڙي پڇين ذات؟ جي آيا، سي اڳيا.

ڪيڏانهن ڪاهيان ڪر هو؟ چٽاڻو چٽاڻو:
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين لڊاڻو:
راڻو ۽ راڻو، رءُ راڻي پيونا ڪو.

ڪيڏانهن ڪاهيان ڪر هو؟ چٽاڻو چٽاڻو:
منجهين ڪاڪ ڪڪوري، منجهين باغ بهار:
ڪانهي بي تنوار، ٿيو مڙوئي مينڌرو.

سُرُ مارئي

داستان پهريون

1

اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ، جَدَّهِن كَنِ پيوم،
'قَالُوا بَلِي' قَلْبِ سِين، تَدَّهِن تَتِ چيوم،
تَنهين ويرِ كيوم، وچن وپڙيچن سين.

2

جَدَّهِن 'كُن فيكون'، مَن تَدَّهَانَكُون مارئين،
تُون كِن وَجِهين تن كي، سُوَمرا! شَكُون؟
هَمِيرَن هَكُون، جاڙ جُسي كي پاتيون!

3

نَڪا 'ڪُنَ فَيَكُونُ' هُئِي، نَڪا مُورَتَ ماہ:
نَڪا سُدِّ ثَوَابِ جِي، نَڪو غَرَضُ كُغَاہ:
هِيڪائِي هِيڪَ هُئِي، وَحَدَائِيَتَ وَاہ:
لِڪِيائِي لَطِيفُ چَئِي، اَتِ ڪُجھانَدَرِ ڪَہ:
اڪِينِ ۽ اَرُوَاحِ، اِها ساچا، سَپَرِينِ!

4

'قَيْدُ الْمَاءِ' تِيومِ، هِتِ اَڙانگِي گھاريان:
'هِنَاڪَ جِسْمِي وَالْفَوَادُ لَدَيْكُمْ'، هِنُونِ هِتِ سَنَدومِ:
قادرُ شالِ ڪَنَدومِ، ميڙاڪو سِينِ مارِينِ!

5

جَهڙو 'قَيْدُ الْمَاءِ'، تَهڙو بَنَدُ نَه ڪو پيو:
'جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا هُوَ ڪائِنُ'، لَهِي نَه تَرِ تِئَاءِ:
عُمَرُ! توهڻاءِ، اچائي ٿِي اَجڙِينِ!

6

رءِ اعرابِين هِت، گھنگھر گھارنُ مون تيون
بَكَتِ الْعَيْنَانِ فِي هَوَاكَ دَمًا، پُجان سانُ پرت،
مَنْ، اَكِيون، تَنْ تَت، جتي جنَبُ جيدين.

7

هي هَندَ، پيٽيون هاڻ، ساڙيان سڀ ڏيهين ري،
'كُلُّ شَيْءٍ يَرْجِعُ إِلَىٰ أَصْلِهِ'، ٿي جهڄان جهانگين کان،
پري پنهنجي پاڻ، پسان مُلڪُ ملير جو!

داستان پيو

1

نڪو ايرُ نه پيرُ، نڪو اونڀي آيون
مون وٽ آيو ڪون ڪو، پاڻان پري پيرُ

ڪتابتون ڪير، آڻي ڏيندم ان جون؟

2

اوني! ڳوٺي آڻين، ڪوهتي جو هت هير،
ته ڪنا جي ڪوٺن جا، ٿين سرها سير،
آءُ ته اکين اڳهان، جي پاڻ ڏنءِ پير،
الله لڳ لطيف چئي، لاءِ م تون اوير،
ڪونين گهاري ڪير؟ محلين منجهي مون هنئون!

3

جي امر هنيو آڏ ڪري، سي ڪاغذ لکان ڪين؟
واڳيون جي وصال سين، تنين چاڙهي چيهن،
رُٿان راتون ڏينهن، جن ان جي وائيءَ ۾ ور گهڙا.

4

ٿر ٿر اندر ٿاڪ، عمر! ماروڙن جا،
لاٿائون لطيف چئي، مٿان لوئيءَ لاک،

عَمْرًا كَرِيوَاكُ، پَهْرِيوِ تِي پَن چَرَان.

5

سَهَسِين سِيَا كَنْجَرِي، لُوڻِي لِيڙَ تِيَامَ؛
 اَبَاتَن جِي آسَرِي، كُتِي كَانِ كِيَامَ؛
 جَا دِيَتَ دِي كِيَامَ، تَنهِنجُو پَرُورَ! پَن رَهَائِين.

6

سَهَسِين سِيَا كَنْجَرِي، لُوڻِي لِيڙُون لِيڙَ؛
 وَا سِي وَا رَ نَه وِيڙَ هِيَان، مَرُ چَڳُون رَهَن چِيڙَ؛
 مَارُوءَ جِي مُهَآڙَ رَءَ، اَنڊَرِ نَاهِ اُكِيَرَ؛
 هَهڙُو حَالُ هَمِيَرِ، وِني شَالِ وِيڙَه وَجَان!

7

سِي، سِيَا ڏِي، پوري نِينهن نه ڪچوئي؛
 ڪُتِيءَ وَتِيُون ڪُتِيُون، سَتِي سِيڻِي سِي؛
 مِيڇُ چُونَمَ ڪِي، تَه لڄائِيءَ تَرُ چَائِيُون!

داستان ٽيون

1

پٽولا پنوهاريون، مور نه مٿي ڪن؛
جه لاک رٿائون لوٽيون، ته سالنن سونهن؛
ان ايلچنئون اڳري، بخمل بافتن؛
سکر يائين سومرا! کٽي کان ڪهين؛
جا ڏينم ڏاڏائين، سالاھيندي لڄ مران.

2

آرم هڏ م اويديان، پٽولا، پٽ چير؛
بانڊوٿا بن ڏيان، ارغچ ۽ عير؛
ماروءِ سين شل ماڻيان، کٽيون جهڙيون ڪير؛
اندر اڃ اڪير، مون کي پرينءَ پنوهار جي.

3

سون برابر سڳڙا، ماروءَ سندا مون؛
 پتولا پنوهار کي عمر! آڇ م تون؛
 ور لويي جي لون، ڏاڏاڻن ڏنيام جا.

4

سون برابر سڳڙا، لون لون برابر لڪ؛
 رپو جنهن رد ڪيو، ڪوڙ تنهن کي ڪڪ؛
 مون ماروءَ جو مک، تيل نه لائين تنهنجو.

5

تيل نه لائين تنهنجو، مون ماروءَ جو من؛
 ڪريان ٻي نه ڪن، آهر انهن آهيان.

6

ڪراين ڪڙور جا، چوڙا ڪوڙا جن؛
 سومرڪ ماروڙن، جان لوڪ لڄ ٿي.

7

ڪارا ڪراين ۾، سون اسان کي سوء؛

وَرُ جِيڏِينِ سِينِ جُوعِ، فاقو فرحتِ پانئيان.

8

اي نه مارن ريت، جن سين مٿان سون تي؛
اچي عمرڪوٽ ۾، ڪنڊيس ڪان ڪريت؛
پکن جي پريت، ماڙيءَ سين نه مٿيان.

9

وَرُ سي وطن ڄاڻيون، صحرا ستر جن؛
گولاڙا ۽ گگريون، اوچن اباڻن؛
ويڙهيا گهمن ولين، جهانگي منجه جهنگن؛
مون کي ماروئڙن، سچ گڻائي سيچ ۾!

10

پلڙ پيٽ اوچن ان، جن جا پير مٿي پٽ پاڪه؛
وهڻ وراڪن ۾، ان جي اجوڪي اوطاق؛

پانُ نہ پسنِ پاڻ کي، ويچارا بي باڪِ؛
عُمر! اوءِ نہ عاق، ذڪيا جمَ ذڪوئين.

11

جا، عُمر! تو ملِ عيدِ، سا سان سُوءِ ورتي سُومرا!
ويئي ويچارنِ وسري، خوشي ۽ خريدِ؛
سڪڻَ ڪيا شهيدِ، مارو جي مليرِ جا.

داستان چوٿون

1

ميندا ڌوءِ مَ مارئي، پيسِ پنوهاريون چتِ؛
راج رُئاري، هنجون هاري، هيءُ هتي جي هتِ؛
آهسِ پائرُ پار جو، ڪجڻُ ۽ ڪيتِ؛
وينگسِ ويڙچن رءِ، مسِ سڻي ڪا متِ؛

سُومرا! سٺِ، ڪر ته ڪوٽيانِ ڪري.

2

محلين ماندي مارئي، ڏنيم منهن ملور؛
اٿا سٺا نه ڪري، سونهن وڃايس سور؛
پيس لوه لطيف چئي، لٿس ڪوڏ، ڪپور؛
چت جنين جا چور، سي مڪي مرڪ نه ڪنديون.

3

ڪريو مهاڙ ملير ڏي، روءِ اُپي چوءِ؛
”سهج سوري پاڻيان، سومرا! سندوءِ؛
ملڪ ماروءِ جي آهيان، جور نه ٿيان جوءِ؛
سو قلب ڪوٽ نه هوءِ، جو هتيجن هٿ ڪيو.“

4

بندي پيا قرار، اسين لوچون لوه مڙ.

مٿي تڻ ترار، سدا سانپيڙن جي.

5

لنگڙياري لوءِ ۾، جنين لءِ ٿياس؛
 ٽين تر جيترو، پلڪو نه ڀڃياس؛
 جهرو ڪن جهوريو هنئون، ڪوئيڻ آءُ ڪُنڀياس؛
 مارن منجهه مياس، نات ماڙين ماريس ڪين ڪي.

6

جي ويجهي ٿيان ور ڪي، ته سپاڳوم سنئون،
 نت نت آه نئون، مون ڪي پسڻ پنوهارن جو.

7

اٿون ڪن چڏيان، سومرا! تڻ پنوهارن پچار؟
 جڙ جنين جي جان ۾، لڳي رءُ لهار؛
 ميخون محبت سنديون، هنڙي منجهه هزار؛
 پڪا ۽ پنوهار، ڏني مون ڏينهن ٿيا.

داستان پنجون

1

سُونَهَن وِجائِرِ سُوْمِرا! مارو مَسَ مِجِينِ؛
ڏَنگا ڏاڏِي پوئين، ڪِن ڏنا، ڪِي ڏِينِ؛
جي مان لوهَ لاهِينِ، تَه ڪوئن مِ ڪِين هُئان.

2

سُونَهَن وِجائِرِ سُوْمِرا! مِرو مُنَهَن تِيومِ؛
وِجِطُ تَتِ پِيومِ، جَتِ هَلُطُ ناهِ حُسنَ رِي.

3

سُونَهَن وِجائِرِ سُوْمِرا، تِيندِيسِ ڪِن قَبولِ؟
ڪونهي سُهَڳُ نَه سُولُ، پُوچي مُنَهَن پَنوهارَ سين!

4

تِن مُنَهَن موچارا مارِئِنِ، مَلِئِرُ جِنِين ماڳِ؛

ناقص نوازي گهڙا، سَندو تن سَپاڳ؛
اڳن مون اڀاڳ، حُسن تي هِينن ٿيو.

5

ڪونهي قادر ڪو پيو، ائين جو اڀاڳ؛
قل لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا، اِي مَعْدِرَتَ ماڳ؛
سڀوئي سَپاڳ، مارئيءَ مُساوي ٿيو.

داستان چهون

1

جهڙي آيس جيئن، جي تهڙي وچان تن ڏي؛
ته لالائيءَ جاء لطيف چئي، ڪر مُندن انا مينهن؛
مارئيءَ لڳم مهڻو، سڀ چماندر سين؛
تيس ڪاڻياري ڪانڌ جي، هتي اچي هينن؛
ڪنڌ ڪنڌيس ڪين، منهن ماروڙن جي؟

2

هيڪَ جِن نہ چاياس، پيو چاندي جي مران؛
گھنگھڙ گھڙو ٿياس، چاڀي مارو ٿڙن کي.

3

سيل پيڇڙ جي سومرا! مون کي مت م آڇج، مير!
ٿورين گھڙين ڏينهن ٿين، وينديس هت همير!
مچڻ منجه ملير، ڪنڌ مٿانهون نه ڪان.

4

م سڀني مارئي! مئي! م چائي؛
جنهن اچي عمر ڪوٽ م لوئي لچائي؛
جا سانگين سيدائي، ساڪين مرڪي ماڙين!

5

آلا! ائن م هوء، جيئن آءُ مران بند م!
جسو زنجيرن م، راتو ڏينهان روء؛

پهرين وِجانِ لوءِ، پوءِ مرُ پُجِنمِ ڏينهنڙا!

6

آءُ بندِ پاڻي بندِ مر، ڪڪي پيسِ بندِ ؟
 مُنهن لڳو مهڻو، ڪڪنهن ڪڙو ڪنڌِ ؟
 مران جي هن هنڌ، ته نجانءِ مٿُ مليرِ ڏي.

7

واجهائي وطنِ کي، ساري، ڏيان ساهَ،
 بُت منهنجو بندِ مر، قيدِ مَ ڪريجا،
 پرڏيهائي پرينءَ ري، ڌارَ مَ ڌريجا،
 ٿڌي وسائجانءِ ٿرَن جي، مٽي مٽيءَ مٿاهَ،
 جي پويون ٿي پَساهَ، ته نجانءِ مڙهَ مليرِ ڏي.

8

واجهائي وطنِ کي، ساري، ساهَ ڏيان،
 هي سرُ ساڙيهَ سامهون، منهنجو نِج، ميان!
 مُقامِ پاڻي مارين، وِجي ٿرَ ٿيان!
 مياڻي جيان، جي وِجي مڙهَ مليرِ ڏي.

9

واجھائي وطن کي، آءُ جي هت مياس؛
گور منهنجي سومرا! ڪج پنوهارن پاس؛
ڏج ڏاڏاڻي ڏيهه جي، منجهان ولڙين واس؛
مياڻي جياس، جي وڃي مڙهه ملير ڏي.

10

گچيءَ ڳانا لوهه جا، زير يون ۽ زنجير؛
پيڪڙا پيرن ۾، ڪوئين اندر ڪير؛
چاري چوڪانن ۾، واهيت ڪن وزير؛
چن نه چچي آهيان، اهڙيءَ سٺ سرير؛
مارو جامه ملير، پچ ڪي پنوهار کي.

11

زيرين پيرين لوهه ۾، ڳن ڪيس ڳاه؛
سنڪي سندي سومري، هڏ نه چاڙهيم ماه؛
سرنئون! دعا ڪجاه، ته پرم پاروڙيءَ رهي.

12

پِرْمُ پاروڙيءَ رهي، جنهن ۾ اچي اُن؛
 تہ پڻ ويني ونديان، توڙي پونس تڻ؛
 غافل رڪُ غريب کي، عمر! منجه امن؛
 سرتين سان سمن، آهه اُني مينهنڙي.

داستان ستون

1

پنوهارن پابوھيو، وريا واهندا؛
 ساري سيٺ سيد چئي، گاڏليون گدا؛
 پنن پرهندا، ڀنگا پڙ پتار جا.

2

پنوهارن پابوھيو، ڪي وس واهندا؛
 لتوسي لطيف چئي، بدو ڦڦڦ ڦڦڦ؛
 اوءِ تا ڪورن ڪنري، سرتيون مٿان سسن؛
 عمر! ان اگدري، پاسي ڪانڌ ڪن؛
 پائر ڏيون ڏيون، ننڍن نوراڻن؛

ڪاٿر ڪٿيون خاصيون، اوچيون اتِ اُچن؛
ڪڍيو پيٽُ ڪهن: ”مليڙ گهرجي مارئي!“

3

آئين ڪي چاڙهين، ڏٺُ ڏيهائي، سومرا!
ستا ڪيو، سيدُ چئي، سائون سُڪائين؛
منجهان لبِ لطيفُ چئي، چائو ڪيو چاڙهين؛
پلاءُ نه پاڙين، عمر! آراڙيءَ سين.

4

تن ونهين ويڙيچن ۾، سدائين سُڪار؛
چنڊيو، آڻيو چاڙهين، سَندو ڏوٽرن ڌار؛
جن جو ويڙن سين واپار، سي ڏوٽي هون نه ڏٻرا.

5

ٿوري قوتِ قراريا، رهن سڀر ست؛
ڪٽيءَ ۾ ڪه پڪليا، پوئڻ اهڙيءَ پت؛

پنوهارڪي پت، پيهي پيچ ميلير م.

6

نڪا جهل نه پل، نڪو رائڙ ڏيه م؛
 آڻيو وجهن آهرين، روزيو رتا گل؛
 مارو پاڻ امل، ميلرون مرڪڙو.

7

مٿن ٻڪ ٻڪڙا، چڪندڙا اچن؛
 کڙيون ڪيه پڪليون، پگهر سر پيرن؛
 اي وڙ ويڙيچن، مون لوڏان ئي لڪيا.

8

در، دروازا، دريون، هاڻي هتي هون
 ڪوڙين اڏيان ڪيترا، تنبو مٿان تو
 جي مل نه آيا، مارئي! تنين رڙ م رو

ڪوڪڙ آهي ڪو، ڀسيءَ پنوهارن ۾.

9

سنهيءَ سئيءَ سبيو، مون ماروءَ سين ساهه؛
وڻي ساريان سومرا! گولاڙا ۽ گاهه؛
هنو منهنجو هت ٿيو، هت مٽي ۽ ماهه؛
پکن منجهه پساهه، قالب آهي ڪوڙ ۾.

10

سنهيءَ سئيءَ سبيو، مون ماروءَ سين من؛
هتي ڪڙ حليمه جاءِ، ته وڌائين تن؛
ڪن ٿوپايان ڪن، اباڻي ابر ري؟

11

پاڇاهي نه پاڙيان، سر ٿيون! سئيءَ سان؛
ڍڪي اگهاڙن کي، ڪين ڍڪيائين پار؛
پهر ڇاپي ڇاڻ، ابر جي اوصاف کي!

داستان انون

1

چُرَن، چُٺڪَن چِت مِ، وِسارِيانِ كِينَ وِري!
'ڪَنانِ عَهْدَ اَلْسَتَ' جِي، ڪِ تِهائينَ پَري؛
'لَمُ بِلَدَ وَ لَمُ يُوَلَدَ'، مارُئي ڪوهُ ڪَري؟
اَڄ ڪِ ڪالهَ مَري، ساري سانِيڙنَ ڪي!

2

چُرَن، چُٺڪَن چِت مِ، وِسارِيانِ كِينَ وِري!
جن تِي پِي پاريو، مَنجِهانِ سِڪَ سَري؛
وَنهينَ وِڙيچَن جِي، سِئائِنَ سَري؛
تَرَن تَوڪَ ڌَري، اُني وِڙا اُڪَري.

3

چُرَن، چُٺڪَن چِت مِ، وِسارِيانِ كِينَ وِرنَ؛

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ، پَسَطُ نَاهِ پَرِينُ؛
پَڪا پَنوهارُنُ، نِييَ اَدِيَا نَاهِ مِ.

4

چُرُن، چُطڪَن چِت مِ، رِهيا اَندرِ رُوحِ؛
اُنِي وِيژَا اُڪِرِي، مارو مَتِي موهُ؛
ويرون وِلوژَن جُون، ساريان گهڻو صُبُوحِ؛
وَرُ سِي ڪارا ڪوهُ، سِنجِيَمِ جِي ساڙِيَهَ جا!

5

بِيَر ڪِنيائون بَر مِ، پياريَن پُهونِ؛
سِنجَن سانيڪَن تي، وڌِيءَ وِيَر وَهُونِ؛
پايو جرُ جنڊن مِ، ڪوڏان ڪَن ڪُهونِ؛
ڏينهان ڏينهن ٿون، مون کي وِرُهَ وِيڙِيچَن جو.

6

آڌِيءَ اُٿن تي، جيلان پاڻِي پاتار مِ؛

وارو ويسرين ڏينهان ڪونه ڏئي؛
مون ڪميٽيءَ کي، مٿان ڪوهه ڪٽي ويا!

7

سرتين سنجڻ ڇڏيو، ستين ڳالهه سئي؛
ماريچي ماڙين ۾، ڪڏهن ڪان هئي؛
عمر! آءُ نه مٽي، ان اويليان اڳين.

8

پنيءَ جي پوٽن، پيڇ پٽڪو نه سٺان؛
سنجڻ واريون سٺيون، وڃي ويڙهه ورن؛
پيا سيٺ سڙن، ترهي پنهني ڪنڊين.

9

عمر! تيم اٻار، ورهه وٽيان ڪن سين؟
ڏوٽيڙا ڏور ٿيا، تڳان جن تنوار؛
سٺائون سنگهار، ڪوهن تان ڪٽي ويا.

داستان نائون

1

جُهڙ ڦڙ جت ٿيان، ات اڏيائون پڪڙا؛
هن منهنجي حال جو قدر نه ڪيائون؛
جيڪس آءُ وسريان، مارو قوت قراريا.

2

جُهڙ ڦڙ مٿي مارين، جت چيها، چلڙ چڪ؛
اندر تواج مري، ساه اين جي سڪ؛
پيهون شال پهيون پري، تان ڏيئي تڪ؛
ور پريان سين پڪ، پيا پاڻ پريائي گهوريا!

3

ڏين پٽن ڏير، مهين ماروڙن جا؛

پاڻڙ سڀ پڇي پيو، گهر گهاريندي ڪير:
ڪوٺين لڳن ڪير، محلين منجهي مون هنئون.

4

هن مند مارو سٺا، ويڙهين وڳ وارين؛
چچيا چيڪاريو چيلڙا، پٺن پهراڻين؛
نيٺ منهنجا ان ڪي، جهجهو جر هارين؛
تاڙا تنوارين، مينهن وسندا موٽ تون.

5

هن مند مارو سٺا، کائڙ ۾ خوشحال؛
سائون، سيارچ، مڪڻي، جيڏيون! آڻن جال؛
ستيءَ جي سيد چئي، ڪا ساڙيه منجه سنڀال؟
لڳن تان، لطيف چئي، لوئي لاه م لال!
پلو ڪندو پال، مينهن وسندا موٽ تون.

6

هِن مُندَ مارو سَنرا، دِنگرِ دِارَ رَهَن؛

پاڻي پُوجَ پَن مَ، پَڪي پاندِ پينَ؛

هِنَ کي لوهَ لَطيفَ چئي، هُوَءَ کائِرُ مَنجِهَ کَلَن؛

کائونبا کاجَن، مينهن وَسندا موٽُ تُون.

7

سَدا جَن پَرياڻَ، پاندي پَڪي لَدَ سينَ؛

مارو گَجَن ساڻَ، ويڙا تَرُ اَڪري!

8

پاسا پولڙينَ مَ، ٻانهون سِرِ بيئيَ؛

اَڪيون، نَڪَ اَريجَ ري، تَمايرِ تِيئيَ؛

دُورَ تيا ڏيهي، پرينَ پاڻو وِٽَ مَ!

9

تاجا تَرُ بَرِ جَهَل، پيون پاڻو وِٽَ مَ؛

سيئي ساريو، سومرا! اچي آڀ اچَل؛

سانينَ ڏنرِ سَل، ڏني جَن ڏينهنَ تيا.

10

جُهران جِهجان تي، جُن پَسَطان پَري تبا؛
الا! اوني آئين، جو کينءَ جي خبر ڏي!
من مُنهنجي کي، واڪولهي ويڙه جو!

داستان ڏهون

1

اُني تِي وِراڻ، کينءَ واڌائون آيون؛
لُٽِي لوڙياريين، مڙني مُنهن ڪاڻ؛
صُلاح واريو سُومري، چئي پنهارن پاڻ؛
هَميرنُون هاڻ، مُهت لهندينءَ مارئي!

2

اُتان اوني آيو، خبراي ڪري؛
وساريج مَ وِراڻ، پئج مَ مُندا! مري؛
ويندينءَ اُت وِري، ڪوڏينهن آهين ڪوٽ مَ.

3

ڪوڏينهن آهين ڪوٽ مَ، لوئي هڏ مَ لاه؛

ڪامن! اهجي ڪر جي، اڏ وڌائي آه،
هت م پاتج هيڪڙو، پائر جي پساه،
ستي! سيل نباه، ملير ويندينء مارئي.

4

سي ساهيڙيون سارين تو، سيل جنين جو سچ،
ماروءَ ريءَ م مچ، سيهو پاتج سون کي.

5

ساهيڙيون سارين تو، سچ جنين جو سيل،
نڪو قال نه قيل، ائين جي ادب م.

6

جوڏيه ڏاڏاڻيان آيو، ڏم تنهن طعنو:
”پائي ويه م پلنگين، ڳچيءَ سر ڳانو،
مٿان لڪ لطيف چئي، ڪانء م خزانو،
سرتين سيل چوايو، جور هڻي جانو،“

ٿيو سڏ سمانو، حرف لٿي هيڪڙي.“

7

مُون سين ماروئڙيون، ڪهڙيءَ ريت رَسنديون؟
چوٽيءَ ۾ چيڙ پيو، پِن رت چيون؛
نيٺين نندَ وه ٿي، ساري ساڏوهيون؛
هتي جي هيون، ته سڏ پيڻ سيل جي.

8

”سٽي! تنهنجي ست ۾، ڳالهه گهرجي ڳچ؛
وڌيو، چريو، چچريو، پر ۾ اُڀي پُچ؛
ساڻ امانت اچ، ته ٿين سمانِي ساڙيه ۾.“

9

جانڪين سئين سير، تان ڪين وهنديس ڪوٽ ۾؛
سڀ سمندين سڀجي، نڌيءَ پي نه نڙ؛

جئن هوءَ ابر آسري، تن مون من مليز؛
ڪاڙين ڪر، جي امانت ات وڃي.

10

جرم سپون جيئن، آهين ابر آسري؛
جئن ڪنجون سارين روه ڪي، مون تن اندر تين؛
هت وعدا وڃڻ جا، هت نه پائيم هيئن؛
ڪوئين وهان ڪين، جي نظر بندياڻي نه هئان؟

11

سپ سمندين سڃي، ابر آساروس؛
ٻاڙو پئي نه پيڙي، منو منهن لڳوس؛
ماڻڪ تي مڙيوس، جئن تنگ ڪڍيائين تار ۾.

12

سڪو سپ، سرتيون! سپن ملان سير؛
پيو مٽائي نير، اپيون ابر آسري.

داستان يارهون

1

مَليران مارو، پڪي پهي آيو،
وريا واهارو، هاڻو سڀ هيٺا ٿيا.

2

پهي سڪ پيرن ڪيه! ڪو نينهن ناپو مارين؟
ات اڪندي آهيان، تنهن آڻ، تنهن ڏيه،
سندي جا ساڙيه، ڪه ڪٿوري پائين.

3

سڪر سيئي ڏينهن، جي مون گهاري بند م،
وساير وڏ ڦڙا، مٿي ماڙين مينهن،
واجهائيس وصال ڪي، ٿيس تهوارون ٿين،

نيرُ منهنجي نينهن، اجاري اچو ڪيو.

4

عمر! اڄ گڏيام، ڏوٽي انهن ڏيه جاءِ
پارايا پرين جاءِ، ابي ان چيام،
لهي لوه پيام، لطف سان لطيف چئي.

ايات متفرقه

1

جُه سي لوڙاڻو ٿيا، جنين پر رهن،
مارو منجه ٿرڻ، رهي رهندا ڪيترو؟

2

جُه سي لوڙاڻو ٿيا، جنين سنڊيءَ ڏير،
مارو ٿڙا فقير، ڪنهن در ڏيندا دانهڙي؟

3

ماروءَ پاسِ مليرِ مِ، ڌوئي مرَ مران!
پاڻي واري پانهنجو، وينديائي وِران!
ٿورو منجه ٿران، هُندَ لڳي لوڙياريين!

4

کانڌ نه ڪنديس ڪو پيو، ڪيتروئي خوبُ؛
ميروئي محبوبُ، آسان مارو من مِ.

5

منهن منهنجو سومرا! مرَ ميروئي هوءِ!
مٿان مارو چوءِ، ته ڌوتوءَ ڌوراڻن مِ.

6

جَت ڪرڙ، ڪٿا ڪاهيون، پال، پڪا ۽ پڪا؛
سَرهِيون سي سَرَتِيون، حاضرِ پاسي حق؛
ماروئن سين ماڻيان، شال مندائي مڪا؛
ڪڪاريان خلق، جا ٿر ڄائي مِ ٿوهرين.

7

جي هت هئي مارئي، ته لڏي ڪر ڪيائين؛
ارداسيم عمر کي، ويجهو ٿي وٽائين؛
جي نه ڇڏيائين ڪ جهليائين، ته پنهنجو انگ آڇيائين؛
لاهي لوه لطيف چئي، هتان هند هلائين؛
موڪي ملير سامهين، وٺي پانهن وڃائين؛
رهبر ٿي ريڙهيائين، سنهاري ساڻيه ڏي.

8

جن ڳنڍيون منجه ڳنڍير، تن مون من ماروڙن جون؛
ڏنيون لس لطيف چئي، هنڙي کي همير؛
وڃي منجه ملير، سڀ چوڙينديس سومرا!

9

سڻي ساڻيه ڳالهڙي، لهي ويا لوه؛

اَندَرِ جا اَندوَهَ، لَٽا ڏِڪَ، سَڪَ ٿِيا.

10

توڪي توڙا ٿين لڪي، عُمَرَ! اچائي؛
جنهن تو سامائي، مامَ نہ پڳي مارين.

11

مَڪي روءِ، مَ رَڙ ڪي، هَنجُون هَڏَ مَ هارَ؛
تو تان بندُ بدا ٿيو، پيڙيون نِيئي پارَ؛
پُهچندِينءَ پَنوهارَ، سِگهي سنڱهارن کي.

12

اچ پڻ چڪيم چاڪَ، وَنِهين وِڙيچن جا؛
سورن اچي سُمورا! اَندَرِ ڪي اوطاقَ؛
ماروءَ جي فِراقَ، هَڏَ مُنهنجا ڪِپيا.

سُرُڪاموڏُ

داستان پهريون

1

تُون سَمُو، آءُ گنڊِ رِي، مُون مِ عَيْنِ جُوءِ؛
پَسِي رَاڻِيَن رُوءِ، مَتان مَآگَرِ مَتِيَن!

2

تُون سَمُو آءُ گنڊِ رِي، مُون مِ عَيْبِ اَپَارَ؛
پَسِي لِي لَغَارَ، مَتان مَآگَرِ مَتِيَن!

3

تُون تَمَاجِي تَزَّ دَڙِي، آءُ مُهَاطِي مِي؛
مُون كِي ڏُهَآگُ مَرِ ڏِي، آءُ جَانَالِي سِيَسِ تَنهِنجِي.

4

تُون تَمَاجِي تَزَّ دَڙِي، آءُ گنڊِ رِي غَرِيبَ؛
توسين چام! قَرِيبَ، كِي ڏَنُ چِڏَائي ڏِيچِ مُون.

5

ڪڪيءَ هاڻيون ڪاريون، چچيءَ هاڻا چچ؛
پاند جنين جي پاند سين، لڳو ٿي لڳ؛
سمو ڄام سُهڃ، اُپو ڪري ان سين.

6

ڪاريون، ڪوڙهيون، ڪوڙيون، مور نه موچارين؛
وڻي وڻيون واٽ تي، ڪڪيءَ جون ڪاريون؛
اڻين جون آرين، سمي ري ڪير سهي!

7

گند جن جيءَ گوڏ م، پابوڙا پوشاڪ؛
اڻين جيءَ اوطاق، راجا ريجهي آيو.

8

ٿيا تماچيءَ ڄام سين، مهاڻا محروم؛
ننڍيءَ وڏيءَ گندريءَ، مٿي ماڙيءَ ڏوم؛
جي ڪنجهر، جي روم، سي سڀ انعامي ٿيا.

9

نه وِڊِي، نه وِڪِڻِي، نه ماري نه ڌاري؛
ڪارو وڌائين ڪوهه ۾، نرتون ٺاهاري؛
سائي پر پارِي، جاگهر سمي جي سڀڄي.

10

نه وِڊِي نه وِڪِڻِي، نه ڪڍي ۾ ڪاري؛
اهج، سهج ساهميون، ڌريان نه ڌاري؛
سائي پر پارِي، جاگهر سمي جي سڀڄي.

11

پاڙو پيش ڪيو، تون نوريءَ نيئي؛
حاضر هيون هڪيون، سميون سڀيئي؛
نوازي نيئي، گاڏيءَ چاڙهي گندري.

12

مهاڻيءَ جي من ۾، نه کيرت نه گاءُ؛
نيٺ سين ناز ڪري، ريجهاڻين راءِ؛
سمو سڀن ملاءِ، هيريائين حرفت سين.

13

نوريءَ جي نياز جو، عجبُ اَجھلُ هوءَ؛
 سمو سرُ سينِ ۾، مي مُور چيو سوءَ؛
 اچيو ائين پوءِ، حُجَتَ پڳي راتين.

14

هٿين پيرين آرڪين، مُنهن نه مُهاڻي؛
 جنن سڳو وچ سُرنڌڙي، تنن راتين ۾ راتِي؛
 اصلُ هئي اُن کي، اهلُ جاماڻي؛
 سمي سڃاڻي، پيڙو ٻڌس پانهن ۾.

15

تهڙو ڪنجهر ڪين پيو، جهڙي سونهن سندياس؛
 مڏ، مياڻيون، مڪڙا، مڙئي معاف ٿياس؛
 مورچل مٿانس، اڻو تماچيءَ تي هڻي.

ڪوئ سَمِيُون! بِنِ سُوْمَرِيُون! جِي اچِنِ اُوچِي ڳَتِ؛
وَرُ سِي ڪِنجُهَرِ ڄائِيُون، جِنِ تَمَچِيءَ جِي تَاتِ؛
راڻِيُن مِلانِ راتِ، ماڻِڪُ مِي پرائِيُو.

وائي

هيري هت وڌائين، ويهي سائين وچ ۾.
 نوازش نوريءَ جي، آهي تماچيءَ تائين.
 گدگيءَ گوشو ڪيو، عطر اوت اوتائين.
 انڌا منڊا آڻيا، سخا سڏ وڌائين.
 پسو جوڏ جوڏ جوان جو، ڪو هنڌ ڪونه مڻيائين.
 قيمت ڪميٽن سين، جهڙيءَ وٽ وٽيائين.
 موتي مچيءَ هت تي، ڪوڏن جن ڪڍيائين.
 ماڻڪ مياڻن ۾، چلرن جن چٽيائين.
 ڌڻي سون سوال ۾، رهي راند ڪيائين.
 پاڻي آڻي پاڻ سين، لعلون سڀ لٽيائين.
 فيروزا فقيرن تان، گهوري سڀ گهوريائين.
 اتي عبداللطيف چئي، اچلي امل ڏنائين.

داستان پيو

1

سِرُ سَلَابَتِ سُرِينِ، مَرَكَط! تُون مَ مَرِيحِ؛
آهين نارُ اكينِ جو، وَتَان مُون مَ وَجِيحِ؛
تَماچِي تَگِيحِ، كُوڏينهنِ كَنجهرُ كَنڊينِ.

2

هيٺِ جَرُ مَٿِي مَچِرُ، پاسِي مَ وَطَرَاهِ؛
اچِي وَجِي وَچِ مَ، تَماچِيءَ جِي سَاءِ؛
لَڳِي اُتَرُ واءِ، كَنجهرُ هِنڊورو ٿِي.

3

هيٺِ جَرُ، مَٿِي مَچِرُ، پاسِي پَرِينِ سَنڊامِ؛
ڪوڙينِ ڪاچِ سَنڊامِ، اُڻ سَدُو ڪُون رَهيُو.

4

هيٺِ جَرُ، مَٿِي مَچِرُ، ڪَنڊِيءَ ڪَوَٽَرُ تَرُنُ؛
وَرِي واهُونڊَنُ، ڪَنجهرُ ڪَٿوري ٿِي.

5

سَمِيُونِ ڪَري سِينگارُ، راءِ رِيجهائِنِ آئِيُونِ؛
 ڄامَ هَتَ مَ ڄارُ، جُلي جُبيرِنِ وِجَ مَ.

6

نُوريءَ جِي نَوازيو، تِيو تَماچِي تِي؛
 گَڏِيءَ چاڙهيءَ گَندِري، ماڙهو ڪِيو مِي؛
 ڪَنجهرَ چُوندا ڪِي، تَه سَچُ سِيائي ڳالهَڙِي.

7

ڄامان اڳي جِي ڄائِيُون، تِن جِي نِرتِ نُوريءَ ڪِي ناهَ؛
 نَه مَنهن نَه مارڪِي، نَه وِجَن ڪَنهن وِهانءَ؛
 سِي ڪَنجهرَ ڪَندِيُون ڪانه، جن تَماچِي تَڪِيو.

8

نَه ڪَنهن ڄائو ڄامَ ڪِي، نَڪو ڄامَ وِياءَ؛
 نِنديءَ وِڏِي گَندِريءَ، سِينِ آهَ سِياءَ؛
 ”لَمَ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ“، اِي نِجابتِ نِياءَ؛
 ڪِبرُ ڪِبرِياءَ، تَحْتِ تَماچِي ڄامَ جو.

9

پَڪا پَڪاريو، ڄامَ تماچي آيو؛
گوندَ رَ لاهيو، گدِ رُون! آتَن اُجاريو؛
ڪَنجهرُ قرارِيو، سَمي سامَ بخشي.

10

ڪو جو ڪامُ مِي، آهي اڪڙين ۾؛
تَن تماچي ڄامَ جو، ناپون پايوني؛
عِشَقُ اِنن ڪَري، جِنن ڄارو ڄامَ ڪُلهي ڪيو.

سرگھاتو

داستان پهريون

1

گھنگھريا گھٽ جاڻ، موڙهي مت مهائين؛
ويا گڏ جي وير ۾، پيا منهن مهراڻ؛
اڳيان پويان ٿاڻ، ويا ويچارن وسري.

2

ماڪ پڇاين مولهيا، مٿان رات پئي؛
اوليون اجهڻ لڳيون، ويا ونجهه وهي؛
ڪلاچيان ڪهي، ڪڏهن ڪونه آيو.

3

ڪو جو قهر ڪلاچ ۾، گهڙي سوئي؛
خبر ڪونه ڏئي، رچ ڪجاري رنديا؟

4

ڪاله ڪلاچيءَ ويا، چيئون ڪٿي چڳين
پائڙن پيرونه ڪيو، اڏن ڪي اويرن
اهڙي خاصي ڪير، ڪن ورائي جهلي.

5

تريون پسان نه تار م، جهڳا جاءِ نه ڪن
مادر! ملاحن، ماڳ نه ڏيويا مڪڙا.

6

ڏهاڻي ڏنم ڪيترا، جنين ماريو موڪ
گهر م گهاٽوڙن جاءِ، تا مارينم توڪ
لڏي وچان لوڪ، اونهي ويا اوهرِي.

7

اڀي اوسڙان اُس م، جهليو ڪن ڪنارن
گهاٽو گهر نه آڻيا، وڏي لڳين وارن
هيس جنين هار، سي موڙي چڙهيا مڪڙا.

8

جتي گھوريو گھاتوئين، تتي واريءَ بٽ؛
سھسين ساٿي مٺ، سر سڪو، سونگي ڳيا.

9

مون اڌاريا مڇڙا، الله! گھاتو آڻ،
ميان! مدارن سين، مونڪي، قادر! وجه م ڪاڻ؛
هٿ منهنجي هاڻ، قدر لڌو جن ري.

10

ائين جا لڌو لوڌ، اي پر گھاتو ٽڙن جي؛
ڪن ڪلاچيءَ ڪوڏ، سڪ نه سٽا ڪڏھين.

11

گھوريندي گھوريا، اگھور گھوريائون؛
ميڪر ماريئون، ملاحن منهن سنرا.

جِنُّ جُهَڳا پائين جھول ۾، اِنن نہ مرنِ مِچَ؛
سَپرَ تارِ سَمندَ جا، کي رانُون رَگيون رِچَ؛
هي چارون ۽ چِچَ، اڃا اوڙاهُ آڳهون ٿيو.

سُرُ سَوَرَن

داستان پهريون

1

الله جي آس ڪري، هليو هيائين؛
چارڻ ٻڌا چنگ ڪي، جهوڙا ۽ جهائين؛
ڏولي راءِ ڏياچ جي، ڏوران ڏنائين؛
وينتي واحد ڌر، تنهن وير ڪيائين؛
”سباجها سائين! راءِ ريجهاين راڳ سين.“

2

”پرديسان پنڌ ڪري، هلي آيو هون؛
اونهو تون عرش تي، آن پورو مٿي پون؛
ڪيئن ٿسندن تون؟ هي سِر سوالي مگهو.“

3

”پرديسان پنڌ ڪري، سٽي آيس شان؛
مگان ڪهڙي مت سين؟ نسورو نادان؛
سوڪو ڏيارين ڏان، جو طمع ڪي ترڪ ڪري.“

4

”سَرديءَ سَالمُ نہ رَهان، گَرميَءَ تِيان گَداڙُ؛
اَمَنُ ڏيڇ اَمان تون، سائِلُ هَڻي سَازُ؛
رَبابيءَ کي رازُ، خالصُ ڏيڇ خَليلُ جو.“

5

”تو ڏَرِ آيسِ راجِيا: جاڄڪُ وني جِيءُ؛
ڪَنان ’نارُ حاميَه‘، هاڻِ بچاڻجِ هِيءُ؛
والي! ڏيارِيئي ويءُ، جَتِ آهي ’جَناتُ عَدَن‘.“

6

”پيا ڏَرِ ڏيئي بَنِ کي، آيسِ تَنهِنجي ڏَرُ؛
سُونهَارا سورنِ وَر! ڪا مُنهنجي ڪَرُ؛
پِلا! پيري پَر، پالهُ پانڊُ پينارُ جو.“

داستان پيو

1

جاڃڪُ جُهوناڳڙهَ ۾، ڪو عَطائي آيو:
 تنهن ڪامل ڪِڍي ڪينرو، ويهي وڃايو:
 شَهْرُ سَڄوئي سُر سِين، تَنڊُن تپايو:
 دائونِ دَرمانديُون ٿيون، ٻاڻنِ پاڏايو:
 چارڻَ ٿي چايو، تہ ماري آهي مَگڙو.

2

نرتي تَنڊَ نيازِ سِين، پُرائِي پيڄَلُ:
 راجا رَتولنَ ۾، اونائي اَمَلُ:
 رازُ ڪيائين راءِ سِين، ڪنهن موجاريءَ مَهَلُ:
 ”اَنَا اَحْمَدُ بِلَا مِيمِ“، سِينَ هَنِي سائلُ:
 ڪنهن ڪنهن پيئي ڪَلُ، تہ هَرِدوئي هيڪُ ٿيا.

3

ڪنن ڪنن ماڙهين، پيئي ڪل ڪائي؛
رسياجي رَمزِڪي، تن پارسي پائي؛
”الانسان سري وانا سره“ ورتي اي وائي؛
راجا راڳائي، هر دوئي هيڪ ٿيا.

4

سر جي هٿين هليو، چارن چٽائي؛
سو موڙا جهلي نه مال جاء، تو ماڻڪ موٽائي؛
”تو در آيس تي، جنن تونا نه سڪيو.“

5

”جي ميراڻي مگئا، آءُ پڻ منجهان تن؛“
ڪي ڪه منهنجي ڪن، ارڻ منجهاران ان جي.“

6

”ڪا جا ڳاله ڳري، پيجليا! ٻڌاءِ مون؛
پنين جنن گرنار ۾، تندن تان ڪري؛
ڪ تو پنڌ پري، ڪ مگ جهليندين؟ مگئا!“

7

”مگ نه جهليان مورھين، نه مون پنڌ پري؛
 گڻي آيس ڳالھڙي، ڳجهي تو ڳري؛
 سا سمجھج سورن ور! ويندس ڪين وري؛
 پريان پير پري، تولءِ آيو آهيان.“

8

سر مگي سر گھري، سر رءِ ٿي نه صلاح؛
 غريبنئون نه گذري، ٿو ماري مير ملاح؛
 نايو نوابن جاءِ سوريو ڪڍي ساه؛
 خالق سنجھ صبح، ڪونه ڇڏيندو ڪٿين.

داستان ٽيون

1

ڪي جو پيڄل بوليو، پنيءَ ويهي پان؛
راجا رتونن ۾، سيباڻو سلطان؛
”آءُ مٿاهون مڱڻا! مقابل ميدان؛
گهوريان لڪ، لطيف چئي، تنهنجي قدمن تان قربان؛
مٿوهيءَ مزمان! هلي آءُ ته هت ڏينءَ.“

2

”آءُ مٿاهون مڱڻا! چڙهي ۾ چوڏول؛
توڪي گهوٽ گهرايو، راجا منجه رتول؛
پيڄل! توسين ٻول، وهائيءَ وڍن جي.“

3

مُحَلِّينَ آيو مَگُڻو، ڪُڻي سَازُ سَريءَ؛
 لڳي تَنڊُ تَنڀِرَ جِي، پِيا ڪوٽَ ڪَريءَ؛
 هِنڌينَ ماڳينَ هُوَءُ ٿِي، تَنهِنجِي پِيَجَلِ! دانَهنَ پُريءَ؛
 سِسي تَنهنَ سُلطانَ کان، اچِي گهوٽَ گهريءَ؛
 جُهونا ڳڙهَ جُهريءَ، پوندي جِهانءَ جِهروڪَ مِ.

4

ڏاٽارَ ۽ مَگُڻي، ڪونہ وسيلو وِچ؛
 سائي تالَ تَنڊُنَ جِي، سائي چارَڻَ چِت؛
 جِي هتي جِي هِت، تہ ڳالھِ مَڙيائي هِيڪَڙِي.

5

”جاڄڪ! توجُهَارُ، ڏهَ پيرا ڏِباچُ چئيءَ؛
 جَنهنَ مِ مالَ نہ مَريءَ جيترو، تَنهنَ تون طَمَعدارُ؛
 جِي اچيئي ڪَم ڪَپارُ، تہ ويہَ پيرا وِڌِي ڏينءَ.“

6

”پيلي! ٻئي پار، جان مون نيٺ هڻي نهاريا؛
چوري رکيم ڇت م، ڏسين جا ڏاتار؛
هي سر توهان ڌار، پيجي ڪنهن نه بوليو.“

7

”سو جي، مگهار! م هوءَ، جنهن تومتي سر سٽو ڪيون
جو مون مل مور نه سڀڄي، تان جي سو گهريوءَ؛
تان جڳان جڳ ڏنوءَ، ڏنگو ڏاتارن ڪي.“

8

”مٿو مٿائين گهوريان، مٿو تو مٿاءَ؛
هڏو هي هٿ ڪري، جاڳڪ! وهلو جاءِ؛
تون سين انيراءَ، جم و اچا م وهو وهين.“

9

”مٿو مور نه پارڙيان، تنهنجي تند تنوار؛
سر م سڃڻ ناه ڪي، موٽ م، مگهار!
ڪينهي منجه ڪپار، لڄيندو ٿو لاهيان.“

10

”سو سِرِن پائي، جي تَنَدُ برابر توريان؛
 اٽل اوڏانهن ٿي، جيڏانهن پيڄل پُرائي؛
 سَڪڻو هڏ آهي، سِر م سَچُ ناهِ ڪي.“

11

”مٿي اتي مُنهنجي، جي ڪوڙين هُون ڪپار؛
 ته واريو واريو وِڊيان، سِسيءَ ڪي سو واره؛
 ته پُٺُ تَنَدُ تنوار، موهان مٿائون، مَگڻا!“

12

”جو توڏين، ڏياڇ! لاهيو اي سِر سِڪوڏي؛
 ڪي نانه جهڙو ڏي، جو سَنَدَ ٿي سوالين.“

13

پِسي پاڻ پُر ٿيو، سندو جادمِ جُود؛
 مَگ وهائيءَ مَگڻا! مٿو هيرِ موجود؛
 بلڪ آهي بُود، ناکِسيءَ، نابُود مِ.

چارڻ چنگ ڪلهي ڪري، پير پري پاتا؛
صدا جي سيد چئي، وائي ڪيائين وانا؛
تنهن تي راءِ راضي ٿيو، دل وڌي دانا؛
مرڪي مر ماتا، روڙي راءِ ڏياچ جي.

داستان چوٿون

ا
راءِ مصلحت مگتا، قصر ڪين اچن؛
نور تجلو نور سين، نيمونين پسن؛
خيمي ۾ ڪنگهار جي، چاندوڻا چمڪن؛
لڏائين لطيف چئي، سندا ڏان ڏسين؛
تيلان ملڪ ڏين، مڃيو مگهار ڪي.

2

”مُر تہ آئین، مگڻا! مامہ پُروڙي مُون؛
جيڪا ڳاه ڳالھائين، سا سڀ سمجھي سُون؛
تنهن ۾ تَسِيح تُون، جيڪي پوئِي پَت ۾.“

3

”چارُن! تنهنجي چنگ جو، عَجَبُ آھم اِي؛
ھڻي آيو هٿن سين، جَرُو رکيو جي؛
رات مُنهنجو ري، کاتيو تو کُماچ سين.“

4

”تان نہ آھي تَندُ جو، رُون رُون ڪري راز؛
ھنڌ ڙ سندا ھنڌا، سڀڪو چئي ساز؛
سَت ڏيئي شهباز، ٿي، تہ توکَ پرائين.“

5

”تَندُ تَماريءَ تان، ڪھيو سو قبول پيو؛
سِرُ تہ آھي سَت ۾، پَر پيو ڪي مِگج دان؛
خاڪ، مٽي ڪا بان، کاتيا پوءِ ڪجھ نہين.“

6

”چارڻ! بولج ڪي پيو، گهريءَ سو گهريان؛
گهر، سورڻ نه پڙي، جان تندڻ برابر توريان؛
گجھي آهم ڳالھڙي، آءُ اوري، تان اوريان؛
ڪڪلھنئون ڪوريان؟ ڪڪ، جاجڪ! جسي سين ڏينءَ؟“

7

تسي پرچيا پاڻ ۾، تند، ڪٽارو، ڪنڌ؛
”تنهن جهوئي ناه ڪي، جو تو، چارڻ! ڪيو پنڌ؛
اي شڪر الحمد، جن منو گهريوءَ مگنا!“

8

ڪنجھي ڪيرت ڪينرو، واجو ولاتي؛
هنئي تند حضور ۾، تنهن پارس پيراتي؛
ڏسنديئي ڏياچ ڪي، ظاهر ٿيو ذاتي؛
ڪيڏي تنهن ڪاتي، وڌو ڪرڻ ڪپار ۾.

9

گل چنوگر نارجو، پٽ ٿيون پٽين؛
 سهسين سورن جهڙيون، اڀيون اوسارين؛
 چوٽا چارن هٿ ۾، سر سينگار يوڏين؛
 ناريون ناڏ ڪرين: ”راڄا رات رَمگيو!“

10

سورن مٺي، سُڪ ٿيو، خيما هنيا ڪنگهار؛
 ٿيو راڳ، روپ سو، لڳي تند تنوار؛
 سوڏين پٽن پار، پسو! راڄا راضي ٿيو.

سُر کيڌارو

داستان پهريون

1

ڏنو محرم ماه، سنڪو شهزادن تيون
جاڻي هيڪ الله، پاڻ وڻديون جو ڪري.

2

محرم موٽي آيو، آيا تان نه امامه
مديني جا جام مؤلا، مون کي ميڙين!

3

مير مدينان ڪري آيا نه موٽي،
ڪارا رڱج ڪپڙا، ادا نيروٽي!
آن تين لءِ لوني، جي مير مسافر راڻيا.

4

سختي شهادت جي، مڙوئي ملا ر،
ڌرو ناه يڙيدڪي، اي عشق جو آثار،
ڪس جو قرار، اصل امامن سين.

سَخِي شَهَادَتَ جِي، نِسور وِئي نازُ،
رندَ پروڙين رازُ، قِصِي ڪر بلا جو.

داستان پيو

1

چنڊَ وهائيَ چڙهيا، ملهَ مَدِينانَ ميرَ،
انَ سينَ طَبَلُ، بازُ، تَبْرُونِ، ڪُنڊَ، ڪٿارا، ڪيرَ،
عَلِي پُتَ اميرَ، ڪندا رازو رُڪَ سينَ.

2

ڪر بلا جي پڙ مَ، خيما ڪوڙيائون،
جهيڙو يَزِيدَ سامهون، جُني جوڙيائون،
مُنهنَ نه موڙيائون، پسي تاءُ تَرارِ جو.

3

ڪامل ڪربلا ۾، اهل بيت آئينا؛
ماری مصرين سين، تن ڪافر ڪنبايا؛
سچ ڪه بيبيءَ جايا، ههڙا سوره سپرين.

4

ڪامل ڪربلا ۾، آيا جنگ جوان؛
ڌرتي ڌڻي، لرزي، ٿر ٿليا آسمان؛
ڪره هئي ڪان، هو نظارو نينهن جو.

5

دوست ڪهائي دادلا، محب مارائي؛
خاصن خليلن کي، سختيون سهائي؛
الله الصمد بي نياز، سا ڪري، جا چاهي؛
انهن منجه آهي، ڪا اونهي ڳاله اسرار جي.

داستان ٽيون

1

ڏٺو ڪاله ڪنهن، جُهونجھار ڪو جھڳڙو:
 هاڻين هڏ مڇائيا، ريلو رت نئين؛
 پانئن سا سنئين، جڻان جيءُ جو ڪو ٿي.

2

آيا، اُچارين؛ تنڪ، تراريون تڙا؛
 سانگيون سائڻ هٿ ۾، ڪلهنئون نه لاهين؛
 آيا ٿي آهين، مُهاڻي مرڻ تي.

3

هڻڻ، هڪلڻ، پيلي سارڻ؛ مانجهيان اِي مرڪ؛
 وجهن تان نه فرق، رُڪ وهنديءَ راند ۾.

4

بهاڏر گڏيا بهادرين، ڪڙڳ ڪلڳ ڪن؛
 وجهن ڌڙ ڌڙن تي، هاڪارين هڻن؛
 ڪرن، ڪنڌ نچن، رڻ گجيو، راڙو ٿيو.

5

هوڏانهن هن هاڪاريو، هيڏانهن هي هٿن؛
سُرنايون ۽ سُنڌڙا، ٻنين پار ٻرن؛
گهوٽن ۽ گهوڙن، رڻ ۾ لاٿون لڌيون.

6

گهوڙن ۽ گهوٽن، جڻ ٿورا ڏينھڙا؛
ڪڏهن منجه ڪوٺن، ڪڏهن واهي رڻ جا.

7

جهمنڊيون اچن، جهوليون جهونجھارن جون؛
پايو پڪ ٻهار جا، ان جون وهون واکاڪن؛
پٺين پار ڪڍن، رڻ گجيو، راڙو ٿيو.

8

”ڪانڌا! ڪلارين ڪپڙين، ورا! وناهيو آءُ؛
جت سانگين جي ست وهي، ات وڪ وڌندي پاءُ؛
نان تان پوءِ پاءُ، جان جان نوڌين نه چڙهين.“

9

’پڳو، آئون نه چوان، ’ماريو‘، ته وسهان؛
 ڪانڌ منهن ۾ ڌڪڙا، سيڪيندي سونهان؛
 ته پڻ لڄ مران، جي هونس پڻ ۾.

10

منهن مٿاهان جن جاءِ سي پٽيو ڪڍن پاره
 ”جيڏيون! هن جهنجهار، اجاري سڀ اڇا ڪيا.“

11

مڙ مڙين، آئون رڻن! موٽي آءُ ۾، ڪانڌ!
 ڪچن وڏا پانڊ، جڻ ٿورا ڏينهنڙا.

داستان چوٿون

1

ڪا جا ڍري ڍنگري، ڪو جو وريو واءِ؛
 عليءَ شير ويا، رڻ ۾ پڻ راتڙي.

2

جهيڙو لاه، يَزِيدَ! عَلِيءَ جِي اولادَ سين؛
سانه پسندين عيد، جا هوندي مير حسين سين.

3

ڪوفين قهر ڪيو، ٿيا جماتي يَزِيدَ سين؛
پليتن کي پڙه، ورنه ور پيو؛
سڌر هون سهو، شير شهادت رسيو.

4

ڪوفين ڪاغذ لڪيو، وڃ وجهي الله؛
”اسين تابع تنهنجا، تون اسانجو شاه؛
هڪر هيڏي آءُ، ته تخت تائيني تنهنجي.“

5

ڪوفي ڪر بلاه، پاڻي نه پيارين؛
اُتي عليءَ شاه کي، شهزادا سارين؛
نڪريو، نهارين؛ چڙه، مير محمد عربي!

پرہ پکي آيو، ڪر بلا مان ڪهي؛
روضي پاس رسول جي، تنهن هلي هاڪ هنئي؛
”ڏنيم رک رئي، چڙه، مير محمد عربي!“

داستان پنجون

1

حسنُ ناه حسينَ وٽ، پيلي نه باهون؛
ساڙيه شهزادن جو آهي اڳاهون؛
يزيد! جلاھون، تيلان ڪرئين تڪڙيون؟

2

ڪلي وير ڪٽڪ ۾، هيءَ! جي حسنُ هون
پيڙو پيڙو پنهنجي پاءُ سين، پٽنگ جن پيون
آهي ڪيڙ پيو، جو ڪري هالن مير حسين تان؟

3

ڪِلي وِيرِ ڪَٽڪَ ۾، ساڻو سَڀ نه هُون؛
پڙ تي سيئي پُون، موٽڻ جنين ميهڻو.

4

ڪِلي وِيرِ ڪَٽڪَ ۾، پاڪر جو پائي؛
اڃا اُن کي جڻڻ جو، آسانگو آهي؛
سُورهُ سوچائي، جو رڳوئي رڻ گهڙي.

5

سُورهُ! مَرِين سوپ ڪي، ته دل جا وهمِ وسار؛
هڻ پالا، وڙهه پاڪرين، آڏي ڍال مَ ڍار؛
مٿان تيغ ترار، مار ته مٿارو تئين.

6

حُرُّ هلي آيو، مانجهي مردانو؛
”آهيان عاشقُ آڳي جو، پَنگ، پروانو؛
مان راضي ٿي، رَسولُ رَبِّ جو، نبي تونانو؛
هي سرُ سمانو، گهوٽ! مٿان ئي گهوريان.“

7

هُيَ هِدَايَتَ حُرُڪِي، اَزَلِ مِ اَصْلَانِ
 چڙهي آيو جنگِ تي، هلي هن پارا؛
 ايندي چيائين امامِ کي: ”گهريس ان مٿاءَ“؛
 ”لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا“، جيڪا پڇندي سا؛
 گهوت به لڳا گهءُ، سر پڻ شيرِ شهيدِ تيو.

8

پاونگُ ايو پڙم، هٽي هزارِي هول؛
 جوهر ۽ جزاءِ سين، ڪامل سر ڪنگول؛
 رتور ت رتول، مولهيو ميرِ حسين جو.

9

ڏاڙهي رت رتياس، ڏند ته ڏاڙهونءَ گلِ جن؛
 چوڏهينءَ ماه چنڊ جن، پڙم پاڳتياس؛
 ميڙي م محمد جي، مر مرڪي ماس؛
 تنهن سوره کي شاباس، جو مٿي پڙ پڙا ٿي.

ڪڪرا ڪر بلا جاءِ، مادرِ ٿي ميڙياس؛
قتن تان رت ڦڙا، عليءَ ٿي آگهياس؛
مڙڙي معاف ڪياس، خالق بدلي خون جي.

داستان چهون

1

ڪُونر، ڪلي جا ڪوڏيا! جانڪي ٿاڻين جي؛
مٿان اڙن اسري، رڪ پيالو پي؛
گاه گجهن جوڙي، ويني جن وره ٿيا.

2

چپر جن پھون، تن رن گجهن رانيون؛
ونڪا ونڪن گڏيا، ڊوڙيو ڏين ڊهون؛
مھانين وهون، نير مھانگو ڪنديون.

3

ڪوپا ڪلي ڪوڏيا، راوت ڪين رهڻ؛
 سائڻ سرفدا ڪيا، اڳيان امامن؛
 ”بجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ“، ڪم اهوئي ڪن؛
 حورون هار ٻڌن، سهرا شهيدن ڪي.

4

جنت سندين جوء، فائق هليا فردوس ڏي؛
 فاني ٿيا ’في الله‘، هوء سين ٿيا هوء؛
 رب! ذڪارين روء، ائين جي احسان سين!

5

حسن، مير حسين ڪي، رنوئين ٽولن؛
 گهر ماڙهين، جهنگ مروئين، ائين ۾ ملڪن؛
 پڪين پاڻ پڇاڙيو، ته لڏيو هوت وڃن؛
 آلا! شهزادن، سوپون ڏين، سچا ڏٺي!

حَسَنَ، مِيرَ حُسَيْنَ جو، جن نہ ھِنٺِي جَارُ،
خالقُ، رَبُّ جَبَّارُ، ڪين مَرھيندو تن کي.

سر سارنگ

داستان پهريون

1

آگيو آهي، لڳه پَس! لَطِيفُ چئي؛
 وَنُومِينُهُنَّ وَذَقْتُوهُنَّ كِيدَ وَذَنْ كَاهِي؛
 چن چڙي پت پتو، سمر سنباهي؛
 وهوم لاهي، آسرو الله مان.

2

آگم ڪيا الله، لڳه پَس! لَطِيفُ چئي؛
 پلر جي پالوت سين، پتن جهليا پاه؛
 واحد وڏائي ڪيا، مٿي گسن گاه؛
 سانگين وريا ساه، انن آب آگوند رو.

3

آگم اي نه انگ، جهڙو پَس پرينءَ جو؛
 سيڻ رءِ سيڏ چئي، رُوح نه رُچن رنگ؛
 سهسين ٿيا سارنگ، جاني آيو جوءَ م.

4

جانِي آيو جُوءَ مَ، تِيو قَلَبَ قَرارَ؛
وَهُلو وِچائين ويو، كَري غَمَ گُذارَ؛
نظارو نروارَ، پي پَسايو پانهنجو.

5

اَچُ پُ اُترَ پارَ ڏي، تاڙي كِي تنوارَ؛
هارين هرَ سَنباهيا، سرها تيا سَنگهارَ؛
اَچُ پُ منهنجي يارَ، وَسَطَ جا ويسَ كيا.

6

اَچُ پُ اُترَ پارَ ڏي، ڪارا ڪَرَ ڪيسَ؛
وِجُون وَسَطَ آئون، ڪَري لعلُ ليسَ؛
پرين جي پَرديسَ، مُون ڪي مينهن ميڙيا.

7

اڄ پڻ اُميدُون، آگم سنديُون اڀ مڙ
 ساوڻ ڀسي، سرنيون! سڄڻ ساريون مون؛
 آئون آسائي آهيان، مان پڄائي پون؛
 گهر ته گهرجين تون، مند مڙي مينهن جي؛

8

اتران تي آئون، ڪري هڪل هوءَ؛
 پري تل ترائيون، جوڙي هليون جوءَ؛
 پسو جا پڻ مڙ، ڪٿوريءَ خوشبوءَ؛
 اچي روبروءَ، اُنيون روضي تان رسول جي.

9

پي پسايو پانهنجو، نظارو ناگاهه؛
 لٿو ڪٿ قلوب تان، ٿي وروهن واہ؛
 اُميدون ارواح، پي پسندي پنيون.

10

وَسَطُ اَكْرَبِيْنَ جِي، جِي هُونْدِ سِڪِينِ، مِينِهِنِ!
تِه هُونْدِ راتو ڏينهن، بس بوندِينُونِ نه ڪرين.

11

گام گنديءَ گنج، ابرمِ اهائِ تيو؛
پسي پر پرين جي، ڏور تيا سڀ ڏنڄ؛
شال وسندو سنج، عاشق تي اوهيڙا ڪري.

12

اڳي تازي، بهر ڪنديون، پڪا پت سُنهن؛
سُرهي سيج، پاسي پرين، مر پيا مينهن وسن؛
اسان ۽ پرين، شال هون برابر ڏينهنڙا.

13

بَرَوَنا، تَرَوَنا، وَنيون تَرَايونَ؛
 پرَهَ جو پَنَنَ تي، ڪَنَ وَلوڙا وايونَ؛
 مَڪَڻَ پَرِينَ هَتَرَا، سَنگَهَارِيونَ سَايونَ؛
 ساري ڏهن سَاهِيُون، ٻولايون، رائيونَ؛
 ٻانهيون ۽ ٻايون، پَڪِي سَنهنَ پانهنجي.

14

بَرَوَنا، تَرَوَنا، وَنوجيسَرُميرَ؛
 آگَهَ ڪَري آئيون، پاڻِرَ پَري پيرَ؛
 لاڻاڻون، لَطيفَ چئي، واندينَ مَٿانَ ويرَ؛
 سَرها ڪيائون سيرَ، سَرهيون سَنگَهَارِيونَ ٿيون.

15

بَرَوَنا، تَرَوَنا، وَني ڪَچَ ڪنارَ؛
 پونيائِيءَ پَنَنَ تي، ڏَسُ! نايائونَ نارَ؛
 سَباڄهي سَتارَ، لاڻا ڏرتَ ڏيهَ تان.

16

سارنگ! سار لهيج، الله لڳ اچين جي؛
پاڻي پوڄ پتن ۾، ارزان ان ڪريج؛
وطن وسائيج، ته سنگهارن سڪ ٿي.

17

سارنگ کي سارين، ماڙهو مرگه، مينهيون؛
آڙيون ابر آسري، تاڙا تنوارين؛
سپون جي سمونڊ ۾، نئين سج بهارين؛
پلڙ پيارين، ته سنگهارن سڪ ٿي.

وائي

مُنهنجي سِيّد سارَ لهندو، مُونِ كِي آهِ اُميدَ اللهُ مِ.
 سَجدي پئي سِپرينء، زارِيُون زورَ كريندو،
 اُمَتَ كارِڻ اَحْمَدُ اَتِ، پَرْمَلُ پاڪُ پَنندو،
 صُورَ تَڪاءُ ٿيندو، اَڪيون سِپِ سِجُ ڪيندو،
 ميڙو ٿيندو مومنين، اَتِ مُحَمَّدُ ميرَ ملهندو،
 نفساً نَفسي سِپِڪو ڪري، داتا دَرِ ڊوڙندو،
 مَهتُ ڏيندَسِ مَولُو، اَتِ بَدِيُون بَخِشائيندو.

داستان پيو

1

سارَنگَ سائي سِٽَ، جَهڙِي لالِي لاکَ جِي،
 اِننَ سِي اُبنَ اَنگِياءَ، جِننَ سِي چُنِيءَ چِٽَ،
 بَرَسِيو پاسِي پِٽَ، پَرِيائين ڪُنَ ڪِراڙَ جا.

2

پري پت تي آيو، سارنگ سُهج منجهان؛
ڪڙيون ڪنڻ هار جئن، وچون اتر واءِ؛
سرها سبزا ٿيا، ڊامڻ ڊب ڪيا؛
پهري پٽن، پرياين ڪن ڪراڙ جا.

3

پرياين ڪن ڪراڙ جا، ونو وارياسو؛
ڪيٽيءَ ڪنوڻ ڪيو، چڱو چؤماسو؛
ماڪاڻيءَ تان موٽيو، ڏيئي پب پاسو؛
خالق ڪيو خاصو، چيهو چڪيءَ ڪنڊين.

4

چيهو چڪيءَ ڪنڊين، ڪيائين گزنگ تي گل؛
هڏاڪٿيان هليو، پري ترئون تل؛
آنداين آب اچل، مٿي باغ بهار ٿي.

5

اچ رسيلا رنگ، بادل ڪڍيا برجن سين؛
 ساز، سارنگيون، سُرندا، وڄائي بر چنگ؛
 صُراحیون سارنگ، پلٽيون رات پڌام تي.

6

مينهان ۽ نينهان، ٻئي اکر هيڪڙي؛
 جي وسڻ جا ويس ڪري، ته ڪڪر ڪن ڪيهان؛
 بادل تي بيهان، جي آگم اچڻ جا ڪرين.

7

ڪڻڪن ڪانڌ چت ڪيو، جهڙ ڀسيو جهڄن؛
 ور رءِ واندين اڏيا، پڪا سي مڙسن؛
 اتر ڊاهي ان جاءِ ته ڪنهن کي ڪارون ڪن؛
 وارث وري تن، اچي شال اولو ڪري.

ڪُٽڪن ڪانڌُ ڇتِ ڪيو، جُهڙُ پَسِيو جُهڙڪن؛
سُٽِيو رڙُ رَعَدَ جِي، ڪَلِيُون ٿيون ڪَنين؛
ڪَلِيُون ڪين ڪُچن، ويچارِيُون وَرنِ ري.

داستان ٽيون

1

گنيرِ گتِ سِڪن، چَلڻَ جِي چاهِ پئي؛
هندوا حيرتِ مِ پيا، لالي ڪي لٽن؛
چمڪن چوڏس چنڊَ جن، وِجڙِيُون وهسن؛
لوچن ٿا، لَطيفُ چئي، پَسَطَ لءِ پرين؛
ڪيسرَ قرين، سَنباهي سانُ ڪيا.

2

مند ٿي مندَل مندِيا، ڪي اوهيڙن اوڪ؛
 چاچر ٿي چنن م، مينهيون چرن موڪ؛
 سرهيون ٿيون سنگهاريون، پويو پائڻ طوق؛
 ميهاءَ چيڙ، قنگيون، جت ٿين سڀي ٿوڪ؛
 لاهين مٿان لوڪ، ڏولائي جا ڏينھڙا.

3

مند ٿي مندَل مندِيا، تازي ڪي تنوار؛
 هارين هر سنباهيا، سرها ٿيا سنگهار؛
 اڄ منهنجي يار، وسڻ جا ويس ڪيا.

4

مُحَبَّ مُنَهِنِجَا سُرِين! آٿِيي اَللّٰهُ؛
 توکي ساريو ساه، اڪنديو آهون ڪري.

5

آگم ڪيو اچن، سڄڻ سانوڻ مينهن جن؛
 پاسي ٿن وسن، جي سڀ چماندر سڪيا.

6

اُڇڻ گهرجي آجڪو، جهوپو سهي نه سيءُ؛
سُٽائج سوڙ ڪي، حال مُنهنجو هيءُ؛
اڱڻ آيو ٿي، ته ڊوليا! ڪنهن ڍنگ ٿيان.

7

ڪانڌ! تنهنجي پانڌ ري، سنجهي سيءُ مرانءُ؛
ڪامل! ڪپاهن ۾، پيئي نار نرانءُ؛
تاريءُ تو تران، جن وڙ وهائيءُ وارئين.

8

ڪانڌ! تنهنجي پانڌ ري، سيءُ مران سڀ راتءُ؛
ڪامل! ڪپاهن ۾، جهپ نه اچي جهاتءُ؛
اچين جي پريات، ته آئون سيءُ نه ساريان.

داستان چوٿون

1

سَجَطُ سَانَوُطِ مِينَهَن جِنُّ، جُهَطُڪَن پَاسِي جهُوڪَ؛
 ڏيندا پاھ پَننِ ڪِي، مَنجھان مِينَهَن موڪَ؛
 لَس پيارين لوڪَ، آگَم ڪِيو اڪين سين.

2

واهندان وچون ٿيون، ڪڙيون ڏنهن ڪنڀات؛
 ڪنڊيون ڪاهي گس ڪريو، وچون ڪريو وات؛
 سنگهارن سڪ ٿيو، لٽي اڃ اسات؛
 جهڙ ڦڙ ڏيئي جهات، پڙسائينديون پٽيون.

3

سچو صاف نه اڀري، سري وچان سڃ؛
 منهن چڙهيو ماڙهن ڪي، ڏي وڌايون وڃ؛
 هنڙا! ڪپ م ڪڇ، سگها ملندءِ سپرين.

دِتِ دِرِي پَتِ پيئون، تيا ولهارن وي؛
سج، چنڊُ نه پاڙيان، سيٽن جي شبيهه؛
جي جاني اندر جيءَ، سي پرين پيهي گهر آيا.

دِتِ دِرِي پَتِ پيئون، وچن ڪيا ڌرم؛
واحد وڌائي ڪيا، ڪنڊن سان ڪرم؛
سنگهارن شرم، رک منهنجا سپرين!

موٽي مانداڻ جي، واري ڪيائين وارَ:
 وڃون وَسَ آئيون، چوڏس ۽ چوڌار،
 ڪي اُٿي ويئون استنبول ڏي، ڪي مٿيون مغرب پارَ:
 ڪي چمڪن چين تي، ڪي لهن سمرقندين سارَ:
 ڪي رمي ويئون روم تي، ڪي ڪابل، ڪي قندارَ:
 ڪي دهليءَ، ڪي دکن، ڪي گزن مٿي گرنارَ:
 ڪنهن جني جيسلمير تان، ڏنا بيڪاير بڪارَ:
 ڪنهن پڇ پڇاڻيو، ڪنهن ڍٽ مٿي ڍارَ:
 ڪنهن اچي امر ڪوٽ تان، وسايا وهارَ:
 سانئيم! سڌائين ڪرين، مٿي سنڌ سُڪارَ:
 دوس! مٺا دلدار، عالم سڀ آباد ڪرين.

موتِي مانڊاڻِ جِي، جُڙِي ڪيائين جوڙَ؛
وَجُونِ وَسَطِ آئِيُون، ٻِهَ ٻِهَ ٻڌائُون پوڙَ؛
انن جا عالمَ مَ، لکين ٿيا ڪوڙَ؛
سارنگَ لاتي سوڙهَ، ساندهَ سُهائو ٿيو.

حُڪْمُ ٿيو بادلَ کي، تہ سارنگَ ساڻ ڪجَن؛
وَجُونِ وَسَطِ آئِيُون، تہ تہ مينهنَ ٿمنَ؛
جن مہانگولهي ميڙيو، سي ٿا هٿ هڻن؛
پنجَن منجهان پندرهن ٿيا، انن ٿا ورق ورن؛
ڏڪارِ يا ڏيهَ مناءِ شالَ مُوڙي سڀ مرن؛
وَرِي وَڏِي وَسَ جُون، ڪيون ڳالهيون ڳوارن؛
سِيڏُ چوي سڀن، آه توه تهنجي آسرو.

اندر جهڙ جهور وهي، بهر ڪر نه ڪوئ؛
 وسائيندي وڃڙي، حب جنين کي هوءَ؛
 لالڻ جنين لوءَ، تن اوڪاڻين نه اڪيون.

آگجڻي آئون، اتران ڪري اور؛
 جي پرين هڙڙا ڏور، سي مون کي مينهن ميڙيا.

وائي

آئي مند ملار، آئون ڪهنبا ڪنديس ڪپڙا؛
 وسڻ جا ويس ڪيا، اڄ منهنجي يار؛
 لار لائيندي وڃڙا، پنڙس پنيا وار؛
 پکي آءُ پرين تون، له منهنجي سيد! سار.

سُر آسا

داستان پهريون

1

لوچان ٿي لاحد م، هاديءَ لهان نہ حدءَ؛
سُپريان جي سُونهن جو، نڪو قد نہ مدءَ؛
هت سِڪڻُ بي عددءَ، هت پرينءَ پروا ناهِ ڪو.

2

”آئون“ سين اُن پار، ڪڏهن تان ڪونه پيو؛
”ان الله وترٌ يُحِبُّ الوتر“، نِيئي پياڻي بار؛
هيڪڙائيءَ وت هار، هنجون جي هسڻ جون.

3

بن! پياڻي، سُپرين! پاڻان مون کي پل؛
”آئون“ اوريان جهل، توکي رسي ”تو“ ڏڻي.

4

هُوَ يَطُّ كُونِي هِن رِي، هِي نَه هُنْهَان دَارَ:
 ”الْإِنْسَانُ سِرِّي وَأَنَا سِرُّهُ“، پَرُوْرَج پِچارَ:
 كندا ويا تنوارَ، عالمَ عارفِ اهڙِي.

5

جان جان پَسِين پاڻِ كِي، تان تان ناهِ نَمَازَ:
 سَپِ وِجائِي سَازَ، تَهان پوءِ تَڪيِرَ چَؤ.

6

جان جان پَسِين پاڻِ كِي، تان تان ناهِ سُجودَ:
 وِجائِي وُجودَ، تَهان پوءِ تَڪيِرَ چَؤ.

7

نابوديءَ نِيئي، عبدَ كِي اَعلىٰ كِيونَ:
 مُورَتِ مِ مَحْفِي تِيَا، صُورَتِ پِن سِيئيَ:
 كِي اِتِ كِيهي؟ ڳالھه پريان جي ڳجھه جي.

جن وِجايو وُجودِ کي، سي فاني تيا ”في الله“ مڙه
نه تن قيام نه قعود مڙه، نه ڪو ڪن سجدو؛
جیلان تيا نابود، تیلان گڏيا بود کي.

داستان پيو

1

اڀرندي ئي سج، پرين جي نه پسنديون؛
ڪڍي پئي ڏج، اکيون کانگن کي.

2

نيرانا ئي نيٺ، نئي آڇ پرين کي؛
ستر کاڌا کيٺ، جه ڏنو منهن محبوب جو.

3

تن نيٺن ڪي نيران، جن ساڃهر سين سانپيٽيا؛
جيء، جسي ۽ جان، ڪر حضورِ حج ڪيو.

4

اڪيون علي الصباح، دوست ديڪڻ آيون؛
 اينديون ارداس مه، بي نه ڪنديون ڪاءِ؛
 رچنديون رءِ پاه، پرچنديون پرينءِ سين.

5

وسن ۽ وهسن، ڏيهاڙي ڏسڻ لءِ؛
 ڏسي ڏسي آيون، توءِ تلاشون ڪن؛
 ڍاپو نه ڍاين، پست منجهان پرينءِ جي.

6

اکڙيون اکڙين تي، ڌمر ڏوس ڪرين؛
 جيلانه سڪڻ سڪيون، تيلانه دعوى منجه ڌڙين؛
 ڪن ۽ ڪرين، رسن پرچن پاڻ مه.

7

اڪين کي آون، جان ڪي جهلون پائين؛
 لوڪ لٽاڙي نند مه، ساڄن سوناون؛
 مون کي ماريائون، پاڻ پرچي آيون.

8

اڪڙن پنهنجي مٽ، پاڻ سين پاڻهن ڪئي؛
اتي وڃي لڳيون، جتي جان ڪٿي؛
نه ڪا ڳالهه نه ڳت، جي ڏني رءِ نه جڙي.

9

اڪڙن آرو، مونهان پڇي نه ڪيون
اتي وڃي اڙيون، جتي چوڻ نه چارو؛
هينڙو ويچارو، واٽون جهليو وجهلي.

10

اڪي الٽي ڌار، وڌاءُ الٽو عام سين؛
جي لهوارو لوڪ وهي، تون اوجو وه اوپار؛
منجهان نوج نهار، پر ڀيرو پرين ڏي.

11

تان جي ٽين سامهان، ڀيرا سونهن؛
سنون ورائي سڀرين، منهن جي مانڌي ڪن؛
رڳون سڀ رڄن، تن ۾ تازائي ٿي.

اڪيون سي ئي ڌار، جن سان پسين پرينءَ کي؛
 ٻئي ڏانهن ڪيم نهار، گهڻو ريسارا سپرين.

داستان ٽيون

1

ديڪ مَ تون سين تَن، هي جي مجازِ باٿيون مُنهن مَ؛
 ڪين نه سُچاتو سُپرين، نھاري نيٺن؛
 پرين سي پسن، ٻئي جنين بوٽيون.

2

مجازي مَ مَتِ ڪر، پنيون ائن نه پير؛
 پڇي ٿين ته پير، هاري! حقيقيءَ جي.

3

سنئين سونهائي سپڪا، ڪا مون منجهائي؛
 طلب ۽ تحصيل، اوريان ئي آهي؛
 مان تن تَتِ لائي، جت آه نه ناه ڪا.

4

جَتِ آهَ نہ ناهِ ڪا، اِي خاڪِيءَ جو خيالُ؛
جانِبَ جو جمالُ، پَسَٽانَ ٿِي پَري ٿيو.

5

جانَ تَنَ ڪِيوِءَ نہ تِيئَنَ، سوڀِيَرِيانَ ٿِي سَنَهَڙو؛
پَرِينَ پائيندا ڪِيئَنَ، توڪي اڪَڙِينَ مَرِ؟

6

اڪِينَ مَرِ ٿِي ويهُ، تہ آئونَ واري دِڪِيانَ؛
توڪي ڏسي نہ ڏيهُ، آئونَ نہ پَسانَ ڪِي پيو.

7

ڪَرِڪِي ڪَڀَرُ ڪاءِ، نانگُ مِٽيارو نِڪَري؛
اِيو جو اونا، سُرِ پَرِ سَندي سَچَڻِين.

8

سَچَڻَ سَنَڻِيون ڪَنَ، لوڪانَ ليڪي وِنگِيون؛
سَندي سَڀِينَ، پَرِ پَرُوڙَڻَ ڏاکَڙو.

9

حوصلو حيرت ۾، ڪري ڪين درڪ؛
جو حُسنَ سَندو و حَقُّ، سو ڪورُ پروڙي ڪين ڪي!

10

حوصلو حيرت ۾، وڃي ٿيو ويڃون؛
مُحَبَّتَ جُونِ مِيڇُون، ڪورُ پروڙي ڪين ڪي.

11

مُئي هاڻيءَ تي مامرو، اچي ڪيو انڌن؛
مَنارِينَ هَتَنَ سِين، اڪين ڪين پسن؛
”فِي الْحَقِيقَتِ“ فيل ڪي، سڄا سڄاڻن؛
سَندي سَردارن، بصيرتَ بينا ڪري.

واڻي 1

مُنهنَ مَنجھِ خَلِيلُ، اَنڌرِ آڌرِ آهِيَن.
سَدَ مَرِ ڪَرِ صِحَّتَ جِي، اِجَا تُونِ عَليُّ؛
نالو ناهِ نِفاقِ جو، جِتي رَبُّ جَلِيلُ؛
مُنهنَ مَرِ مُسَلَمَانِ تُونِ، قَلْبَ تانِ قَلِيلُ؛
وَالِيءَ جِي وَصَالِ مَرِ، دَوِي ناهِ دَلِيلُ؛
اَلَا عَبْدُ اللّٰطِيفِ چَئي، سَچو رِڪاڻجِ سَيلُ.

واڻي 2

مَوْتِ مُنڊَ نَهِ آهِي، تائِبِ تِيو تَڪِزَا.
”عَجَلُوا بِالتَّوْبَةِ قَبْلَ المَوْتِ“، ويه تون ويرم لائي؛
پريان ڪارن پان ڪي، سگهو ويه سنباهي؛
اَجَلِ اسارن ڪي، ڪام وني تو ڪاهي؛
وڌائين وڌن لاءِ، ڳن ڪهاڙي پاهي؛
عِمَارَتُونِ اَنڌنِ جُونِ، ڊاهيو تو ڊاهي؛
نِبا گهوت گهرن ڏي، ڪنهن وڌي وڃي وناهي؛
اَتِي، عَبْدُ اللّٰطِيفِ چَئي، بنا ڪن پراهي.

داستان چوٿون

1

مُحْرُومَ تِي مَرِي وِيا، ماہِرَ تِي نہ مُئا؛
چڙِيءَ جِيئَن چُهَنجَ هَٻِي، لَدِيائون لُئا؛
حُبابَ تِي هُئا، اِنهيءَ واديءَ وِجَ مِ.

2

اَسِين سِڪُون جن کي، اَسِين پُٽ سِيئي؛
”لَمَ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ“، وَنءُ اوڏانِين پِيهي؛
تِهان منجھيئي، پارڪ! پَرڪِجَ حَقَ کي.

3

ڏَسَٽُ ڏَسِين جِي، تہ هَمهَ کي حَقُ چِيئِن؛
شَارِڪَ! شَڪُ مَ نِي، اَنڌا! اِنهيءَ ڳالھِ مِ.

4

آڏو جَوِ اثباتِ کي، سو شَرِڪَ لاهي شَڪُ؛
هِي جنهن مِ حَقُ، تنهن نَفِيءَ جِهُوناہِ ڪو.

5

ان پر نه ايمان، جنن کلمي گو کونائين؛
دغا تنهنجي دل ۾، شرڪ ۽ شيطان؛
منهن ۾ مسلمان، اندر آذر آهين.

6

کوڙو تون کفر سين، کافر م کونائين؛
هندو هڏ نه آهين، جڻيو تون نه جڳاء؛
تلڪ تين کي لاء، سچا جي شرڪ سين.

7

منهن ته آهيريان ئي اجرو، قلب ۾ ڪارو؛
پهران زيب زبان سين، دل ۾ هچارو؛
ان پر ويچارو، ويجهو نه وصال سين.

8

تُون ڪا ڪاڻي پاءِ، وَنن ۾ وصالِ جِيءُ؛
 ڏوِيناڻِي ڏور ڪري، مَعْرِفَتَ مَلهَاءُ؛
 سڀيريان جِي سُونهن ۾، رُخنو ڪون رهاڻ؛
 اڪي اَشهَد چاءِ، تہ مُسَلِماني ماڻين.

9

سُرْمون سِياهِيءَ جو، رَنن کي رهاڻ؛
 ڪاڻي ڪارائِيءَ جِي، مٽسُ ٿي مَ پاءِ؛
 اڪين ۾ اٽڪاءِ، لالائي لالَن جِي.

10

سُرْمون سُرخِيءَ جو، جڏهن پاتو جن؛
 تڏهن ڏني تن، رُونقَ ريٽي جَهڙي.

11

سُرْمون سُفيديءَ جو، جڏهن وڌو جن؛
 تڏهن ڏني تن، اچائي عالمَ ۾.

12

مُون تان لڪائي گهٽو، روئڻ ڪي روشن؛
رسيو ريزالن ڪي، منجهان زردِيءَ ظن؛
ويري مون ورن، ڳالھ ڪيائين ڳجهه جي.

13

لڪين سئين مهراڻ، آئي سڀ اڌميا؛
سڙان منجهين مان، بهر باق نه نڪري.

14

”پاڻ“ ڀردو پاڻ ڪي، سڻي ڪر سنڀال؛
وچان جو وصال، سو تان هڻ هڻ جو.

15

”پاڻ“ ڀردو پاڻ ڪي، طالب! سڻج تون؛
نڪا هان نه هون، ڀردا سڀ پاسي ٿيا.

16

”مون“ مونھين ۾ سڀجي، مون کي ”مون“ جڳاءَ؛
 مونھين جي ساڃاءَ، مونھين منجھان ”مون“ ٿي؛
 انھين ائين جڳاءَ، ان کي ائين نہ چوڻو.

17

گندي نينھن نہ سڀجي، تھ نہ پڇي ماھ؛
 ڪچيءَ پر ڪاءَ، ٿي سماجوگ سڃڻين؟

18

نظرِ نزديڪون، سھي نہ سگھان ساعت سين؛
 ڀسڻ پري سندن، آئون نالي ڳيڙي جھران.

19

مون کي مون پرين، ٻڌي وڌو ٻار ۾؛
 آيا ائين چون، مڃڻ پاند ڀسائين.

20

پيو جو پاتار، سو ڪن ڀسڻ کان پالھو رھي؟
 سالڪ! مون سيڪار، ڪو پھ انھين پاند جو.

21

ڪر طريقت تڪيو، شريعت سڃاڻ؛
هنئون حقيقت هير تون، ماڳ معرفت ڄاڻ؛
هوءَ ٿاوتِيءَ ساڻ، ته پُستان پالهو رهين.

22

ڪوڙي ڪج م ڪڏهين، ڦڪي پانڇ ڦانگ؛
ساري سناسين جن، لائق! رڳ لانگ؛
ته چارئي چنيءَ پاند، اوسا گهڻي اڪرين.

23

ستوي سيج گهرين، جفا ڏين نه جان؛
صليح ريءَ سيٽان، متان نوندين نه چڙهين.

24

صليح جن سڄڻ سين، سيج ماڻيندا سي؛
”الذين امنوا وکانوا يتقون“، ان پر ايا جي؛
نيئي نوندين تي، ڏکي چٽي چاڙهيا.

25

جي ٿيا حل حبيب سين، سمهڻ تن ثواب؛
نيٺ هيرائي نند سين، خوش ڪيائون خواب؛
اوسيو عذاب، دليان تين دور ٿيو.

26

تن تسيح، من مٽيو، دل دٻورو جن؛
تندون جي طلب جون، وحدت سر و جن؛
”وحدّه لا شريك له“، اهو راڳ رڳن؛
سي ستائي جاڳن، نند عبادت ان جي.

وائي

ڪي انهن منجه آهي، هو جي جهونا پسجن جهوپڙا.
ان در سيئي اگهيا، جن کي ڪون چٽائي؛
ڌاريان پائڻ ڌاريو، پاڻ پريان سين ڪائي؛
”ان اوليائي تحت قبائي“، پنهنجا پاڻ پهرائي؛
”لا يعرفهم غيري“، پر کي ڪين پسائي؛
پنهنجي ڇڏي پٽ ۾، رڙهه ائين جي رائي؛
خدمت ڪر خلق سين، پاند گچيءَ ۾ پائي؛
اديون! عبد اللطيف چئي، اتاهين ڪي آهي.

سُر پ

داستان پهريون

1

گوند ر ڪيو غرق، ماءُ! منهنجو چندڙو،
ڏکون مرڪ، مٿي سبڪر پنڌڙو.

2

گوند ر گڏياس، صحت نيڙي سڄڻين،
مادر! مارياس، ڦوڙائي پرينءَ جي.

3

گوند ر هٿ نه پير، وره منجهين وهڻو،
ڪڙهه ۾ قطارون ڪري، سورن لاياسين،
مون جن گهاري ڪير، هيڪلي رءِ سڄڻين؟

4

اٺي جن مورن، اوڀر ولهارن ۾،
ساڀر گوند ر ڪن، جُه ڦوڙاڻو سڄڻين.

5

ڳڙن ۾ ڳڙهيڃ، روئي ڪڇ ۾ پڌرا؛
تان سُورائي سَهيڃ، جان لا هيٺڙ ڪولهيڻ.

6

ڳڙ ۾، ڳڙهو روءُ، پڌر وجهه ۾ پرينءَ ري؛
سورن سِير هوءُ، هِنٿڙا! ڪم ڪنن جنن.

7

جاءِ نه سڄو ڏينهن، هِنٿڙو اوني وڳ جنن؛
مُون پريان سين نينهن، چنن ڪارن نه ڪيو.

8

پل پل ۾ پليانس، پل نه رهي پرينءَ ري؛
جنن جهوريءَ کان جهليانس، جهڇيو تنن جهوريءَ پوي.

9

ڪڪر منجهه ڪپار، جهڙ نيتئون نه لهي؛
اڄ منهنجي چت ۾، انا پرين اپار؛
آءُ سڄن! له سار، وره ويڙهي آهيان.

10

مُون مَنجھيئي مينهن ڪوہ ڪرينديس ڪرين؟
سرلو سارو ڏينهن، مون پريان جو نه لهي.

11

جھ سي سنڀر جن، سه تين سين اوريان؛
لنؤ لنؤ هيٺ وڃن، رڳون ربانن جن.

12

چتر رهي نه چت، ويٺن واڳو نه رهي؛
رئيءَ لتجي نت، هنڙو وات ورڪ جن.

13

چوري چوري چت، جان نئينءَ وهائيءَ نڪران؛
نينهن گهرائي نت، پريان سندي پير م.

14

چيتاريان چٽڪن، وساريان نه وسري؛
ويرو تار ڏڪن، سڄڻ پڳي هڏ جن.

چيتاري چوندياس، ڳالهيون سڀوئي سڄڻين؛
جهُ مقابلِ تياس، ته سڀ وڃنمِ وسري.

داستان پيو

1

سڄڻ سان نه پيٽ، ڳجهُ ڳرهيان ڪن سين؛
ڳالهيون انهيءَ ريت، سلا ٻڌي موريون.

2

ڳالهيون پيٽ ورنِ مه، وڌي وڻ ٿيون؛
پر سين مون نه ڪيون، گوشي پرين نه گڏيا.

3

گوني ۽ گوني، پرين پٽائين گج جڻ؛
جي من مجوني، سي ڪن وڃن وسري؟

4

اندر اندريون، جن سي وانجهي لث مڙ
 مون تن تيتريون، ته ”ڪن ملبو سڄڻين؟“

5

جن سي گوهيءَ نار، وهن واريءَ گاڏيان؛
 هنڙو پريان ڌار، نيريائس نه نيري.

6

سپر سي پيو، نه مون سوڙ، نه گبرو
 نه مون ڪانڌ، نه قوت ڪي، جوين وهي ويو
 تين حال ڪهو، نڌر جنين نجھرا؟

7

اٿر اوتون ڏي، نه مون سوڙ نه گبرو
 سي سارينديون سي، جنين نڌر نجھرا؟

8

اٿر ڏني اوت، نه مون سوڙ، نه گبرو
 چارئي چنيءَ پوت، مون ريتھيندي رات گي.

9

نِينُهَن نِهائِينءَ جان، دِڪِيو ڪوَه نہ دِڪِين؟
چَر چِيرِي چڏِي، تہ ڪِن پَچندا ٿانءَ؟
سَندي ڪُنپاران، ڪِن ڪَرِيجا ڳالھَرِي.

10

نِينُهَن نِهائِينءَ جَن، دِڪِيو ڪوَه نہ دِڪِين؟
چَر چِيرِي چڏِي، تہ رَچ پَچندا ڪِن؟
تُون پُڻ ڪَرِيج تَن، جَن ڪِنپار ڪَرَن ڪَم سِين.

11

نِهائِينءَ ڪان نِينُهَن، سِڪُ مُنُهِنجا سُرِين!
سَرِي سارو ڏِينُهَن، پَهَر باق نہ نِڪَرِي.

12

نِيڻ نِهائِين جان، سَتي لوڪَ دِڪِيان؛
اَجهامِيو پَران، توکي سارِيو سُرِين!

ڪي جو ڪُنڀارن، مٽيءَ پاڻي مٺيو،
تنهن مان تر جيتري، جي پي خبر ڪرن،
هي تان هوند مرڻ، هن اڳڻ اورا توڻي!

سرڪاهوڙي

داستان پهريون

1

ڪاهوڙين خفيءَ سين، سوجهي لڌو سُبْحانُ؛
عاشقِ اهڙي اکرين، لنگهيا لا مڪانُ؛
هوءَ ۾ گڏ جي هوءَ ٿيا، بابو جي بريانُ؛
سپوئي سُبْحانُ، آيو نظرُ اُنن جي.

2

مون سي ڏٺا، ماءُ! جنين ڏنو پرينءَ کي؛
رهي اچي راتڙي، تن جنگن سنڊيءَ جاءِ؛
تئين جي ساڃاءِ، ت رهو ٿي تار ۾.

3

ويئون پ پي، ڪيرون ڪاهوڙين جون؛
آئون تن ڏوئين جو، پڇان پير پهي!
رڃن رات رهي، ڏونگر جنين ڏوريا.

4

تُون هَڏِ ڪُڇاڙِيا، سَنجھي سَعيو نہ ڪَرنِ؟
 سَوارا سَنڊَ ڪَٽِي، ڪاهوڙِي وِيا؛
 آڻيندين ڪِيا، ڏٺُ ڏوراڻِي ڏيھِ جو؟

5

ڏوٿي سا ڏورين، جا جوءِ سَئي، نہ ٻڌِي؛
 پاسا مَٿي پاهڻين، ڪاهوڙِي ڪوڙين؛
 وِجا آتِ ووڙين، جِتِ نَهايتِ ناهِ ڪا.

6

پِڪَليا پوئِن، ڌڙَ ڪي گَڏيو ڏوڙَ مَ؛
 ڳالهيون، ڳهلي لوڪَ سين، پَڌرِ پَئي نہ ڪنِ؛
 ڪا مِلَ آهي تَن، مُون پريان جي ڳالهي.

7

نان وٺن ويهي آءُ، اڱڻ ڪاهوڙين جي؛
 جوشَ ڏنائون جيءَ ڪي، لڪائي لوڪاءُ؛
 ڏوٿين ڪنهن ڏڪاءُ، سَمهي سڪَ نہ ماڻيو.

8

ڏٺُ نه ڪٿو ڏوٿين، جيڪي ڏٺُ ڪرين؛
اهڃائون عالمِ جون، اورياڻين آڻين؛
تهان پوءِ ڏسين، پريان سندي ڳالهڙي.

9

جي ڪو ڏٺُ ڪري، ته ڏونگر ڏورن ڏاڪڙون
چپر ڪين ڏئي، سوکڙيون ستن ڪي!

10

مون ڪاهوڙي لکيا، گهرين نه گهارين؛
واحد لڳ ولهن ۾، رويو جر هارين؛
گوند رگذارين، جه ڏوٿي ڏٺُ گد ٿيا.

11

ڪاهوڙين ڪٽي، ساجهر ٻڌا سندرانه
ڏوريندي ۾ ڏونگرين، ڪيائون پار ٻيٽي؛
ڏکڻ ڏيل هڻي، چيه لڏائون چپرڻ.

12

ڪنن نه ڪيڪان، پنڌ پراهين هليا؛
 ڏوٿيرا ڪنهن ڏٺ ڪي، جُنڀيا ڏنهن جابان؛
 ڪاهوڙين اُهيڃاڻ، انگ نه سڃي اڳڙي.

13

سُڪا مُنهن سندن، پيرين پُراڻا ڪيٿڙا؛
 سا جوءِ ڏوري آيا، سُونهان جت مُنجهن؛
 گجها گجهيون ڪن، تهان پراهين پنڌ جون.

14

سُڪا سَنڊ ڪڇن م، ڪرڪڙا پيرين؛
 تَمندي نيٽين، آن ڪي ڪاهوڙي گڏيا؟

داستان پيو

1

پيوجن پَرو، گنجي ڏونگر گام جو؛
 چڏي ڪيٺ ڪرو، لوچي لاهوتي ٿيا.

2

پيئي جن پرڪ، گنجي ڏونگر گام جي،
واري سڀ ورق، لوچي لاهوتي ٿيا.

3

پيئي جنين باس، گنجي ڏونگر گام جي،
چڙي سڀ لباس، لوچي لاهوتي ٿيا.

4

ڪهڙو آئيئي ڪام، گنجي ڏونگر گام ۾؟
پسي تنهن پاهڻ ڪي، اچي نه آرام،
مان ڏونگر ڏورين، اجهين ڪه عوام؟
هرا ڪري حرام، ڪام ته ڪاهوڙي ٿين.

5

ڏيهه ڏيهائي ناه، جتي پير نه پڪيان،
تي ڪاهوڙيان، ور ڏيئي ور چونڊيا.

جَت نہ پڪي ۽ پيرُ، تَتِ تِمڪي باهڙي؛
 پيو ٻاريندو ڪيرُ، ڪاهوڙڪي ۽ ڪيرِ ري؟

داستان ٽيون

1

اچي پيا آت ۾، واٽَ وِجائي جن؛
 اوءِ بصيرَ بَرَن ۾، انڌا ٿيو اِين؛
 ڪنن آڏيون تارڙيون، گگن جن گهمَن؛
 فراقِيءَ فرمان جو، آهي ٻرُ پوڙن؛
 ننگها ٿيا لاهوتَ کي، سٽا پيا سڪن؛
 ڪپتَ ڪاهوڙين، آه اُٿي پئي نه لهي.

2

ڏسي ڏوري ڏونگرين، وات وِجائي جن؛
ڪرندان ڪي پروڙيو، رند سي نه رڙهن؛
پيئي دار ديون ڪيو، پيرت تان نه ڇڄن؛
ڏوڙ پريان لءِ ڌار ڪيو، ويچارا وجهن؛
خبر ڪهوڙين، آهي لڪ لاهوت جي.

3

ڪيريءَ ۾ پير، ڪنهن پاتو پيرين؛
جيان منجهڙ ماڙهين، سڄڻ تيان ئي سير؛
ان پون سندو پير، ڪوڙن منجهان ڪولهي.

4

سونهي ۾ سڀ گهڻا، منجهڙ ماڪي هوءَ؛
پرو تنهن پوءِ، جو اجهي پوءِ ان تان.

5

ڏوري ڏوري ڏيه، ماءِ! ڪهوڙي آڻيا؛
مين پيرن ڪيه، ڪه ڄاڻان ڪنهن پار جي.

6

جَهنگلِ هَلِيا، سِي نِه پُليا، رَاهِ هَلِيا قَرَجَن؛
 اوجَهڙ سِي نِه پُون، پِيئي جِنين چَدُون.

7

جَهنگلِ آهِيڙينِ کِي، پِنڻُ کِيو رُوندُون؛
 نِه کُتاه، نِه کُوڙ کُون، چَڙهِيو اُپو چُوندُون؛
 هَڏهينِ نِه هُوندُون، اِنهانِ پوءِ عالمِ م.

8

وَرُ سا سَچِي ويڙه، جنهن م سَچُ هِيڪڙون؛
 سو ماڳُ ئي ڦير، جتي کُوڙ کُماڙهين.

9

ڪاري رات، اچوڏينهن، اِي صِفَتانِ نوره؛
 جتي پرينءَ حُصور، تتي رنگُ نِه رُوپُ ڪر.

10

ڏونگرين ڏسجن، اچ پڻ ريون ان جون؛
ڏوتيزا ڏٺ ڪي، آراڙان اچن؛
خيما ڪاهوڙين، اچ نه انهن پيڻين.

11

ڪاهوڙي ڪرا، سوتي خبر پڪيا؛
سوجهي جن ڪيا مٿي اڳڻ آهرا.

سر بروو سنڌي

داستان پهريون

1

چاڪي وڃيو ڇو، پيلي ٿين پين جو؟
وٺ ڪنڊڪ ڪريڙ جي، جڳ جو والي جو:
سوڪو هوندو سو، جنهن جو عشقُ الله سين.

2

جئن ڪا ڪاڪا ڪانهن، لسندي لائون ڪري،
اچي پئي اوچتي، درد پريان جي دانهن؛
ويج! ڏينين ڪهه ٻانهن؟ سورهنين کي سامهان.

3

ڌرتي ڏونه جئن، سر پر سپيرين ڏي؛
لڳو آه، لطيف چئي، تن پريان ڏي تن؛
حاصل ٿي هنن، قرينو قريب جو.

4

لڳيءَ جو، لطيف چئي، نڪو قال نه قيل؛
لڪي لامون ڪوڙيون، نيتين وهي نيز؛
هنڙا! ٿي سڏير، ڪالهه قريبن لڏيو.

5

ڪي اوڏائي ڏور، ڪي ڏور به اوڏا سڀرين؛
ڪي سنڀرجن نه ڪڏهين، ڪي نه وسرن مور؛
جن مينهن ڪنڍيءَ پور، تن دوست وراڪو دل سين.

6

ڪوني ڪنائون، اڄ پڻ اکرين سين؛
ماس وراهي هليا، ڪرنگل ڇڏيائون؛
”وتواصوا بالحق وتواصوا بالصبر“ ائين اتائون؛
مئي ماريائون، ڪلي گهائيو سڄڻين.

7

ماڙهو گهرن مال، آئون سڀ ڏينهن گهران سپرين؛
 دنيا تنهن دوست تان، فدا ڪريان في الحال؛
 ڪيس نام نهال، پست تان پري ٿيو.

8

ڪڏهن طاقيون ڏين، ڪڏهن ڪن در دوستن جا؛
 ڪڏهن اچان، اچڻ نه لهان، ڪڏهن ڪوئيونين؛
 ڪڏهن سڪان سڏ ڪي، ڪڏهن گجهاند رگرهين؛
 اهڙائي آهين، صاحب منهنجا سپرين.

9

صورت گهو سهڻا، ٿاڻا سندن توه؛
 ريلو ڏئي روح، جو ڪائي، سو ڪامي مري.

داستان پيو

1

جانب! تون جيڏو، آهين شان شعور سين؛
مون تي ڪر، منهنجا پرين! توه تسي تيدون
ايٰ ڪامل! ڪم ڪيڏو؟ جن نوازينم نگاه سين.

2

جانب منهنجي جيءَ ۾، تنهنجي طمع پوءِ؛
ون ڪاتي، وي انگڙا، ادب ڪر م ڪوءِ؛
پانپان پال سندوءِ، جي ساڃن! سنئون نهارين.

3

جانب! ائين نه جڳاءِ، جيئن ماريو، موٽيو نه ڀڄين؛
رتيءَ رت نه سنجري، سڪ تنهنجي ساءِ؛
اسان توڻي لاءِ، پر ۾ پوڄائون ڪيون.

4

جڏهن پوي ياد، صحبت سپرين جي؛
فريادون فرياد، ناگه وڃن نڳيو.

5

ڪڙو منجه ڪڙي، جيئن لهار لپتيون
منهنجو جي ڪڙي، سپريان سوگهو ڪيو.

6

ناز منجهاران ڪري، جڏهن پرين ڪري ٿو پنڌ؛
پون پڻ ”بِسْمِ اللَّهِ“ چئي، راه چمي ٿي رند؛
اڀيون گهڻي ادب سين، حورون حيرت هندا؛
سائينءَ جو سوگند، ساڃن سڀنيان سهڻو.

7

فاني ني فاني، دنيا دم نه هيڪڙو؛
لتي لوڙه لئن سين، جوڙيندءَ، جاني!
ڪوڏر ۽ ڪاني، آهي سر سڀڪنهن.

8

اڄ پڻ انگيم انگ، هٿان حيين جي؛
جا پر سونڀيءَ سنگ، سا پر سورن سان ٿي.

اڄ پڻ جُزيرِ جوڙ، دوستُ پيهي در آيو،
سڪن اچي ڏکڻ کي، محڪم ڏني موڙ،
جا پر کڻي ڪوڙ، سا پر سورن سان ٿي.

داستان ٽيون

1

عشقُ اهڙي ذات، جو مانجهي منجهائي مين کي،
ڏينهان ڏورن ڏونگرين، روئڻ سڄيائي رات،
اٿي ويني تات، ميان! محبوبن جي.

2

يار سڌائي سڀڪو، جاني زباني،
آهي آساني، ڪم پئي ٿي ڪل پوي.

3

آدمينِ اِخْلَاصُ، مَتَائِي مانو ڪيون
 هانِ ڪَٿِي سِيڪو، سَندو ماڙهوءَ ماسُ؛
 دلبرِ! هِنَ دُنِيَا ۾، وِجِي رَهَندو واسُ؛
 ٻئي سِي لَوڪَ لِبَاسُ، ڪو هِڪَڊِ لِهُوندو هِيڪَڙو.

4

شُڪرُ گُڏِيَا سُون، سِپَرِين! جِري، جاني يارِ!
 وِني جن جي وَتِ ۾، ڪوڙِين تِيَا قَرَارِ؛
 دَٽِيَمَ! ڪَرِ مَ ڌارِ، پاڙو تِنِ پَرِين ڪانِ.

5

ڪوڙِي، ڪُٽِ مَ سِپَرِين! ڪِئِي تان ڪوڙِ؛
 عَادَتَ جا اِڪِينِ جِي، سا نِيئي نِبا هِجِ توڙِ؛
 مُون ۾ عِينِ ڪوڙِ، تون پاڻِ سِجِا هِجِ، سِپَرِين!

ڪٿان سِڪڻن سڀرين، ڪاسائڪي ڪار؟
تڪي ڪاتي هٿ ڪري، مٺيءَ سين مَ مار؛
چوري چاڪَ نهار؛ سورن سانگهيڙا ڪيا.

سُر رامڪلي

داستان پهريون

1

نُوري ۽ ناري، جوگيڙا جهان ۾؛
بُري جن ٻاري، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

2

جوگيڙا جهان ۾، هئا منجهه حمام؛
آرامان ارڳ ٿيا، اوڏا نه آرام؛
ڪيائون قيام، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

3

وارو! ويراڳين کي، ويل مَ وساريڃ؛
قَدَمُ ڪاڙين جا، ليلائي لهيڃ؛
پيرتَ پسيو پتَ جي، وِجڻَ کي وِجيڃ؛
راتوڏينهن رڙهيڃ، آءُ نه جُنڊي اُن ري.

4

واچت ويراگين جا، مون وت وڏي وت؛
سون سڀوئي سگيون، پسي ڪين مڪت؛
ويساهي ويل ڪنهن، پورب ويندو پت؛
هل! ڪيائون هت، آءُ نه جئدي ان ري.

5

واچت ويراگين جا، مون وت وڏو مال؛
مقالان مهند ٿيا، ڪونهي وتن قال؛
حاصل جنين حال، آءُ نه جئدي ان ري.

6

جان ڪي مون ڪي ني، پگه پائي پاڻ ڏي؛
په پروڙيم پت جا، منجهان ڪينر ڪي؛
هاڻي جي هنئي، آءُ نه جئدي ان ري.

7

سَٿُ سِگَڙين سين، لَٽِي لَٽائون؛
 ڪينر ڪني آهيان، انهن جي آئون؛
 مون کي ماريائون، آءُ نه جنڊي ان ري.

8

ميڙيو پاڻ پريون ڪيو، جوڳي جلائين؛
 سامي سِگَڙين سين، خوديءَ کي ڪائين؛
 هو جي تار تڳائين، آءُ نه جنڊي ان ري.

9

پسيو آسڻ ان جاءِ اڏوها اچن؛
 ڪينر ڪاڙين جاءِ صُبح تان نه سڄن؛
 جي رائي منجهه رهن، آءُ نه جنڊي ان ري.

10

آسڻ وٽ آهون ڪريان، وس نه منهنجي وات؛
 لڳم لاهوئين جو، ڪينر منجهان ڪات؛
 هلڻ کي هيهاٽ! آءُ نه جنڊي ان ري.

11

وَتَن وِني آهيان، ڏسيو ڪين ڏسان؛
جنهن جهوئي ناه ڪي، سا ڪا سونهن سنديان؛
پسيو ڪين پسان، آءُ نه چنڊي ان ري.

12

بابو بيڪاري ٿيا، اڄ نه آسڻ وٽ؛
خودي ڪنئي هليا، پير نه لائي پٽ؛
”هيءُ! هيءُ!“ جنين هٿ، آءُ نه چنڊي ان ري.

13

بابو بيڪاري ٿيا، پڇي چڏيائون پاڻ؛
نسورويي نينهن جو، نانگن وٽ نڌان؛
سرڪندڙ جنين سان، آءُ نه چنڊي ان ري.

14

نانگا نانيءَ هليا، هنگلاجان هلي،
ديکي تن ڏوارڪا، مهيسين ملهي؛
آڳه جن علي، آءُ نه چنڊي ان ري.

15

پاڻهين وينا پاڻ سين، پر مر پر پاڻين؛
سامي سفر هليا، آسٽ اجهائين؛
رخصت رٿارين، آءُ نه جنڊي ان ري.

16

جزو وچايو جوڳين، گل سين آهين ڪم؛
آسٽ جن عدم، آءُ نه جنڊي ان ري.

وائي

سندڙيان سگڙي، ڳالهه ڳجهڙي، مون ماريندي ڪڏهين.

جا وڃائين جڙا، نه تنهن نڙ جهڙي؛

مڙيءَ کي جنهن مات ڪيو، نه تنهن تل تنڙي؛

تاريو جنهن توڙيءَ کي، نه سو گهنڊ نه گهنڊڙي؛

ڌاريو جنهن ڏياڇ کي، تندڻان تنهن تڪڙي؛

نه سري، نه سنڌ ڪا، نڪا هند ههڙي؛

منائيان مني گهڻو، چوندا جن چڪڙي؛

وڻن اونائي ان کي، ويهه م، ڪڻ وڪڙي؛

بيخود بابو سي ٿيا، ڀرندي جن ٻڌڙي؛

جا سارا هيل سبحان جي، تنهن واکاڻ ڪهڙي؟

سهسين سرودن کي، پاڻان پوءِ وجهندڙي؛

گهاندار مرون موهيا، هيءَ ماڙهو مهندڙي؛

اديون! عبد اللطيف چئي، هيءَ مڻا جياريندڙي.

داستان پيو

1

ڪيم ڪا پڙين جي، پهرين ڏينهن پڙوڙ،
 سگها ساعت نه هڪڙي، چارئي پهر چور،
 سدائين سيد چئي، هون سناسي ۾ سور،
 جوگي سان ضرور، اڪا پٺن لوڪ ۾.

2

ويهي ويراگين جو ٻئي ڏينهن ٻڌ ۾ حال،
 ان جا ڏاڳا ڏوڙ پڪليا، جاڳوڙا زوال،
 تن جاڻي جٽائون ڇڏيون، چوڻا چڱيءَ چال،
 ويچارا وجود جي، ڪنهن سان ڪن نه ڳال،
 نانگا ٿيا نهال، اڪا پٺن لوڪ ۾.

3

تئين ڏينهن تمڪائين، ڏونهيون دائرن ۾؛
ميريو ڪڇ ڪائون، جوگي جلائين؛
سنديون ڪامڻ خبرون، آديسين آهين،
گجھ نه ڳالهائين، لڪا پتن لوڪ ۾.

4

چوٿين ڏينهن چوگان ۾، ڪنهن جنهن په پيا؛
وهم پريان جي وديا، تن ۾ ڪوڙ ڪها؟
اندر آديسين ڪي، اچن جوش جها؛
سامي سون ٿيا، لڪا پتن لوڪ ۾.

5

ڪنهن جنهن پور پچائيا، پنجين ڏينهن پئي؛
اندر آديسين ڪي، سورن شاخ ڪئي؛
محبت جي ميدان ۾، لاشڪ پيا لهي؛
تن ڪي ساري رات، سيد چئي، گوندر سان گئي؛
گريو سيٺ سهي، لڪا پتن لوڪ ۾.

6

پيا ڪنهن پريان ۾، ڇهين ڏينهن ڇڻي؛
 اندر آديسين کي، ڌريان ئي ڏڻي؛
 پري ٻاجهه ڪيا، ڪاٺي خاڪ ڪڍي؛
 پنيو پنج ڪڍي، لڪا پڻ لوڪ ۾.

7

ستين ڏينهن، سيد ڇڻي، ڌاڄا ڌوتائون؛
 ابي الڪ سامهون، ٻانهون ٻڌائون؛
 وڏيءَ ڪنهن ولات جا، اهڃ آندائون؛
 روح پنهنجو رام سين، پر ۾ پوتائون؛
 ڪڍيو ڪڍائون، لڪا پڻ لوڪ ۾.

8

انين ڏينهن، ابي ويا، جوڳي جاءِ بجاءِ؛
 سا پر سامي سڪيا، جا پر جوڳ جڳاءِ؛
 ويرو تار وجود ۾، ان کي رام رهيو ئي آه؛
 ڪنهن جنهن ڪمائي لاءِ، لڪا پڻ لوڪ ۾.

9

نائين ڏينهن نيٽان، اوجاڳي اجاريا؛
سَباجهي باجهه ڪئي، سُچاڻي سيٽان؛
جتي نظرُ ناٿ جو، اُتي اوتاران؛
اهي اُهڃاڻان، لڪا پٽن لوڪ ۾.

10

ڏهين ڏينهن ڏک ٿيا، پرينءَ پاڻو هيا، پَس؛
ورق جي وصال جاءِ سي واري ڪيائون وَس؛
لڏائون، لطيف چئي، سندو گروءَ گَس؛
جوڳين کنيو جس، لڪا پٽن لوڪ ۾.

11

وريو ويراڳين جو، ڪارهنين ڏينهن ڪرُم؛
جوڳين جا ٿائون پنيون، هلي ويا حرُم؛
دائم جهليو دَم، لڪا پٽن لوڪ ۾.

12

مَنْ مُرَادُونِ پُنِيُون، پَارِهِيَن ڏِيَنهن پِيءَ؛
جَوِگِي اِنَ جَانَاڪِي، ٿِي سِڪِيَا سِيئيءَ؛
سَمَانَا سِيئيءَ، جِي گُرُ گڏ جِي آيَا.

داستان ٽيون

1

سَدائِيَن سَفَرُ مَر، رَمَن مٿِي رَاهَ؛
پُرَن پُورَبَ پَنڌَ ڏِيءَ، مَنجِهه مَوَالِي مَاهَ؛
جِنَ اَلڪَ سِيَن آگَاهَ، هَلُو! تَڪِيَا پَسُون تِنَ جَا.

2

نِڪَرُ نَاهَ ڪَلهي ڪَريءَ، هُو مَ هُونَدِنَ جِيئَن؛
لاهُوتِيءَ، لَطِيْفُ چِئيءَ، هُون نَهَ آدِسي اِيئَن؛

سي ڪاڙهي ڪيئن، جي ڌارين تعلق تر جيترو؟

3

ڪن ڪٽ، ڪاٺ، ڪاڙهي، ڪنوٽيا ڪن چير:

سدا وهن سامهان، عاشق اتر هير:

تسا ڏيئي تن کي، ساڙيائون سرير:

جي فنا ٿيا فقير، هلو! تڪيا پسون تن جا.

4

سامي ڪامي پرينءَ لءِ، ڪسي ٿيا ڪباب:

جهڙو ڏسن ڏوه کي، تهڙو تن ثواب:

اوڙين آرتي گاڏئون، منجهان اڪين آب:

سندو ذات جواب، تون ڪئن پڇين تن کي؟

5

سامين سڱ ڪلهن تي، سنگ مڙوي سور:

ڪهندا ويا ڪابل ڏي، ڪو جو پيڙن پور:

مڙهيءَ جو مڙڪور، ڪالهه ڪندا ويا ڪاڙهي.

6

سامي! مڙهي سندياءِ، سامهين مون سيله ٿي؛
سا تان ڪه اڏياءِ، جان نانگا وڃين ڪري؟

داستان چوٿون

1

جي پائين جوڳي ٿيان، ته سگ سڀي چن؛
وڃي در دوستن جي، نانگا ڪيم نڻ؛
پت ٿين جي پڻ، جن ٻجهي نه ٻجهيو.

2

جي پائين جوڳي ٿيان، ته سگ سڀي ٿور؛
جي جاوا نه ڄاڻندا، جي ٿين سي جوڙ؛

تہ تون پھچين توڙ، محبت جي ميدان ۾.

3

جي پائين جوگي ٿيان، تہ من پوري، منجه مار؛
دائمي ڏونهين دل ۾، من سين مالها وار؛
سه سڀڪا آ، آگي جي ادب سين.

4

جي پائين جوگي ٿيان، تہ ڪين پيالو پي؛
ناه نھاري هت ڪري، ”آءُ“ سين ات نہ پي؛
تہ سندو وحدت وي، طالب! توڙان ماڻين.

5

جي پائين جوگي ٿيان، تہ منهن ۾ مندا پاء؛
ڪين ڪين وڃائيو، جن ۾ ڪوڙين ڪڪر وڌاء؛
چڏ چادر، ٻڏ چمڙا، جتي تون جهڳاء؛

تہ سامیڙا! سندیاء، گروتِ گلا نہ ٿي.

6

جوکین جوکِ جُگاءِ، جوکِ پڻ سُونهي جوکین؛
 جوکین سَندي جانِ مِ، گجھِ گجھاندِ رُ آہ؛
 ھاءِ! مُونھين کي واءِ! جا آءِ جوکِ نہ سِکي.

7

جوکِ نہ جوکو تون، کَرين پِچارون جوکِ جُون؛
 ھڪڙو پندَ پرين جو، بي تنھنجي پُون؛
 سامي سيٺن ڏون، رُندا ٿي رت ويا.

8

جوکي هُون نہ جُرا، پائي جوکِ مَ جي؛
 ھارِيا! ھن کَنن سين، سُسُ سَنِھو اِي؛
 ”وِجائي وُجودِ کي، پاٿان پاسي ٿي“

هڏهين ڪونهي هي، اسارا! ”آءُ“ چوڻ!

9

جان ڪي جوڳي ٿي، نا ته نرجا! وٺن نڪري؛
ڪوهه ٿو ڪن ڪپائين، جان نه سهين سي؟
پڇ! پراهون ٿي، مٿان پيا لڄائين.

10

جوڳي ٿين نه يار، ڪنهن سين قريب ٿي؛
مان ملاقي ان سين، جن پورب جي پچار؛
انهي پهر ان جي، آه نانيءَ ڏانهن نهار؛
لائي ويا لطيف چئي، اندر منجهه اپار؛
سامين ساڻ، ستار! لاهوتي لال ٿيان.

11

گولا جي گراه جا، جونا سي جوڳي؛

قتل سي ڦوڳي، جن شڪم سانديا.

12

ڪن ڪورائي، ڪاڙهي، جدا! ٿي مَ جوءَ؛
سر سپاهين وڪيا، سوڪ نه، سامي! سوءَ؛
جيڪي پڇين، پڇ سو، گنگاين نه گوءَ؛
وڃ لاهوتي لوءَ، عجز ڪي آجو ڪري.

13

نسور وئي نينهن جو دل مَ دود ڏڪاءَ؛
آڻي آڳ عشق جي، ڀاري جان جلاءَ؛
جندا! ائين جڳاءَ، جن آتشان آب ٿي.

14

هو جي ڪن ڪپار جا، سوڌو سونه سڻين؛
اندر جي آهين، سڻ سنيهو ان سين.

داستان پنجون

1

مونا طور سينا، سندا سناسين؛
پورب ڪيونه پاڻ سين، بود پيراگين؛
ردا آهي راز جي، اوچڻ آديسين؛
قرب ڪاڙين، نهن چوٽيءَ سين ڍڪيو.

2

مونا جن محراب، جسو جامع تن جون؛
قبلي نماء قلب ڪري، تن کي ڪيائون طواف؛
تحقيق جي تڪيد چئي، جسمان ڪيائون جواب؛
تن ڪهڙو ڏوه حساب، جن هنڙي هادي حل ٿيو.

3

مُنهن محرابِ پرينءَ جو، جامعِ سَيَ جِهَانُ؛
 فرهيءَ تان فرقانِ جي، ڪاٿيائون قرآنُ؛
 اڏامي اَتِ ويو، عقلِ ۽ عرفانُ؛
 سڀوئي سُبْحانُ، ڪاڏي وڃي نِييانُ.

4

منجھه محبتِ مِچُ، ٻهر ڏوڏا ڏوڙ سينُ؛
 ڇڏيائون چُر لَهي، ڪوڙ، ڪلڪڻ، ڪڇُ؛
 اوڳڻ اوڏا نه ٿيا، ڳڻ ڪيائون ڳچُ؛
 جن سَڙن، تن سِچُ، جن سَڙن، تن سَنرا.

5

ڪيھي ڪامِ ڪاڙِي، ٿا اھڙي رَوشِ رَونِ؟
 نڪا دلِ دوزخِ ڏي، نڪي بهشتِ گھرنُ؛
 نڪو ڪمِ ڪفارِ سينُ، نڪا مُسلماني مَنُ؛
 ڀاڻيئن چُون، تہ پرين ڪجو پانهنجو.

6

نا اميدي آجڪو، اوچڻ آڏيسينُ؛

سدا سڪِ وَسَن، طالبِ اوءِ تَقْدِيرِ جا.

7

نا آميدي آجڪو، اوچُڻُ آديسِين؛
ڪڏهين تازيءَ پُٺِ تي، ڪڏهين هيٺ هَلَن؛
ساميڙا سَمُوندِ مِ، تنبي جُنُ تَرَن؛
جي واڳوءَ واتِ وِجَن، تہ ڪَسَن، ڪَچَن ڪِنِ ڪِي.

8

لالِ ڪِي لالِ تِيآ، لالِ لَنگهيو جَن؛
عَدَمَ جِي اوڙاهَ تي، ڪيا آسَنُ آڏوتِين؛
گردانيو گُگَن، گردابِ ڪِي گِيانِ سين.

9

وِهُون، ويلا، واو، جوکِينِ جَهليا جانِ مِ؛
اَجهُورَءَ اَللّٰهُ، ڪونهي ڪا پڙِينِ جو.

نا مُراڊي نَجھرو، عَدَم اوتارون؛
رِضا راجِ سَنَدون، مُورُ نہ مَگنِ کي پيو.

داستان چھون

1

ڪنهن جنهن ڪناڪات، جنن سامي مُورُ نہ سنرا؛
ڏينهان ڏکي ڏيل ۾، سُورُ سَجائي رات؛
سَندي جوگيان ذات، جيجان! هوءَ جڏاڻي پي.

2

رُوح ۾ رَهين رام، بهرِ ٻولين کي پيو؛
پيالو پُر ڪري، جوپِ پيتائون جام؛
تهان پوءِ تمام، تن تڪيا تاڪي ڇڏيا.

3

مَٿا موءِ ٿيان، سدا سوئيا ڪاڙي؛
ڪوئي ڪنهن نہ ڀڄيا، کي اندر اندوهيان؛

جيڪا چماران، سامنجه گوندر گذري.

4

وڻي جنهن وره ٿيا، مٿي سين ميري؛
اڪيون جنهن جون الڪ ڏي، پون ڏي نه پيري؛
ڪاراڻيان ڪڪا ٿيا، جراتيا چيري؛
لڙڪ لال لطيف چئي، ڪني ۽ ڪيري؛
نينهن نه نيري، سور چرندي سنرو.

5

نانگن ڪين نمايو، ناٿ نمايو نينهن؛
مڙهن انا مينهن، جوڳيان سنديءَ ذات کي.

6

نڪي من ناٿ کي، ناٿ نه نمائين؛
جاٿا ڪن نه جوڳ کي، جوڳ نه جهارين؛

آديسي آڙين، اهڃاڻيون الماس جون.

7

هر هر ڪن اميس، ڏون ڏهاڻي ڌوتيا؛
جن نه ماري ميس، ناٿ نه نهي تن کي.

8

گهنڊن پاسي گهنڊ، گڏ گذارين گودڙيا؛
پليتيءَ کان پانهنجا، پاڪ رکيائون پند؛
نانگا ڪن نه نند، وڃن روندن رام ڌي.

9

تهڙا ڪڇ ڪڪرا، جهڙا جائن قل؛
تن سامين جي سڌ مران، جن جي گودڙين ۾ گل؛
اندر ملان مل، بهر ڪوچها ڪاڙهي.

10

ياد گرو ڪن گودڙيا، پر بازار پينا؛
پڙهن سور سبحان جي، پين تنهن پينا؛
جيلان منهن مينا، تيلان نشا چاڙهيائون نينهن جا.

داستان ستون

1

قوتَ ڪَڙايا ڪاڙِي، طعامَ نهَ طاماعونَ
سِينَ هِنِائُونِ سِجِ مِ، پَهَرَ نهَ پِنائُونِ
اوسَرَ آسائُونِ اُٿِي گُوندَرَ گُڏِيَا.

2

پَنَنِ ڪِينِ پَٽَ ڪِيِي، گَهَرَ ڪِينِ گَهَرَانَ؛
مَهيسِي مخلوقَ جِي، اُپِينِ دُورِ دَرانَ؛
پُچِنِ ڪوهُ شَرعانَ، جُهَ اَندَرَ عَدالتَ اِنِ جِي؟

3

پَنَنِ جو پَٽَ ڪِيِي، سو جِي سِجائِنَ؛

تہ برہم بیک لهن، پھر نہ پنن کاپڑي.

4

اسڪُ جن اوڀر، سي سانجھي ۽ رهن سُمهي؛
لاهُوتي لطيفُ چئي، آڏي ڏين اُيرن
ستو لوڪُ پسي پيا، سامي مٿي سيرن
ڪيڏانهن ڪندا پير؟ مڙوئي مٿو ٿيو.

5

وچين ۽ وينا رهن، سانجھي ۽ رهن سُمهي؛
بکُ مرندي بکيا، ڪنهن کان ڪين گهرن؛
پيٽُ نه هيريائون پانهنجا، چوري سان چسَن؛
ڦڪي فقيرن، ماڳيان پني مان جي.

6

ڪشي ساڻ ڪشن، ڏيل ڪيائون ڏهرا؛
پيٽ نه هير يائون پانهنجا، چوري ساڻ چسن؛
اهڙيءَ راه رسن، ڪاڙهي ڪبول ڪي.

7

آديسي آديس، هتان ڪري هليا؛
ڪاڙين قلب ۾، ڪيو ڏوراڻو ڏيس؛
ويراڳي نئون ويس، راول ڍڪي رميا.

8

آديسين ادب، آهي اڪڙين ۾؛
تن جو حسب نسب ناه ڪي، نه اما نه اب؛
سامين ڪي سپين پرين، روح ۾ رهيو رب؛
رء لانگوڻيءَ لب، پاڇي ڪن نه پاڻ سين.

9

لُنگُ ڪڍيائون لانگُ، موٽي ڪن نه مَسْحُونُ
 جا اسلامان اڳي هئي، سا سائون بانگُ:
 سامي چڙي سانگُ، گڏيا گورڪاٿ ڪي.

10

پوڄا ڪارِ مَ پاڻ ڪي، ڪوئ راول! بنِ رُجاتُ:
 لباسان لَطيفُ چئي، پل ويراڳي! واتُ:
 مَن ماري ڪر ماتُ، ته تيرتِ پَسِين تَڪِيو.

11

پوڄا ڪارِ مَ پاڻ ڪي، جوڳي! رِڪجِ جوڳُ:
 خَلقِ خادِمُ جَن ڪرين، اي راول! وڏو روڳُ:
 پڳن ڪونهي پوڳُ، نانگا وِجَن نِگيا.

داستان انون

1

رہیا اٿئي رات، صُبحِ ويندءِ صابريءِ
لُنءِ لُنءِ منجھ، لَطيفُ چئي، ڪر تين جي ناتءِ
سندي جوگيان ذات، ٻئي پيري مس مڙي.

2

تان ڪي ساڻن اور، جان آهين اوطاقن ۾
ڏه ڏه پيرا ڏينهن ۾، پارٽ مٿائڻ گهور،
ويا جي هنگور، ته ڪرم ملندءِ ڪاڙي.

3

تان ڪي وٽن ويه، جان آهين اوطاقن ۾
سامي سفر هليا، ڏور چٽائي ڏيه،
چڏي سڪ ساڙيه، مٿي گگا گجيا.

4

اچ نه اوطاڻن ۾، جاڳڙ جوڳيڙن جون
 ساري سناسين کي، رٿندين تان رون
 پس! پاربان تو، لاهوتي لڏي ويا.

5

اچ نه اوطاڻن ۾، طالب تنوارين؛
 آديسي اٿي ويا، مڙهيون مون مارين؛
 جي جي کي جيارين، سي لاهوتي لڏي ويا.

6

اچ نه اوطاڻن ۾، سندي جوڳين جوڙ؛
 ساري سناسين کي، ڪامي تيس ڪوڙ؛
 من جنين سين موڙ، سي لاهوتي لڏي ويا.

7

اچ نه اوطاڻن ۾، ڪرگل ڪين روئن؛
 نه اهي آديسي اسڪا، جن سين مڙهيون سونهن؛
 مڙه پوريائون ماڻ تي، واچت ڪين وچن؛
 ويا نانگا سي نڪري، پهر نه پورين؛

سارِيو سَناسِينُ کي، اولاڪا اچن؛
لاڄُون لاهوتِين، جوڙي ڏنيون جي کي.

8

اچ نه اوطاقن ۾، ڏونهين، ڏنڌ، نه لات؛
ويا ويراڳي، نڪري، ڇت چڪائي ڇات؛
آءُ ماريس تنهن مات، جيجان! جوڳيڙن جي.

9

جياسون جوڙي ٿي، جوڳيءَ لاثو جار؛
سندو پورب پار، آچيائين انڌن کي.

10

هيءَ! جي هئا هت، ته مٿن هوند حق ٿيون
مٿيون، مورت، مت، مان وسريون ڪي لهان.

داستان نائون

1

بُڪَ وَڌائُون بگريِن، جوگي ڪندا جُجَ؛
 طَلَبَ نَه رَڪَن طَعامَ جِي، اوتو پيِن اُجَ؛
 لاهوتِيَن، لَطيفُ چئي، مَن ماري ڪيو مِجَ؛
 سامي جهاگي سُجَ، وَسَنَنَ کي ويجهائِ تيا.

2

نَه گندا نَه گبري، نَه لانگوتي لڪَ؛
 جيڏنهن پرين وڪَ، تيدنهن صاحبُ سامهون.

3

ڪچي ڪاچوڻي، نانگن ٻڌي نينهن جي؛
 جهڙا آيا جڳَ مَ، تَهڙا ويا موڻي؛
 ائين جي چوڻي، پورب ٿيندي پڌري.

4

جِنَ تَا پُچَن اَنَ کي، تَنَ جِي پُچَن پَنڌَ؛
 تَه رڙهي لڌائون رَنڌَ، لَتِين لڪَ لَطيفُ چئي.

5

جا براد بٽن جي، سا اڃ بڪ آديسين؛
روزا رند رکن، عيد نه اوڏا ڪاپڙي.

6

جنهن سناسيءَ سانديو، گندي ۽ گراه؛
انهيءَ کان الله، اڃا اڳهون ٿيو.

7

وينو پڇين پڙ، ڪر ڪا هنٿار هلڻ جي؛
اڄ، آديسي! مر، صباح مرندو سيڪو.

8

پرئينڙي پير ٿيا، چڙي گججو گاه؛
گروءَ سندي گس، جن ڪيا تن تمام؛
ويهي ڪيون نه وڃ، تن آديسين آرام؛
ره ۾ گڏين رام، پندان چٽا ڪاپڙي.

9

اڪيون، آو ماه، سدا سناسين جون؛
واري نيٺ ننداه، جاگي جهليا جوگين.

10

اچا سي آهين، جي سزاوار سڳين جاءِ؛
وينا وڃائين، جي سناسي! سٽين.

11

مرڻ مُسَلَمَ جن، واحد تن نه وسري؛
مٿي سڳر ڪاڙهي، ڪا نانگا نڀ نه ڪن؛
نيٺ سداين تن، اوجاڳن اڃاريا.

12

ڏورن ڳهو ڏاڪڙو، ڏورج مرءِ ڏئي؛
تان تان هوئج حجري، جان سين يار جيئي؛
جڏهن پاسي پاڻ ٿي، تڏهن چڏج تڪيو.

13

ڏور م ڏٺان ڌار، ڏورن ڳهو ڏاڪڙو
ڪوڙين لڪ هزار، ان اونداهيءَ انڌا ڪيا.

14

تو جو ڏٺو ڀانيو، سا سورج سُهائي؛
انڌن اونداهي، جي رات وهامي ڏينهن ٿيو.

15

ناٿ جنهن ننڌ، تَت نه نهاريو جوڳين؛
ڪي ڪويساهيا ڪاڙهي، پريا پراهين پنڌ؛
هو هنهن هنڌ، ٿي هنهن ويا هنگلاج ڏي.

16

ناٿ جنهن ننڌ، تَت پڻ نهاريو جوڳين؛
سي سويساهيا ڪاڙهي، پريا پراهين پنڌ،
هو هو هن هنڌ، هن هنگلاجان هت ڪيو.

17

گذر گئي گذران، ڪين قبوچ ڪاڙهي؛
عليءَ جو ميدان، سکر سناسين ڪي.

18

هُوجِي تِيَا هِرَڪيسَ، تِن لڳي ڪين لباس سين؛
وَتِن وَلهي ويسَ، لاهوتي لطيف چئي.

19

بُڪَ اَنِڀن جِي بڪيا، ڏوڙ اَنِڀن جو ڏوڀ؛
ڪيائون سوئي روڀ، جتان لوڪ لڄ ٿي.

20

سِگيون، سيلون، گريون! ٿيئي ٿول ٿڳون
پٽ هٽي پٽ سين، پيري تِن پڳون
لاهُوت جن لڳو، سي مڙهيان مور نه نڳيا.

21

ڪوئ گودڙا! ٻن گريون! نيئي ڪڍائون ڪانء؛
جيڏانهن جوڳ ويو، نيٺ تيڏانهن نانء؛

پُٺو ائين پانءِ، ته سڳيون شومت هت جون.

22

جاگر ڏني گودڙي، سامون کي ٿي مرڪڻ؛
چيلا! ماري چرخ، اوڍي ويه آڊب سين.

23

جاگر ڏني گودڙي، ساڻي لاهيندي لڄ؛
سندا تنهن سهج، چيلو چوندو ڪيترا؟

24

جاگر ڏني گودڙي، سامون گهڻي سهاءِ؛
نيئي رساڻي ماءِ، اوڍين جي آڊب سين.

25

اندر رلا رليون، بهر پٽولا؛
ان پر ڪاڙهي، گڏه جا گولا.

26

بهرِ رلا رليون، اندر پتولا؛
ان پر ڪاڙهي، خدا جا گولا.

27

گل گل پسي گودڙيا، گهڙا م پانڇي؛
سوئي سڃاڻي، هي هو آهي هيڪڙو.

28

پت چڙيائون پت م، ڏنڊ چڙيائون ڏس!
الاشان اڳي ٿيا، موٽي ٿين نه مس؛
هي چڙيائون حس، وڃي ڪالهه ڪل ٿيا.

سرڪاپائي

داستان پهريون

1

توڻي تون ڪاتار، جم هيڪلي پيرين؛
ڏني ڪا ڏنار، صراف انهن سٺ م.

2

جان ڪين تان ڪت، هيءَ هڏ وهائي؛
ڪاپائي سڀڪا، ڪي سڀاڻي؛
جاتو جن جاتي، تن هٿان پهي نه چڏي.

3

هيءَ هڏ وهائي، جان ڪين تان ڪت؛
ڪو پنهنجي عيد ڪي، پيري ڪج ڀرت؛
مٿان روئين رت، صبح وچ سرتين.

4

ڪٽَ جِي ڪانه ڪرين، سٽِي ساهين هڏَ؛
 صُباحَ ايندءِ اوچتو، عيدَ اگهاڙن گڏَ؛
 جتِ سرتيون ڪندءِ سڏَ، اُتِ سڪندِينءِ سينگارَ ڪِي.

5

اُچَ پڻ اُجهڻَ ڪِي مَرِين، نَڪِي ڪِٽِءِ ڪالَ؛
 پوري! توسين پالَ، ڪانڌَ ڪريندو ڪيترا؟

6

اُچَ پڻ اُجهڻَ ڪِي مَرِين، نَڪِي ڪِٽِءِ ڪالَ؛
 مونا اُنجي اڳڙيا، آرٽَ ڍرَڪِي مالَ؛
 هيءُ! تين جِي حالَ، جن ڪاپي منجهان ڪين ڪيو.

7

سي تو ويهي وڃائيا، جِي ڪٽَ سندا ڏينهن؛
 آرٽَ اوڏي نه ٿين، پوري! پوري سينَ؛
 ڪنڌَ ڪنڊينءِ ڪينَ، اڳڻَ عجيبن جِي؟

8

سون ساريڪا هٿڙا، ڪوه نه ڪٿين رڌ؟
ويهي ڪنڊ، ڪاپو ڪر، گهٽون گوهيون ڇڏ؛
ته صرافاڻي سڏ، مرڪيو هوند مٿائين.

9

پڳوئي پير، جانسين رتو راس ٿي؛
بُريءَ بيڪاريءَ سين، هاري! پاڻ م هير؛
ڪٽ ڪٽينديون ڪير، نئين سين نه ڄاڻجي؟

10

پيرين ۽ پائين، اٿن وڏو ٿو ڪانڌ؛
ويني اور آرٽ سين، ڳچيءَ پايو پانڌ؛
ته تنهنجوئي وٺانڌ، ڪتو وتو نه ٿي.

11

ڄاڻت پائي ڇت م، سنهو ڪٿيو جن؛
تن جو صرافن، ڏکو داخل نه ڪيو.

12

مُحَبَّتِ پائِي مَن مِ، رَنڊا رُوڙيا جَن؛
تِنِ جو صَرافِنِ، اَن توريو ٿِي اگهاڻيو.

13

ڪو جو وُه ڪاپائينِ، ڪنن ۽ ڪنن؛
ڪارنِ سُودِ سوارِيُونِ، اَتَن مَنجھ اچن؛
اَن جِيءِ سُونَهَنِ، سِيءُ چڙي، صَرافِ ٿِي سِڪن؛
اگهاڻِ سَتَ سَنَدَنِ، پائِي تَرازيءَ نَه توريا.

14

سُتُ اُنِينِ جو سَقَرُو، جِي پَر مِ پِچائين؛
آوازُ اَرَتَ جو، ساهَ نَه سَٽائين؛
لِڪايو، لَطيفُ چڙي، ڪَنبِيو ڪَٽائين؛
جِي ماڻڪَ موٽائين، توءِ مُلُهَ مَهانگو اَن جو.

15

ڪي اويڻ عرب ۾، ڪي ڪابل منجه ڪتن؛
سٺ ان جو سقرو، مٿيو ماڻڪن؛
قادر ڪيم ڪڍن، ٿلهي ٿلهي واريون.

16

پيرين، ۽ پانئين، پانسُ پيچي چڏن؛
ڪو وٺو پورهيو، هوڏ وجهندي هڏن؛
هتي ڏيو مٿج ڏڏا، جتي ڏڪن ڏهسي واريون.

17

اولياڻيان آرڻ، ڪيڏانهن ڪٿڻ واريون؟
پهون مٿي پٽ، لڙجن لاکيڙن جون.

18

ڪتي ڪتي ڪالھ، اڄ نه آڻن آڻيون؛
آرڻ اڪلي مالھ، پوري ويئون ٺهرا.

19

نه سي وُوَظَّ وَوُظِّنْ مِ، نه سي كاتاريون؛
پسيو بازاريون، هنڙو مون لونڙي.

20

تاجي توريائون، عيب نڪتا اڳيان؛
ڪوئي ڪاپائين ڪي، پر مڙ پڇيائون؛
اڳڙي آءُ، مون کان پڙا پڳا نه ٿيا.

وائي

ڪا هنئين سين لاءِ پوري! ڪا هنئين سين لاءِ.
تنبائي تاڪيد سين، جن پڇايو پاءُ؛
لسي تند، لطيف چئي، هلي تن هٿاءُ؛
پهيون تنهنجون جهرڪن جهوريون، پيون اڏايون واءُ؛
ارت پاسي اوچهرين، توکي سمهڻ آيو ساءُ؛
آڏيءَ، عبد اللطيف چئي، روئي ريجهاڻج راءُ.

سُر پُورَب

داستان پهريون

1

ڪري، ڪانگ! ڪرَنشُون، پيرين پرينءَ پيڃ؛
آءُ جو ڏيئي سنيهو، وچ م وساريج؛
الله لڳ، لطيف چئي، گجهو ڳالهائيج؛
چان تن چئج، ته ڪيائتا! خوش هئِن.

2

آءُ اڏامي، ڪانگزا! پارانين پچار؛
ويهي هت وصال جو، تان ڪو تر تنوار؛
جي ڏسڻ م ڏيسار، سي اڏامي ان پرين.

3

پارانين پچار، مٿي لام لطيف چئي؛
ڦير م فضيلت تون، جا ڪر اوان جي ڪار؛
جي ڏني م ڏينار، سي اڏامي ان پرين.

4

وهلو وِر، وريا پرين، آءِ ڪانگا! لَنُن لَاتِ؛
ويا جي قلات، سي اڏامي آڻ پرين.

5

ڪانگل! سي ئي ڪوٺ، پرين جي پرڏيه ويا؛
جنين رءِ جهان ۾، اکرڙين آرون؛
الله لڳ، لطيف چئي، ڪج ڳارا چو ڳوٺ؛
جي ڏمريا ڪنهن ڏوٺ، سي اڏامي آڻ پرين.

6

پرين جي پرديس ۾، تن جي ڪانگا! ڪج خبر؛
ته سڀ مڙهايان سون سين، پکي! تنهنجا پر؛
گهمي مٿان گهر، ڏج پاراڻا پرينءِ کي.

7

ڪڍي، ڪانگا! توڏيان، هنئون ساڻ هتن؛
وڃي ڪاءِ ولات ۾، اڳيان عجيبين؛
پرين مان چون، ته هئن قربان ڪير ٿي!

ڪانگلَ قَرِيبنَ جا! اچي وائيءَ وَڻُ؛
تو ڀر ٻوڙ بهارَ جي، مُشڪَ ڪٽوريءَ مَڻُ؛
اچي عَجِينِ جو، اورانگهڙِ اڱڻُ؛
تو کي پسي تڙ، سُورنڻان صافِ ٿي.

آنديُون ڪانگَ قَرِيبَ جُون، اچَ واڌاڻُون واهَ؛
مَن مُرادُون پُنيُون، ٿيون سرهائِيُون ساهَ؛
آندا پرين الله، سڌَ مُنهنجا سابِ پيا.

ڪانگلَ! تَنهنجي چانگَ، جڏو جي جيارِيُون؛
مٿان لامَنَ لَتَ ڏيو، ٻولئين سرِ بيلانگَ؛
اڏرَ مٿان قانگَ، تہ گهرِ آون سڀرين.

11

ڪانگل! نيئي ڪانگ، منهنجي ڏي محبوب ڪي،
 ”لالن! لائي ڏينهن ٿا، ڪنهن سٺي سانگ:
 اوان رءِ اڙانگ، ويني وره وسائين.“

12

رءِ پريان پرديس ۾، وره وڌي ڪي وس،
 اڪيون پار پرين جي، ٿيون گام نهارين گس،
 ڏيندا پانڌي ڏس، ڪينءِ جون آڻي خبرون.

13

زاغ! تنهنجي ذات جو، ٿورو مٿي مون،
 اڏامج، عبداللطيف چئي، صبح سين ڏون،
 ڪڇ وينتيون وٿيون، باجهاڻج بهون،
 ته ”لالن! ڪون لهون، جهو تو جهان ۾.“

قربن جو ڪانگڙو، مٿي تار ٿلي؛
ڪٿيو ڪنيا تو خبرون، ڪيرون ڏيو ڪلي؛
لائي جنهن لالن سان، منهنجي بات ٻلي؛
سو وڙ چشمن سان چلي، جو درباري دوس جو.

داستان پيو

1

تن اکين اتان سڪ، ڪندي ڪئن جي؛
پرين پاوهڻ سان، ڏور ڪيا سڀ ڏک؛
ماڙهن ليڪي بڪ، سامي سور سنا ڪيا.

2

سامي چائين، سڪ طلبين، سڪين نه، سامي!
اڃا اورين پند مه، وينين وسامي؛
گر ڪي تون نه گڏين، چائين انعامي؛
دائم مدامي، پورو رهج پرينءَ سين.

3

پُورِ بيا پُوري ويا، آسُ اَڏي ۽ راتِ؛
 سِيَمِ نه سَناسين جُونِ، پِچارُون پِرياتِ؛
 ڪا جا جوگي ۽ ذاتِ، مِٺَ نه معذورنِ جا.

4

مٿي راهِ روانِ تيا، پُورِ پُورِ يائُونِ؛
 هي گهرُ گهورِ يائُونِ، آڳنديائُونِ اڳيان.

5

پُورِ پُورِ تَبِ ڪَرونِ، جَبِ هِنڙي آونِ پُورِ؛
 سِڪندي ڪي سَچينِ، نِڪون لائون نُورِ؛
 ماريسِ تنهن سُورِ، جِننِ ساڃنِ سَچي، نه ملي.

سرڪار ايل

داستان پهريون

1

”وَحَدَه“ وائي، چڙهندي چيائين؛
سولڙ لنگهيائين، جتي پارڪ پڪيان.

2

بگهن سين بان هڻي، اڏاڻو آڪاس؛
جتي پرين سنداس، سو سر مڻي هنجڙو.

3

اکڙيون اوڙاهه، ايو تڪي تار؛
پئون جي پاتار، هنج تين جو هيرئون.

4

وچين نه پيهي، پڻ لءِ پاتار ۾؟
ڪنڊيءَ ۾ ڪيهي، هاج تنهنجي هنجڙا.

5

ٿيو حُضوري هان، سوڄها پيس سر جي؛
 ڪنڊي لڏي ڪان، پڪيڙي پاتار م.

6

اچو پاڻي لڙ ٿيو، ڪالوريو ڪنگن؛
 ايندي لڄ مرڻ، تنهن سر مٿي هنجڙا.

7

هنجن سين هيڪار، جي ڳڻ ڪري نهارين؛
 ڀڳن ساڻ پيهار، پيله نه ٻڌين ڪڏهين.

8

آءُ اڏامي هنجڙا! سر م سارينڻي؛
 مٿان مارينڻي، پاڙهيڙي پھ ڪري.

9

ڪوٺر پاڙون پاتار م، پونر پري آڪاس؛
 ٻنين سنڊي ڳلهڙي، رازق آندي راس؛
 تنهن عشق کي شاباس، جنهن محبتي ميڙيا.

10

ڪُونر پاڙون پاتار م، پُونر پري م سِجَ؛
پنين سندي ڳالهي، عشق اي اهيجَ؛
تو نه لهين اچ، جي پيو پين پاڻ م.

11

جيهه لوڪ جهپ ڪري، اوهه اڏامن؛
پئون جي پاتار جا، چيتاريو چئن؛
ڪوه ڪندا ڪي تن، پاڙهيڙي په ڪري؟

12

ويا مور مري، هنج نه رهيو هيڪڙو
وطن ٿيو وري، ڪوڙن ڪائين جو.

داستان پيو

1

سو پڪي سو پيرو، سو سر سوئي هنج؛
پيهي جان پروڙيو، مون پانهنجو منجه؛
ڏيل جنهن جو ڏنجه، سو ماري ٿو منجه ڦري.

2

سَنها پانءِ مَ سَپ، وياءِ واسينگن جا؛
جنين جي جهڙپ، هاڻي هندان ٿي نه چري.

3

آسٽ جن اريج م، اوءِ ڪچر وه ڪري؛
تن جا منهن ملڪن جهڙا، ٽڪونان نه ٿري؛
جي انهن سان اڙي، ته ڪانهي جاءِ جريءِ جي.

4

آسٺ جن اريج م، تن جي وه جو ورن پيو
تن جو ڪنڊوئي ڪم ڪري، جي مٿس پير پيو
پرينان آهي پڌرو، تن نانگن جون هو
ڪلي ويل ڪهو، جو سامهون ٿي سڀن کي؟

5

ڪنهن ڪنهن ڪاريءَ ذات کي، مور به مٿائين؛
جي چٽا چڪيا ڪري، ته وڳ ورائي ڏين؛
ساٺ سمورا ٿين، جي منين پائي موٽيا.

6

پهرين ڪاري نانگ جي، ڪو چرڪيل چيڙ ڪري؛
هي هٽي ڏنگ ڏسائو، ته ويجهو تان نه وري؛
جيڪي ٽپ مري، جيڪي سڪي سڪي صحٽ کي.

ڪَپَر! ڪاروڙين سين، وڏو وڏيءَ وير؛
نانگا! نه ويندين نڪري، توڙ مٿي پير؛
هي ٽين جو دير، جن جُهوناڳڙه جلايو.

سُرُ پڙيائي
داستان پهريون

1

ايءُ نه پائن پير، جنن ڪينر ڪيريءَ ٿنگيون
سونهاري صُبح سين، وجهي وينين وير؛
توڪي چوندو ڪير، ڪيرت ڌاران مڱو؟

2

ستو ڪئن نڀڙون ڪرين، رو وهائيءَ روءِ؛
سپان ساز سندوءِ، پيو هوندو پت ۾.

3

سيرانديءَ ساز ڪيو، سُمهين ساري رات؛
جاڇڪاڻي ذات، اي هوءَ اڳهين؟

4

جنين سڱ ناه ڪو، چارڻ سي چڱجن؛
رڃن راه پڇن، مٿي ڪلهن ڪينرا.

5

مُوڙهو پٽين مڱڻا! ڪيڏانهن هٿين ڪال؟
 لنگها! ڇڏ، لطيف چئي، اجهڻ جا افعال؛
 سڀڙ در سوال، ڪر ته قيمت آڻين.

6

چارڻ لڳو، پنڌ گهڻو، ڪي چوڻاڻيءَ چئج؛
 هٿ ڪي هلائيڇ، اتي آءُ نه اچڻو.

7

جيڪي ڏڏن ڏي، ڳجهيان ٿي ڳجهه ۾؛
 سي جي سٺن ڪڏهين، ڪرت وارا ڪي؛
 ته ساز مڙوئي سي، هوند پتون ڪن پلڪ ۾.

8

اٺ ڪرت وارا ڪيترا، ڪرت ڪبو ڪو؟
 جيڪي بندو ڪم ڪري، سو مڙوئي ڏوه؛
 تون پارس، آءُ لوه، جي سڃين ته سون ٿيان.

9

اُٿيو اُبو جهاءُ، سَپڙَ جو سَڏَ ٿيو؛
جڻن ائين ڪيرت ڪڻ نه سڪيا، تنن پاڻا ريتو راءِ؛
مگو مون ملاءُ، آءُ اوهان جو آهيان.

10

ڏات نه آهي ذات تي، جو وهي سولهي؛
آريون اُبو جهن جون، سَپڙَ ڄام سهي؛
جو راءِ وٽ رات رهي، تنهن جڪي تان نه ٿي.

11

ڏڏ ٿي ڏان گهرج تون، ڇڏ وڃا وڃائي؛
سَپڙَ رات سَنباهيا، تازي تولائي؛
جو ڄاڻي نه ڳائي، تنهن سين پيلي ڏٽيءَ باجه ڪي.

12

پيوليتين لٽ، سَچيون راتيون سَمهين؛
 اٿي آڏيءَ نه ڪرئين، سڀڙ ساڻ سَهت؛
 رُونجھي رات اُپتيا، پيٽنيون پاڻيٽ؛
 ميڙي تٽان مٽ، چُونڊي پريا چارڻين.

13

ڏاتار ڏک ڪيا، پاڻا مٿي مڱين؛
 ”مون ڌرُ ڇڏيو، مڱڻا! مڱين ڪوہ پيا؟“
 تڏهن تو پيا، وچان ولها ڏينھڙا.

14

مڱ تنهن کان، مڱڻا! جو ڏيهاڙي تو ڏئي،
 ڪوڙا ڌرُ ڏنيا جا، جاجڪ! مڱين جي؛
 سڀان توهين کي، موٽي ڏيندا منهن ۾.

15

ڪڙھ اڳيان ڪپ، ڏهاڻي ڏاتار جي،
لنگھا! لاه مر لڪ سين، مٿان چائڻ چپ،
مگھارن مپ، ڪونهي پيو ڪيرت ري.

16

سپڙ ساه پساه، جاجڪ! جم و سارئين،
رهي رپي سنديون، تندون تني کي پاء،
لنگھا! تون ليلاء، اڳيان وڃي ان جي.

17

تون سپڙ، آءُ سيڪڙو، تون صاحب، آءُ سڳ،
پڇي تنهنجو پڳ، ڪلهي پاتم ڪينرو.

18

تون سپڙ، آءُ سيڪڙو، تون ڏاتار، آءُ ڏوه،
تون پارس، آءُ لوه، جي سڃين ته سون تيان.

اُپريو تارو، اُٿي ورَ وهاڳُ ڏي؛
سپڙُ ريسارو، چتِ پرَڪي چارَ ٿين.

سُرُ ذَهْرُ

داستانِ پھريون

1

ڪر ڪي ڳالهيون، ڪندا! ڍورَ ڌڻين جون؛
ڪئن سي راتيون، ڪنهن پر ڏينهن گذارين؟

2

جان توهڙو سور، ڪندا! ڍورَ ڌڻين جو
مٿي لامڻ پور، موريءَ مڃر نه ڪرين.

3

ڪندا! تون ڪيڏو، جڏهن پريو ڍورَ وهي؟
جسودن جيڏو، توڪو گڏيو پهڙو؟

4

سڄ ڪ سڪو ڍور، ڪنديءَ اڪ ڦلاريا؛
جنگن چڏيو زور، سر سڪو، سونگي ڳيا.

5

سُڪِي دِوَرُ دِيُونُ تِيُو، ڪَنڌِيءَ ڏَنُو ڪَاوُ:
 سو پاڻي پَنِيهَلُ مِ، اڳيون نه آيو:
 ماڙهن ميڙائو، ڪنهن ڪنهن پيئين.

6

دِوَرُ نه اڳينءَ دِارِ، مَهَنڊِ مَلاَحِنَ لَڪِيُو:
 موڙي چوڙيا مَڪُڙا، پَسي پاڻيءَ پارَ:
 جَسوڏَنَ جِيها يارِ، پِيڙا وِيرَ وِماَسَ مِ.

7

جان واھڙ مِ وُه، تان تون، مِچَ! نه موئين:
 ڪاڻي مِ ڪوه ڪرين، پوءِ موٽڻ جو پڇه؟
 سِرَ مَٿي تون سَه، مَهَمِيَزُونِ مَلاَحِنَ جُونِ.

8

جان جَرُ هُڙُو جال، تان تون، مِچَ! نه موئين:
 پُونڊِيءَ اڄ ڪِ ڪال، سانپيون سانگن جُونِ.

9

جان جرُ هُڙو سِيرَ، تان تُون، مِجَ! نه موٽين؛
آڏا اڏي ڪير، گهٽ به جهليءَ گهائين.

10

مٿو آهين مِجَ! ٿلهو تو تونا هيٺين؛
جا تو ڏني اچ، تنهن پاڻيءَ پنا ڏينهنڙا.

11

ڪنڍي ڪلين وِجَ م، جڏهن هنيائون؛
موت نه ماريائون، ڏور ڏني ويا ڏک جي.

وائي

لايءَ جا ورنَ ڪي، سا ڪانڌا! منهنجي ڪورا.
ماءُ! ماريندم ڪڏهين، هن پرينءَ جي هورا؛
اچن پرين پيڪيا، ڪر بايهو جنن مورا؛
سيٽين سرڪنڊ سڀجي، پيو عطر پرين اتورا؛
چپر ڪٿوري ٿيو، ٻي تازي قلن قورا؛
الا! عبْدُ اللطيفِ ڪي، سانول ميڙ سنپوڙا.

داستان پيو

1

مَدِينِي جَا مِيرَا! سُرُ مُنَهِنجَا سَدَّ ٿَا،
سَرُ تَنَهِنجِي سِيرُ، تُون پار لنگهائين پيڙا.

2

ڌڻِي! سو وارئين واءُ، جو ميڙائو سَجڻين،
وَهِيءَ واٽ مَٽاءُ، هِنڙِي آسَر مَ لهِي.

3

نِيٺ جِي نِهَارِين، سِي اڄ نه اوني آڻيا،
هَنجُون نه هارين، پاڻِي پَنُهونءَ جَامَ ري.

4

نِيٺ نِهَارِي مُنَهِنجَا، روڻِي ٿِيَا رَتُ،
پَنُهونءَ هوءَ پَهَتُ، ته پارِي نِيٺ پاڻ سين.

5

اڄ اڱڻُ ڪيڻان، آسَر لڳي سوريان،
ڏُونگرَ ڏينهن لڳان، مان وِرڪن سُرِين.

6

اللَّهُ جِنُّ نَالُو، تِنُّ مُونِ وَذُو آسِرُو؛
خَالِقُ! تَنْهَجِي كَانِدِ جُو، پَرُو پَانْدُ نَهْ كَوِءُ؛
نَالُو رَبِّ! سَنْدَوِءُ، رَهِيو آهَمِ رُوحِ مِ.

7

صَاحِبُ! تَنْهَجِي صَاحِي، عَجَبُ ذَنِي سُونِ؛
پَنَ بُوژِنِ پَاتَالِ مِ، پَهَّ تَارِينِ تُونِ؛
جِيڪَرُ اچِينِ مُونِ، تَهْ مِيرِيائِي مَانُ لَهَانِ.

8

جِيڏُو تَنْهَجُو نَانِءُ، بَاجَهْ بَهْ اُوڏِيائِي مَڪَانِءُ؛
رِءُ تَنِينِ، رِءُ تُوڏِينِ، تُونِ چِپَرُ، تُونِ چَانِءُ؛
ڪُجَارُو ڪُهَانِءُ؟ تُوڪِي مَعْلُومُ سِيڪَا.

9

سَتَرُ ڪِرِ سَتَارِ! آءُ! اَگَهَارِي آهِيَانِ؛
دِيڪِينِ دِيڪَهَارِ! ذِيي پَانْدُ پَنَاهِ جُو.

وائي

مُون کي نندَ نه نيٽين نيٽين، ڪالھون پوءِ لڪن ۾.
 موٽُ تون آيل! مُنهنجي ماءُ! تان توڙڪُ نه ڪيٽين ڪيٽين؛
 هوءَ نه نينمِ پاڻ سين، جا ويندڙي سيٽين سيٽين؛
 ڪالھوڻيان اڄ گهڻي، جهورڙي جهيٽين جهيٽين.
 پيون سڀ واکيون ورنِ سين، آءُ جا واڳڙي ويٺين ويٺين.
 هنڙو ڏاڙهونءُ گل جن، روئي رتڙو نيٽين نيٽين.
 آلا! عَبْدَ اللطيفِ چئي، محبِ اسان تون ميڙين ميڙين.

داستان ٽيون

1

ڪر ڪو پيرو ڪاندا! مون نماڻيءَ جي نجهري،
 پرين! تنهنجي پاند، ديولا! ڍڪي آهيان.

2

جن تون قائم، ڪاندا! تن آءُ ورا! ولهي نه ٿيان،
 پڪي چنان پاند، گنڊ نه ڄاڻي ڪو پيو.

3

ڪانڌ ٻين ڪيترا، مون وڙ وڙي ڪانڌ؛
ڀاڱا ڍڪي پانڊ، جي ڏسي ڏوه اکين سين.

4

وڙ سين وجهيو ڪاڻ، ڪر سين ڪلڻ پائين؛
پوري! منڌ آڃاڻ، ڪڻ ڇڏيو ته ميڙين.

5

ستا! اٿي جاڳ، نڊ نه ڪجي ايتري؛
سلطاني سهاڳ، نڊن ڪندي نه ٿي.

6

ڪي سُمه، ڪي جاڳ، نڊ نه ڪجي ايتري؛
اي مانجهاندي جو ماڳ، جو تو ساڻيه پانئيو.

7

جاڳڻ منجهان جس، آهي ادا! جن ڪي؛
لاهي جو، لطيف چئي، مٿان قلب ڪس؛
ورنه! ڪجان وس، صبح سان، سيد چئي.

8

هي تان ٿورڙيون، جي تون، پورا! پسي ڀلين؛
رائيون ٻيون گهڙيون، جي تو اينديون هيڪلي.

9

سمهڙان ساڙو، جيڏيون! جيڏوئي ٿيو؛
پرين سين پاڙو، منهنجو نڊب ڏيڙيو.

10

پره ڦٽي، رات گئي، جهيٽا ٿيا نڪت؛
هاري! ويءَ وٽ، گهڙا هٽندينءَ هٽڙا.

11

پيئي جا پريات، سا ماڪ م پسو ماڙهئا!
روئي چڙي رات، ڏسي ڏکون ڪي.

12

ڍول م ڪٿي ٻانهڙي، پره م ڪٿي پاند؛
آءُ پنهنجو ڪانڌ، لوڪان لڪي رائيان.

قريباً پسي ڦيٽ، ڪرين ڪير نه چڪيون
دنيا ڪارڻ دين، وڃائي ولها ٿيا.

داستان چوٿون

1

روه رامانا ڪن، اڄ پڻ هلڻ هاريون؛
ڪرگل ڪونجڙين، رائي ۾ رات ڪيو.

2

وڳر اڪيري سر ساريو، سور چري؛
جھري جهچندي ڏئي، سنيها ڪي سڄڻين.

3

وڳر وساري، وينيءَ ڪن مان ڪري؟
ڪ تونه ماري، رڻ جھڻ سندي سڄڻين؟

4

وڳر ويا وهي، ڪالهه تنهنجا ڪونجڙي!
ڪندينءَ ڪوهه رهي، سر ۾ سڀرين ري؟

5

وڳر ڪيو وٽن، ڀرت نه چئن پان ۾:
ڀسوپڪيڙن، ماڙهنٺان ميٺ گهڻو.

6

مَ لٺن ڪونجي! مان ڪر، چور مَ هڻين چاڪ،
ڦٽيون جي فراق، سي گهر گهارينديون ڪيترو؟

7

ڪونجڙيءَ ڪالهه لٺي، سڄڻ وڌم چت:
آءُ جنين رءُ هت، گهنگهر گهاريان ڏينها.

8

اٿر ڏي آلاپ، ڪاهونڪر ڪونج ڪري:
پرين ڀسي منجهه خواب، وهائيءَ وايون ڪري.

9

ڪُونجُون تِيُون ڪُڪِنَا، جِيڪَسِ هَلَطَ هَارِيُون؛
پَچا پوءِ اٿن، وِجَن واندا ڪَنديُون.

10

آيون دورِ ڊِري، اِصْل سَندي آسِري؛
ڪِنِيڙ پُونءِ ڪَري، پاٿان پيرِ ڏُڪوڀا پَڪِين.

11

ڪُونجِ نه لَڪيو ٻانُ، ماريءَ سَندي مَن مَر؛
اوچتي پَريانُ، وِڳر هَڻي ويچُون ڪِيا.

12

ڪُونجِ! نه پَسِين ڪَڪ، ڍبُ جَنهن سين ڍِپُون؛
مَاريءَ مَاري لَڪ، وِڳر هَڻي ويچُون ڪِيا.

13

مَاري! مَرِين شال! ڍبُ وِجَنِي ڍِپُون؛
جِن تَو اچي ڪال، وِڌو وِچُ وِرهن کي.

14

ڪِر ڪِرِندي ريس، آيل! سَنگهارن سين؛
جين جي خميس، واريون واري چڏيون.

15

جين سي سَنگهار، اجهي جين گهاريان؛
مان لهنون سار، وچ ولهن ڏينهڙين.

16

جي پائين وس چران، ته سَنگهارن سين لڏ؛
ته هاچي سندي هڏ، ڪوڪ نه سڻين ڪڏهين.

17

منڏيون مت گزن، جهوڪ به سونهن پهڙا؛
سندي سَنگهارن، جوء جاري جڏڙين.

18

جاگو، جاڙيجا! سما سک م سَمهون
پسو، آن پاريا، لاکو ٿو لوڙيون ڪري.

19

ٿاٺونڪين پلان، سدا هٿن ڪرڪرا؛
لاڪي لوڙائڻ جا، اهڙا ئي اهڃاڻ؛
ڏيئي ٺنگن ٿاڻ، ڪوڪ ڪاريندا ڪچڙي.

20

ريپارڻ! ريجهاءِ، لاڪو لولائين سين؛
ساڻو مان سندياءِ، ٺٺ مٽائي ٺاڪرو.

21

لاڪا لڪ سڄڻ، ڦلاڻيءَ پير پيون؛
جنهن پر راتا، راجيا، ڪوٺن منجهه ڪنن؛
جنهن جو جاڙيجن، ستي سنجونه لهي.

22

لاڪو لڪيءَ تي چڙهي، لڪي لاکي هيٺ؛
سونهرايون سر ڪيو، پيڙي ٻڌي بيٺ؛
ڪندو ڏمڙ ڏيٺ، صبح سان سڀڪنهن.

سُرُ بلاول

داستان پهريون

1

وَسْهٗ اِنھِن وِيٺَ كِي، جِن دَعَوَتَ كِي داتا،
مَضْمَضَهٗ وَاٽا، وَجْهَ تَه ڏيئي واتِ مِ.

2

پِي مَ ڏهَورا، وانءُ اورانگهي اوريان،
وچان جي وصالِ کي، سي سڀ اُجورا،
حاصلِ حُضورا، سمي جي سڀ ٿي.

3

سما! تو سرِ چٽ، نات پاڳارا پُرسِ پيا،
ڳهٽ! تنهنجي ڳجڙي، اچي جالِ جڳٽ،
جن جيهائي پٽ، تن تيهائي بڪيا.

4

سموٽن سڏ ڪري، جن تي وڏو ويرو؛
اٿي ته آجي ٿيان، پائي پاڪوڙي پير؛
تورءَ پيو ڪير، سر ٿين جا سونا سهي.

5

سر ٿين جا سونا سهي، وسيلو ولهن؛
لڏي ڪين لطيف چئي، اڳيان لال لکن؛
جت ڪوڙين ڪين ڪين، اٿ پاڻهي پڌرو.

6

تڙ تڙ ڪيم ترس، سر نهارج سيرو؛
ڏيندءَ لڪ، لطيف چئي، راج راهوءَ جي رس؛
ولها جنهن ونهيا ڪيا، پاڳ تنهنجي پس؛
ڪوڙين لاهي ڪس، جي ڳالهائي ڳاڻ ڪئي.

7

علاؤالدين آيو، ڪٿي چل چڱيءَ
 ڪنهن ڪين همٿيو، ڪان جهليندو ڪير؟
 سومرين سام ڪئي، ابڙي ڪيوان پير
 هو مهاڻن مير، پر مسٿوراڻن ماريو.

8

سرڙين جي سڪ لاءِ، سام ڪئي سردار:
 جي آيون ابڙي جي آڌار، سي سونگ نه ڏينديون سومريون.

9

پين مڙني ڏيون، ڏئي نه ڏونگر راءِ؛
 ان ڏين آڏو ڦري، ڏيون ڏئي ڪاءِ؛
 لوريون لڪ مٽاءِ، ان مٽيري موٽائون.

10

اَبڙو اڳهَن ۾، پَر جَهلُو پارِي؛
سَمِي سُوَالِيَن کِي، وِيلَه وَسَارِي؛
مَنَهَن مُنِي جَکرو، طامائِن تَارِي؛
پُچِي سِي پارِي، جِي عَاجَزَ اَجورِن ۾.

11

اَبڙو اڳهَن ۾، سِيرُ جَن پيلي؛
سِي پَتَ کَنهن نَه پوريا، جِي تُوپڙُ پيلي؛
سَچَٽَ سانوَن مِينهن ۽ جَن، رُچون توري لي؛
اچن جِي ويلي، تِن بورَ بَخشي پَتَ ڏي.

12

اَبڙو وڏَ وڙو، سُوڙو، سَمو، سُونهن سِين؛
تَنهن دَرِ سَپَ اچن، کَنڌَ نَه کِي کِي ڏي.

داستان پيو

1

جڪرو جوڙي، پارَ ڏٺِيءَ پيدا ڪيو؛
 ڪيهرَ جَن ڪرُ ڪئي، مڇون ملهَ موڙي؛
 سَمونڊَ جَن سِرَ ڪيو، ٿو بارِ جَن بوڙي؛
 گهوٽُ چڙهيو گهوڙي، پيچين لائي پيچرا.

2

جڪرو جس ڪرو، پيا سڀ انيرا؛
 جياين جڙيو جڪرو، تياين نه پيا؛
 مٽي تنهن ماڳا، اصل هئي ايتري.

3

ڏني جادمَ جڪري، ڇت نه پيا چڙهن؛
 ته ڪي ڪوهَ ڪجن، جه سُر لپي سڀرو؟

4

هٿان جادمَ جِڪري، وٿي وِڇ مَ پوءِ؛
پي پي سو پُر ٿيو، جو حاتمَ پاسي هوءَ؛
ڪيف ڌاران ڪوءِ، جيئي ڪومَ جهانَ مِ.

5

هٿان جادمَ جِڪري، وٿي پوءِ مَ وِڇ؛
”اچو! آيا نِڇ!“ سمي وائي وات مِ.

6

جِڪري جهو جُوانُ، ڏسان ڪونَ ڏيهَ مِ؛
مُهڙُ مڙني مُرسَلينَ، سرَسُ سَنديسِ شانَ؛
”فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى“، اِي مُيسرُ تيسِ مَڪانَ؛
اِي آگي جو احسانَ، جنهن هادي ميڙي ههڙو.

داستان ٽيون

1

ڪوہ نہ جھارين جڪرو، جنهن ڏيہ ڏيا ڏيئي؟
جي لڏيا ٿي لينگهن ۾، شان ۾ سيئي؛
سمي سيئي، طاماعو تار ڪيا.

2

الا! جنگ جين، جنين آجهي گھاريان؛
شال م سڪي ويڙي، جان پي پين؛
مرڪڙ! اڪڙين، توڏني مون سڪ ٿي.

3

ايندي لٿي آج، پير پيريندي نريا؛
منجه ويڙيءَ سڃ، ڪر لڏي رڻ اڪارين.

4

تون اوڍر، تون اوڍڪو، تون اجهو، تون اڳ؛
هت پڻ تنهنجو نڪيو، مهند پڻ تونهن ماڳ؛
سي لوريون ڏين نہ لاڳ، جي آجهي آئون ابڙي.

5

پَسَنديئي پُر تيا، جَڪروئي جا جَڪَ؛
تَنان ڏني مَگَڻي، طَهورا جي تَڪَ؛
سَمي پَڳين سِڪَ، واصلُ تيا وصالَ مَ.

6

جي اَڏميو اَڄ، تَه وَسندو سونَ سَنگَ؛
جالَ ڏيئندو جُنگَ، جَڳ ڏيئندو جَڪرو.

داستان چوٿون

1

وڳڻدُ وري آئيو، وَسَنَ ڪينَ وِڌوسَ؛
گَندي، ماني، ماڳُ موچارو، پاسي پيرَ تيسَ.

2

وڳڻدُ وري آئيو، پينارَ تون پوءَ؛
مُحَڪَمَ لَڳسَ موچَڙا، ذَرَوَ نَهَ ڏنَسَ جوءَ؛
وِينوايَنَ چوئَ، تَه پيرانَ پاسي نَهَ تيانَ.

3

اَسُوَر سَندي اَسِري، وِنيو آه وِگنڊُ؛
هڏَ نه چڏيندو هِنڏُ، ايسِ بُوءِ بهارَ جي.

4

اَسُوَر سَندو اَسِرو، وِگنڊَ کي وڌو؛
جُسي ۾ جڏو، پَر کيڻَ تي کڙا کڻي.

5

وِگنڊُ وِري آئيو، بڏو سِين بڏبُوءِ؛
خاوندَ! ڏي خوشبُوءِ، تَه سُرهو ٿيان سُرِين!

6

وِگنڊُ وِري آئيو، ڪِنو ٿي ڪو جهو؛
چڏي نه موزو، لڳسِ آرَ عَطارَ سِين.

7

داتا سَندي دَرَ تي، وِگنڊُ وِنيو پَسُ!
تَنهن روڳيءَ کي رَسُ، جو آوڏو آزارَ سِين.

8

وڳڻدُ وري آئيو، نسوروئي نرڳُ؛
گندا گلابي ڪري، سيد جو سرڳُ؛
عطر سين اورڳُ، ته هئين سدائين سرهو.

9

وڳڻدُ وري آئيو، بدو بي نمازُ؛
جن تتر مٿي بازُ، وڳڻدُ تن سرهاڻ تي.

10

وڳڻدُ وري آئيو، ڪوڙيان ڪلاڻُ؛
سندو ڪرڙ ڪاڻُ، هڻ نرڳيءَ کي نڪڻين.